

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA – RESTORASYON PROGRAMI**

**GELENEKSEL KONUT DOKUSUNUN ENERJİ
VERİMLİLİĞİNİN İNCELENMESİ: KAYSERİ,
GERMİR ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BELKİS BAHAR ALPARSLAN

İSTANBUL, 2022

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA – RESTORASYON PROGRAMI**

**GELENEKSEL KONUT DOKUSUNUN ENERJİ
VERİMLİLİĞİNİN İNCELENMESİ: KAYSERİ,
GERMİR ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BELKİS BAHAR ALPARSLAN
(190211003)**

**Danışman
(Doç. Dr. Mine Esmer)**

İSTANBUL, 2022

05/07/2022

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Mimarlık Anabilim Dalı Mimari Koruma ve Restorasyon Tezli yüksek lisans programı 190211003 numaralı Belkıs Bahar ALPARSLAN'ın hazırladığı "Geleneksel Kent Dokusunun Enerji Verimli Restorasyon Parametrelerine Uygunluğunun İncelenmesi: Kayseri, Gernir Örneği" konulu Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, 05/07/2022 Salı günü saat 18:00'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **Kabulüne Oy Çokluğu/Oy Birliğı** ile karar verilmiştir.

Düzeltilme verilmesi halinde:

Adı geçen öğrencinin Tez Savunma Sınavı .../.../20... tarihinde, saat ...:... da yapılacaktır.

Tez adı değişikliğı yapılması halinde: Tez adının Geleneksel Konut Dokusunun Enerji Verimliliğinin İncelenmesi: Kayseri, Gernir Örneği şeklinde değişikliği uygundur.

Jüri Üyesi	Karar
1. Doç. Dr. Mine ESMER (Danışman)	KABUL
2. Dr. Öğr. Üyesi Lana KUDUMOVIC	KABUL
3. Dr. Öğr. Üyesi Ömer DABANLI	KABUL

*2. Danışman varsa doldurulması gerekmektedir.

ETİK BİLDİRİM

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Belkıs Bahar Alparslan

TEŐEKKÜR

Mimarlık eğitimine başlarken asıl hedefim koruma ve restorasyon alanında çalışmalar yapabilmektir. Bunun için en önemli basamak olan yüksek lisans eğitimime başladığım sene pandeminin çıkışını başıma gelen en büyük şanssızlık sanıyordum; tez döneminde kanser olduğumu öğrenene kadar. Dünya'nın pandemiyle, benim kanserle mücadele ettiğim bu süreçte bana büyük destek olan, inancını kaybetmeyen ve her türlü kolaylığı sağlayan danışman hocam Doç. Dr. Mine Esmer'e teşekkürü bir borç bilirim.

Sadece eğitim hayatım değil, bütün hayatımın başından sonuna en büyük destekçilerim; en sevdiğim öğretmenim, canım babam Osman Alparslan'a, canım annem Emine Alparslan'a, biricik ablam Esra Betül Abul'a ve eniştem Abdülkadir Abul'a teőekkür ederim.

İnsanın yürüdüğü yolda kendinden önce yürümüş birilerinin olması çok büyük şanstır. Yüksek lisans eğitimine beraber başladığımız ve benden önce bitirerek her aşamada bilgi sahibi olmamı sağlayan canım arkadaşım Ahsen Köşdağ'a; bu sürecin her ayrıntısını onun sayesinde öğrenmemle kalmayıp; bana proje arkadaşı, iş arkadaşı ve en sonunda da ev arkadaşı olan Dilara Nil Özocak'a teőekkür ederim. Her güçsüz hissettiğimde bana büyük destek olan canım dostlarım Büşra Erol ve Gizem Aliay'a teőekkür ederim. Tezimle ilgili her aşamada her türlü fikrimi dinleyip, eleştirip, destek olan; aynı zamanda bu yolda bana inanıp yanımda olan sevgili M. Safa etinkaya'ya teőekkür ederim.

GELENEKSEL KONUT DOKUSUNUN ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN İNCELENMESİ: KAYSERİ, GERMİR ÖRNEĞİ

Belkıs Bahar Alparslan

ÖZET

Dünya üzerinde, gelişen sanayi ve teknoloji faaliyetleri her alanda hayatımızı kolaylaştırır da; beraberinde birçok çevre sorununa sebep olmaktadır. Bu sorunları değerlendirmek ve çözüm üretmek adına yapılan çalışmalar sonucunda görülmektedir ki; çevre sorunlarının önüne geçebilmek için, her alanda enerji verimliliği çalışmaları yapmak çok önemlidir. Enerji tüketiminin en büyük paydaşlarından olan konutlarda, enerji verimliliğini artırabilmek için; yapılı çevrenin büyük bir kısmını oluşturan tarihi yapılarda enerji verimliliğini artırmak oldukça önemlidir.

Çalışma dört ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; çalışma alanı olarak seçilen Kayseri ili ve Germir mahallesi ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bu bölümde elde edilen veriler; coğrafi konum ve nüfus, iklim ve bitki örtüsü, topoğrafya ve jeolojik durum, tarihçe, sosyal-kültürel ve ekonomik durum, kent dokusu ve Germir sit alanı başlıkları altında ele alınmıştır.

İkinci bölümde; Kayseri ili, Germir mahallesinde geleneksel mimari özellikler incelenmiştir. Geleneksel mimari; yapı malzemeleri, mimari elemanlar, yapısal elemanlar ve yapım teknikleri, tipoloji alt başlıkları altında değerlendirilmiştir.

Üçüncü bölümde; tarihi yapılarda enerji verimliliği konusu yer almaktadır. Bu bölümde alt başlıklar; mimarlıkta sürdürülebilirlik, ekolojik yapı, enerji verimliliği ve tarihi yapılarda enerji verimli restorasyon olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Dördüncü bölümde; Germir geleneksel konutlarının enerji verimliliği potansiyelleri yer almaktadır. Mevcut enerji verimliliği potansiyelleri, yerleşme ölçeği, bina ölçeği ve yapı elemanları ölçeğinde olmak üzere üç alt başlıkta sunulmuştur. Mevcut enerji verimliliği potansiyeline ek olarak hangi çalışmaların yapılabileceği değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler; geleneksel konut dokusu, tarihi yapı, enerji verimliliği, sürdürülebilirlik, Kayseri, Germir

EXAMINATION OF ENERGY EFFICIENCY OF TRADITIONAL HOUSING PATTERN: THE CASE OF GERMIR IN KAYSERI

Belkıs Bahar Alparslan

ABSTRACT

Even though developing industry and technology activities in the world make our lives easier in every field; It also causes many environmental problems. As a result of all the studies carried out to evaluate and to solve these problems, it is seen that; In order to prevent environmental problems, it is very important to carry out energy efficiency studies in every field. In order to increase energy efficiency in residences, which are among the biggest stakeholders of energy consumption; It is very important to increase energy efficiency in historical buildings that make up a large part of the built environment.

The study consists of four main parts. In the first section; Information about the province of Kayseri and Germir district, which was chosen as the study area, is given. The data obtained in this section are compiled under; geographical location and population, climate and vegetation, topography and geological situation, history, socio-cultural and economic situation, urban texture and Germir protected area subheadings.

In the second section; Traditional architectural features in the Germir district of Kayseri province are examined under; building materials, architectural elements, structural elements and construction techniques, typology subheadings.

In the third section; The issue of energy efficiency in historical buildings is discussed. Sustainability in architecture is examined under two subheadings; ecological structure, energy efficiency and energy efficient restoration in historical buildings.

In the fourth section; Energy efficiency potential of Germir traditional residences are mentioned. Current energy efficiency potentials are presented in terms of settlement, building and structural elements. In addition, possible additional studies are evaluated along with the efficiency potentials.

Keywords; traditional housing pattern, historical building, energy efficiency, sustainability, Kayseri, Germir

ÖNSÖZ

Tez çalışmasının amacı; Kayseri ili, Germir mahallesi geleneksel konut dokusunun; tarihi yapılarda enerji verimliliği kapsamında, enerji potansiyellerinin değerlendirilmesidir. Bu tezde, çalışma alanı olarak seçilen Kayseri ili ve Germir mahallesi birçok yönden araştırılmış ve enerji verimliliği potansiyelleri belirlenmiştir.

Tez ana konusunun tarihi yapılarda enerji verimliliği olarak seçilmesinde, Türkiye’de tamamlanan ilk enerji verimli restorasyon örneği olan Tamirevi’nin şantiye sürecine bir öğrenci kampı sayesinde katılımcı olmam ve burada enerji verimli restorasyon konusunda bilgiler edinmiş olmam etkili olmuştur.

Tez süreci, Dünya’nın pandemiyle benim ise kanserle mücadele ettiğim bir döneme denk gelmesi nedeniyle, fotoğraflama haricinde saha çalışmaları yapılamamıştır. Araştırmalar basılı yayınlar ve çevrimiçi ulaşılan kaynaklar üzerinden yapılmıştır.

Bu zorlu süreçte, hem ders hem de tez aşamasında uzaktan verilebilecek en büyük desteği veren saygıdeğer hocam, sevgili danışmanım Doç. Dr. Mine Esmer’e teşekkürü borç bilirim.

Ağustos, 2022

Belkıs Bahar Alparslan

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
ÖNSÖZ.....	ix
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiii
TABLO LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR	xvi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	3
1. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİNE GENEL BAKIŞ.....	3
1.1. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; COĞRAFİ KONUM VE NÜFUS.....	3
1.2. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ....	6
1.3. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; TOPOĞRAFYA VE JEOLJİK DURUM	8
1.4. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; TARİHÇE	12
1.5. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK DURUM	18
1.6. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; GELENEKSEL KENT DOKUSU VE GERMİR SİT ALANI.....	22
İKİNCİ BÖLÜM	30
2. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ ...	30
2.1. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ; YAPI MALZEMELERİ	30
2.1.1. Taş	31
2.1.2. Ahşap.....	33
2.1.3. Demir	33
2.1.4. Boya	33
2.1.5. Toprak.....	33

2.1.6.	Alçı.....	34
2.1.7.	Kireç	34
2.2.	KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ; MİMARİ ELEMANLAR	35
2.2.1.	Kapı	35
2.2.2.	Pencere	37
2.2.3.	Merdiven	38
2.2.4.	Baca	39
2.2.5.	Silme	40
2.2.6.	Çörten.....	40
2.3.	KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ; YAPISAL ELEMANLAR VE YAPIM TEKNİKLERİ.....	41
2.3.1.	Temel	41
2.3.2.	Duvar	41
2.3.3.	Lento.....	44
2.3.4.	Hatıl.....	44
2.3.5.	Döşeme	44
2.3.6.	Sütun-Dikme.....	46
2.3.7.	Kemer-Tonoz	46
2.3.8.	Çıkma-Konsol.....	46
2.3.9.	Örtü Sistemi.....	47
2.3.10.	Yapım Teknikleri	48
2.4.	KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ; TİPOLOJİ.....	49
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	.....	50
3.	TARİHİ YAPILARDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ	50
3.1.	MİMARLIKTA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK, EKOLOJİK YAPI, ENERJİ VERİMLİLİĞİ	50
3.1.1.	Dünya’da Ve Türkiye’de Enerji Verimliliği İle İlgili Çalışmalar .	56
3.2.	TARİHİ YAPILARDA ENERJİ VERİMLİ RESTORASYON	61
3.2.1.	Enerji Verimli Restorasyon Örneği: Tamirevi.....	68
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	.....	69

4. GERMİR GELENEKSEL KONUT DOKUSUNUN ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN İNCELENMESİ	69
4.1. GERMİR GELENEKSEL KONUTLARININ ENERJİ VERİMLİLİĞİ POTANSİYELİNİ BELİRLEME	70
4.1.1. Yerleşme Ölçeği.....	70
4.1.2. Bina Ölçeği.....	70
4.1.3. Yapı Elemanları Ölçeği	71
4.2. GERMİR GELENEKSEL KONUTLARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ İNCELEMESİ	73
4.2.1. Papaz'ın Evi, 430. Sokak 19 Numara	74
4.2.2. 428. Sokak 34 Numara.....	76
4.2.3. Fırıncıoğlu Konağı 427. Sokak 74-76 Numara	78
4.2.4. 428. Sokak 60 Numara.....	81
4.2.5. 427. Sokak 22-26 Numara.....	83
SONUÇ VE ÖNERİLER	86
KAYNAKÇA	88
EKLER	93

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1 : Türkiye haritasında Kayseri	3
Şekil 2: Germir mahallesi ve çevresini gösteren harita	4
Şekil 3 : Germir 2008-2021 yıllarına ait nüfus verileri	5
Şekil 4 : Kayseri rüzgar gülü ve yıllık güneşli gün grafiği.....	7
Şekil 5 : Kayseri Topoğrafya Haritası	8
Şekil 6 : Germir, vadiye bakış	9
Şekil 7 : Germir, yerleşime bakış	10
Şekil 8 : Kayseri Deprem Haritası	12
Şekil 9 : Kültepe Ören yeri – Asurca tabletler.....	13
Şekil 10 : Kayseri Kalesi'nin Bizans Çağı'ndaki görüntüsü	14
Şekil 11 : Şehrin ilk çizimi, Matrakçı Nasuh'a ait minyatür	15
Şekil 12 : Kayseri 1882 yılı haritası	15
Şekil 13 : 1945 tarihli Oelsner ve Aru'nun Kayseri imar planı	16
Şekil 14 : Albert Gabriel'in Monuments Turcs d'Anatolie(1980) adlı eserinden Kayseri fotoğrafları.....	16
Şekil 15 : Germir Bezirhanesi.....	22
Şekil 16 : Geleneksel Kent Dokusu Haritası	23
Şekil 17 : Tarihsel Gelişim Haritası.....	23
Şekil 18 : 1890 yılında Edmond Naumann'nın çizdiği kapalı çarşı ve kentten bir sokak	24
Şekil 19 : Tavukçu Mahallesi Gazioğlu Çıkmazı	25
Şekil 20 : Germir 428. Sokak Güney Cephe Silüeti	27
Şekil 21 : Geleneksel Kayseri Evleri	27
Şekil 22 : Germir 428. Sokak Silüet ve Fotoğrafı	28
Şekil 23 : Germir 427. Sokak Silüeti	28
Şekil 24 : Germir Kentsel Sit Alanı 1/1000 ölçekli koruma amaçlı uygulama imar planı çevresindeki 1/1000 ölçekli uygulama imar planı	29
Şekil 25 : Tavlusun – Germir Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı	29
Şekil 26 : Geleneksel dokuda kullanılan yapı malzemeleri haritası	30
Şekil 27 : Malzemelerin geleneksel Germir evinde kullanım örneği	34
Şekil 28 : Germir'den kapı örnekleri	36
Şekil 29 : Kayseri'den kapı örnekleri	36
Şekil 30 : Germir'den pencere örnekleri	38

Şekil 31 : Kayseri’den pencere örnekleri.....	38
Şekil 32 : Kayseri’den merdiven kesitleri	39
Şekil 33 : Kayseri’den baca örnekleri.....	39
Şekil 34 : Germir’den çörten örneği	40
Şekil 35 : Moloz taş duvar ve kuru taş duvar çizimi	42
Şekil 36 : Sandık duvar ve kaba yonu taş duvar çizimi	42
Şekil 37 : İnce yonu taş duvar ve kesme taş duvar çizimi	43
Şekil 38 : Kayseri’den ahşap hatıl çizim örnekleri.....	44
Şekil 39 : Zeminde ve katlarda, taş ve ahşap döşeme kesitleri.....	45
Şekil 40 : Döşeme girişleri çizimi	45
Şekil 41 : Kayseri’den kemerlerle oluşturulmuş tol örneği	46
Şekil 42 : Kayseri’den çatı sistemi örneği	47
Şekil 43 : Kayseri kırsalında yapım sistemleri	48
Şekil 44 : Sürdürülebilirlik ve Temel Bileşenleri	52
Şekil 45 : Sürdürülebilir Mimarlık Kavramsal Çerçevesi	53
Şekil 46 : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı-Türkiye Nihai Enerji Tüketimi	54
Şekil 47 : Enerji Verimliliği Alanındaki Başlıca Politika Belgeleri ve Mevzuat.....	61
Şekil 48 : Yüksek Performanslı Bina	61
Şekil 49 : Binadaki ısı kazançları ve geçişleri	64
Şekil 50 : Binada hava geçişlerinin gerçekleştiği noktalar	65
Şekil 51 : Enerji verimli çözümleri gösteren kesit	68
Şekil 52 : Tarihi Yapılarda Enerji Verimli Restorasyon Süreci	69
Şekil 53 : Germir arazi modeli üzerinden yerleşim ölçeğinde bir inceleme	70
Şekil 54 : Mevsime göre güneşten optimum faydalanma.....	71
Şekil 55 : 430. Sokak 19 numarada bulunan yapının konumu	74
Şekil 56 : 430. Sokak 19 numara	74
Şekil 57 : 430. Sokak 19 numara	75
Şekil 58 : 428. Sokak 34 numarada bulunan yapının konumu	76
Şekil 59 : 428. Sokak 34 numara	77
Şekil 60 : 427. Sokak 74-76 numarada bulunan yapı ve ekinin konumu	78
Şekil 61 : 427. Sokak 74-76 numara	79
Şekil 62: 428. Sokak 60 numarada bulunan yapının konumu	81
Şekil 63 : 428. Sokak 60 numara	81
Şekil 64 : 428. Sokak 60 numara	82
Şekil 65 : 427. Sokak 22-26 numara konumu	83
Şekil 66 : 427. Sokak 22-26 numara.....	83
Şekil 67 : 427. Sokak 22-26 numara.....	84

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 : 2020-2021 yılına ait Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verileri.....	5
Tablo 2 : Meteoroloji Genel Müdürlüğü verilerine göre hazırlanan Kayseri iklim verileri tablosu	6
Tablo 3 : Kayseri genelleştirilmiş stratigrafik kesiti	11
Tablo 4 : Kayseri Tarihi Kronolojisi, MÖ 3000-MS 611 Antik Dönem	13
Tablo 5 : Kayseri Tarihi Kronolojisi, MS 611-1398 Bizans-Selçuklu-Beylikler Dönemi.....	13
Tablo 6 : Kayseri Tarihi Kronolojisi, 1398-1920 Osmanlı Dönemi	14
Tablo 7 : Kayseri Tarihi Kronolojisi, 1923 sonrası Cumhuriyet Dönemi.....	15
Tablo 8 : G. Büyükmihçi'nin Kitabından yararlanılarak yeniden hazırlanan; Müslüman ve Hristiyan evlerinde, gereksinim- mekân karşılığı tablosu	19
Tablo 9 : G. Büyükmihçi'nin Kitabından yararlanılarak yeniden hazırlanan; Müslüman ve Hristiyan evlerinin plan ve cephe özellikleri tablosu.....	20
Tablo 10 : Kayseri'de taşların kullanım yerleri	31
Tablo 11 : Kullanıldığı yere göre kapı ölçüleri	35
Tablo 12 : Kullanıldığı yere göre pencere ölçüleri	37
Tablo 13 : Bulunduğu yere göre duvar örgüleri ve ölçüleri.....	43
Tablo 14 : Yapım sistemi çözümlenme tablosu	48
Tablo 15 : Kayseri evleri plan çözümlenme tablosu	49
Tablo 16 : Yapıların enerji tüketimini belirleyen etkenler	55
Tablo 17 : Dışişleri Bakanlığı verilerine göre Türkiye'nin taraf olduğu çevre anlaşmaları	59
Tablo 18 : Türkiye'de Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Mevzuatı	60

KISALTMALAR

ADKNS	Adrese Kayıtlı Nüfus Kayıt Sistemi
A+++	En Yüksek Performansı Sağlayan Ürün Grupları
BEP	Bina Enerji Performansı
BEP-TR	Bina Enerji Performansı Türkiye Yazılımı
BM	Birleşmiş Milletler
EMEP	European Monitoring and Evaluation Programme
KİÇDR	Kayseri İl Çevre Durum Raporu
KMKD	Kültürel Mirası Koruma Derneği
KUDEB	Koruma Uygulama ve Denetim Büroları
LED	Light Emitting Diode
MÖ	Milattan Önce
MS	Milattan Sonra
PVC	Poli Vinil Klorür
TSKB	Türk Sınai Kalkınma Bankası

GİRİŞ

Tezin Amacı

Günümüzde sürdürülebilirlik bağlamında enerji tüketimini azaltmak birçok alanda çalışma konusu olmaktadır. Enerji tüketimini azaltmak doğrultusunda mimarlık alanında da çalışmalar yapılmaktadır. Yapılan çalışmalar çoğunlukla yeni tasarımların enerji verimliliği üzerine olsa da unutulmamalıdır ki yapı çevre ve bunun bir parçası olan tarihi yapıların enerji verimliliği de hassasiyetle yaklaşılması gereken bir konudur.

Enerji verimliliği üzerine yapılan araştırmalar göstermektedir ki tarihi yapılar enerji verimliliği parametrelerinin birçoğunu barındırmaktadır. Kültürel mirasın enerji verimli sürdürülebilirliğini sağlamak için; tarihi yapıların mevcut enerji potansiyelleri korunmalı, güçlendirilmeli ve yeni teknolojilerin uygun entegrasyonu ile desteklenmelidir.

Kayseri geleneksel dokusunun bir parçası olan Germir mahallesinde, yapıların enerji potansiyellerinin tespit edilmesi ve enerji verimli teknolojilerle desteklenerek, yapıların enerji performanslarını artırmanın mümkün olduğunu göstermek amaçlanmıştır.

Tezin Kapsamı

Tarihi yapılarda enerji verimliliği konusu; Kayseri ili, Germir mahallesi geleneksel konut dokusu üzerinden ele alınmıştır. Bölgede bulunan tarihi yapıların mimari ve yapısal özelliklerinin enerji verimliliği parametreleri kapsamında taşıdığı potansiyeller değerlendirilmiş ve geliştirilebilirliği incelenmiştir.

Tezin Yöntemi

Tez çalışması dört ana bölümden oluşmaktadır. Çalışmaya başlamadan önce birinci, ikinci ve üçüncü bölümler için kapsamlı literatür taraması yapılmış ardından;

dördüncü bölümde bu araştırmalar sonucu edinilen bilgiler doğrultusunda değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Giriş kısmında, tezin amacı, kapsamı, yöntemi, literatür araştırması ve hipotez yer almaktadır. Birinci bölümde, Kayseri ve Gernir'in konumu, nüfusu, iklim ve bitki örtüsü, topoğrafyası ve jeolojik durumu, tarihi, sosyal, ekonomik ve kültürel durumu, kent dokusu ve sit alanı incelenmiştir. İkinci bölümde bölgenin geleneksel mimarisi, yapı malzemeleri, mimari elemanlar, yapısal elemanlar, yapıım teknikleri ve tipoloji üzerinden incelenmiştir. İlk iki bölümde çalışma alanı olarak seçilen Kayseri ve Gernir'e yönelik bilgiler ortaya konulmuştur. Üçüncü bölümde, tarihi yapılarda enerji verimliliği konusu ele alınmıştır. Dördüncü bölümde bu üç bölümden elde edilen bilgiler doğrultusunda; Gernir geleneksel konut dokusunun enerji verimliliği değerlendirmesi yapılmıştır. Sonuç ve öneriler ile tez çalışması sonlandırılmıştır.

Literatür Araştırması

Tez çalışmasına başlamadan önce, inceleme alanı olarak seçilen Kayseri ili ve Gernir mahallesi üzerine yazılmış basılı kaynaklar taranmıştır. Ulusal Tez Merkezi'nden Kayseri ve Gernir üzerine yazılmış tezler incelenmiştir. İkinci aşama olarak, enerji verimliliği ile ilgili basılı kaynaklar, kanunlar, yönetmelikler, bildiriler, kararlar incelenmiştir. Ulusal Tez Merkezi üzerinden enerji verimliliği ile ilgili örnek teşkil eden tezler taranmıştır. Üçüncü aşama, tarihi yapılarda enerji verimliliği üzerine çıkarılan yayınlar, el kitapçıkları, makaleler, örnekler araştırılıp değerlendirilmiştir.

Hipotez

Sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için yeni tasarımların yanında tarihi yapıların da enerji tüketimini düşürmek önem arz etmektedir. Enerji verimliliğinin sağlanabilmesi için gerekli parametreler incelendiğinde, geleneksel yapıların bu parametrelerin çoğunu barındırdığı görülmektedir. Bu araştırmada, Gernir geleneksel dokusunda bulunan tarihi yapıların bu parametreler doğrultusunda enerji potansiyelleri incelenerek; enerji verimli restorasyon süreçlerinin nasıl olacağı değerlendirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİNE GENEL BAKIŞ

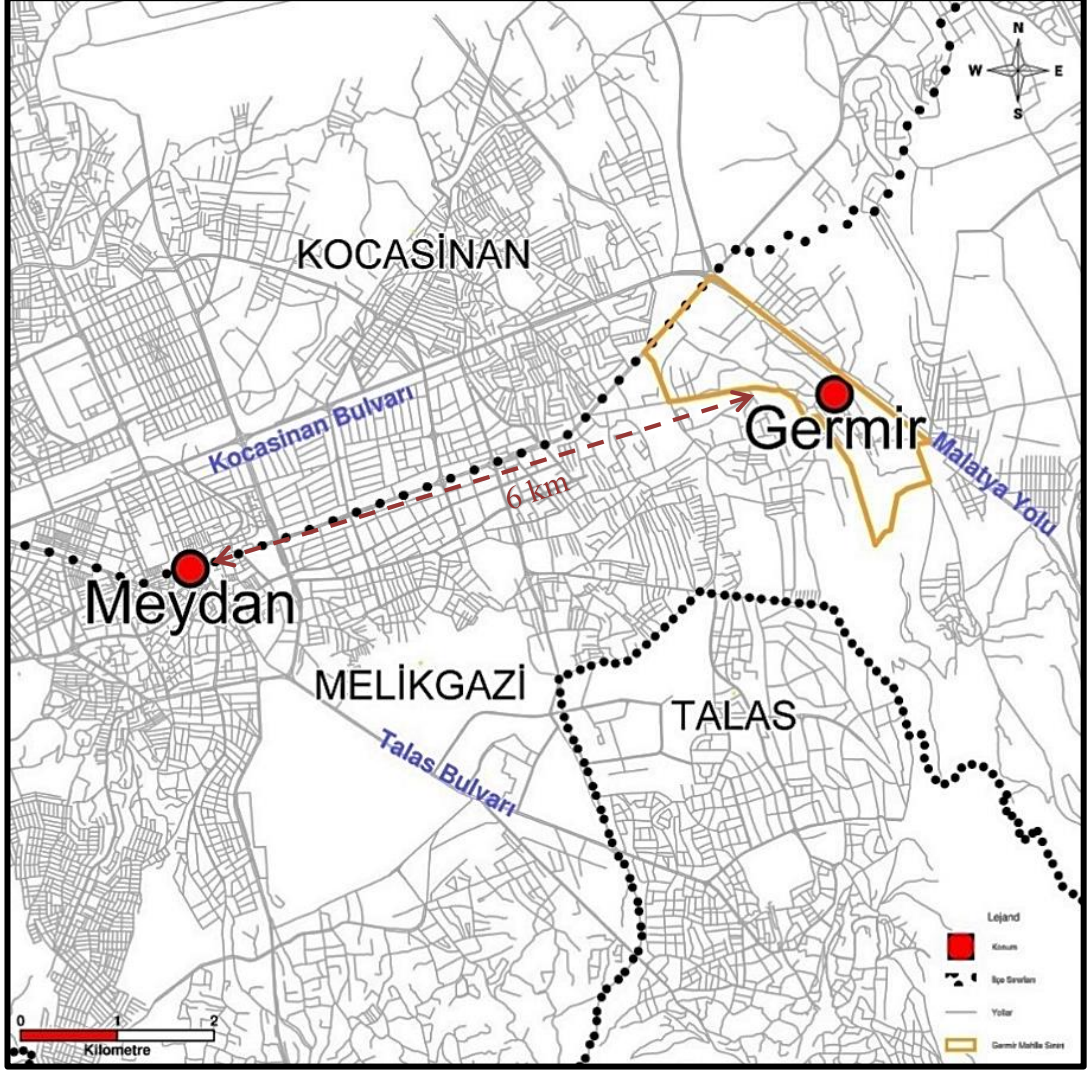
1.1. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; COĞRAFİ KONUM VE NÜFUS

Kayseri ili İç Anadolu'nun güneydoğusunda, 38° 18' ile 37° 45' kuzey enlemleri, 36° 58' ile 34° 56' doğu boylamları arasında yer almaktadır. Kayseri, kuzeyinde Yozgat, kuzeydoğusunda Sivas, güneyinde Adana, güneydoğusunda Kahramanmaraş, batısında Nevşehir, güneybatısında Niğde ile çevrilidir (Kayseri Medeniyetlerin Beşiği, 2018, s. 13). Kayseri 17.193 kilometrekare yüzölçümüne sahiptir (Url-1) ve ülke topraklarının yaklaşık %2.2'lik kısmını oluşturmaktadır. İl merkezi rakımı yaklaşık 1054 metredir (Url-2). Kayseri, 16 ilçe; Melikgazi, Kocasinan, Talas, Hacılar, İncesu, Develi, Yahyalı, Akkışla, Tomarza, Felahiye, Özvatan, Pınarbaşı, Bünyan, Sarız, Sarıoğlan, Yeşilhisar ve 714 mahalleden oluşmaktadır (Url-1).

Şekil 1 : Türkiye haritasında Kayseri (Url-3)

Germir mahallesi, Melikgazi merkez ilçesinde, Kayseri'nin kuzeydoğusunda, Sivas Caddesi ve Kayseri-Malatya yolları üzerinde, şehir merkezine yaklaşık 6 km. uzaklıkta bir vadi içerisinde yer almaktadır (Şekil 2)

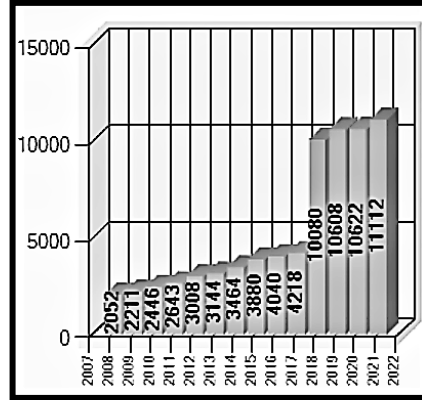

Şekil 2: Germir mahallesi ve çevresini gösteren harita (KUDEB, 2017)

2019-2020 yılları Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları incelendiğinde (Tablo 1); Kayseri il nüfusunun 2021 yılında 1.434,357, Germir mahallesinin bağlı bulunduğu Melikgazi ilçesi 2021 nüfusunun 589.852 olduğu görülmektedir. Germir mahallesi nüfusu, 2021 verileri incelendiğinde 11.112 olarak görülmektedir (Şekil 3).

İLÇESİ	ALAN (m ²)	ALAN (km ²)	MAHALLE SAYISI**	NÜFUS 2020*	NÜFUS 2021*	NÜFUS DEĞİŞİM ORANI (%)
AKKIŞLA	414.764.645	414.76	15	5.999	5.804	-3,30
BÜNYAN	1.220.668.538	1220.67	46	30.113	30.099	-0,05
DEVELİ	1.920.380.208	1920.38	77	66.250	66.507	0,39
FELAHİYE	442.849.792	442.85	17	5.569	5.536	-0,59
HACILAR	164.534.482	164.53	12	12.443	12.471	0,22
İNCESU	808.064.080	808.06	30	28.567	28.755	0,66
KOCASINAN	1.556.182.747	1556.18	93	400.726	404.780	1,01
MELİKGAZİ	599.010.774	599.01	58	582.055	589.852	1,33
ÖZVATAN	236.966.227	236.97	13	3.891	3.800	-2,37
PINARBAŞI	3.415.153.836	3415.15	122	22.900	21.903	-4,45
SARIOĞLAN	703.412.125	703.41	27	14.107	13.777	-2,37
SARIZ	1.203.978.952	1203.98	44	9.537	9.321	-2,29
TALAS	445.132.476	445.13	30	165.127	168.783	2,19
TOMARZA	1.392.958.623	1392.96	54	22.028	21.630	-1,82
YAHYALI	1.797.633.198	1797.63	41	36.208	35.674	-1,49
YEŞİLHISAR	878.299.808	878.30	35	15.935	15.665	-1,71
TOPLAM	17.199.999.511	17.200,00	714	1.421.455	1.434.357	0,90

Tablo 1 : 2020-2021 yılına ait Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verileri (Url-4)

Şekil 3 : Germir 2008-2021 yıllarına ait nüfus verileri (Url-5)

Tarihi belgeler incelendiğinde, 1500 yılında köyde 26 caba, 3 fani, 32 Gebran, 2 Müslim hane; 1520 kayıtlarına göre ise 19 Gebran, 4 Müslim hane bulunmaktadır. 1831’de yapılan nüfus sayımında, 1348 Rum, 282 Müslüman erkek; 1840’da yapılan nüfus sayımında, 779 Ermeni erkek nüfus olduğu görülmektedir. 1875 yılı nüfus sayımında, 958 Ermeni, 1476 Rum, 489 Müslüman erkek nüfus vardır. 1936 yılı nüfus sayımında, 979 kadın, 862 erkek bulunmaktadır. 1965

senesinde toplam nüfus 1595'e düşmüş ve Germir köyü Melikgazi ilçesine bağlanarak onun mahallesi olmuştur (Cömert, 2014).

1.2. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

Kayseri ilinde step(bozkır) iklimi görülür; yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır ve her mevsim gece-gündüz sıcaklık farkı yüksektir (Büyükmihçı, 2005, s. 7). Meteoroloji Genel Müdürlüğü verilerine göre (Tablo 2) Kayseri'nin 1931-2021 yılları arasındaki ortalama hava sıcaklığı, 10,7°C'dir. Ortalama en yüksek sıcaklık 30,8°C ile Ağustos ayında, ortalama en düşük sıcaklık -6,8°C ile Ocak ayında ölçülmüştür. Ortalama güneşlenme süresi, yıllık ortalama 7 saattir. Ortalama güneşlenme süresinin en uzun olduğu ay 11,9 saat ile Temmuz ayı, en düşük olduğu aylar 2,9-3 saat ile Aralık-Ocak aylarıdır. Yıllık ortalama yağışlı gün sayısı 82 gündür ve yıllık toplam yağış miktarı ortalama 389,6 mm(1 cm² ye düşen 1 kg yağış)'dir.

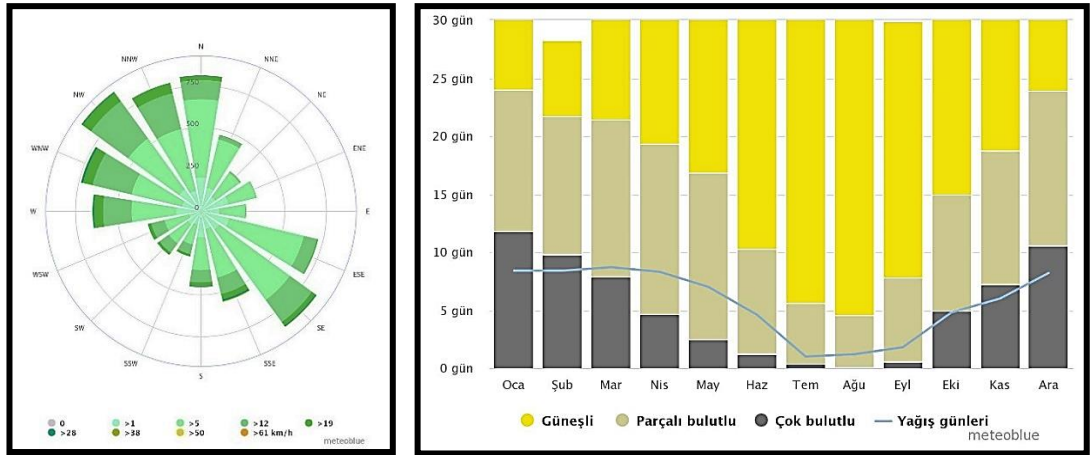
AYLAR	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Ölçüm Periyodu (1931 - 2021)													
Ortalama Sıcaklık (°C)	-1,6	0,3	4,9	10,6	15,1	19,0	22,3	22,0	17,4	11,9	5,5	0,7	10,7
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	4,2	6,3	11,5	17,7	22,6	26,9	30,7	30,8	26,6	20,5	13,1	6,5	18,1
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	-6,8	-5,1	-1,3	3,2	6,9	9,8	12,1	11,5	7,4	3,6	-0,9	-4,4	3,0
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	3,0	4,0	4,9	6,2	8,3	10,3	11,9	11,4	9,1	6,7	4,9	2,9	7,0
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	10,4	7,8	11,0	8,9	9,5	8,8	1,2	1,5	2,9	6,8	4,8	8,5	82,0
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	36,2	36,3	43,1	51,3	51,5	40,5	10,5	8,9	14,6	27,5	31,9	37,3	389,6
Ölçüm Periyodu (1931 - 2021)													
En Yüksek Sıcaklık (°C)	19,3	22,6	28,6	31,2	34,2	37,6	40,7	40,6	38,4	33,6	26,0	21,0	40,7
En Düşük Sıcaklık (°C)	-32,5	-31,2	-28,1	-11,6	-6,9	-0,6	2,9	1,4	-3,8	-12,2	-20,7	-28,4	-32,5

Tablo 2 : Meteoroloji Genel Müdürlüğü verilerine göre hazırlanan Kayseri iklim verileri tablosu (Url-6)

Şehirde, rüzgâr yönüne farklı açılarla konumlanma ve topoğrafik oluşumlardan kaynaklı yükseklik farkları nedeniyle farklı yerel iklim özellikleri görülmektedir. Yerel iklim farklılıkları, kentte yazlık-kışlık ev kullanımını ayırmış ve yaz aylarında kullanılmak üzere inşa edilen “bağ evi” kavramı ortaya çıkmıştır (Büyükmihçı, Kayseri'de yaşam ve Konut Kültürü, 2005, s. 7). Evliya Çelebi de 16. yüzyılda seyahatnamesinde “Kayseri’de 103 adet gezinti ve safa yeri” var diyerek bağ evlerinden bahsetmektedir (İmamoğlu, 1992, s. 17).

Germir’de bulunan yapılar ise hem yaz hem kış aylarında kullanılmak üzere inşa edilmiştir ancak; yaz ve kış aylarında kullanılmak üzere, pencere oranları, duvar kalınlıkları değişen mevsimlik farklı mekânlar düzenlenmiştir (Gündüz, 2011, s. 9).

Şehirde hâkim rüzgâr yönü kuzeybatıdır. Erciyes Dağı’ndan da şehre şiddetli rüzgârlar esmektedir. Güneyden esen bu sert rüzgârların da geleneksel konutların kuzeye cephelendirilmesinde etkisi vardır. Kış aylarında olumsuz olarak nitelendirilen bu rüzgârlar, yaz aylarında bağ evlerine serinlik sağlayarak olumlu bir hal almaktadır (Büyükmihçı, 2005, s. 8). Otuz yıllık ortalama hava durumu istatistikleri incelendiğinde; Kayseri’de yıllık en fazla güneşli gün, Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında görülmektedir. Aralık, Ocak ve Şubat aylarında, ayın yaklaşık üçte biri çok bulutlu geçmektedir. Yılın diğer aylarında ise çoğunlukla parçalı bulutlu ve güneşli gün sayısı eşittir (Şekil 4).

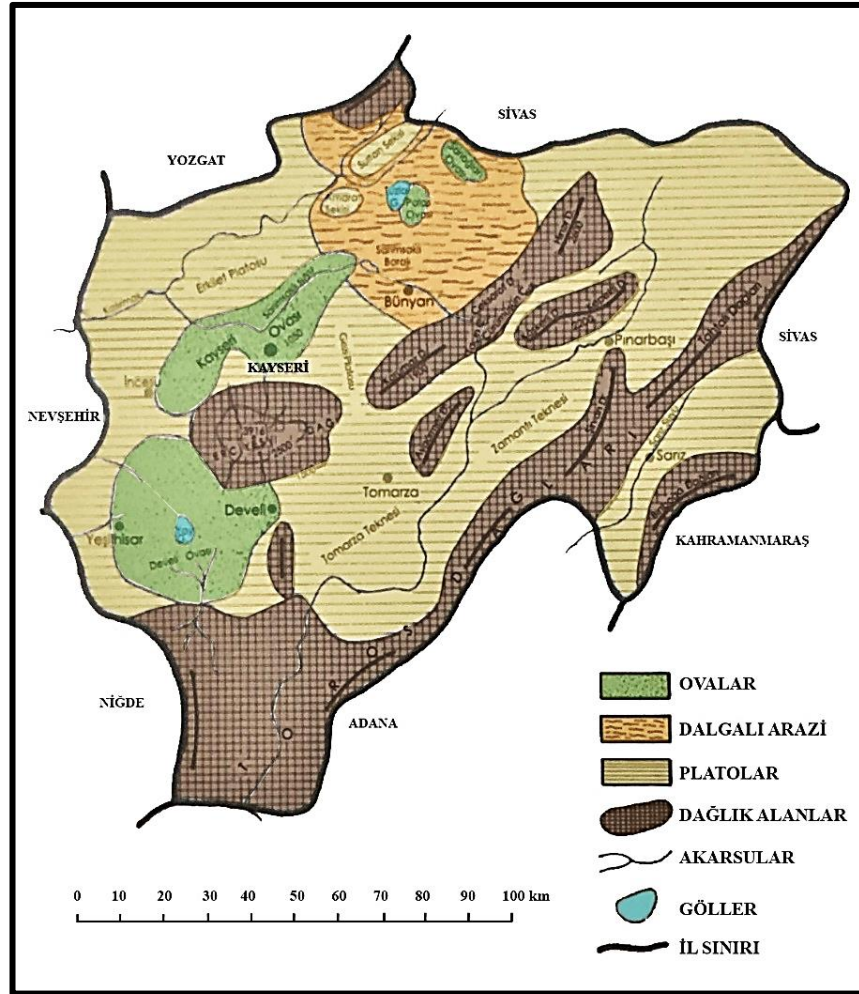
Şekil 4 : Kayseri rüzgar gülü ve yıllık güneşli gün grafiği (Url-7)

Şehrin doğal bitki örtüsü iklim kaynaklı bozkırdır, otsu bitkiler ve çalılar hâkimdir. Güneye doğru gidildikçe, Gökmar, Ladin, Karaçam, Kızılcım ve Meşe türlerine rastlanır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 17). Şehir toprakları verimli olmadığı için tarih boyunca ticaretle uğraşılan önemli bir merkez olmuştur ve tarım hiçbir zaman öncelikli geçim kaynağı olmamıştır. Orman oluşumuna elverişsiz topraklara sahip şehirde yerel mimarının ana elemanı taştır ve ahşap az bulunduğu için mekân açıklıklarını geçmede ve iç mekân süslemelerinde kullanılmıştır (Büyükmihçı, 2005, s. 9).

İklim, bitki örtüsü, hâkim rüzgâr yönü; şehirde, halkın geçim kaynağı, tarımda yetiştirmek için seçtikleri ürünler, peyzajda kullandıkları bitkiler, yapılarını cephelendirdikleri yön, yaz ve kış aylarında yaşamak için seçtikleri farklı yerler, yapılarının ana malzemesi ve süsleme malzemesi gibi birçok noktada yaşamı etkileyen verilerdir.

1.3. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; TOPOĞRAFYA VE JEOLJİK DURUM

Topoğrafya tüm yerleşimlerde olduğu gibi Kayseri’de de kentin biçimlenmesinde etkili olmuştur. Kayseri ilini oluşturan topoğrafik unsurlar; dağlar, tepeler, platolar, vadiler ve yamaçlardır (Şekil 5).

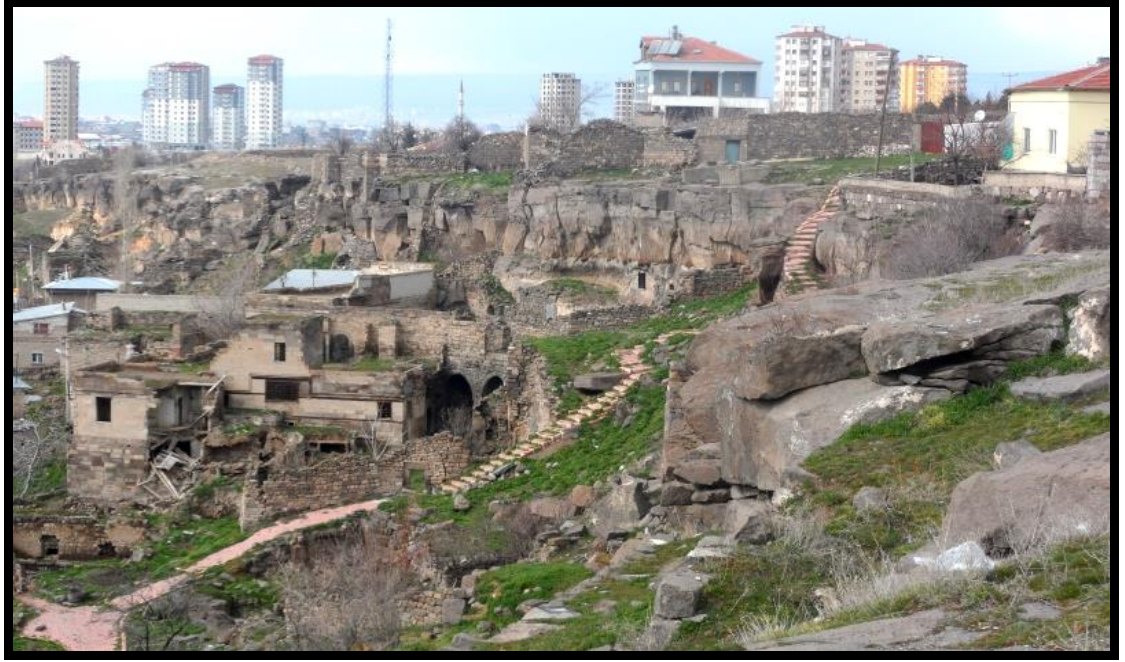
Şekil 5 : Kayseri Kırsalında Yöresel Mimari Özelliklerin Belirlenmesi, Rehber Kitap 3’de bulunan haritadan yararlanılarak hazırlanan Kayseri Topoğrafya Haritası (Çorapçıoğlu vd, 2011, s. 8)

Şehrin % 49,1'lik kısmı yüksek düzlüklerdir; kuzey ve güneyden ise dağlar ve tepelerle sınırlandırılmıştır. Plato düzlükleri bazı yerlerde akarsularla ayrılmış bazı yerlerde vadilerle parçalanmıştır. İlde, Kayseri ve Develi ovaları, Sultansekisi ve Amarat düzlükleri bulunmaktadır. Şehrin büyük bölümünü oluşturan ovalar, platolar ve vadilerin yerleşime uygun olması bakımından buralarda çok sayıda küçük yerleşim birimi kurulmuştur (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 5,6,7). Şehrin genelde doğusunda bulunan bu yarı kentsel alanlar, kendi içlerinde ihtiyacını karşılayacak; konut, bağ, bahçe, kilise, cami, hamam, ticarethane gibi birimleri barındırmaktadır (Büyükmihçi, 2005, s. 13).Vadilerde bulunan akarsu kenarındaki ovalar ve yamaçlar yerleşimler için tercih edilmiştir. Ovalar, yumuşak iklim ve ulaşılabilirlik açısından tercih edilirken; ulaşımı zor ve iklim olarak daha sert olan yüksek yerler yazları kullanılan bağ evleri için tercih edilmiştir (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 5,6,7).

Germir, 272.900 m² alana sahip olup Derevenk Vadisi içerisinde bulunmaktadır ve vadinin kuzeyi kayalıklardan oluşmaktadır. Vadinin güneyinde ise vadi boyunca devam eden Germir Çayı bulunmaktadır ve burada eğimlerin azalarak oluşturduğu düzlükler, bağlar ve bahçeler bulunmaktadır (Dinçbaş, 2019, s. 28)

Şekil 6 : Germir, vadiye bakış (Kırık, 2019)

Şekil 7 : Germir, yerleşime bakış (Url-8)

İç Anadolu Bölgesi'nde Birinci Derecede Volkanik Yükselteler Bölgesi'nde bulunan Kayseri'de en önemli topoğrafik eleman dağlardır. İl sınırları içerisinde bulunan dağlar, tekil olarak yükselen volkanik dağlar ya da bazı yerlerde kıvrımlı, bazı yerlerde kırılmalara uğrayan sıra dağlardır. Şehre kimlik kazandıran öğelerden biri ve şehirdeki dağlardan en önemlisi olan Erciyes Dağı, (Argains) 3916 metre yüksekliktedir. 1100 km²'yi geçen alana sahip Erciyes Dağı; andezit, bazalt ve trakit lavlardan oluşan 68 volkan konisiyle katmanlı bir yapıya sahiptir. Bu katmanlı yapısıyla şehrin topoğrafik karakterini etkilerken, ortaya çıkan tüf kayalarıyla mimaride kullanılacak nitelikte, yapısal taşlar sağlayarak yerel mimariye katkı sağlamaktadır (Büyükmihçı, 2005, s. 10,11).

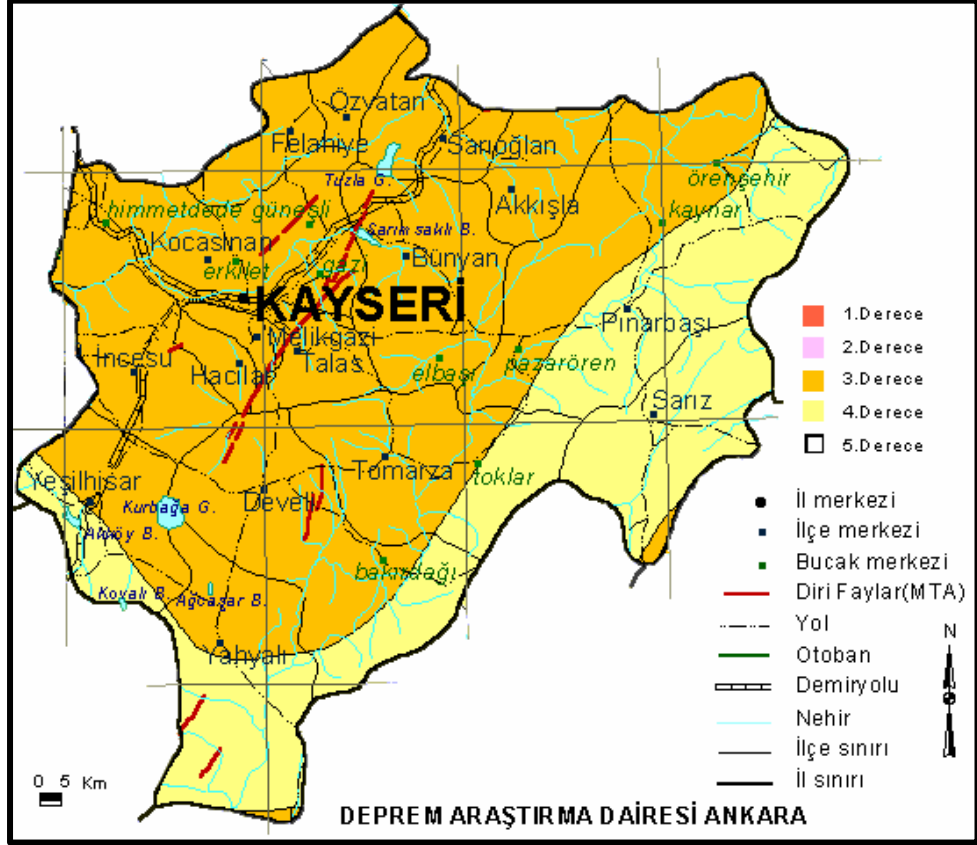
Kayseri il sınırları içerisinde Paleozoyik, Mesozoyik, Senozoyik jeolojik zamanlara ait birimler bulunmaktadır (Tablo 3). Paleozoyik zaman alt birimleri; Kambriyen, Siluriyen, Devoniyen, Karbonifer ve Permiyendir. Bu alt birimler, mermer, şist, silitaşı, kumtaşı, kiltası, şeyl, kuversit, kireçtaşı, karbonlu kireçtaşı ile temsil edilirken; mikrofosiller, graptolit, tirilobit, brachiopad fosilleri de görülmektedir. Mesozoyik zaman alt birimleri; Triyas, Jura-Kretase ve Kretasedir. Bu alt birimler, killi kireçtaşı, kiltası, şeyl, diyabat, gabro, serpantin, kumtaşı, pelajik kireçtaşı, tüfütlük ve tüfler ile temsil edilirken; rudist fosiller görülmektedir. Senozoyik

zaman alt birimleri; Eosen, Miyosen, Alt Pliyosen, Üst Pliyosen ve Kuvaternerdir. Bu alt birimler, kil, kum, çakıl, kumtaşı, çakıltaşı, kireçtaşı, kilitaşı, bazalt, aglomera, tüfler ve ignimbirit ile temsil edilirken; numunulit fosilleri görülmektedir (KİÇDR, 2004, s. 5,6).

SİSTEM	SERİ	FORMASYON	SİMGE	LİTOLOJİ	AÇIKLAMALAR			
KUVATERNER	HOLOSEN	Alüvyon Traverten	Alüvyon		Qal: Alüvyon			
		Hisarcık Lavları	Qh		Qtr : Traverten Qh: Bazalt			
		Topakkaya Lavları	Qt		Qt: Bazaltik andezit			
		Alıdağ Domu	Qad		Qad: Alıdağ domu			
		Endürlük Lavları	Qe		Qe: Andezit			
		ALT	Alakuşak İgnimbiriti	Qa		Qa: İgnimbirit		
			Başakpınar Tüfü	Qb		Qb: Tüf, pomza		
			ÜST	Koçdağ Volkanitleri	Tk		Tk: Tüf, aglomera	
				Velibaba İgnimbirit	Tv		Tv: İgnimbirit	
		PLİYOSEN	ÜST	Çatakdere Tüfü	Tç		Tç: tüf, pomza	
				İncesu İgnimbiriti	Ti		Ti: ignimbirit	
				Göbü Tüfü	Tg		Tg: Tüf	
			ALT	Yücekayalar Formasyonu	Tyü		Tyü: Gösel kireçtaşı	
				Sarımsaklı Formasyonu	Ts		Ts: Çakıltaşı, kumtaşı, kireçtaşı, marm	
Güvercinlik Andezit Pekmezlik Bazaltı	Tg - Tp				Tp: Bazalt Tg : Andezit			
NEOJEN	MIYOSEN	ÜST	Belikler Basmalar Küçük İsilil	Tbe TK Tb	Tbe Çakıltaşı TK : Kumtaşı Tb : Çakıltaşı, kumtaşı			
			Eğerci Formasyonu	Te	Te : Çakıltaşı, Kumtaşı, Kilitaşı ve kireçtaşı			
		ALT ORTA	Yemliha Formasyonu	Ty	Tmy: Aglomera, tüf, volkanik breş			
			PALEOJEN	OLİGOSEN	Dökmetaş Formasyonu	Td	Td: Kumtaşı, çakıltaşı, çamurtaşı	
Bürüngüz Formasyonu	Tbü	Tb: Kireçraşı, gabro, volkanit, serpantin, olistolitleri de içeren çakıltaşı, marm, killi kç						
KRETASE	Gülle graniti Yeşilyayla Karışığı	Kg Ky	Kg Ky		Kg: Granit Ky : Serpantin, gabro, diyabaz, mermer			
					JURA	Tavşancıdağtepe Formasyonu	Jt	Jt : Siyah kristalize kireçtaşı ve dolomit
					TRİYAS	Aşağediği Formasyonu	Ta	Ta : Kristalize Kireçtaşı

Tablo 3 : Kayseri genelleştirilmiş stratigrafik kesiti (Öztürk, 2003, s. 17)

Kayseri deprem haritası incelendiğinde(Şekil 8), Sarız ve Pınarbaşı ilçelerinin 4. Derece deprem kuşağında; şehrin genelinin 3. Derece deprem kuşağında olduğu görülmektedir. Kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda oluşan bir graben ve bu grabenin güney ve kuzey kanadında çekim fayları bulunmaktadır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 21).

Şekil 8 : Kayseri Deprem Haritası (KİÇDR, 2004, s. 235)

1.4. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; TARİHÇE

Kayseri'nin bilinen ilk tarihinden itibaren, yaşadığı önemli ve tarihi olaylar kronolojik olarak sıralanmıştır(Tablo 4), (Tablo 5), (Tablo 6), (Tablo 7).

KAYSERİ TARİHİ KRONOLOJİSİ	
MÖ 3000-MS 611 Antik Dönem	
3000	Eski Bronz Çağı – Kültepe'de ilk yerleşim yeri kuruldu.
1950	Asurlu tüccarlar Kâniş şehri kenarında Kârüm adında bir ticaret kolonisi kurdular. Çivi yazısıyla yazılan Asurca tabletler, Anadolu'da yazının ilk kullanımıdır.

1700	Kâniş Krallığı yıkıldı.
1690-1500	Eski Hitit İmparatorluk Çağı
1500-1200	Hitit İmparatorluk Çağı
1200-1100	Karanlık Dönem
1100-700	Geç Hitit Beyliği olan Tabal Krallığı hâkimiyeti. Bu devirden itibaren şehre Mazaka denilmiştir.
680-600	Kimmerlerin hâkimiyeti
600-547	Medlerin hâkimiyeti
547-330	Pers satraplığı olan Kapadokya'nın başkenti Mazaka'dır.
255-MS 17	Kapadokya Krallığı
17-611	Kapadokya Krallığı Roma'nın eyaleti oldu.

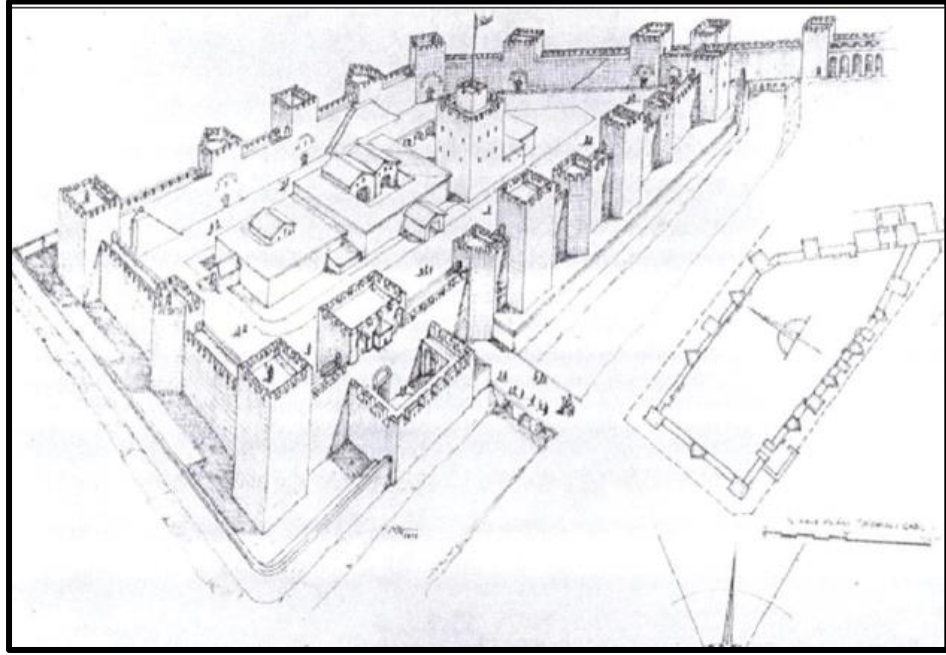
Tablo 4 : Kayseri Tarihi Kronolojisi, MÖ 3000-MS 611 Antik Dönem (Kayseri Ansiklopedisi, 2015, s. 39,40)

Şekil 9 : Kültepe Ören yeri – Asurca tabletler (Url-9)

MS 611-1398 Bizans-Selçuklu-Beylikler Dönemi	
611	Kayseri Sasanilerin eline geçti.
611-1066	Şehirde Sasani-Bizans-Emevi çekişmesi
1066	Selçuklu Türkleri Kapadokya'nın başkenti Kayseri'yi yağmaladı.
1067	Selçukluların Kayseri'yi fethi
1120	Danişmendli Emiri Melik Gazi, Kayseri'ye hâkim oldu.
1169	Türkiye Selçuklu Sultanı Kayseri'yi Danişmendlilerden aldı.
1186-1398	Moğol-Eretna-Karamanlı-Kadı Burhaneddin Ahmed çekişmesi
1398	Kadı Burhaneddin Ahmed'in ölümü ile oğlu Alâeddin Ali Çelebi Kayseri de dâhil olmak üzere, Kadı Burhaneddin Ahmed Devleti'nin tüm topraklarını Osmanlı Sultanı Yıldırım Bayezid Han'a teslim etti.

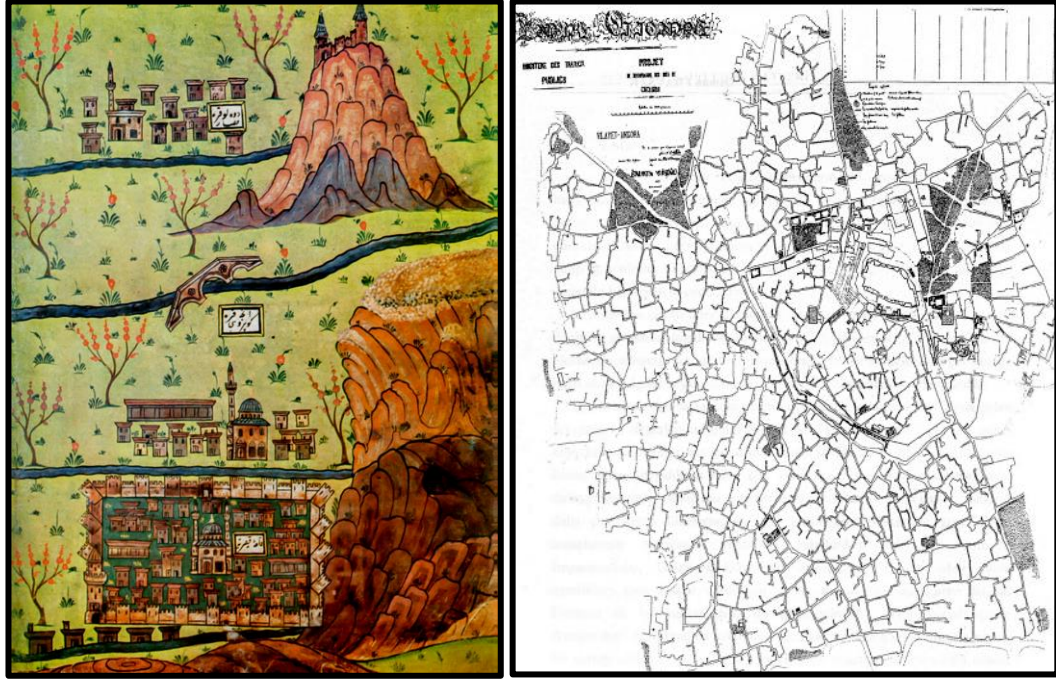
Tablo 5 : Kayseri Tarihi Kronolojisi, MS 611-1398 Bizans-Selçuklu-Beylikler Dönemi (Kayseri Ansiklopedisi, 2015, s. 40,41,42)

Şekil 10 : Kayseri Kalesi'nin Bizans Çağı'ndaki görüntüsü (Tekinsoy, 2011, s. 21)

1398-1920 Osmanlı Dönemi	
1398	Kayseri, Osmanlı hâkimiyetine girdi.
1411	1411 tarihli, kale iç kapısında bulunan kitabeye göre Kayseri Dulkadiroğullarındadır.
1476	İlk tahrir Fatih Sultan Mehmet döneminde yapılmıştır.
1497	Bugün faaliyette olan Bedesten ve Kapalı Çarşı'daki 35 dükkân inşa edilmiştir.
1500	Karaman eyaletine tabidir.
1508	Şah İsmail'in kuvvetleri Kayseri'ye bir akında bulundu.
1515	Kayseri, Yavuz Sultan Selim zamanında kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.
	Celali İsyancıları
1876	Kayseri sancağı Ankara vilayetine bağlandı.
1914	Kayseri sancağı, müstakil hale dönüştürüldü.
1919	Atatürk'ün Kayseri'ye gelişi
1920	Yeni Meclise vekil gönderilmesi

Tablo 6 : Kayseri Tarihi Kronolojisi, 1398-1920 Osmanlı Dönemi (Kayseri Ansiklopedisi, 2015, s. 42-47)

Şekil 11 : Şehrin ilk çizimi, Matrakçı Nasuh'a ait minyatür (Düşünen Şehir, 2017, s. 4)

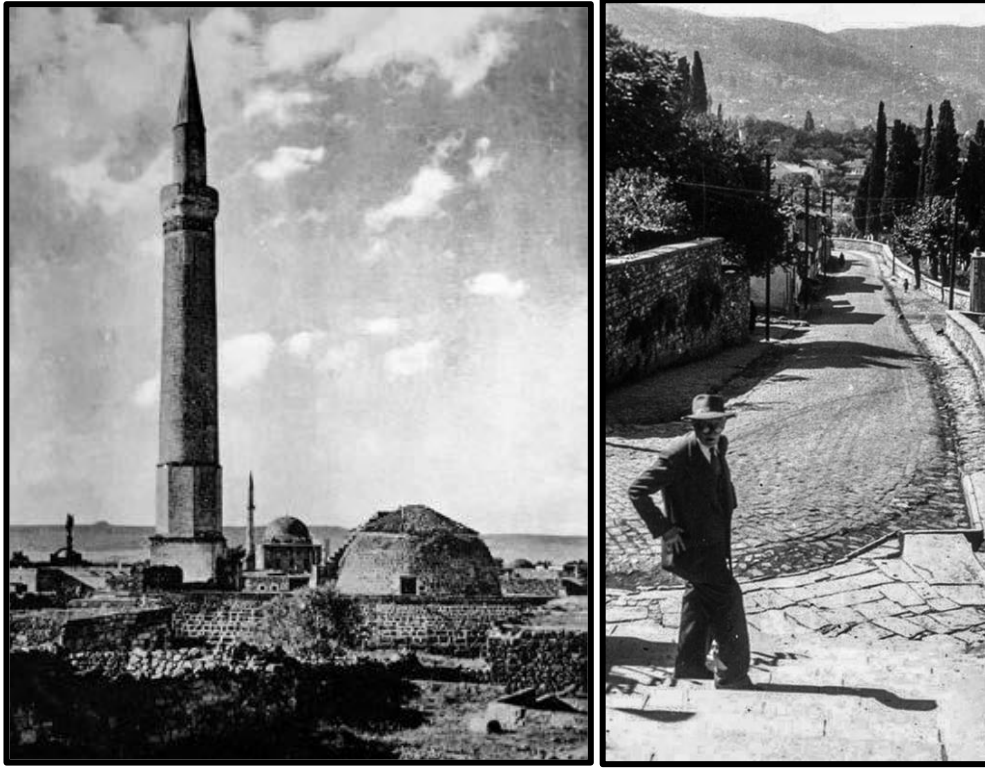
Şekil 12 : Kayseri 1882 yılı haritası (Tekinsoy, 2011, s. 39)

1923 sonrası, Cumhuriyet Dönemi	
1923	Kayseri vilayet oldu
1924	Atatürk Memleket Hastanesi açılışına geldi.
1925	Türk Hava Kurumu Kayseri şubesi açıldı.
1926	İlk Türk uçak fabrikası olan Hava Tayyare Fabrikası kuruldu. Halı İpliği Fabrikası kuruldu.
1927	Kayseri Demiryolu İstasyonu hizmete açıldı.
1935	Sümer Bez Fabrikası kuruldu.
1945	Kayseri'nin ilk imar planı çizildi.
1948	Kültepe Ören Yeri bilimsel kazıları başladı.
1955	Kayseri Şeker Fabrikası açıldı.
1957	Ülkenin ilk sanayi sitelerinden olan Eski Sanayi Sitesi kuruldu.
1969	Kültepe Ören Yeri ziyarete açıldı. Arkeoloji Müzesi ziyarete açıldı.
1976	Kayseri Organize Sanayi Bölgesi kuruldu.
1989	Kayseri Büyükşehir Belediyesi oldu.

Tablo 7 : Kayseri Tarihi Kronolojisi, 1923 sonrası Cumhuriyet Dönemi (Kayseri Ansiklopedisi, 2015, s. 46-49)

Şekil 13 : 1945 tarihli Oelsner ve Aru'nun Kayseri imar planı (Kara, 2017, s. 25)

Şekil 14 : Albert Gabriel'in Monuments Turcs d'Anatolie(1980) adlı eserinden Kayseri fotoğrafları (Şehir Kültür Sanat, 2018, s. 59,54)

Germir adının kökeniyle ilgili çok çeşitli görüşler bulunmaktadır. Yaygın olarak belgelerde karşımıza çıkan isimleri; Germir, Girmur, Germür, Garmir, Karmir, Kermir (Կէրմիր), Guermir, Kermira, Kermiria, Ghirmi-Girmi, Konaklar (Κονακλάρ) şeklindedir (Dinçbaş, 2019, s. 29).

1834 yılında seyyah Hamilton köyden ve isminden, “Ghirmi adında ve birbirine benzer şekilde düzenlenmiş, kaldırım taşları döşeli dar sokakların mevcut bulunduğu bir yerleşim.” olarak bahsetmektedir. 1890 yılında seyyah Edmund Naumann Garmir isminin kaynağıyla ilgili şöyle demiştir:

“Germir adını Ermenice Garmir’den almıştır. Garmir Ermenice de kırmızı anlamına gelir. 130 yıl kadar önce, Djirlak’da oturan halk, bura şartlarının uygun olmayışı nedeniyle, Tavlusun vadisinden aşağı inmiş, Tirem diye bilinen kırmızı topraklı Germir’e yerleşmişlerdir.” (Cömert, 2014, s. 19,20)

Köyün ismi, İoannis İoannidis ve Nikolaos Rizos’a göre, deri işlenen yer (tabakhane) manasına gelen karmir kelimesinden gelmektedir. Bir diğer görüşe göre de Danişmendoğullarından bir kumandana ait 1696 tarihli vakfiyede adı geçen Germir’in, Türkçe “Sarı Bey” ve “aydınlık, güneşli yer” anlamına geldiği düşünülmektedir (Dinçbaş, 2019, s. 30). Germir köyünün ismi, 1960 yılında Yabancı Adları Değiştirme Komisyonu tarafından Konaklar olarak değiştirilse de halkın dilinde Germir olarak kalmıştır. 1999 yılında yapılan başvurular sonucunda 2000 yılında Germir yeniden eski adına kavuşmuştur (Kırık, 2019, s. 120).

Germir’in kuruluşu Hititler’e kadar uzanırken; yerleşik hayat, Kapadokya Krallığı, Roma-Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemini kapsamaktadır. 1500 tarihli Osmanlı Tahririnde, Germir’in nüfunun %95’inin gayr-i müslim olduğu yazmaktadır. 1584 tarihli Osmanlı Tahririnde az sayıda Müslüman, çok sayıda gayr-i müslim yaşadığı; Tuti ve Soma isimli iki mahallesi olduğu kaydedilmiştir (KUDEB, 2017, s. 7). Germir, 1590-1620 yılları arasında, Osmanlı Devleti’nde Celali İsyanları yaşandığı sırada gerçekleşen nüfus hareketleriyle asıl gelişimini göstermiştir (Dinçbaş, 2019, s. 31). 20. yüzyılda, mübadele ve tehcir sonrası Hristiyan nüfus köyden ayrılmış ve onlardan kalan çok sayıda yapı yıkılmış, mahallelerin çoğu yok olmuştur (Cömert, 2014, s. 147).

Germir’de günümüze ulaşmış çok sayıda tarihi yapı bulunmaktadır. Bunlar; iki adet cami, iki Rum kilisesi, bir Ermeni kilisesi, iki adet fırın, bezirhaneler, iki adet çeşme, dükkânlar, bir adet köprü, bir adet ilkokul ve konutlardır (Kırık, 2019, s. 121).

1.5. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK DURUM

Kayseri’deki yerli halkın büyük çoğunluğu Selçuklu Türklerinin Anadolu’ya geldiği zamana kadar Rumlardan oluşmaktaydı. 11. yüzyılda Bizansların, Ermeni Krallıklarını yok etmesi ve Ermeni halkının Kayseri, Sivas ve Fırat’a yerleştirilmesiyle kentin demografik yapısı büyük ölçüde değişmiştir. Türklerin 1071 Malazgirt Savaşı ile Anadolu’ya gelişi kentte demografik yapıda yine bir çeşitlilik yaratmıştır (Gündüz, 2011, s. 14). Tez kapsamında incelenen geleneksel dokunun oluştuğu 19.yüzyılda kentte, farklı dini inanç, etnik köken ve kültüre sahip toplulukların bir arada yaşadığı seyahatnameler, salnameler, Şer’iye sicilleri gibi birçok tarihi kaynaktan anlatılmaktadır. 1835 yılında büyük bir depremle yıkılan Kayseri’de demografik yapı çeşitli nedenlerle sürekli hareketlilik yaşasa da asıl büyük değişim, yaklaşık 40 bin nüfus azalması ile Milli Mücadele ve I. Dünya savaşı zamanında yaşanmıştır. 1923 yılında Yunan topraklarındaki Müslüman Türkler ile Türk topraklarındaki Ortodoks Rumların zorunlu değişimi ile kent nüfusunda ciddi ölçüde azalma olmuştur (Gündüz, 2011, s. 14). Bu durum kentin ekonomik ve sosyal yaşamını uzunca süre etkilemiştir. Bu süreçler sonunda, yıllarca çeşitli etnik grupların bir arada yaşadığı kent nüfus çoğunluğu artık Türklerden oluşmaktadır. Germir’de de 20. yüzyılın başlarına kadar farklı kültürler; Müslüman Türkler, Ortodoks Rumlar, Apostolik Rumlar ve Ortodoks Ermeniler, bir arada dostça yaşamışlardır. Germir’de Kurtuluş Savaşı’ndan sonra sadece Türkler kalmıştır (Gündüz, 2011, s. 15).

İnsanlar, sosyal, kültürel, ekonomik ihtiyaçlar doğrultusunda; bu ihtiyaçlara cevap veren yapılar ve yerleşim alanları oluşmuştur. Kayseri’de yaşayan farklı grupların da ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte farklı yapılar ve yerleşimler oluşturduklarını görebiliriz (Çorapçıoğlu vd, 2011, s. 38).

	Müslüman	Hristiyan
Gereksinim	Mekân Karşılığı-Konum	Mekân Karşılığı-Konum
Beslenme	Tokana - Zemin Kat	Tokana - Zemin Kat
Dinlenme	Oda - Üst Kat	Oda - Üst Kat
Sosyal Etkinlik	Avlu, Sofa - Zemin kat	Kilise, Avlu, Sofa – Z. Kat
Dinsel Etkinlik	Oda, Sofa, Cami	Kilise
Temizlik	Tuvalet – Avlu	Tuvalet – Sofa
Savunma	-	Gizli Geçitler – Bodrum Kat

Tablo 8 : G. Büyükmihçi'nin Kitabından yararlanılarak yeniden hazırlanan; Müslüman ve Hristiyan evlerinde, gereksinim- mekân karşılığı tablosu (Büyükmihçi, 2005, s. 89)

Tarihi yapıların şekillenmesinde, iklim, topoğrafya, jeolojik durum, yerel malzeme ne kadar etkiliyse; sosyal, kültürel, dinsel ve ekonomik farklılar da bir o kadar etkilidir. Kayseri genelinde ve Germir özelinde bu farklılıkları, aynı malzeme ve yapım teknikleri kullanılarak oluşturulan farklı konut tipleriyle, farklı bezemelerle, dini yapı farklılıklarıyla belirgin şekilde görmekteyiz.

Kayseri'de farklı etnik grupların bir arada yaşamasından kaynaklı farklılıklar olsa da, bu farklı grupların yıllarca iç içe yaşamaları nedeniyle pek çok ortak özellik de içermektedir. Mimari mekânların biçimsel ve işlevsel olarak temelde aynılığına rağmen, mekân konumları ve ilişkileri farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar incelendiğinde, en etkili tasarım farklılıklarının din ögesinden kaynaklandığı görülmektedir. Ermeni ve Rum evleri, sahibinin sosyal statü ve zenginliğini yansıtır; ev ile sokak ilişkisi güçlü tutularak dışa dönük tasarlanmıştır. Ermenilerde evler prestij yapısı olarak düşünüldüğünden ve Ermeniler sanata çok düşkün olduğundan, Ermeni evleri bezemeli ve süslüdür. Müslüman Türk evlerinde, haremlik-selamlık ayrımı vardır, ev içi yaşamın mahremiyeti sebebiyle sokağa pencere açılmaz ve yüksek avlu duvarlarıyla içe dönük tasarlanmıştır. İslam dinine göre bu dünya geçici

olduğu için, gösteriştten uzak, ekonomik ve siyasi durumu yansıtmayan, son derece sade cephe düzenleri vardır (Büyükmihçi, 1997, s. 171,172).

	Müslüman Evleri	Hristiyan Evleri
Planı Şekillendiren Unsurlar	İklim, Dini İnanç, Sosyal Hayat, Demografik Yapı	İklim, Dini İnanç, Sosyal Hayat, Demografik Yapı
Temel Plan Biçimlenişi	İçe Dönük	Dışa Dönük
Plan Özelliği	Açık Sonlu, Üreyebilir	Tamamlanmış, Üreyemez
Planda Ana Birim	Avlu	Sofa
Plan Akış Şeması	Sokak-Avlu-Sofa-Oda	Sokak-Sofa-Avlu-Oda
Planlama Yöntemi	Tümevarım	Tümdengelim
Kat Sayısı	1-2	1-2
Tuvaletin Konumu	Dış Mekân	İç Mekân
Cephede Temel İlke	Sadelik, Netlik	Prestij Yapısı, Bezemeli
Cepheyi Şekillendiren Unsurlar	Dini İnanç, Sosyal Hayat, Kültür	Dini İnanç, Sosyal Hayat, Kültür, Ekonomi
Cephe Elemanları ile Cephe Bütününde Oluşan Etki	Asimetrik Yatay Etki	Simetrik Yatay Etki
Cephede Etkin Olan Mekân	Sofa	Sofa + Balkon

Tablo 9 : G. Büyükmihçi'nin Kitabından yararlanılarak yeniden hazırlanan; Müslüman ve Hristiyan evlerinin plan ve cephe özellikleri tablosu (Büyükmihçi, 2005, s. 223,224,225)

Kayseri ilinin kurulduğundan beri en önemli geçim kaynağı ticaret olmuştur. Kuruluşu M.Ö. 3000'lere kadar uzanan Kültepe- Kaniş Karum'da yapılan kazılarda, o döneme ait ticari mektuplara rastlanmıştır. Hititler, Asurlular, Frigler zamanında da

Kayseri (Mazaka) önemli ticaret merkezi olmuştur. Roma, Kapadokya, Bizans dönemlerinde de şehir de ticaret ve ekonomi hep canlı kalmıştır. O tarihlerde şehirde gümüş ve bronz sikkeler basılan bir darphane kurulmuştur. Bu darphane Selçuklular Dönemi'nde de çalışmıştır (Özaslan & Şeftalici, 2002, s. 19). Selçuklular döneminde ticaret yolları üzerinde güvenliğin sağlanması için kurulan kervansaraylar da ticaret açısından önemlidir. 9-13. yüzyıllarda çarşılar kurulmaya başlamış ve sonraki yüzyıllarda da artarak devam etmiştir. Celali İsyanlarında ticaret bir süre sekteye uğramıştır. 16. yüzyılda kentte, bedestenler, hanlar, çarşılar kurulmuştur. 17. yüzyılda üretim ve ticaret oldukça iyi durumdadır. Kayseri'deki en önemli üretim ve ticaret ürünlerinden birisi, barut imalatında kullanılan güherçiledir. Bir diğer önemli sanayi dalı, şal, kumaş, deri gibi ürünlerin boyandığı boyahanelerdir (Özaslan & Şeftalici, 2002, s. 20). 18. ve 19. yüzyılda güherçile üretimi devam etmiş ve savaş sanayinin en önemli hammaddesi olarak İstanbul'a gönderilmiştir. 1880 yılında Teğmen Bennet adlı bir yabancı tarafından yazılan rapora göre, Kayseri'den ihraç edilen ürünler; keçe, keçi kılı, işlenmiş tütün, tuz, pastırma, sarı cehri, kitre, yün, deri, maroken deri, tiftik, balmumu, salep, bağırsak, afyon, buğday, arpa gibi ürünlerdir (Özaslan & Şeftalici, 2002, s. 21). 1891-1892 Salnamesinde banka şubelerinden ve şehirde marangozluk mesleğinin gelişmişliğinden, dokuma ürünlerden bahsedilmektedir (Özaslan & Şeftalici, 2002, s. 22). 20. yüzyılın başına kadar manifatura ticareti genellikle Rum ve Ermeni azınlıkların elinde olmuştur. 20. yüzyılda önemli ölçüde pastırma ve sucuk ticareti olmuştur. Kayseri'nin bir diğer önemli ürünü halılardır. Kayıtlara göre 1910 yılında şehirde 10 bin adet halı tezgâhı vardır. Tarımsal üretimin kısıtlı olduğu şehir, eski çağlara kadar uzanan ticaret geçmişiyile; tarım potansiyeli yüksek alanlara yakınlığını da kullanarak ticarete önemli bir merkez olmuştur (Özaslan & Şeftalici, 2002, s. 21).

Germir'de, cami ve kiliselerin, konakların tavanlarını ve duvarlarını süsleyen resimlerin canlı ve sağlam kalmasında kullanılan beziryağının üretildiği çok sayıda bezirhane bulunmaktaydı. Germir geçmişte Orta Anadolu'nun beziryağındaki en önemli merkeziydi (Büyükmihçi, 2005, s. 35).

Şekil 15 : Germir Bezirhanesi (KUDEB, 2017, s. 36)

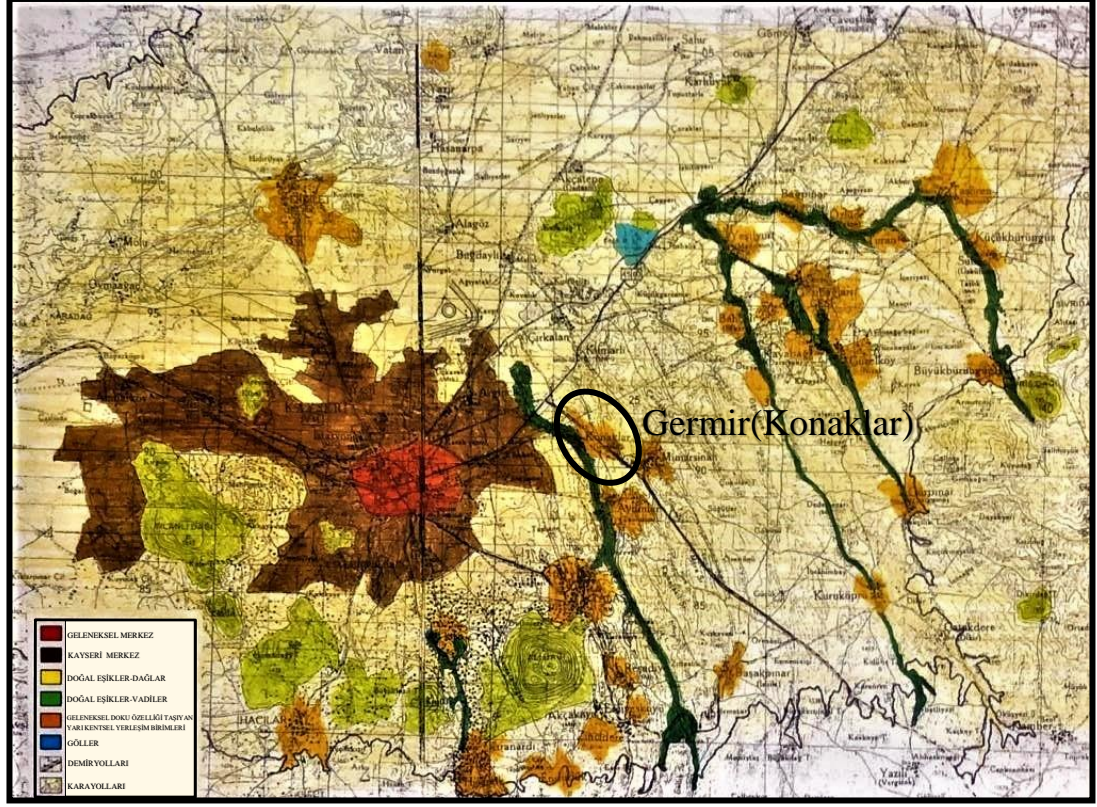
Germir’de 15 adet bezirhane ve bunların dışında, 1 adet sarraf, 20 adet mağaza, 65 adet dükkân, 1 adet mezbaha (kanara) bulunuyordu (KUDEB, 2017, s. 7).

O dönemde, Germir’de bir diğer geçim kaynağı da hayvancılıktır ve günümüzde halen kasaplık yapan birçok aile bulunmaktadır (Gündüz, 2011, s. 16). Germir’de azınlıklara ait bağ ve bahçelerde, siyah ve beyaz üzümler yetiştirilip şarap imal ediliyordu ayrıca; üzüm, kayısı gibi yemişler kurutuluyor ve şarapla beraber çevre vilayetlere satılıyordu (Büyükmihçi, 2005, s. 35). Boya hammaddesi olarak kullanılan cehri de Germir için bir gelir kaynağıdır. 19. yüzyılda Germir’de toplam 42 adet cehrilik bulunmaktadır (KUDEB, 2017, s. 8).

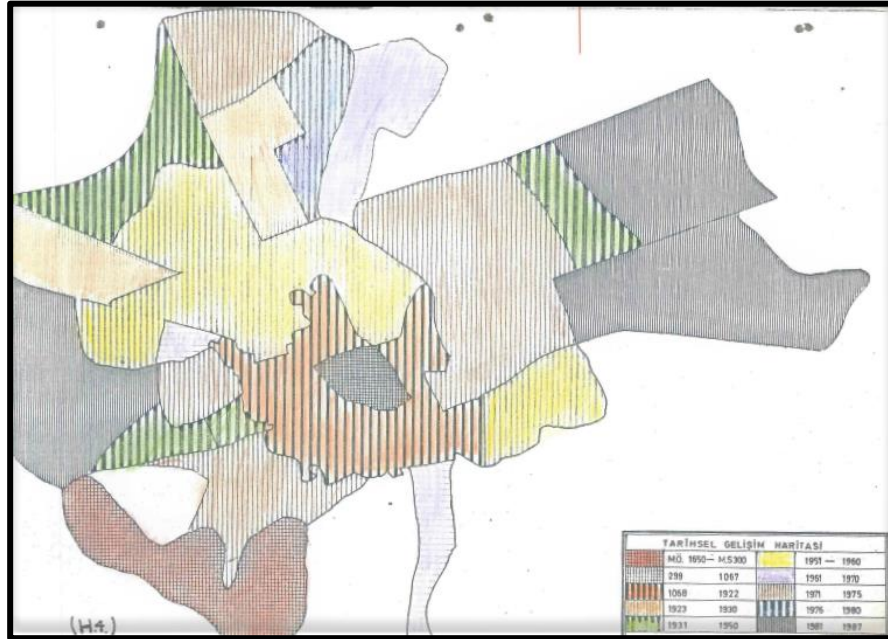
1.6. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ; GELENEKSEL KENT DOKUSU VE GERMİR SİT ALANI

Osmanlı kentleri; kale, yönetici merkez, kent merkezi, mahalleler ve dış mahalleler olmak üzere beş ana ögeden oluşmaktadır. Bu tipik oluşum büyük kentlerde geçerli olup, Anadolu kentlerinde bazı değişiklikler olmaktadır. Kayseri’de, yönetici merkez kalenin içinde bulunmaktadır. Diğer kentlerde bulunan dış mahalleler ise kent merkezinden uzakta da olsa kentten kopuk olmayacak şekilde kurulmuştur. Kayseri’de kentin hiyerarşik oluşumu, kale, kent merkezi, merkezdeki mahalleler, nispeten uzak küçük yerleşim birimleri olarak şekillenmiştir (Büyükmihçi, 2005, s. 94).

Germir, geleneksel konut dokusu özelliklerini taşıyan küçük yerleşim birimlerinden biridir(Şekil 16) (Büyükmişçi, 2005, s. 94).

Şekil 16 : Geleneksel Kent Dokusu Haritası (Büyükmişçi, 2005, s. 12)

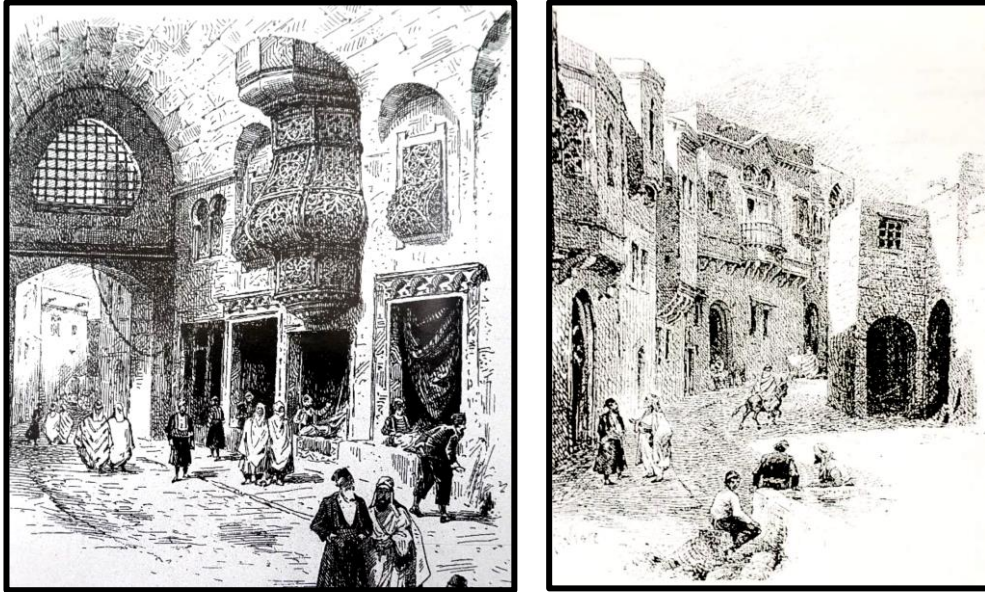

Şekil 17 : Tarihsel Gelişim Haritası (Demir, 1988)

Kayseri'ye ait görsel destekli bilgiler, 16. yüzyılda gelen seyyahların çalışmalarında görülmeye başlamıştır (Büyükmihçi, 2005, s. 96,97). 16. yüzyılda Kayseri, Osmanlı'nın en büyük şehirlerinden biri haline gelmiştir. 17. yüzyılda Kayseri'ye gelen Evliya Çelebi seyahatnamesinde, bedestenleri, çarşıları, hanları, renkli ve hareketli ticareti ile kenti Bursa ve Edirne'ye benzetmiştir (Özsözlü, 2018, s. 17). 1890 yılında Edmond Naumann kentten şu şekilde bahsetmiştir,

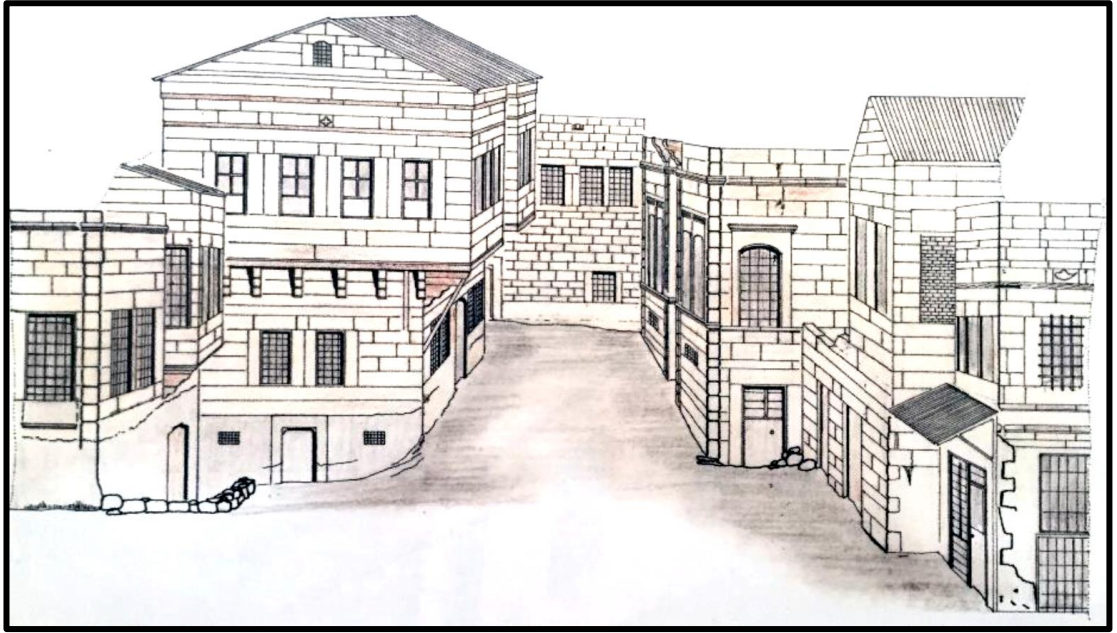
“Sur duvarlarının altında üzerleri tonozla örtülü Pazar (kapalı çarşı) vardır. Bunların etrafında bir sürü sanduka şeklinde evler sıralanır. Doğuya doğru uzun yayla isminde uzanan ova bulunur. Evler arasında minare ve ağaçlar yükselir. Ali dağı tarafında Ermeni Kilisesi'nin büyük kubbesi görünür. Güneybatıda ise evlerin arasında Katolik Kilisesi'nin büyük kubbesi ile Hunat Camisi'nin minaresi yükselir. Kentin güneybatısında eski kentin tepeleri vardır. Bu tepelerin üzerinde eski Kayseri'nin harabeleri yer alır. Yılanlı Dağ eteklerine kadar ki birçok tepenin üzerinde bağlar görülür. Batıda Kurşunlu Cami ince minaresi ile güneyde Ulu Cami kalın ve büyük minaresi ile yükselir.”

Seyyahın bu ifadeleri, 19. yüzyılda kentin yapısını yansıtmaya açısından önemlidir (Büyükmihçi, 2005, s. 96,97).

Şekil 18 : 1890 yılında Edmond Naumann'nın çizdiği kapalı çarşı ve kentten bir sokak (Büyükmihçi, 2005, s. 96,97)

Kayseri'nin geleneksel mahalleleri, ancak iki faytonun geçebileceği kadar geniş ana yolları, insan ölçeğindeki dar sokakları, dini yapıları; okul, çeşme ya da sokakların kesiştiği noktalardaki organik meydanları ve çıkmaz sokakları ile tipik Ortaçağ kenti görünümündedir (İmamoğlu, 1992, s. 14). Sokaklar birbirleriyle geniş veya dar açılar yaparak birleşir ve bazı noktalarda meydancıklar oluştururlar. Bu meydancıklar sosyal toplanma alanı olmanın yanında, çocuklara oyun alanı da yaratmaktadır. Sokaklar genellikle girintili, çıkıntılıdır ve dinamik bir yapıya sahiptir. Sokak kotunda değişken sokak açıları, üst katlarda değişik boyut ve formdaki çıkıntılarla yayaları güneşten, kardan, yağmurdan korur (İmamoğlu, 1992, s. 14). Geleneksel sokak dokusu insana bitmeyen değişiklikler ve her köşede sürprizler sunmaktadır. Sokaklar iki ve üçüncü boyutta sürekli hareketli olmasıyla, güneş gölge oyunları yaratır; rüzgâr, ısı, ışık, ses, koku açısından zengindir ve sürprizler sunmaktadır (İmamoğlu, 1992, s. 14). Sokakların benzer olan özellikleri, iki tarafta devam eden taş yüzeyler, Arnavut kaldırımları, çeşmeleri, atık suların gittiği üstü kapalı çukurları ve bahçeleridir. Şehrin sokakları, yaşam biçimine göre zamanla şekillenmiştir. Dini yapıların avlu ve bahçesi, kahveler sosyalleşme alanlarıdır (İmamoğlu, 1992, s. 14).

Şekil 19 : Tavukçu Mahallesi Gazioğlu Çıkmazı, Çizim: Hülya Duran, 2001
(Büyükmihçı, 2005, s. 107)

Geleneksel kent dokusunun oluşumunda mahalle fiziki bir unsur olmaktan da öte sosyal bir birimdir. Aynı mahallede yaşayan insanlar arasında anlayış, hoşgörü, ekonomik ve sosyal dayanışma, birlik ve beraberlik görülmektedir. Mahalle sakinlerinin, çeşme, fırın, bakkal, okul, hamam gibi alanları birlikte kullandığı, kültürel ve sosyal paylaşım içinde oldukları görülmektedir. Mahallenin önemli geleneksel paylaşım alanlarından birisi de hamamlardır. Evlerde yıkanmak için mekânlar olmasına rağmen, kadınlar da erkekler de belli aralıklarla hamama giderlerdi. Hamama gitmek, temizlik işlevinin yanında bir sosyalleşme etkinliğidir. (İmamoğlu, 1992, s. 16,17).

Yapı malzemesi olarak moloz da olsa kesme de olsa taşın kullanılıyor olması ve taşın benzer ölçülerde kullanılıyor olması kentsel dokuda bir dil birliği oluşturmuştur. Yeşil ögesi, Ortaçağ kentlerinde olduğu gibi Kayseri’de de öznel mekânlar ile kamusal mekânları birbirinden ayıran önemli bir öğedir. Sokaklarda az sayıda ağaç bulunur ve bu ağaçlar, meydan, kilise cami çeşme gibi sosyal toplanma alanlarında bulunur. Evlerin avlu ve bahçeleri yeşildir. Bahçe ve avlularda, asma, meyve ağaçları, mevsimlik çiçekler ve sebzeler bulunmaktadır (İmamoğlu, 1992, s. 16).

Kent merkezinin dışında, kentle yakın komşuluk ilişkisi içinde olan, geleneksel kent ve sokak dokusunu koruyan bazı yerleşim yerleri; Germir, Talas, Gesi, Yeşilyurt, Vekse, Endürlük, Reşadiye, Darsiyak, Nize ve Zincidere’dir (Özsözlü, 2018, s. 24).

Germir, Derevenk Vadisi’nde bulunan akarsuya paralel sokaklar ve vadinin kuzeydoğundaki kayalık tepelere yerleşen evlerden oluşmaktadır. 1835 senesinde Germir’e gelen seyyah J. Hamilton, evlerin oldukça geniş yapıldığından, sokakların düzgün taşlarla döşeli olduğundan, burasının hiç köye benzemediğinden şaşkınlıkla bahsetmiştir. 1890 senesinde Edmund Naumann Germir’den şöyle bahsetmiştir:

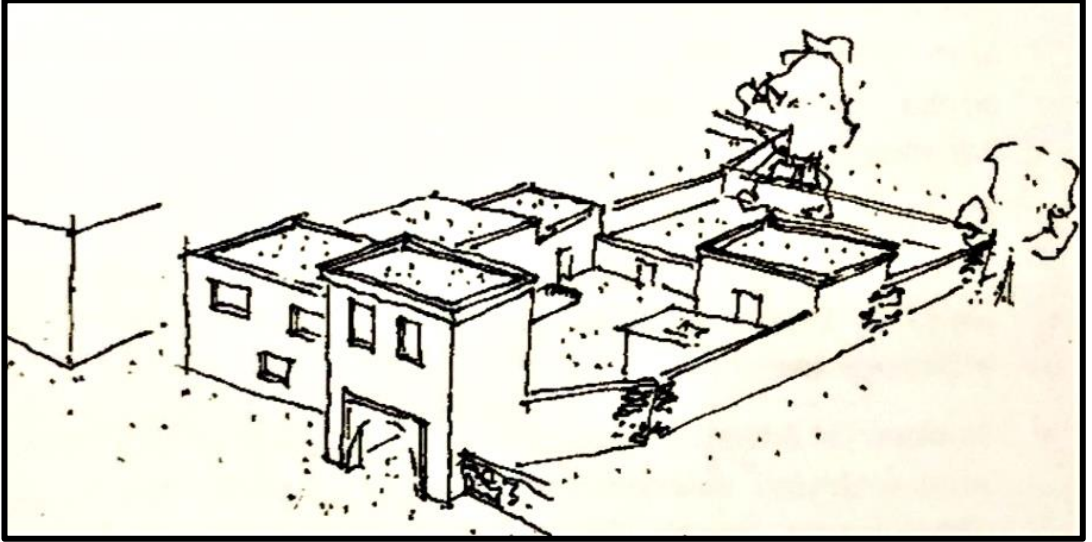
“Kayseri’nin doğusunda yer alan, duvarlarla teraslanmış tepeyi aşınca, Germir vadisine geldik. Kayseri’nin küçük kenti Germir’in halkı, ya orada sürekli oturanlardan ya da zaman zaman kalanlardan oluşuyor. Geniş ve kayalık bu çukur yerde, çizgiler çizercesine yan yana dayanmış,

kiliselerden daha büyük konutlar dokuyu veriyor. Kayseri’de olsun, Germir’de olsun konutlar birbirleriyle iyice bitişmiş olarak yapılmışlar. Böylece insanlar damlar üstünden kolaylıkla yürüyüp gidebilir.” (Özsözlü, 2018, s. 25,27)

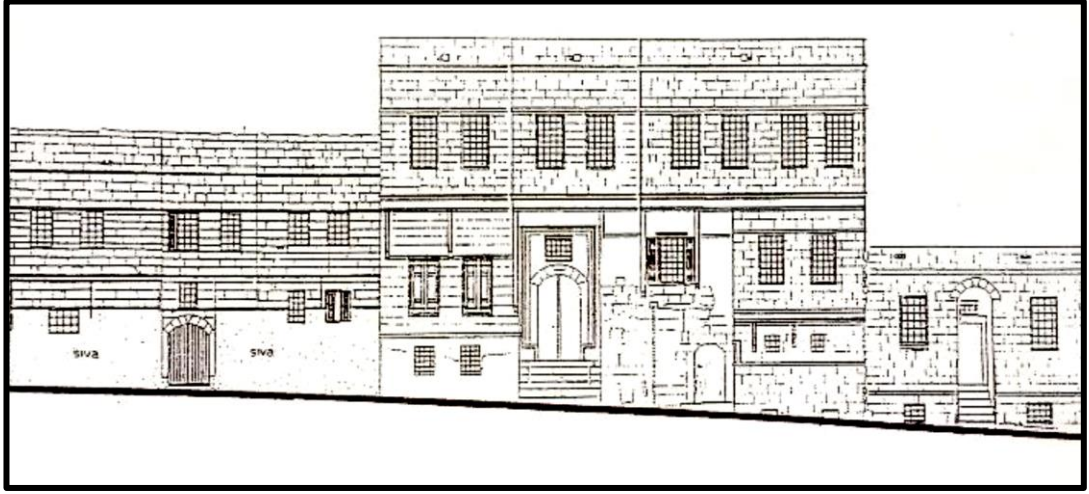
Şekil 20 : Germir 428. Sokak Güney Cephe Silüeti (Gündüz, 2011, s. 228)

Kayseri’de birçok mahalle gibi Germir’de de mahalle, dini yapılar etrafında gelişim göstermiştir. Yollar, dini, ticari ve yönetim merkezleri, mezarlıklar biçimsel karakterleri ve bir araya geliş şekilleri ile organik dokunun oluşmasını sağlamıştır. Yapılar genellikle sokağa dönük olup, sokaktan girilen iç avlusu ve arka bahçesi bulunmaktadır (Gündüz, 2011, s. 27,28).

Şekil 21 : Geleneksel Kayseri Evleri (Çorapçıoğlu vd, 2011, s. 184)

Germir’de evler, geleneksel Kayseri evleri gibi taş ve ahşap kullanılan, düz damlı, cephesinde çıkmaları olan, cephede doluluk boşlukları olan özgün ve nitelikli yapılardır (Gündüz, 2011, s. 27,28). Evler, genellikle konak niteliğindedir, birbirlerinin görüşünü engellemeyecek şekilde, tek ya da iki katlı olarak yapılmıştır (Özsözlü, 2018, s. 26).

Şekil 22 : Germir 428. Sokak Silüet ve Fotoğrafı (Büyükmişçi, 2005, s. 117)

Germir'in taş döşeli sokaklarının birleştiği yerlerde, kilise veya cami ve bu dini yapılar etrafında şekillenen küçük meydanlıklar vardır. Germir kendi içinde, dini yapıları, konutları, ticari yapıları, çeşmeleri, eğitim yapıları ile sosyo-ekonomik veriler sunan bir kent dokusudur (Gündüz, 2011, s. 27,28).

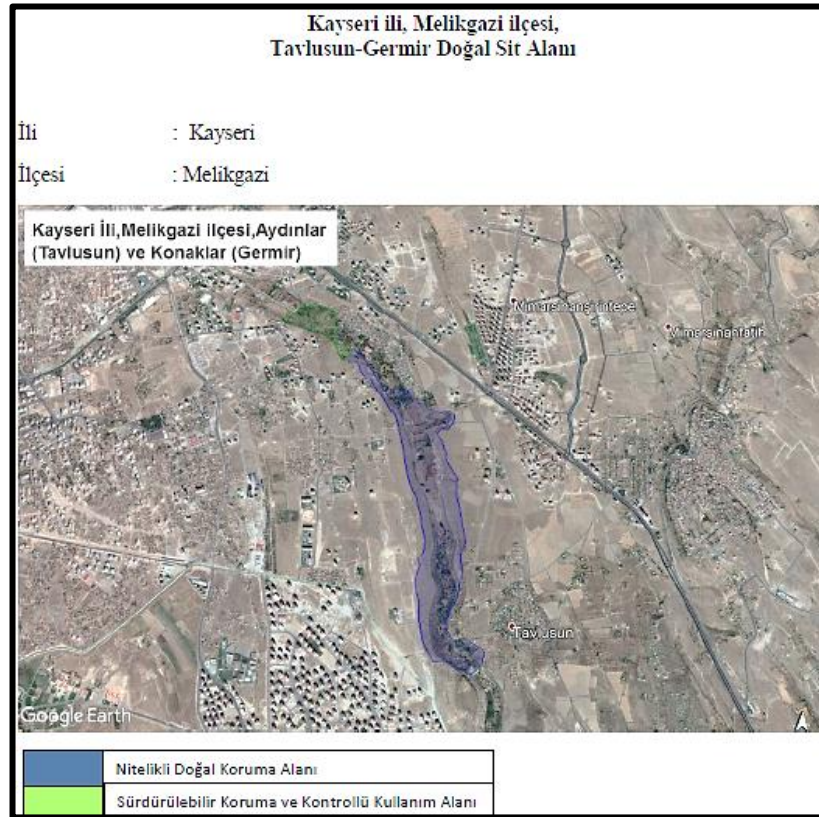
Şekil 23 : Germir 427. Sokak Silüeti (Gündüz, 2011, s. 229)

19. yüzyılın başında 6000 nüfus ve 17 mahallesi olan Germir, Hristiyan nüfusun köyden ayrılması, onlardan kalan yapıların yıkılması ve mahallelerin yok olmasıyla yalnızca Aşağı ve Yukarı Mahalle olarak kalmıştır (Cömert, 2014, s. 147).

Germir, 1993 yılında Kentsel Sit ilan edilmiştir (Özsözlü, 2018, s. 31). 2013 senesinde Derevenk Vadisi içinde yer alması nedeniyle, aynı zamanda 2. Derece Doğal Sit Alanı içerisinde kalmıştır. 2014 yılında, Kentsel ve Doğal Sit içerisinde bulunmasından dolayı Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmıştır (Özsözlü, 2018, s. 31). Sonrasında, Tavlusun - Germir Doğal Sit Alanı, 10/03/2020 tarihli 63602 sayılı karar ile “Doğal Sit-Nitelikli Doğal Koruma Alanı” ve “Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı” olarak, sınırları yeniden belirlenerek tescil edilmiştir (Url-10).

Şekil 24 : Germir Kentsel Sit Alanı 1/1000 ölçekli koruma amaçlı uygulama imar planı çevresindeki 1/1000 ölçekli uygulama imar planı (Taşmektepligil & Polat, Planlama Hiyerarşisinde Koruma Amaçlı İmar Planlarının Konumlanması: Germir-Kayseri Örneği, 2021, s. 311)

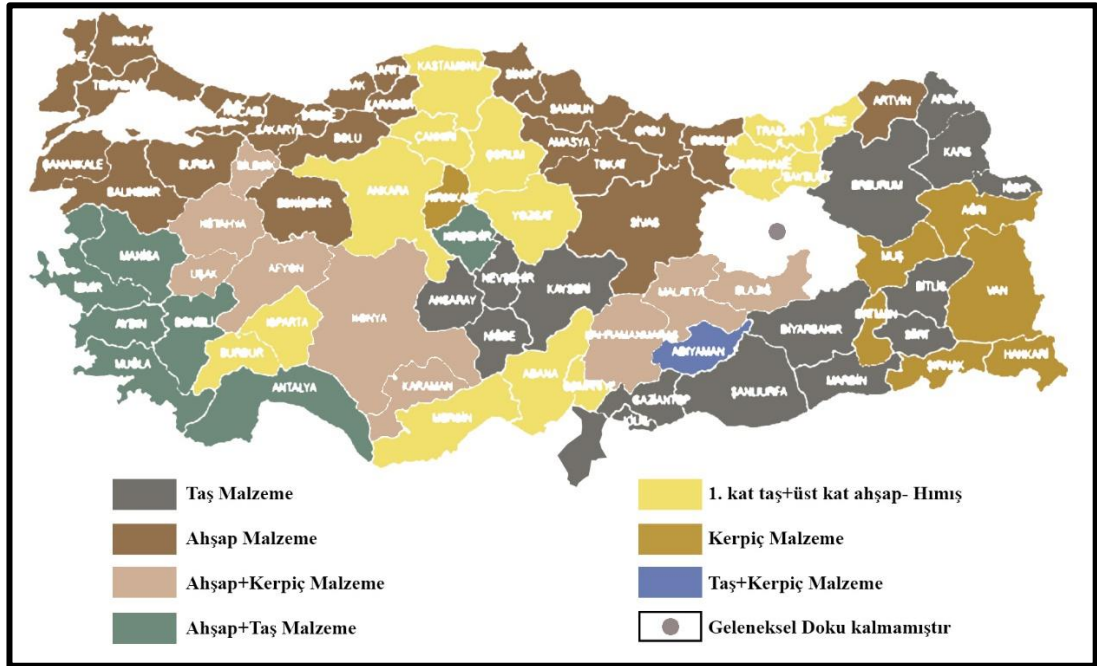
Şekil 25 : Tavlusun – Germir Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı (Url-10)

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ

2.1. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ; YAPI MALZEMELERİ

Anadolu'nun farklı bölgelerinde yapılar, kültürel, fiziksel, sosyal ve iklimsel farklılıklarının yanında; yerel malzemenin farklılaşması nedeniyle farklı oluşumlar göstermektedir. Türkiye genelinde geleneksel yapılar, yapı malzemesine paralel olarak şekillenmiştir(Şekil 26) (Büyükmişçi, 1997, s. 3).

Şekil 26 : Geleneksel dokuda kullanılan yapı malzemeleri haritası (Harita 1 referans alınarak hazırlanmıştır) (Büyükmişçi, 1997)

Bu bölümde, geleneksel yapılarda kullanılan malzemeler; taş, ahşap, demir, boya, toprak, alçı, kireç başlıkları altında incelenecektir.

2.1.1. Taş

Ülkemizde tortul kütleler grubundan, travertenler, kalker, marnlı kalker, kumtaşları; püskürük taşlar grubundaki magmatik taşlardan, granitler, andezit ve dasitler, rakitler, bazaltlar, tüf, aglomera ve lav; başkalaşmış kütleler grubundan da mermer mimaride kullanılmaktadır (Büyükmihçi, 1997, s. 24). Kayseri’de ilkçağdan beri ve Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı devirlerinde de yapılar taş malzemeyle oluşturulmuştur. Taş ile yapılan, tarihi birçok yapıt hala ayaktadır (Tali, 2010).

Kayseri’de, Erciyes Dağı, Melendiz Dağı ve Hasan Dağı gibi volkanik dağlar etkisiyle oluşan volkanik tüfler, özgün geleneksel taş yapı örneklerinin gelişmesine neden olmuştur. Volkanik tüfler, kolay işlenebilir ve iyi yalıtım özelliğine sahiptirler. Kayseri’de bu tüfler genellikle, kesme taş işçiliği ile kullanılmışlardır. Taşın ana yapı malzemesi olarak kullanıldığı kentlerde, bölgesel farklılıklar olsa da çoğunluğunda sadelik, rasyonalizm ve ustalıktan kaynaklı mükemmellik görülmektedir (Büyükmihçi, 1997, s. 6,7).

Geneli andezit ve trakit olan taşlara bu yörede yonu taşı denilmektedir. Geleneksel konutlarda, daha hafif ve boşluklu olan, kevek taşı ve sal taşı gibi taşlar da kullanılmıştır. Kayseri mimarisinde kullanılan Kayseri Tüfleri, renkli volkanik tüflerdir (Büyükmihçi, 1997, s. 34). Kayseri’de bulunan tüf taşının asıl adı ‘ignimbrit’ olarak geçmektedir (Kaygısız, 2010, s. 16). Türbe, mescit, bedesten, kümbetlerde mermer kullanılmıştır. Roma dönemine ait mezar, heykel ve sfenkslerde de mermer görülmektedir. Granit, bazalt gibi sert nitelikli taşlar daha çok yol kaplaması olarak kullanılmıştır (Çorapçıoğlu vd, 2011, s. 49).

Kayseri’de Taşların Kullanım Yerleri					
Temeller	Duvarlar	Merdivenler	Döşeme K.	Bezemeler	Sokaklar
Bazalt (Karataş)	Andezit (Yonu Taşı)	Andezit (Sert Yonu)	Volkanik Tüf (Sal Taşı)	Tüf+Agglomera	Bazalt (Karataş)

Tablo 10 : Kayseri’de taşların kullanım yerleri (Tablo 2’den yararlanılarak hazırlanmıştır) (Büyükmihçi, 1997)

Şehirdeki yonu taşlarının büyük çoğunluğunun kaynağı, Germir'in de içinde bulunduğu Derevenk Vadisidir. Bu yüzden Germir'de kullanılan taşların da kaynağının burası olduğu düşünülmektedir (Özsözlü, 2018, s. 109). Kayseri Lisesi'nin inşa süreci ile ilgili Osmanlı arşivlerinde, yapının dış cephesinde 'Siyah Yonu Germir Taşı' kullanıldığı yazmaktadır (Arslan, 2014, s. 4).

Yapılarda kullanılan taş türleri:

Kevek Taşı: Ponza Taşı, yörede kevek taşı olarak adlandırılır (Büyükmihçı, 1997, s. 168). Gözenekli ve hafif olan sünger taşı, Kayseri evlerinde döşeme ve tavanlarda yalıtım için kullanılmıştır. Bu taşlar gözenekli yapıları nedeniyle az miktarda su emmektedir. Taşın bu özelliğinden faydalanarak; ahşap kiriş üzerinde ve toprak altında kullanılan kevek taşı ile taşın sızan suları emmesi ve suyun ahşaba geçmesi önlenmiştir (Büyükmihçı, 1997, s. 34).

Trakit: Hafif, aşınmaya dayanıklı; sarı, kırmızı ve genellikle gri olan bu tüf taşı genellikle döşeme kaplaması olarak kullanılır. Yörede sal taşı olarak adlandırılır (Büyükmihçı, 1997, s. 167).

Sal Taşı (İspile Taşı): Genellikle iç mekân döşemelerinde ve avlu zemininde kullanılmıştır. Aşınmaya dayanıklı ve hafif olan bu taş, kırmızı, sarı ve genellikle gri renkli bir tüf taşıdır. Gözenekli yapısıyla, yıkıldığında suyu emerek ıslaklığını uzun süre korur, sıcak ve kuru yaz günlerinde evlere serinlik ve nem sağlar (Büyükmihçı, 1997, s. 34).

Bazalt: Geleneksel konutlarda genellikle su basman olarak kullanılan bu taş yörede cingitaş ya da karataş denilmektedir. Aşınmaya, yağmura ve kara oldukça dayanıklıdır. Sağlam olmaları nedeniyle, cadde ve sokak döşemelerinde de kullanılmıştır (Büyükmihçı, 1997, s. 167).

Andezit: Yörede yonu taşı olarak bilinen bu taş, her türlü yapı işinde kullanılmıştır. İşlenmesi kolay, hafif ve darbeye dayanıklı, ısı geçirgenliği düşüktür ancak; yağmur suyundan kolay etkilenirler (Büyükmihçı, 1997, s. 167).

Alçı ve Kireç Taşı: Erkilet, Bünyan ve Ağırnas civarında, geleneksel evlerde, harç ve sıva yapımında kullanılmıştır (Büyükmihçı, 1997, s. 168).

2.1.2. Ahşap

Kayseri'de, geleneksel konutların ikincil yapı malzemesi ahşaptır. Ahşap, iklimsel kaynaklı az bulunan bir malzeme olsa da; şehrin bazı bölgelerinde bulunan ormanlarda yapılan kesimlerle elde edilen ahşap, mekân açıklıklarını geçmede ve bezemelerde kullanılmıştır. Döşeme ve çatı kirişlerinde, taşıyıcı olarak daha dayanıklı köknar; bezemelerde ise daha kolay işlenebilen, Toros çamı olan katran kullanılmaktadır. (Büyükmihçi, 1997, s. 169). Germir evlerinde ahşap, zar denilen duvar kaplamasında da kullanılmaktadır (Kırık, 2019, s. 786).

2.1.3. Demir

Geleneksel Kayseri evlerinde üçüncü önemli yapı malzemesi demirdir. Yapıyı sağlamlaştırmak amacıyla demir kenetler kullanılmıştır. Pencere parmaklıklarında, merdiven ve balkon korkuluklarında dövülerek işlenen demir kullanılmaktadır. Kapı, kapı tokmakları ve kilitleri, pencere menteşesi olarak da karşımıza çıkmaktadır (Büyükmihçi, 1997, s. 169). Demirin taşa bağlantısı kurşun ile yapılmaktadır. Eyvanlarda ve köşklere gergi elemanları da demirdir (İmamoğlu, 1992, s. 38).

2.1.4. Boya

Bir diğer önemli malzeme de boyalardır. Elvancılar olarak adlandırılan sanatçılar, bazı ağaç köklerinden, meyvelerden ve yapraklardan, nebatlardan çeşitli boyalar elde ederek; geleneksel Kayseri evlerinin iç mekânlarında kullanmışlardır. Bu boyaların haricinde, bazı yapılarda yağlı boyalara da rastlanmıştır (Büyükmihçi, 1997, s. 169).

2.1.5. Toprak

Kayseri toprak çeşitliliği açısından da zengindir. Volkanik orijinli topraklar, kireçle karıştırılarak harç yapımında kullanılmaktadır. Krem ve turuncu renkli toprağa yörede kemik ya da gebik toprağı denilmektedir. Killi yapıda olan bu toprak, suyla karıştırıldığında plastik bir özellik sergilemektedir. Genelde evlerin damlarında 40-70 cm kalınlıkta serilen gebik toprağı, loğ taşı denilen taşla sıkıştırılır ve geçirimsiz bir hale gelir. Böylece yağmur ve kar suyunun iç mekâna geçmesi önlenir. Yapı işlerinde kullanılan başka bir toprak çeşidi de çırpı toprağıdır. Kireç badanasına

benzemektedir, beyaz renklidir. Evlerin iç mekânlarında badana olarak kullanılmaktadır. Su ile karıştırıldığında eriyerek, duvara çok iyi yapışmaktadır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 66,67).

2.1.6. Alçı

Yapı inşası sırasında, alçı çorbası, harç olarak ve sıvalarda da kullanılmıştır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 62). Alçı, zengin insanların evlerinde şerbetlik, rozet, şömine, tavan süslemesi gibi yerlerde dekoratif olarak kullanılmıştır (Kırık, 2019, s. 786,787).

2.1.7. Kireç

Duvarlarda, az miktarda kum, kiremit tozu ya da tuf tozu, kireç ve su karıştırılmasıyla elde edilen horosan harcı kullanılmaktadır. Harç hazırlanırken kullanılan kum, dere kumu olarak yörede bolca bulunmaktadır. İç mekânlarda da volkanik toprak, kireç, saman, su karışımıyla elde edilen, yalıtım özelliği taşıyan sıva kullanılmaktadır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 63).

Şekil 27 : Malzemelerin geleneksel Germir evinde kullanım örneği
(Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2021)

2.2. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ; MİMARİ ELEMANLAR

2.2.1. Kapı

Ev ve oda ile ilişki kurmak için kullanılan ilk eleman kapılardır. Kayseri evlerinde de kapılar önemli bir eleman olarak ele alınmıştır (İmamoğlu, 1992, s. 72). Müslüman evlerinde cephe bütününde olan sadelik kapıda da geçerliken; Ermeni evlerinde, daha işçiliklidir ve zenginlik göstergesidir (Büyükmişçi, 1997, s. 212).

Avlu Giriş Kapıları: Cümle Kapıları da denilen bu kapılarla avluya girilir. Ev bu kapının ve bahçe duvarlarının arkasında saklıdır (Demir, 1988, s. 107). Avlu kapıları büyük ve genellikle iki kanatlı kapılardır. Bazı kapılar, hayvan ve araba geçebilecek kadar büyüktür ve bunlara çatal kapı denilmiştir. En az iki tokmağı, birden fazla kilidi olan gösterişli avlu kapıları, ahşaptan yapılmışlardır ancak; bazen daha dayanıklı kılmak için metal levhalarla kaplanmıştır. Metal levhalar ahşaba çakılırken kullanılan çiviler de motifli işlenerek bir bezeme unsuruna dönüşmüştür (İmamoğlu, 1992, s. 72).

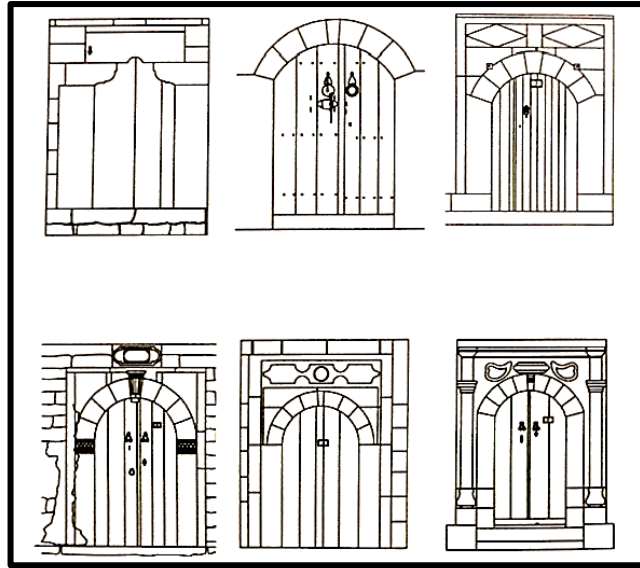
İç Kapılar: Oda kapıları, oda hacmini etkilemeyecek şekildedir (Demir, 1988, s. 108). Oda kapıları içinde en süslü kapı, sofa kapılarıdır. Avlu kapılarının büyüklüğüne kıyasla sofa kapıları küçük tutulmuştur. Tek ya da çift kanatlı olup, insan boyu kadardır. Sofa kapıları, ahşabın ustaca işlendiği kapılardır ve üstlerinde kemer ya da lentolar olur. Diğer odaların kapıları da sofa kapısı gibi küçük ölçülerdedir ancak; sofa kapısından daha sadedir (İmamoğlu, 1992, s. 77).

Kullanım yeri	Kapı Genişliği(cm)	Kapı Yüksekliği(cm)
(Dış kapı)Avlu Kapıları	Tek kanat: 100-120 Çift kanat: 160-120	220-240
(Dış kapı)Bina Giriş Kapıları	Tek kanat: 100 Çift kanat: 160	210-220
(İç kapı)Oda Kapıları	80-90	200-210
(İç kapı)Sofa Kapıları	90-100	200-220
(İç kapı)Tuvalet Kapıları	75-80	200-210

Tablo 11 : Kullanıldığı yere göre kapı ölçüleri (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 113)

Şekil 28 : Germir'den kapı örnekleri (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2021)

Şekil 29 : Kayseri'den kapı örnekleri (Çorapçıoğlu vd, 2011, s. 114)

2.2.2. Pencere

Kayseri'de 19. yüzyıl ortalarına kadar pencere sayısı hem daha az hem de daha küçük iken; sonrasında hem pencere sayısı artmış hem de pencere ölçüleri büyümüştür. Bu değişim evlerin daha dışa dönük ve aydınlık olmasını sağlamıştır (İmamoğlu, 1992, s. 67). Pencereleler genellikle, 1/2 oranında dikdörtgen olarak, düzenli ve ritmik yerleştirilmiştir (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 103).

Zengin evlerinde pencereler katran ağacından yapılmıştır. Doğrama kalınlıkları çok incedir. Genellikle demir parmaklıklar bulunur. Doğrama ile pencere arasında boşluk bırakılır ve denizlik bulunmaz (Demir, 1988, s. 108). 19. yüzyıl ortalarından sonra yapılan pencerelerde ise denizlik vardır. Denizlikler sedir oturması düşünülerek; oturan kişi bakabilsin ve rahat açabilsin diye 70 cm yüksekte tutulmuştur. Tavan yüksekliği fazla ise pencere üstlerinde küçük, yıldız penceresi denilen pencerelere yer verilmiştir (İmamoğlu, 1992, s. 68).

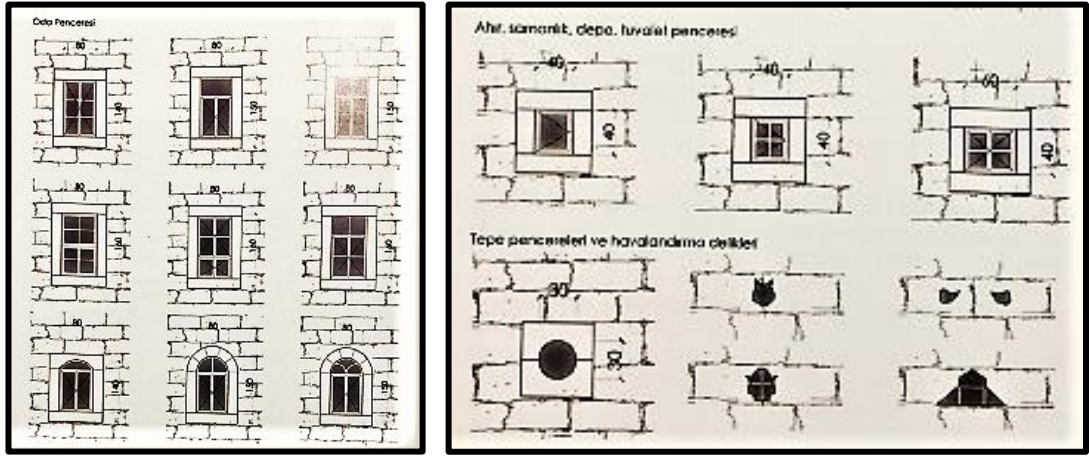
Evlerde sokağa bakan bodrum ve zemin kat pencerelerinde kepenkler kullanılmıştır. Kepenkler, kullanılmayan odalarda hiç açılmazken; oturlan odalarda da çok soğuk günlerde, fırtınalı günlerde, çok güneşli günlerde kapatılırdı (İmamoğlu, 1992, s. 71). Yörede kullanılan bir diğer pencere, kapı üstü pencereleridir. Bu karakteristik oval pencerelerin doğramaları sabittir ve dışında pencere demirleri vardır. Karakteristik özellik taşıyan bir diğer pencere de köşe pencereleridir. Çıkma yapan odanın sokağa hâkim köşesine yerleştirilen bu pencereler dar ve uzun yapılmışlardır (Büyükmihçi, 1997, s. 216).

Kullanım yeri	Pencere Genişliği(cm)	Pencere Yüksekliği(cm)
Oda Pencereleri	Tek kanat: 40-45 Çift kanat: 80-90	140-160
Tuvalet Pencereleri	40-60	40-50
Ahır-Depo Pencereleri	40-60	40-50
Tepe Pencereleri	90-100	200-220

Tablo 12 : Kullanıldığı yere göre pencere ölçüleri (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 103)

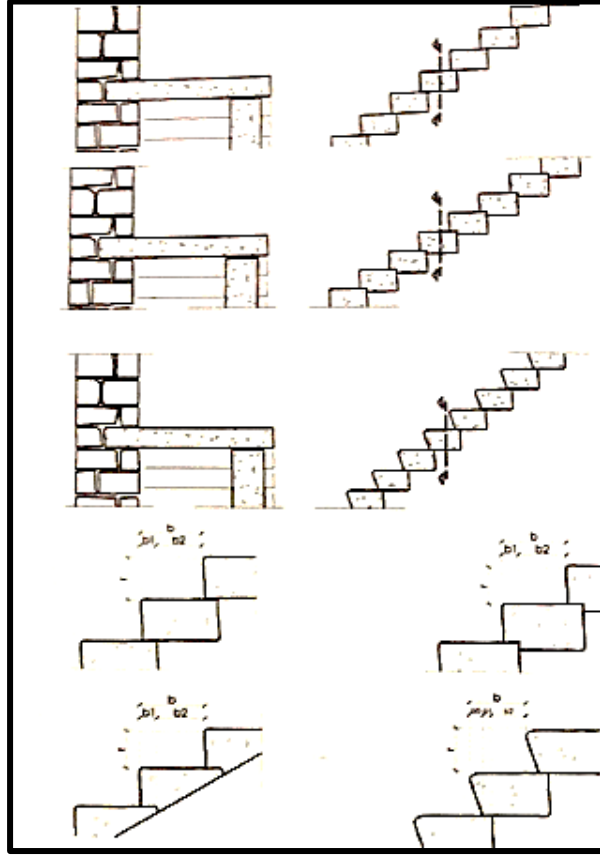
Şekil 30 : Germir'den pencere örnekleri (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2021)

Şekil 31 : Kayseri'den pencere örnekleri (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 104)

2.2.3. Merdiven

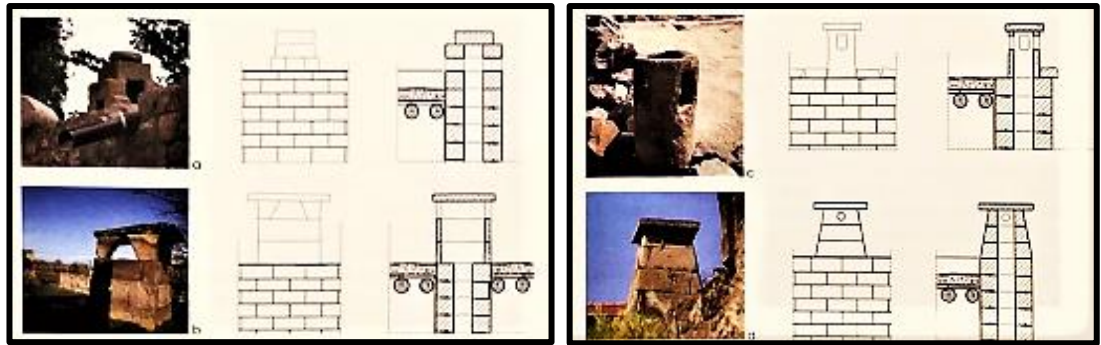
Düşey sirkülasyon için kullanılan merdivenler, çift kollu ve üç kollu olarak karşımıza çıkan örnekler olsa da, çoğunlukla tek kolludur ve basit çözülmüştür (Büyükmihçi, 1997, s. 229). Kayseri evlerinde en az işlenen eleman, taş merdivenlerdir. Rıht yükseklikleri 20-25 cm'dir (Demir, 1988, s. 102). Genellikle yaslandığı duvardan konsol çıkan basamaklar, tek parça sal taşından yapılmış olup; 5 cm bini payları ile birbiri üzerine oturtulmuş ve zemine taşıtılmıştır (Büyükmihçi, 1997, s. 229).

Şekil 32 : Kayseri'den merdiven kesitleri (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 126)

2.2.4. Baca

Genellikle yapı dış duvarında bulunan tandır fırını ve ocağa bağlıdır. Tek parça taşın oyulması ya da taş yığma olarak yapılabilir. Üzerinde harpuşa kullanılarak yağmur suyundan korunma sağlanır. Bacaların kesiti, havanın daha kolay tahliye edilmesi için yukarıya doğru küçülmektedir (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 127).

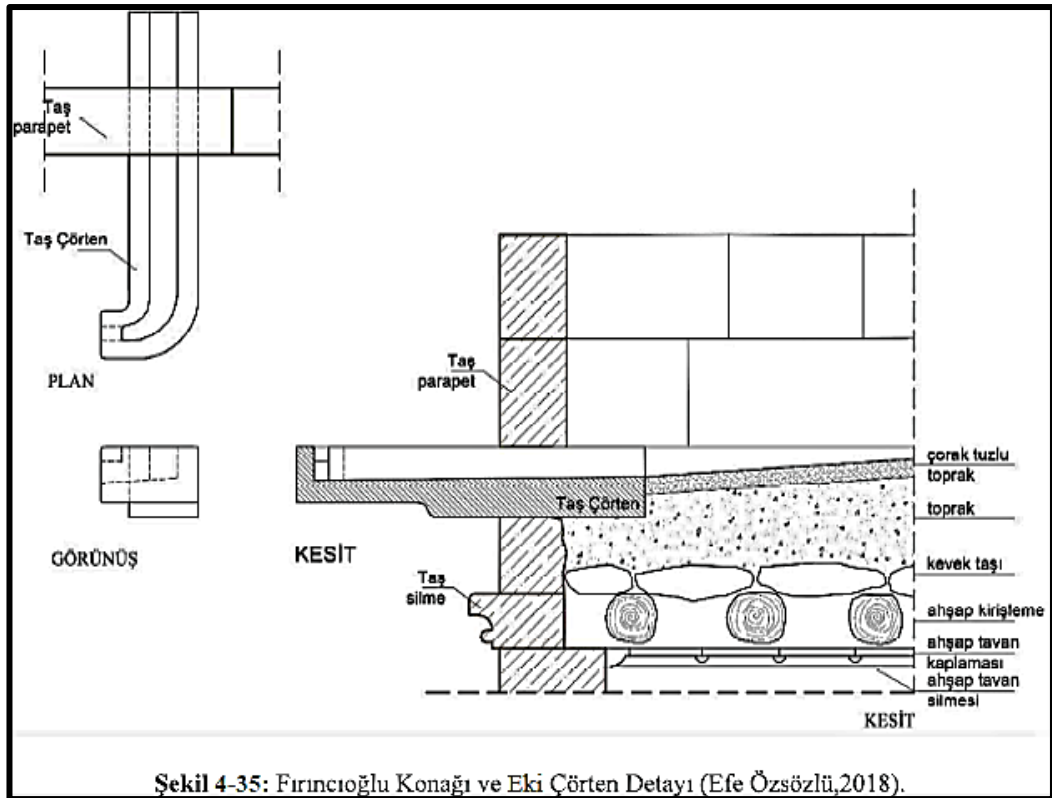
Şekil 33 : Kayseri'den baca örnekleri (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 127)

2.2.5. Silme

Kayseri evlerinde kullanılan silmeler, tamamen dekoratif amaçlı; çoğu taşın yumuşak bir hatla profillendirilmesi ile oluşturulmuştur. Kat seviyelerinin belirginleştirilmesinde, pencere üstlerinde ve cephede belirginleştirilmek istenilen yüzeylerde kullanılmıştır. Geçiş ve vurgulama elemanı olarak kullanılmasının dışında; yapıya üstten gelen suya damlalık görevi yapan silmeler, suyun yapıyı kirlenmeden uzaklaşmasını sağlar (Büyükmihçi, 1997, s. 221).

2.2.6. Çörtlen

Yöredeki düz toprak damlarda su aşağıya çörtlenler ile atılmaktadır. Çörtlenler, düz damı sınırlandıran parapet duvarının içine oturtularak; dama ve sokağa doğru 40-60 cm kadar çıkartılarak, konsol taşınmıştır (Büyükmihçi, 1997, s. 223). Damlarda yağmur ve kar suları, eğimle çörtene yönlendirilir ve yapı yüzeyi ıslanmadan aşağı akıtılmış olur. Çörtlenler, Müslüman evlerinde daha sade bir taş oluk iken; Ermeni evlerinde gösterişli heykelciklere dönüşerek, cephe süslemesinin bir elemanı haline gelmektedir (İmamoğlu, 1992, s. 70).

Şekil 4-35: Fırcıoğlu Konağı ve Eki Çörtlen Detayı (Efe Özsözlü, 2018).

Şekil 34 : Germir'den çörtlen örneği (Özsözlü, 2018, s. 108)

2.3. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ; YAPISAL ELEMANLAR VE YAPIM TEKNİKLERİ

2.3.1. Temel

Kayseri'de zeminler, tuf ve toprak zemin olarak ikiye ayrılmaktadır. Temeller zeminin türüne ve sağlamlığına göre değişiklik göstermektedir (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 67). Yöredeki yapıların bazılarında bodrum katta tonoz örtülü mekânlar olduğu ve bu mekânlarda tonoz başlangıç seviyesine kadarki dayanak duvarların temel kabul edildiği görülmektedir. Yöredeki eğimli arazilerde ise; düşük kotun toprakla doldurulması ve yüksek kotun da bu seviyeye kadar oyulması ile elde edilen düz zeminin önüne duvar örülerek temeller oluşturulmaktadır (Özsözlü, 2018, s. 89).

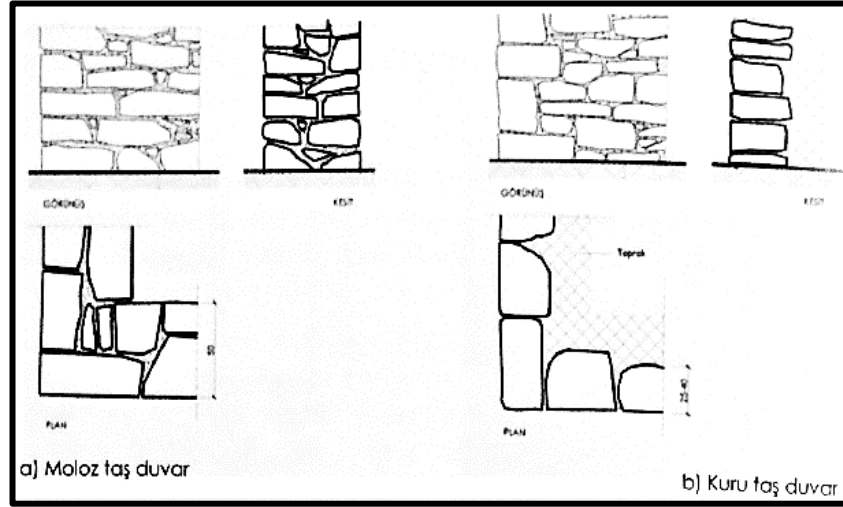
2.3.2. Duvar

Geleneksel konutlar yığma tekniği ile yapılmıştır ve bu sistemin en önemli parçası taş duvarlardır. Yapım sisteminin düşey taşıyıcı olma görevini üstlenen duvarlar, örtüden aldığı yükleri temele iletir; sürekli olarak, yatay elemanlardan, örtüden ve kendinden gelen yükleri taşır. Duvarlar, taşıyıcılığının yanında sınırlayıcı da bir elemandır. Duvar yapımında tamamen yöresel taşlar kullanılmaktadır. Duvar yapımında kullanılan yöresel taşların bazı özellikleri; diğer taşlara göre daha hafif olmaları, esnek yapısıyla zemin hareketlerine uyum sağlaması, gözenekli iç yapısı sayesinde yapılarda yalıtım görevi görmesi, yüzeyinin sıva gerektirmemesi, kolay işlenmesi ve yörede bolca bulunduğu için kolay bulunmasıdır (Büyükmihçi, 1997, s. 224).

Duvarlar malzeme, yapım ve işlenmişlik olarak sınıflandırıldığında:

Moloz taş duvar: Bahçe duvarlarında ve tali cephelerde kullanılmaktadır. İşlenmeye uygun olmayan taşlar kullanılarak yapılır. 1-1.5m aralıklı hatıllar kullanılır.

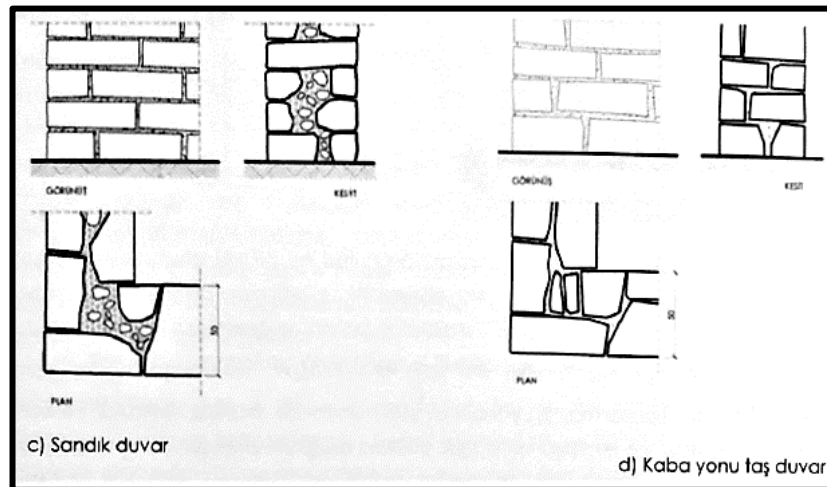
Kuru taş duvar: Tol tonozlarda dolgu olarak ve istinat duvarlarında kullanılır. Harç bulundurmadığı için taşıyıcı duvarlar için uygun değildir (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 70).

Şekil 35 : Moloz taş duvar ve kuru taş duvar çizimi (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 72)

Sandık duvar: Dış duvarlarda yalıtım sağlaması nedeniyle uygulanan duvar çeşididir. İki yönünde de yonu taşı bulunan duvarın ortasına harç ve moloz taş ile dolgu yapılır. Andezit taşının boşluklu yapısı sayesinde sağlanan ısı korunumu; iki yonu arasındaki moloz taşların oluşturduğu ısı perdesiyle daha da artırılır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 70).

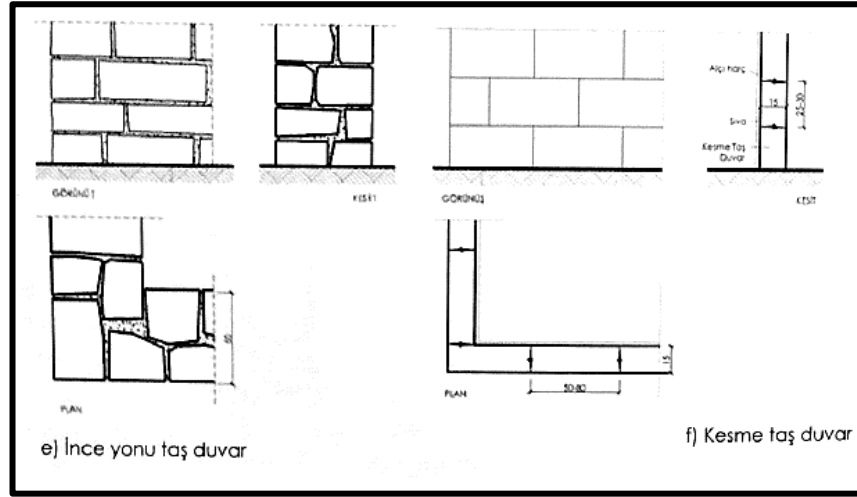
Kaba yonu taş duvar: Zemin katlardaki duvarlarda uygulanır. Taşın cephede görünecek olan yüzü düzeltilir. Metrekarede en fazla 15 taş bulunur ve taşların aralarında harç vardır. Döşeme ve tavan hizalarında hatıl kullanılır. Taşlar iç mekânda ve bazen cephe de sıva ile kapatılır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 70).

Şekil 36 : Sandık duvar ve kaba yonu taş duvar çizimi (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 72)

İnce yonu taş duvar: Genellikle zemin kat duvarlarında, bazen de üst katlarda uygulanır. Taşlar kalem kullanarak işlenir. İç mekânlarda taş işlenmez, sıva yapılır. Diğer duvarlardaki kadar sık aralıklı hatıl kullanmaya gerek yoktur. Duvar kesiti en az 40 cm'dir ve derzler 0.5 cm'i geçmez (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 70).

Kesme taş duvar: Taş ustalarının aletleriyle kestiği; kullanılan harç ve demir kenetler ile duvar kalınlığının 20 cm'e kadar düşebildiği duvarlardır. Düşey derzler şaşırtılarak oluşturulan bu duvarlar, 4.5 metre yüksekliğe kadar taşıyabilmektedir (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 70).

Şekil 37 : İnce yonu taş duvar ve kesme taş duvar çizimi (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 72)

Duvar Türü	Örgü Tipi	Duvar Kalınlığı(cm)
Bahçe Duvarı	Moloz Taş Duvar Kuru Taş Duvar	50 20-50
Avlu Duvarı	Kaba Yonu Taş Duvar İnce Yonu Taş Duvar	50
Bodrum Kat Duvarı	Moloz Taş Duvar	50
Zemin Kat Duvarı	Kaba Yonu Taş Duvar	50
1. Kat Taşıyıcı Duvarı	Kesme Taş Duvar	50
1. Kat Çıkma Duvarı	Kesme Taş Duvar	20

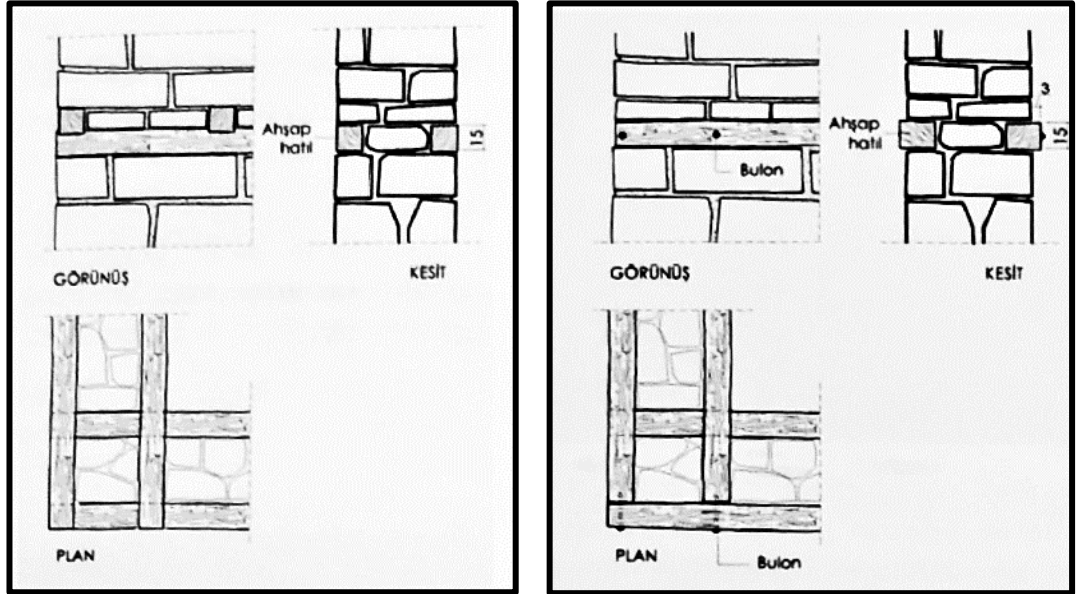
Tablo 13 : Bulunduğu yere göre duvar örgüleri ve ölçüleri (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 69)

2.3.3. Lento

Duvar oluşturulurken, kapı ve pencere boşluklarının üstündeki açıklığı geçmeyi sağlayan elemandır. Yukarıdan gelen yükleri aktarabilmek için, kemer, ahşap ya da taş lento kullanılmaktadır. 20 cm'lik duvarlarda taş lento kesiti 20/30, ahşap lento kesiti 10/10 ya da 15/15; 50 cm'lik duvarlarda taş lento kesiti 50/30, ahşap lento kesiti 10/10 ya da 15/15'dir (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 79).

2.3.4. Hatıl

Duvar yüksekliğinin artmaya başladığı durumlarda, taş örgü düz bir satıh olan hatılla bağlanmaktadır. Hatıl genişliği taşıdığı yüke göre değişiklik göstermektedir. Yöredeki geleneksel konutlarda hatıllar ahşaptır. Ahşap hatıllar duvarın iki tarafında dönerek çerçeve oluşturur. Çerçeveler geçmeli ya da bulonla bağlamalıdır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 75).

Şekil 38 : Kayseri'den ahşap hatıl çizim örnekleri (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 76)

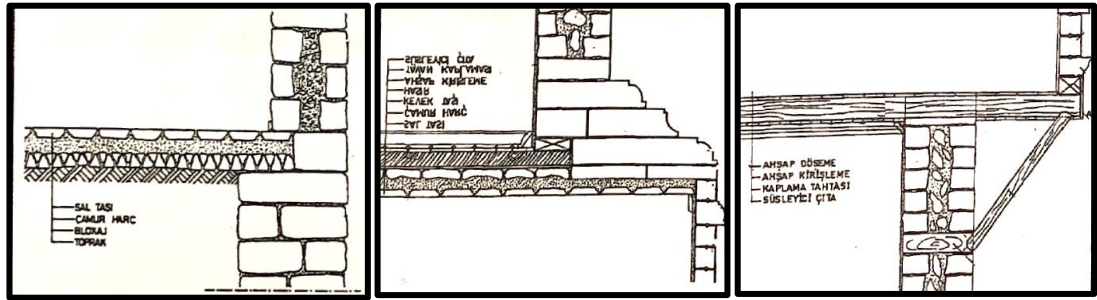
2.3.5. Döşeme

Döşemeler zemine temas eden ve etmeyen olarak ikiye ayrılabilir. Zemine oturan döşemeler ise kaplamalı ve kaplamasız olarak ikiye ayrılmaktadır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 85).

Döşeme kaplamaları da ahşap ve taş olarak ikiye ayrılmaktadır:

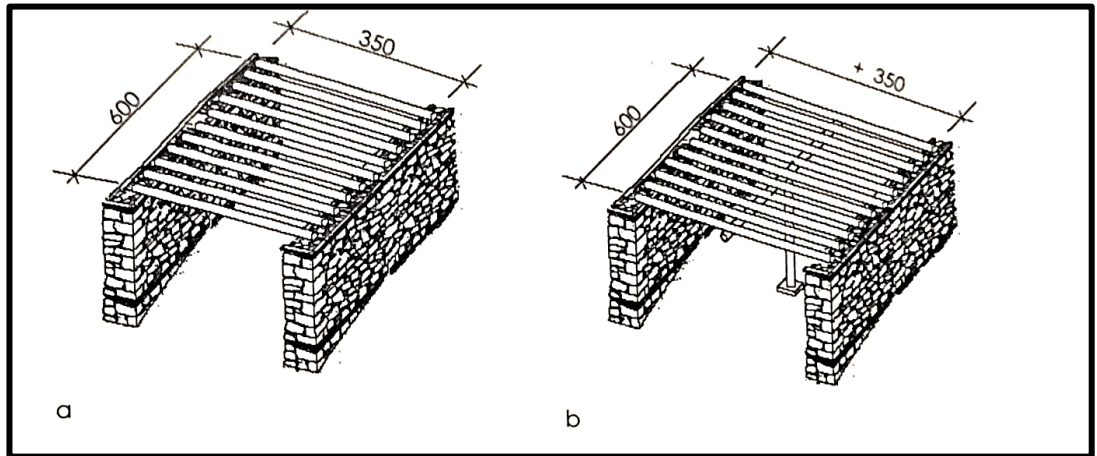
Taş kaplamalı döşemeler: Genellikle zemin kat odalarında ve avluda kullanılır (Demir, 1988, s. 101). Avlu gibi, sıcak yaz günlerinde kullanılan açık mekânlarda döşeme sal taşı denilen taşlar ile oluşturulur. Sal taşı, yıkıldığında bünyesinde bir miktar suyu tutarak, uzun süre mekâna serinlik sağlamaktadır (Büyükmihçi, 1997, s. 226). Döşeme oluşturulurken taş, blokaj üzerine konulan çamur harcın içine oturtulur. Eğer kat döşemelerinde kullanılacaksa, ahşap kirişlerin arasına 10-15 cm'lik kevek taşı doldurulur (Demir, 1988, s. 101).

Ahşap kaplamalı döşemeler: Kiriş kalınlığı kadar aralıklarla dizilen 2.5-3 cm'lik tahtaların kirişlerin üzerine konulması ile oluşturulur (Demir, 1988, s. 101).

Şekil 39 : Zeminde ve katlarda, taş ve ahşap döşeme kesitleri (Büyükmihçi, 1997, s. 226,227)

Yapılarda ahşap kirişlerin 4 metreyi geçtiği durumlarda, döşeme kirişleri ahşap kirişlemeyi destekleyecek ikinci bir kiriş ve onu destekleyen dikme ile taşıtılır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 86).

Şekil 40 : Döşeme kirişleri çizimi (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 87)

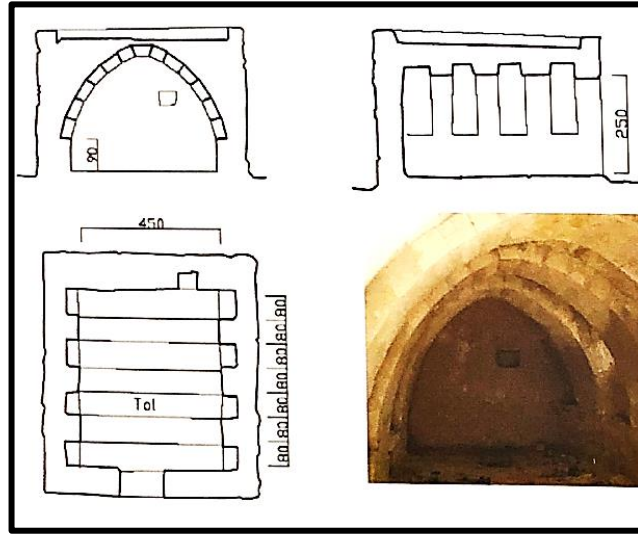
2.3.6. Sütun-Dikme

Döşemede kullanılan kirişleri desteklemek için kullanılan düşey taşıyıcılardır. Kiriş boyu 4.5 metreyi geçtiği yerlerde ihtiyaç duyulmaktadır. Köşk, sofa, ahır samanlık gibi geniş açıklıklı mekânlarda kullanılır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 83).

Kayseri evlerinde sütunlar uzun, ince ve yuvarlak formdadır. Dekoratif amaçlı yapılanları olsa da çoğu taşıyıcıdır. Sütunlar bezemeli değildir ama ionik ve korint tarzda olanları vardır (Büyükmihçi, 1997, s. 222).

2.3.7. Kemer-Tonoz

Kayseri’de genellikle açıklıkların üzerleri eğrisel atkılar ile geçilmiştir. Düz atkılı lento sistemleri daha az görülür. Yan yana kemerlerin gelmesiyle oluşturulan tonozlara tol denilmektedir. Genellikle bodrumda ve yer yer zemin katta bu sistem kullanılmaktadır (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 98).

Şekil 41 : Kayseri’den kemerlerle oluşturulmuş tol örneği (Çorapçioğlu vd, 2011, s. 98)

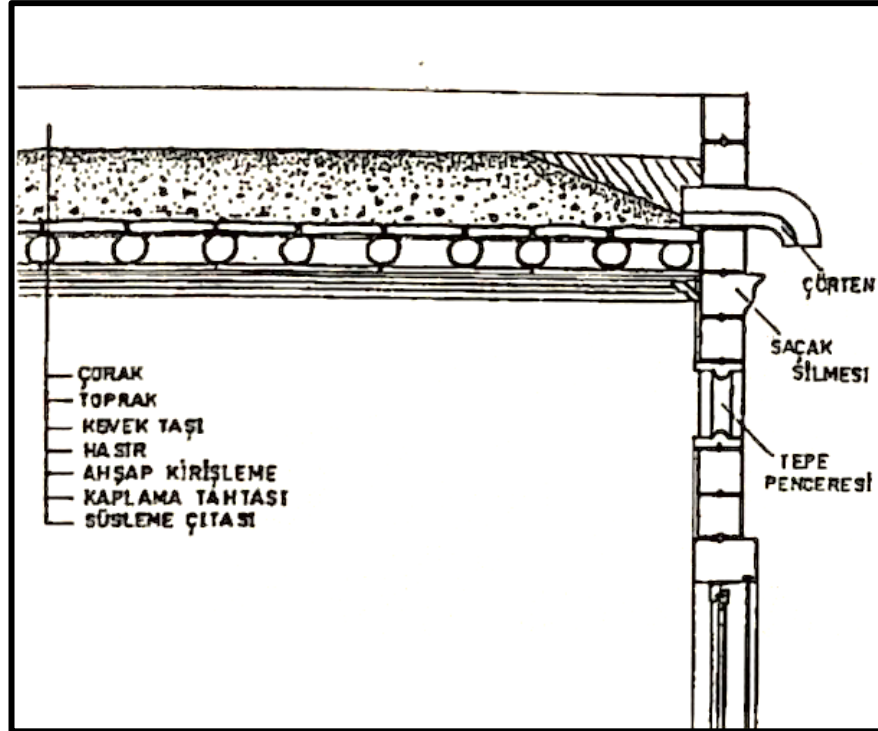
2.3.8. Çıkma-Konsol

Kayseri evlerinde birinci katlar genelde odayı büyütmek, daha iyi görüş ve perspektif sağlamak, çıkmanın altında kalan giriş, merdiven gibi alanları yağmurdan ve kardan korumak için dışarı çıkma yapmaktadır. Çıkmalar duvar üzerinde konsol yaparak dengede durabilirler ya da alttan payandalarla desteklenirler (İmamoğlu, 1992, s. 59).

Yapının taşıyıcı elemanları arasında yer alan konsollar, duvar üzerinden dışarıya doğru uzayan döşeme kirişlerini yükleriyle beraber taşımaktadır. Konsollar taşıyıcılığının yanında, cephe düzeninde biçim ve estetik zenginlik de sağlamaktadır (Büyükmihçi, 1997, s. 220).

2.3.9. Örtü Sistemi

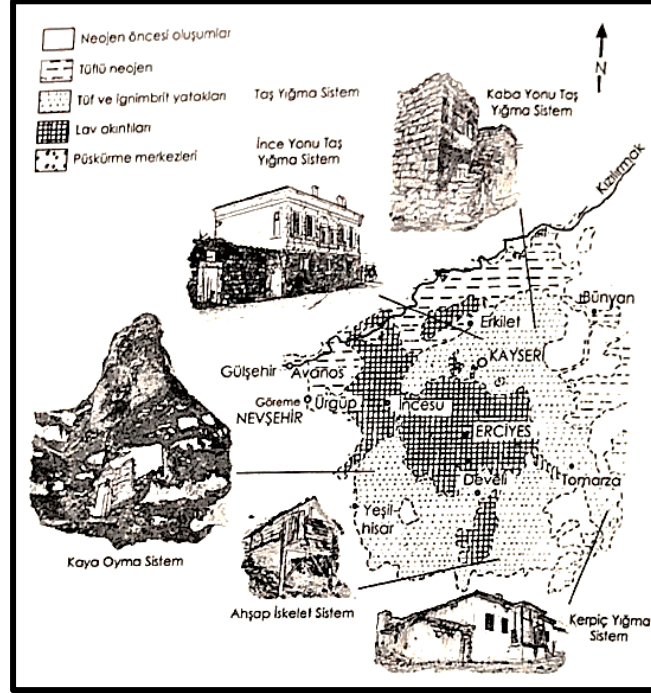
Çatılar, yapıları dış etkenlerden korumanın yanında, görsel olarak da yapının bitişini sağlayan elemanlardır (Büyükmihçi, 1997, s. 228). Yörede çatılar toprak dam olarak şekillenmiştir. Toprak malzeme ısıyı tutarak iklimsel konforu sağlamaktadır. Ayrıca düz damlar, ev için çalışma ve gezinme alanıdır. Çatıların taşıyıcı sistemi döşemelerde olduğu gibi ahşap kirişlemeler ile çözülmüştür (Çorapçıoğlu vd, 2011, s. 93). Ahşap kirişleme üzerine 10-15 cm'lik kevek taşları konulur. Kevек taşı sayesinde kirişler yalıtılmış olur. Daha sonra bu tabaka üzerine killi toprakla hazırlanan çamur harç serilir ve onun üzerine de tuzlu çamur sıva yapılarak 15-20 cm'lik bir tabaka oluşturulur. Damlar çörtlenlere doğru hafif eğimlidir. Damlara senede bir bakım yapılır ve loğ taşı adı verilen silindirik taş ile sıkıştırılır (Büyükmihçi, 1997, s. 228).

Şekil 42 : Kayseri'den çatı sistemi örneği (Büyükmihçi, 1997, s. 228)

2.3.10. Yapım Teknikleri

Kayseri ve kırsalına bakıldığında, yığma, oyma ve iskelet sistemler görülmektedir.

Şekil 43 : Kayseri kırsalında yapım sistemleri (Çorapçıoğlu vd, 2011, s. 130)

Geleneksel kayseri evlerinin, kentsel dokuyu oluşturanlarının tamamı taş yığma sistemler ile inşa edilmiştir. Gonca Büyükmihçi yapıları yapım sisteminin çözümlenmesi açısından dört tip olarak incelemiştir.

Tablo No: 16		KAYSERİ EVLERİ YAPIM SİSTEMLERİ ÇÖZÜMLEME TABLOSU			
		BİRİNCİ TIP YAPILAR	İKİNCİ TIP YAPILAR	ÜÇÜNCÜ TIP YAPILAR	DÖRDÜNCÜ TIP YAPILAR
YAPIM SİSTEMLERİ		Yığma sistem	Yığma sistem	Yığma sistem	Yığma sistem
DUVAR ORUM TEKNİKLERİ	ZEMİN KAT	Sandık duvar + tek sıra kesme taş	Sandık duvar + moloz taş duvar	Sandık duvar + tek sıra kesme taş	Sandık duvar + tek sıra kesme taş
	ÜST KAT	Tek sıra kesme taş	Tek sıra kesme taş	Tek sıra kesme taş	Tek sıra kesme taş
BAĞLAYICILAR		Harç+ahşap hatıl+demir kenet	Harç+ahşap hatıl+demir kenet	Harç+ahşap hatıl+demir kenet	Harç+ahşap hatıl+demir kenet
MEKAN AÇIKLIKLARI		Ahşap kirişleme	Ahşap kirişleme	Ahşap kirişleme	Ahşap kirişleme
ÇATIORTOSU		Düz toprak dam	Düz toprak dam	Düz toprak dam	Ahşap çatı
DÖŞEME KAPLAMASI		Taş ve ahşap kaplama	Taş kaplama	Taş ve ahşap kaplama	Ahşap kaplama
TAVAN KAPLAMASI		Ahşap kaplama	Ahşap kaplama veya siva	Ahşap kaplama	Ahşap kaplama
DUVAR KAPLAMASI		Siva+ahşap kaplama	Siva	Siva+ahşap kaplama	Siva+boya veya siva+ahşap kaplama

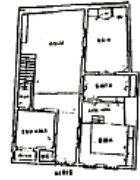

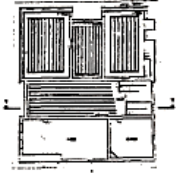
Tablo 14 : Yapım sistemi çözümlenme tablosu (Büyükmihçi, 1997)

2.4. KAYSERİ İLİ VE GERMİR MAHALLESİ GELENEKSEL MİMARİSİ; TİPOLOJİ

Tipolojik gelişim, işlevsellik ve yalınlık üzerine şekillenmiştir. Konutlar, kullanıcı gereksinimlerine ve eylemlerine uygun olarak gelişmiştir. Geleneksel konutlar temelde ayırık nizam ve bitişik nizam evler olarak ikiye ayrılabilir. Ayırık nizam örnekleri daha çok yazları tercih edilen bağ bölgelerinde görülmektedir (Çorapçıoğlu vd, 2011, s. 145,146).

Evleri oluşturan mekânlar; avlu, sofa, odalar, köşk, harem odası, tokana(mutfak), temizlenme alanları, zerzemi(bodrum), ahır olarak sıralanabilir. Evler genellikle bir ya da iki katlıdır ve en altta zerzemi yer almaktadır. Evlerin üst katları ve varsa köşkleri genellikle bahar ve yaz aylarında, alt katları ise kış aylarında kullanılırdı (İmamoğlu, 1992, s. 28).

Gonca Büyükmihçi yapıları plan çözümlemesine göre dört tipte incelemiştir.

Tablo No: 14	KAYSERİ EVLERİ PLAN OLUŞUMLARI ÇÖZÜMLEME TABLOSU			
	BİRİNCİ TIP YAPILAR	İKİNCİ TIP YAPILAR	ÜÇÜNCÜ TIP YAPILAR	DÖRDÜNCÜ TIP YAPILAR
PLAN OLUŞUMUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER	İklim, yaşama biçimi, dini inanç, yerel malzeme	İklim, yaşama biçimi, dini inanç, yerel malzeme	İklim, yaşama biçimi, dini inanç, yerel malzeme	İklim, yaşama biçimi, dini inanç, yerel malzeme
TEMEL PLAN KARAKTERİ	İçer dönük	İçer veya dışer dönük	Dışer dönük	Dışer dönük
PLAN OLUŞUMUNU ETKİLEYEN ANA BİRİM	Avlu	Avlu	Sofa	Sofa
ANA BİRİME BAĞLI OLARAK KONUMLANAN İKİNCİL BİRİM	Sofa	Sofa	Odalar	Odalar
KAT ADEDİ	1-2	1-2	1-2	1-2
KATLARA DAĞILAN KULLANIM ÖZELLİĞİ	Günlük kullanımda ağırlıklı mekânlar alt katta, dinlenme ağırlıklı mekânlar üst katta	Günlük kullanımda ağırlıklı mekânlar alt katta, dinlenme ağırlıklı mekânlar üst katta	Günlük kullanımda ağırlıklı mekânlar alt katta, dinlenme ağırlıklı mekânlar üst katta	Alt katlar genellikle ticarethane üst katlar esas yaşama katı olarak düzenlenmiştir.
KULLANIMDA AĞIRLIKLI KAT	Zemin kat	Zemin kat	Zemin kat + Üst kat	Üst kat
EV - BOKAK İLİŞKİSİ	Avludan	Avludan	sofadan	sofadan
TUVALETLERİN KONUMLANDIRILMASI	Dışer mekânda	Dışer mekânda	İçer mekânda	İçer mekânda
PLANLAMADA UYGULANAN YÖNTEM	Tümevarım	Tümevarım	Tümden gelim	Tümden gelim
TEMEL PLAN ÖZELLİĞİ	Açıksönlü Üreyebilir	Açıksönlü Üreyebilir	Tamamlanmış Üreyemez	Tamamlanmış Üreyemez
TİPİK PLAN ÖRNEĞİ				

Tablo 15 : Kayseri evleri plan çözümleme tablosu (Büyükmihçi, 1997)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. TARİHİ YAPILARDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Son yıllarda çevre sorunlarının artması, aşırı kaynak kullanımı ve kaynakların giderek azalması ekolojik dengenin bozulmasına yol açmıştır. Bunun önüne geçmek için her sektörde olduğu gibi mimarlıkta da üretim ve tüketim ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir. Yeni tasarım ve uygulamalar çevreye duyarlı ve sürdürülebilirlik ilkelerine uygun olarak yapılırken; geleneksel tarihi doku kendi bünyesinde, doğru malzeme kullanımı ve doğru yapım teknikleri ile sürdürülebilir tasarım çözümlerini barındırmaktadır (Taşçı & Pekdoğan, 2018, s. 1). Çevreye duyarlı tasarımlar, işlevsellik, estetik, sağlamlık gibi beklentilere cevap verirken; aynı zamanda ekolojik olarak da duyarlı olmalıdır. Buna göre yapılar kullanıcının barınma ihtiyacına cevap verirken, minimum enerji ile gerekli konforu sunmalıdır (Taşçı & Pekdoğan, 2018, s. 2).

Mimarlıkta çevreci yaklaşımlar sergilenerek büyük değişimler yaratılabileceği düşüncesiyle; binalarda enerji tasarrufu, kaynak ve atık denetimi, çevre kirliliğinin azaltılması ve daha sağlıklı yaşam alanları oluşturmak üzere çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu yaklaşım doğrultusunda, teknolojinin olanakları kullanılarak yeni, enerji verimli binalar yapılırken; geleneksel mimarının de potansiyel çevreci tutumu korunmalı ve uygun çağdaş tekniklerle desteklenmelidir (Özgören, 2010, s. 17).

3.1. MİMARLIKTA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK, EKOLOJİK YAPI, ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Dünya'nın her yerinde, mimarlar ve tasarımcılar yaşanan iklim değişiklikleri, küresel ısınma, çevre kirliliği ve doğaya yabancılaşma gibi sorunların önüne geçebilmek için; düşük enerji tüketimi yapan tasarımlar üzerinde çalışmaktadır. Güneş ve rüzgâr gibi yenilenebilir enerjilerin kullanıldığı tasarımlar, ışığı ve havayı

kullanarak oluşturulmuş, ekolojik, ince kesitli, araziye ve çevresine uyumlu yapılardır (Guzowski, 2017, s. 7).

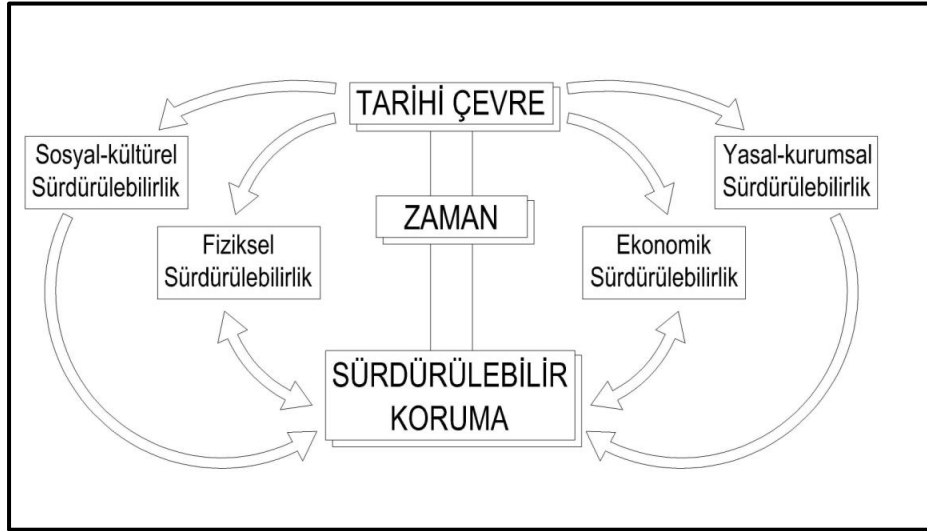
2011 yılında kabul edilen “Tarihi Kentlerin ve Kentsel Alanların Korunması ve Yönetimiyle İlgili Valetta İlkeleri” Değişim ve Doğal Çevre ile ilgili maddesinde; tarihi alanlarda gerçekleşen değişimin doğal dengeye saygı duyarak, doğal kaynakları koruyarak, enerjiyi tasarruflu kullanarak ve doğal döngüleri bozmadan gerçekleşmesi gerektiği söylenmektedir. Valetta İlkeleri’nde iklim değişikliği karşısında tarihi kentlerin korunması gerektiğinden şu şekilde bahsedilmektedir; tarihi kentler ve tarihi kentlerin çevreleri, doğal afetlerden ve iklim değişikliğinin etkilerinden korunmalıdır. İklim değişikliği karşısında tarihi doku kırılgandır, sorunları çözmek için büyük harcamalar gerekmektedir ve eski yapılar terkedilmektedir. Tüm dünyada iklim değişikliğine karşı artan bilinçten kaynaklı oluşan stratejilerden tarihi çevrelerde de yararlanmak gerekmektedir (ICOMOS, 2011, s. 3).

Valetta İlkeleri’nin Enerji Tasarrufu ile ilgili maddesinde de tarihi çevrede enerjinin öneminden bahsedilmektedir. Tarihi çevrede yapılacak müdahalelerin kültürel mirasa saygı duyarken, enerji verimliliğini de artırması gerektiği söylenmektedir. Tarihi çevrede yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin kullanılması gerekmektedir (ICOMOS, 2011, s. 8).

ICOMOS tarafından 2021 yılında yayınlanan “Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Miras ve Kalkınma Aktörleri için Politika Rehberi” yedinci bölümünde uygun fiyatlı temiz enerjiden bahsedilmektedir. Enerji verimliliği için kültürel mirasın potansiyellerinden yararlanılması gerekmektedir. Tarihi çevrede enerji verimliliği iyileştirmesiyle yeniden kullanımın teşvik edilmelidir. Yerel iklimlere daha iyi adapte olduğu ve çevresel açıdan sağlamlığı kanıtlanmış geleneksel yapıların, tasarım ve tekniklerinin araştırılmalı ve kullanılmalıdır. Geleneksel enerji üretimleri kullanılmalıdır ve miras alanlarına zarar vermeden yenilenebilir enerji kullanımını devreye sokulmalıdır (ICOMOS, 2021, s. 57).

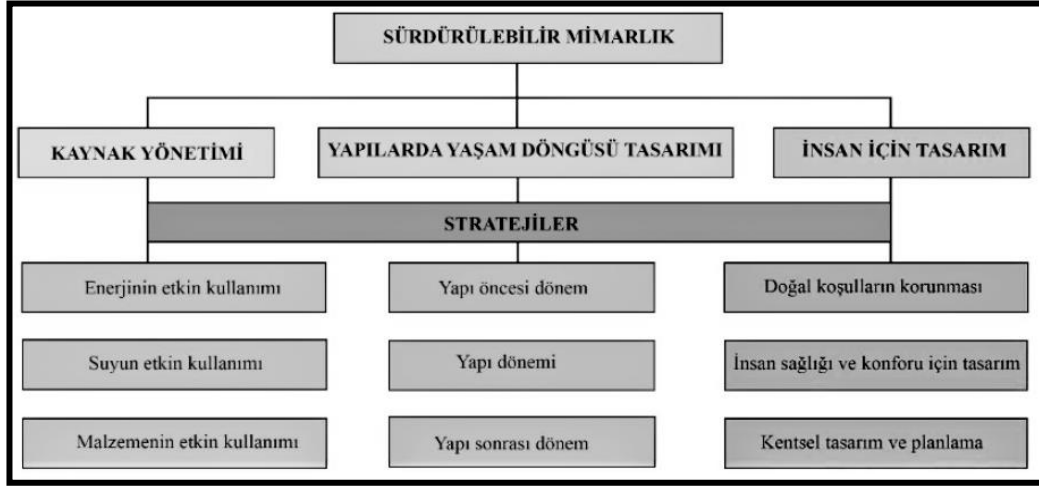
Mimarlıkta Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik kavramı, 1987 yılında Stockholm'de yapılan konferansta gündeme gelmiştir. Sürdürülebilirlik “bir şeyin kendi varlığını devam ettirebilmesi” olarak tanımlanmaktadır (İner, 2013, s. 23). 1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun hazırladığı, Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan Brundtland Raporu olarak da bilinen Ortak Geleceğimiz (Our Common Future), sürdürülebilir kalkınma kavramının tanımlandığı ilk belgedir. Sürdürülebilir kalkınma bu raporda; "Bugünün gereksinimlerini, gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılayan kalkınma" şeklinde tanımlanmıştır (Our Common Future, 1987, s. 15). Sürdürülebilirlik kavramı, zaman kavramı ile anlam kazanmaktadır ve kuşaklar arası eşitlik ve homojenliği sağlamaya çalışmaktadır (Güner, 2013, s. 7). Sürdürülebilirlik ve temel bileşenleri; tarihi çevre, zaman, ekonomik sürdürülebilirlik, yasal-kurumsal sürdürülebilirlik, sosyal-kültürel sürdürülebilirlik, fiziksel sürdürülebilirlik, fiziksel sürdürülebilirlik (Güner, 2013, s. 8).

Şekil 44 : Sürdürülebilirlik ve Temel Bileşenleri (Güner, 2013, s. 8)

Mimarlıkta sürdürülebilirlik kavramı, yaşam süreci boyunca, yeni nesilleri de düşünerek, enerjiyi, malzemeyi, suyu bulunduğu çevreye zarar vermeden etkin şekilde kullanan; kullanıcı sağlık ve konforunu koruyan yapılar ortaya koymak üzerine çalışmak olarak tanımlanabilir (Temur, 2011, s. 9). Sürdürülebilirlik, kaynakların kullanılması ve korunması arasındaki denge üzerine çalışılan bir alandır (Güner, 2013, s. 3).

Şekil 45 : Sürdürülebilir Mimarlık Kavramsal Çerçevesi (Tekbıyık, 2018, s. 7)

Dünya üzerinde enerjiye olan bağımlılık büyük oranda artmaktadır. Bu artışta en büyük paylardan birisi de inşaat sektörüne aittir (Martinez-Molina, Tort-Ausina , Cho, & Luis Vivancos, 2016, s. 71). Avrupa'da binalar toplam enerji tüketiminin %40'lık kısmını; toplam karbondioksit emisyonunun %36'lık kısmını oluşturmaktadır. Bu enerji tüketiminin yaklaşık %80'i yapıların yaşam döngüsü sırasında gerçekleşmektedir (Gigliarelli, Calcerano, & Cessari, 2016, s. 91).

Yapılı çevre, sürdürülebilirlik için mihenk taşıdır. Bu yüzden tarihi binalarda enerji verimliliğini artırarak kültürel mirasın korunmasını sağlamak gerekmektedir (Bouw, Dubois, Dekeyser, & Vanhellemont Yves, 2016, s. 2). Avrupa'daki binaların %40'dan fazlasının 1960 öncesi, yani enerji verimliliği çalışmalarından önce olduğu düşünülürse, tarihi yapıların sürdürülebilirlik ve enerji verimliliği ilkeleri doğrultusunda güçlendirilmesi oldukça önemlidir (Gigliarelli, Calcerano, & Cessari, 2016, s. 91). Sürdürülebilir mimari ile ilgili farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; iklim dengeli yapılar, sıfır enerjili yapılar, akıllı binalar, ekolojik yapılar ve enerji verimli yapılardır (Dumlupınar, 2008, s. 13-17).

Ekolojik Yapı

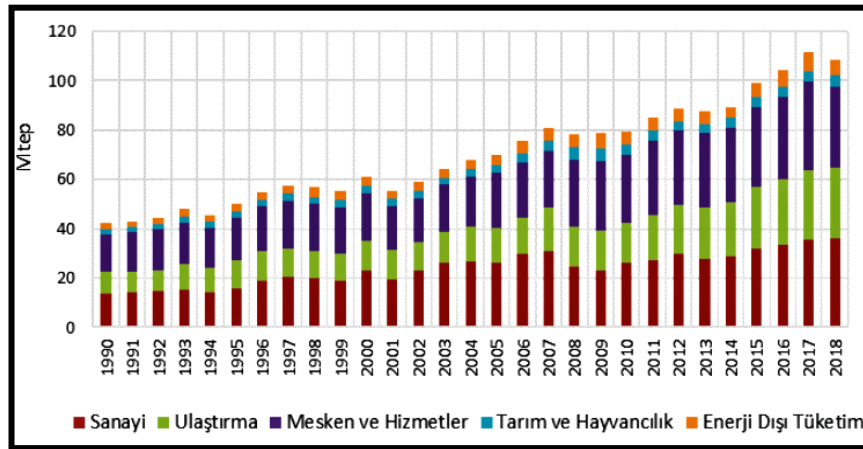
Ekolojinin konusu, yerküredeki cansız ve canlı varlıkların birbirleri ile ilişkilerini ve bu ilişkilerin sonuçlarını araştırmak; ekosistemin mevcut dengesini ve bu dengenin bozulmasının sonuçlarını ortaya çıkarmaktır (İnanç, 2010, s. 5).

Ekolojik yapı, insan ve çevre ilişkisi doğrultusunda, iklim ve topoğrafya verilerini de kullanan bir tasarım yaklaşımıdır (İnanç, 2010, s. 11,12). Ekolojik yapı kavramı günümüzde kullanılan bir kavram olmasına rağmen insanlık tarihinin ilk yaşam birimlerinde dahi iklim ve topoğrafya ile uyum, yerel malzeme kullanımı gibi şekillerde karşımıza çıkmaktadır (İnanç, 2010, s. 12).

Ekolojik yapılarda üç ana unsur; tasarım, enerji ve malzemedir (İnanç, 2010, s. 13). Ekolojik yapı; çevreye, iklime, topoğrafyaya, bulunduğu sosyal ve kültürel ortama uyumlu, tarihsel sürekliliği olan, yapım ve kullanımında minimum enerji tüketen, geri dönüştürülebilir yerel malzeme kullanan, ekonomik, ekosistemde döngünün bir parçası olabilen yapıdır (İnanç, 2010, s. 12). Yeni binaların iyileştirilmesinin yanında, tarihi yapıların da enerji ve ekolojik ilkeler doğrultusunda iyileştirmesi ekolojik mimarlığın hedeflerindedir (Kuşçu, 2006, s. 22,23).

Enerji Verimliliği

Sanayileşmiş ülkelerin enerji tüketimleri sektörel olarak incelendiğinde, ulaşım ve sanayiden sonra yapı sektörü üçüncü sıradadır (Harputlugil, 2016, s. 16).

Şekil 46 : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı-Türkiye Nihai Enerji Tüketimi (Url-11)

Yapılarda enerji tüketiminin fazla olmasında, verimli olmayan tüketim alışkanlıklarının yanında, binaların yapımında alışlagelmiş yapım tekniklerinin ve teknolojilerinin kullanılması da etkilidir. İnşaat sektörü pay sahibi olduğu, küresel ısınma, iklim değişikliği, enerji kaynaklarının tükenmeye başlaması gibi çevresel sorunların olumsuzluklarını azaltmak için yenilikçi tasarım anlayışları geliştirmektedir (Anbarcı, Giran, & Demir, 2012, s. 369).

Günlük hayatta tüm ihtiyaçlarımız enerjiyle desteklenmektedir. Enerjinin verimli kullanılması, günlük hayatta ve iş hayatında ihtiyaç duyulan enerji miktarının azaltılarak kullanılan enerjinin düşürülmesi ile mümkündür. Enerji tasarrufu ve verimliliği, daha verimli ürün kullanarak ve teknolojiden yararlanılarak, bireysel davranışlar değiştirilerek sağlanır (Morvaj, 2021, s. 5). Bir binada enerji tüketimi; yapı malzemeleri, pencere ve kapılar, yalıtım, ısıtma ve soğutma sistemleri, iklim koşulları, kullanıcı davranışları gibi birçok değişkene bağlıdır (Morvaj, 2021, s. 5).

İklim Koşulları Sıcaklık, Nem, Yağış, Rüzgâr, Güneş ışınım miktarı	Yapı Kabuğu Kesit özellikleri, Boyut, Saydam alan oranı
Çevre Koşulları Gölgeleme, Bitki örtüsü özellikleri ve biçimi, Sulu alanlar, Çevre alanların yansıtma özellikleri	Yapı Biçimi Yapı kabuğunun toplam hacme oranı, Taban alanının mutlak değeri, Kat sayısı ve bina yüksekliği
Yönlendirme Yapı konumunun Doğu-Batı, Kuzey-Güney, Kuzeydoğu-Güneybatı, Kuzeybatı-Güney doğu doğrultusunda olma durumları	Planlama Mekân işlev ve organizasyonu, Mekânların bina içi konumu, Mekânların kullanım zamanı
Gün ışığından Yararlanma Pencere boyutları, Çatı açıklıkları, Işık rafları	Havalandırma Doğal havalandırma koşulları
Detaylar	
Yapı kabuğu kesiti, yalıtım detayları, doğrama ve duvar detayları, detayların uygulama niteliği	

Tablo 16 : Yapıların enerji tüketimini belirleyen etkenler (Özgören, 2010, s. 22)

Enerji verimli yapı; tasarım, yapım, kullanım ve kullanım sonrası süreçlerde ekosisteme en az zararı verecek şekilde tasarlanmalıdır (Erol, 2017, s. 29). Enerji verimli yapıların tasarım ilkeleri şu şekildedir:

- Yapı malzemeleri seçilirken, çevreye duyarlı, yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanan, enerji korunumlu ve bakım onarım maliyetleri düşük ürünler seçilmelidir.
- Yapı formu ve kabuğu çevresel verilere uygun konumlanmalı ve şekillenmelidir.
- Yapı tasarım sürecinde, dış havanın içeri alınması, denetlenmesi, dağıtılması ve dışarı verilmesi planlanmalıdır.
- İklimle bağlı değişen hava sıcaklığının, her mevsim yumuşatılarak yapıya ulaşması sağlanmalıdır.
- Yapı, güneş enerjisinden optimum şekilde yararlanmalı ve enerji verimli cephe sistemleri tercih edilmelidir.
- Enerji verimliliğini sağlamak için yapı içerisinde, aktif ve pasif sistemler tercih edilmelidir (Dikmen, 2011, s. 123).

3.1.1. Dünya’da Ve Türkiye’de Enerji Verimliliği İle İlgili Çalışmalar

Mimarlık alanında enerji etkin ve sürdürülebilir tasarım ile ilgili çalışmalar teknolojinin gelişimi ile hızlanmış olsa da; gelişen teknoloji çevresel sorunların artmasında da etkili olmuştur (Taşçı & Pekdoğan, 2018, s. 2). Enerji ve çevre etkileşimi üzerine; enerji tüketiminin çevreye olumsuz etkilerini önlemek amacıyla uluslararası çok taraflı düzenlemeler bulunmaktadır. Bu düzenlemelerin bir kısmı teknik içerikli, bir kısmı da genel politikalar ve hedefler üzerinedir. Düzenlemelerden bazıları bildirgeler ve eylem planları şeklinde, bazıları da anlaşma ve protokoller şeklindedir. Türkiye de bu genel politika hedeflerine çoğunlukla taraf olmuştur (Algan, 2001, s. 263). Çevre ve enerji politikalarına ilişkin uluslararası düzeyde kabul edilen kararlardan Türkiye’nin de taraf olduğu kararlar şu şekildedir:

1	Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi	1985	Viyana	1988	1991
2	Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü	1987	Montreal	1989	1991
3	BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi	1992	Rio de Janeiro	1994	2004
4	BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolü	1997	Kyoto	2005	2009
5	Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi	1992	Rio de Janeiro	1993	1996
6	Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin Biyogüvenlik Kartagena Protokolü	2000	Kartagena	2003	2004
7	Özellikle Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/veya Çölleşmeye Maruz Ülkelerde Çölleşme ile Mücadele İçin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi	1994	Paris	1996	1998
8	Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme	1973	Washington	2007	1996
9	Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme	1971	Ramsar	1975	1994
10	Akdeniz'in Deniz Ortamı ve Kıyı Bölgesinin Korunması Sözleşmesi – Barselona Sözleşmesi	(1976) 1995	Barselona	2004	2002
11	Akdeniz'de Gemilerden ve Uçaklardan Boşaltma veya Denizde Yakmadan Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi ve Ortadan Kaldırılması Protokolü – Boşaltma Protokolü	(1976) 1995	Barselona	Henüz yürürlüğe girmemiştir	2002

12	Akdeniz’de Tehlikeli Atıkların Sınırötesi Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolü – Tehlikeli Atık Protokolü	1996	İzmir	2008	2004
13	Akdeniz’in Kara Kökenli Kaynaklardan ve Faaliyetlerinden Dolayı Kirlenmeye Karşı Korunması Protokolü	(1980) 1996	Madrid	2008	2002
14	Olağanüstü Hallerde Akdeniz’in Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Yapılacak Mücadele ve İşbirliğine Ait Protokol- Müdahale ve Acil Durum Protokolü	2002	Malta	2004	2003
15	Akdeniz’de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Protokol	1995	Barselona	1999	2002
16	Karadeniz’in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi – Bükreş Sözleşmesi	1992	Bükreş	1994	1994
17	Karadeniz Deniz Çevresinin Kara Kökenli Kaynaklardan Kirlenmeye Karşı Korunmasına Dair Protokol	1992	Bükreş	1994	1994
18	Karadeniz Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine Karşı Acil Durumlarda Yapılacak İşbirliğine Dair Protokol – Acil Durum Protokolü	1992	Bükreş	1994	1994
19	Karadeniz Deniz Çevresinin Boşaltmaları Nedeniyle Kirlenmesinin Önlenmesine İlişkin Protokol - Boşaltma Protokolü	1992	Bükreş	1994	1994
20	Karadeniz’in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi’nin Karadeniz’de Biyolojik Çeşitliliğin ve Peyzajın Korunması Protokolü	2002	Sofya	2004	2004

21	Tehlikeli Atıkların Sınırlarötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi	1989	Basel	1992	1994
22	Tehlikeli Atıkların Sınırlarötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesine Getirilen Değişiklik	1995	Cenevre	Henüz yürürlüğe girmemiştir.	2003
23	Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesi	2001	Stockholm	2004	2009
24	Uzun Menzilli Sınırlarötesi Hava Kirlenmesi Sözleşmesi	1979		1983	1983
25	Avrupa'da Hava Kirleticilerinin Uzun Menzilli Aktarımlarının izlenmesi ve Değerlendirilmesi için İşbirliği Programı (EMEP)nin Uzun Vadeli Finansmanına Dair, 1979 Uzun Menzilli Sınırlarötesi Hava Kirlenmesi Sözleşmesi Protokolü	1984	Cenevre	1988	1985
26	Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi – Bern Sözleşmesi	1979	Bern	1982	1984
27	Atlantik Ton Balıklarının Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme	1966	Rio de Janeiro	1969	2003
28	Avrupa Peyzaj Sözleşmesi	2000	Floransa	2004	2003
29	Antarktika Antlaşması	1959	Washington	1961	1996
30	Antarktika Sözleşmesi Çevre Koruma Protokolü – Madrid Protokolü	1991	Madrid	1998	2017

Tablo 17 : Dışişleri Bakanlığı verilerine göre Türkiye'nin taraf olduğu çevre anlaşmaları (Url-12)

Türkiye’de enerji verimliliği ile ilgili mevzuat çalışmaları ilk olarak 3 Kasım 1977 yılında, 16102 sayılı “Isıtma ve Buhar Tesislerinin Yakıt Tüketiminde Ekonomi Sağlanması ve Hava Kirliliğinin Azaltılması Yönetmeliği’nin Resmî Gazete’de yayımlanması ile başlamıştır. İkinci olarak, 30 Ekim 1981 yılında “Binalarda Isı Yalıtım Yönetmeliği Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Mevzuat çalışmaları ve eylem politikaları sonraki yıllarda hızlanarak devam etmiştir (Işıklı, 2021, s. 5). Bu çalışmalar kronolojik olarak şu şekildedir:

1	Isıtma ve Buhar Tesislerinin Yakıt Tüketiminde Ekonomi Sağlanması ve Hava Kirliliğinin Azaltılması Yönetmeliği	1977
2	Binalarda Isı Yalıtım Yönetmeliği	1981
3	Sanayi Kuruluşlarının Enerji Tüketiminde Verimliliğinin Artırılması İçin Alacakları Önlemler Hakkında Yönetmelik	1995
4	Türkiye İçin Enerji Verimliliği Stratejisi	2004
5	5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu	2007
6	Merkezi Isıtma ve Sıhhi Sıcak Su Sistemlerinde Isınma ve Sıhhi Sıcak Su Giderlerinin Paylaştırılmasına İlişkin Yönetmelik	2008
7	Ulaşımında Enerji Verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	2008
8	Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik	2008 (2011)
9	Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği (BEP Yönetmeliği)	2008
10	Enerji Verimliliği Yılı	2008
11	Enerji ile İlgili Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımına İlişkin Yönetmelik	2010
12	Enerji Verimliliği Strateji Belgesi 2012-2023	2012
13	Enerji Verimliliği Denetim Yönetmeliği	2018
14	Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı 2017-2023	2018

Tablo 18 : Türkiye’de Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Mevzuatı (Işıklı, 2021, s. 5,6)

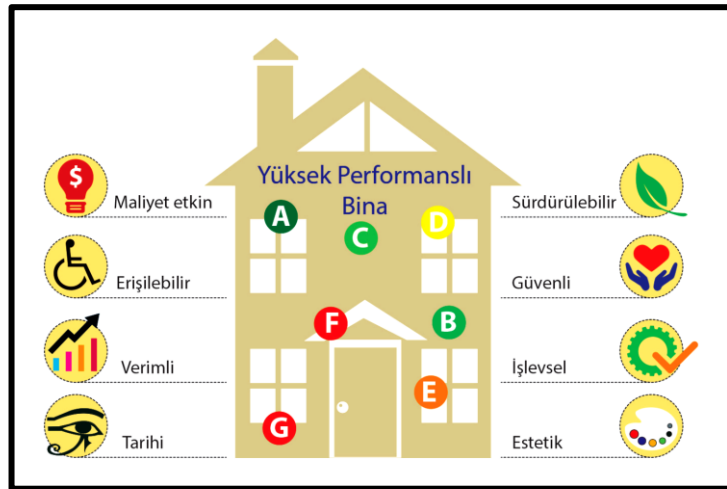
2007	2008 2010 2011	2012	2014	2018	2019	2020
Enerji Verimliliği Kanunu	Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik	Enerji Verimliliği Strateji Belgesi	10. Kalkınma Planı	Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı	11. Kalkınma Planı	Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
	KOSGEB Destek Programları Yönetmelik					
	Ulusal İklim Değişikliği Strateji Belgesi	Destekler, Yetki Belgesi ve Eğitim Hakkında Tebliğler	Kojenerasyon Tesislerinin Verimliliğinin Hesaplanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ	Kamu İdarelerinin Enerji Performans Sözleşmesi Yapmasına İmkân Veren Torba Kanun		Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Stratejik Planı (2019-2023)

Kaynak: TSKB

Şekil 47 : Enerji Verimliliği Alanındaki Başlıca Politika Belgeleri ve Mevzuat (TSKB, 2021, s. 37)

3.2. TARİHİ YAPILARDA ENERJİ VERİMLİ RESTORASYON

Her tarihi yapı konumu, yapım malzemeleri, mikro iklimi, kullandığı sistemleri, yıllar içinde geçirdiği onarımları, insanların yaşama ve çalışma biçimleri ile benzersizdir. Ayrıca tarihi binalarda sistemler oldukça komplekstir; bu yüzden yapıda yapılacak bir değişim birçok farklı sistemi etkileyebilir. Çoğunlukla tarihi yapıların biricik olma durumu anlaşılmadan koruma ve restorasyon çalışmaları yapılmaktadır. Ancak sistemlerin tek başına ve birbirleriyle nasıl çalıştığı, kullanıcı ile etkileşiminin nasıl olduğunu incelemek ve anlamak oldukça önemlidir (Morgan, 2018, s. 7).

Şekil 48 : Yüksek Performanslı Bina (Harputlugil, 2016, s. 8)

Tarihi yapılarda enerji verimliliğini artırmak için yapılan çalışmalar yapıya özel olmalıdır. Geleneksel koruma yaklaşımlarının, entegre tasarım yöntemleri ile nasıl geliştirilebileceği üzerine çalışılmalıdır (Vieveen & Van der Schoor, 2016, s. 318). Yapılı çevrenin enerji verimli korunmasını sağlarken; mevcut değerler tehlikeye atılmamalı ve optimum enerji verimliliği yeni metodolojilerle geliştirilmelidir (Giancola & Heras, 2014, s. 2). Geleneksel bir yapının ideal korunması, yapıyı mümkün olduğunca düşük enerji tüketen hale getirirken; kullanıcı konforu ve yapı özgünlüğünü de maksimum düzeyde koruyarak gerçekleştirilebilir (Giancola & Heras, 2014, s. 7). Tarihi yapıların enerji verimli iyileştirmesinde planlama aşaması şu şekilde olmalıdır:

- Orijinal Performansın Bakım-Onarımı ve Restorasyonu
- Isıtma Stratejileri
- Hava Sızıntılarının Kontrolü
- Yalıtım
- Yeni Nesil Teknolojiler - Enerji Verimli Ekipmanlar
- Hesaplama ve Modellemeler (English Heritage, 2010, s. 42-48)

Tarihi yapılar sürdürülebilirlik bağlamında mevcut halleriyle, uzun ömürlülük, yerel kaynaklardan malzeme kullanımı, ısı kütlesi ve doğal havalandırma gibi potansiyellere sahiptir. Tarihi yapılarda özgünlük korunarak enerji verimliliğini artırmak mümkündür (Pekol & Dinler , s. 5). Geleneksel konutları enerji verimli iyileştirmede izlenecek adımlar şu şekildedir:

- Yapıya hasar veren değişikliklerin kaldırılması düşünülmelidir.
- Restorasyon sürecinde, uyumlu malzeme ve teknikler kullanılmalıdır.
- Performansları iyileştirmeye yönelik strateji ve ekipmanlar seçilmelidir.
- Binada hava sızmasını azaltmak için önlemler alınmalıdır.
- Öncelikle yalıtım seçenekleri değerlendirilmelidir. Yenilenebilir enerji üretiminin yapıya entegrasyonu değerlendirilmelidir (English Heritage, 2010, s. 41).

Tarihi yapılarda enerji verimli tasarım parametreleri; çevre ile ilgili parametreler, kullanıcı ile ilgili parametreler ve bina ile ilgili parametreler olarak üçe ayrılabilir. Çevre ile ilgili parametreler, güneş ışınımı, sıcaklık, rüzgâr, nem; kullanıcı ile ilgili parametreler, kullanıcının enerji tüketim sürecindeki davranışları; bina ile ilgili parametreler, yapının konumu, bina aralıkları, yönlenme, form, bina kabuğu, doğal havalandırma ve yapı malzemesidir (Közoğlu, 2019, s. 10-17).

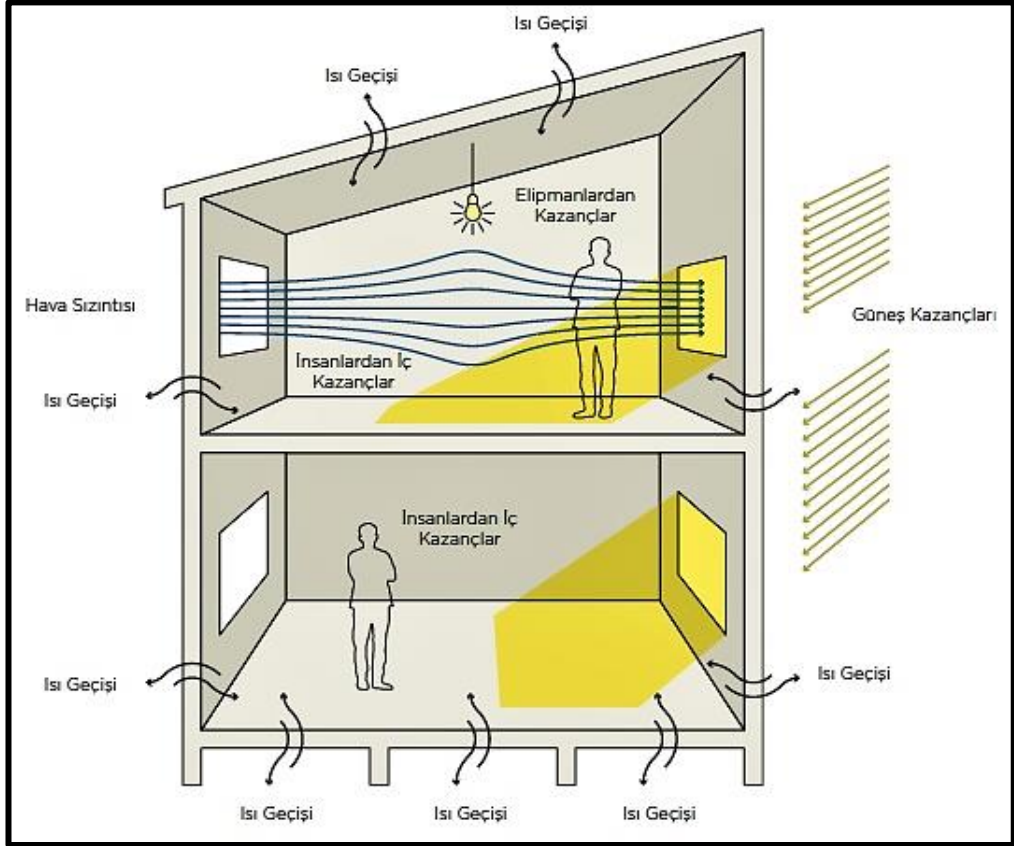
Yapı Malzemeleri

Geleneksel yapı malzemeleri enerji açısından genellikle oldukça verimlidir. Yapılarda onarımlar ve değişimler yapılırken, özgün malzemeler mümkün olduğu kadar korunmalıdır (Pekol & Dinler , s. 7). Yeni malzeme kullanımında şu özelliklere dikkat edilmelidir:

- Yapılı çevrede, başka yapılardan çıkan geleneksel malzemeler devşirme olarak kullanılabilir. Böylelikle aynı dönemde, aynı yapım tekniğiyle yapılmış yapılardan elde edilen uygun malzemeler kullanılarak, hem tarihi kimlik korunur hem de maliyet düşmüş olur.
- Yalıtım için uygun olan her noktada geri dönüştürülmüş malzemeler tercih edilmelidir.
- Enerji sarfiyatını düşürmek için uzun ömürlü ve dayanıklı ürünler tercih edilmelidir.
- Malzeme seçerken, çimento harç ve sıva yerine kireç harç ve badana; PVC yerine ahşap doğramalar tercih edilmelidir.
- Yağ bazlı boyalar yerine su bazlı boyalar kullanılmalıdır. Yağ bazlı boya gereken noktalarda, terebentin ve beziryağı ile yapılanlar tercih edilmelidir.
- Tarihi yapıların yalıtımında suni malzemeler yerine pamuk, kenevir, yün, keten, ağaç selülozu gibi nefes alabilen, doğal malzemeler tercih edilmelidir (Pekol & Dinler , s. 7,8).

Yalıtım

Tarihi bir yapıda ısıнын %20'si pencere kapı ve kontrol edilemeyen açıklıklardan, %24-45'i duvarlardan, %5-32'si çatıdan, %6'sı zeminden kaybedilmektedir (Pekol & Dinler , s. 11-14).

Şekil 49 : Binadaki ısı kazançları ve geçişleri (BEP-TR Eğitim Klavuzu, s. 31)

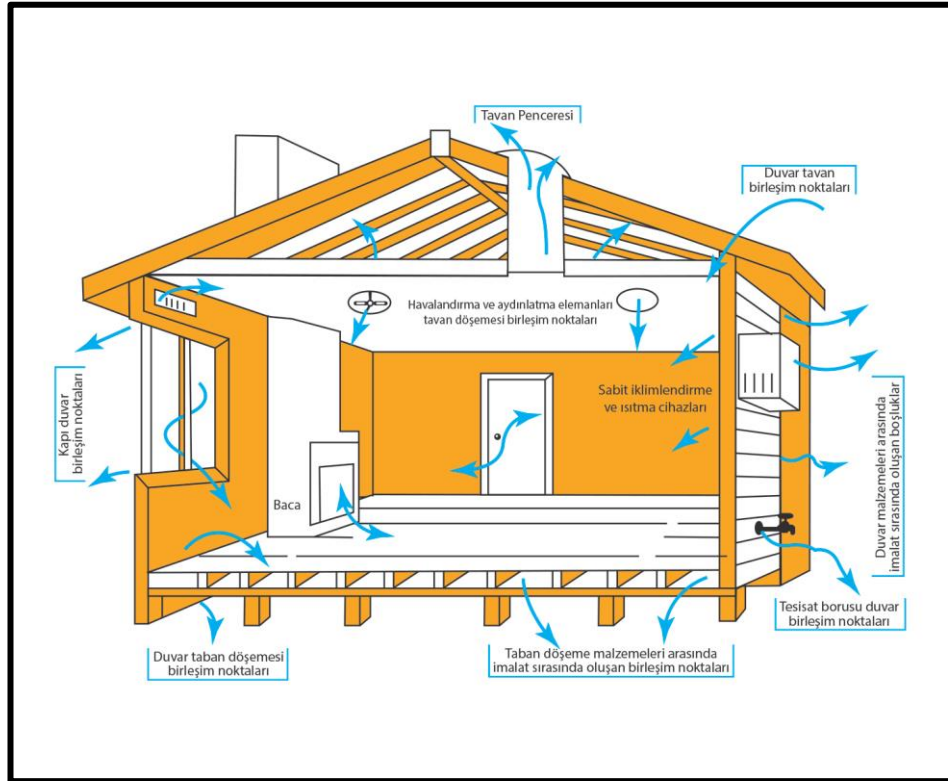
Tarihi binalarda yalıtım en hassas noktadır ve ne kadar iyi yalıtılırsa enerji tüketimi o kadar azalmaktadır (Pekol & Dinler , s. 9). Yalıtım için yapılabilecekler:

- Yapıda kaçaklar ve sızıntılar önlenmelidir.
- Boyler daha yeni modellerle değiştirilerek ısıtma sisteminde verimlilik artırılmalıdır.
- Odalarda termostat ve ısıtma zamanlayıcısı kullanılmalıdır.
- Kullanılmayan, elektrik harcayan aletler kapalı tutulmalı ve ampuller enerji tasarruflu tercih edilmelidir.

- Kapı, pencere ve diğer açıklıklarda izolasyon fitilleri kullanılmalıdır.
- Çatı, zemin, tesisat boruları, su depoları izole edilmelidir.
- Pencereerde çift cam ya da ikinci cam, stor ya da perde ve kepenkler kullanılmalıdır.
- Yenilenebilir enerjiler kullanılmalı ya da kullanıcı kendi enerjisini üretmelidir (Pekol & Dinler , s. 9).

Havalandırma

Yapıda nemin içeride hapsolmasını engellemek için; pencereler, menfezler, baca delikleri, çatı ve tepe pencerelerinden faydalanarak, etkili ve doğal havalandırma sağlanmalıdır (Pekol & Dinler , s. 18).

Şekil 50 : Binada hava geçişlerinin gerçekleştiği noktalar (Harputlugil, 2016, s. 28)

Isıtma ve Elektrikli Aletler

Bir yapıda ısıtma ve sıcak su enerji faturalarının ortalama %60'ını oluşturmaktadır. Eski bir boyleri enerji tasarruflu yeni bir modelle değiştirmek yakıt faturasına %30-40 tasarruf olarak yansımaktadır (Pekol & Dinler , s. 19).

Yapılabilecek diğler iyileştirmeler şu şekildedir:

- Elektrikli ev aletleri A+++ enerji sınıfından olan ürünlerle değıştirilmelidir.
- Radyatörlerin olduğu yerlerde, duvar iç yüzeylerine yansıtıcı paneller konulmalıdır.
- Elektrikli aletler kullanılmadığında tamamen kapatılarak, prizden çekilerek enerji tasarrufu sağlanır (Pekol & Dinler , s. 19).

Aydınlatma

Aydınlatma da enerji tasarrufu sağlamak için yapılabilecekler:

- Pencere önleri açık tutulmalı, gün ışığından optimum düzeyde yararlanılmalıdır. Güneş hem ısıtma hem de aydınlatmada enerji sağlamaktadır.
- Ampul kullanımında enerji tasarruflu ampuller normal ampullere göre %80 daha az enerji harcarlar. Enerji tasarruflu ampullerin kullanım ömrü 10 kat daha fazladır.
- LED lambalar ise daha pahalı olmasına rağmen, enerji tasarruflu ampullerden bile daha uzun ömürlüdür (Pekol & Dinler , s. 20).

Gri Su Dönüştürme ve Yağmur Suyu Hasadı

Yağmur suyunun toplanması ve depolanması, bina giderlerini azaltmak için çok basit bir yöntemdir. Yağmur suyu oluklardan toplanır, süzölür, arıtılır ve kullanılmak üzere depolanır. Yapıların su ihtiyacının %50'sinden fazlası yağmur suyu toplama sistemi kullanılarak karşılanabilir (Pekol & Dinler , s. 21).

Yenilenebilir Enerji

Yenilenebilir enerji sabit ve sürdürülebilir bir kaynaktan elde edilen, çevreye zararı olmayan enerjidir (Pekol & Dinler , s. 22). Yenilenebilir enerji kullanılarak yapılabilecek iyileştirmeler:

- Elektrik üretmek için fotovoltaik paneller, mikro-hidro ve rüzgar kullanılabilir.

- Isıtmada güneş enerjisi ile elde edilen sıcak su, biyokütle ile ısıtma, toprak ya da hava kaynaklı ısı pompası kullanılabilir.
- Isıtma ve elektrik için biyokütle kojenerasyonu da kullanılabilir (Pekol & Dinler , s. 22).

Tarihi çevrede enerji verimliliğini etkin kılmak için “Tarihi Yapılarda Enerji Verimliliği Üzerine Bir Manifesto” maddeleri şu şekildedir.

“1-Yeniden bulmak yerine, olanın ortaya çıkarılmasına yoğunlaşmak.

2-Yerleşimlerimizi daha sürdürülebilir hale getirmek için her ölçekte fedakârlıklar yapmak

3-Mevcut yapıları ilk fırsatta enerji verimli hale getirmek

4-Yerel kimlik dikkate alınarak iklimsel tehdit ve fırsatlar tespit edip, bunlara göre enerji verimliliği standartları oluşturmak

5-Projelerde enerji verimli sistemleri ilk aşamadan itibaren değerlendirmek

6-Disiplinler arası iletişimi eğitimde, tasarımda ve sahada güçlü tutmak

7-Enerji verimliliği yönetmeliklerinde tarihi yapı ve alanlara açıkça yer verilmesini sağlamak

8-Enerji Kimlik Belgesi kriterlerini tarihi yapıları dikkate alarak güncellemek

9-Enerji verimli sistemlerin mevcut yapılarda yaygınlaşması için gereken ekonomik destek kaynaklarını çoğaltmak

10-Yerel yönetimlerin harekete geçmesini sağlamak, hareket planı olmayan belediyelerin plan oluşturmalarına destek olmak

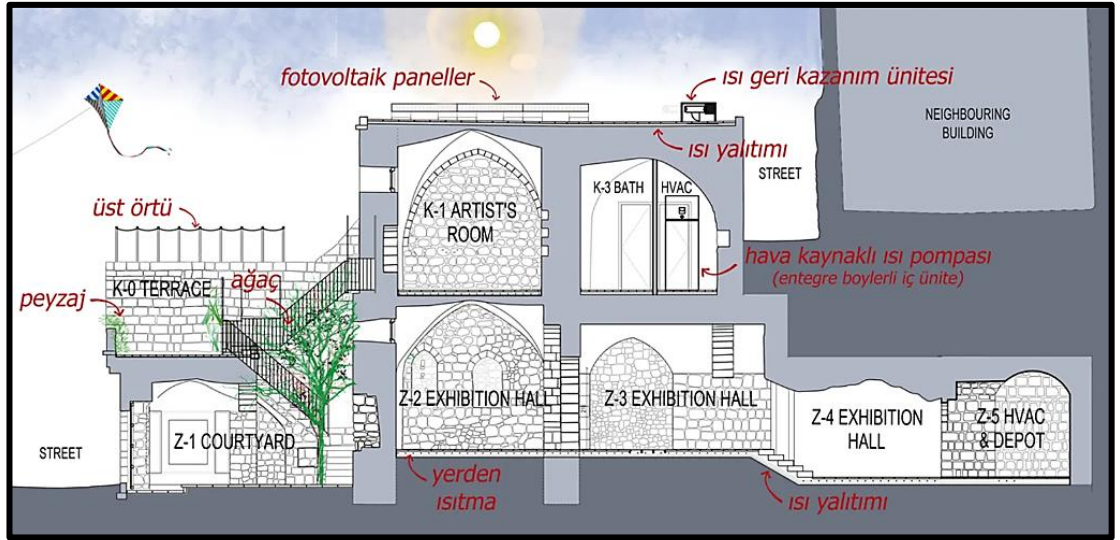
11-Tasarım kararlarında dokuya uygun/geleneksel/yerel malzeme ve teknikleri tercih etmek, böylece bunları uygulamada daha ucuz/erişilebilir hale getirmek

12-Enerji verimliliği adına tarihi yapının özgünlüğünden ve içkin özelliklerinden feragat etmemek

13-Tarihi yapı kullanıcılarını düzenli bakımın önemi konusunda bilgilendirmek (KMKD, 2019)”

3.2.1. Enerji Verimli Restorasyon Örneği: Tamirevi

Tamirevi geleneksel Mardin mimarisinin içinde, alanında öncü sürdürülebilir bir koruma örneğidir. 2018 yılında başlayan süreç 2019 yılında tamamlanmıştır. Tamirevi Türkiye’de enerji verimliliği esas alınarak restore edilen ilk tarihi yapı olma özelliğini taşımaktadır. Yapı hem süreç hem de sonuç olarak, enerji verimli restorasyon alanında önemli bir modeldir (Topaloğlu, 2020, s. 23).

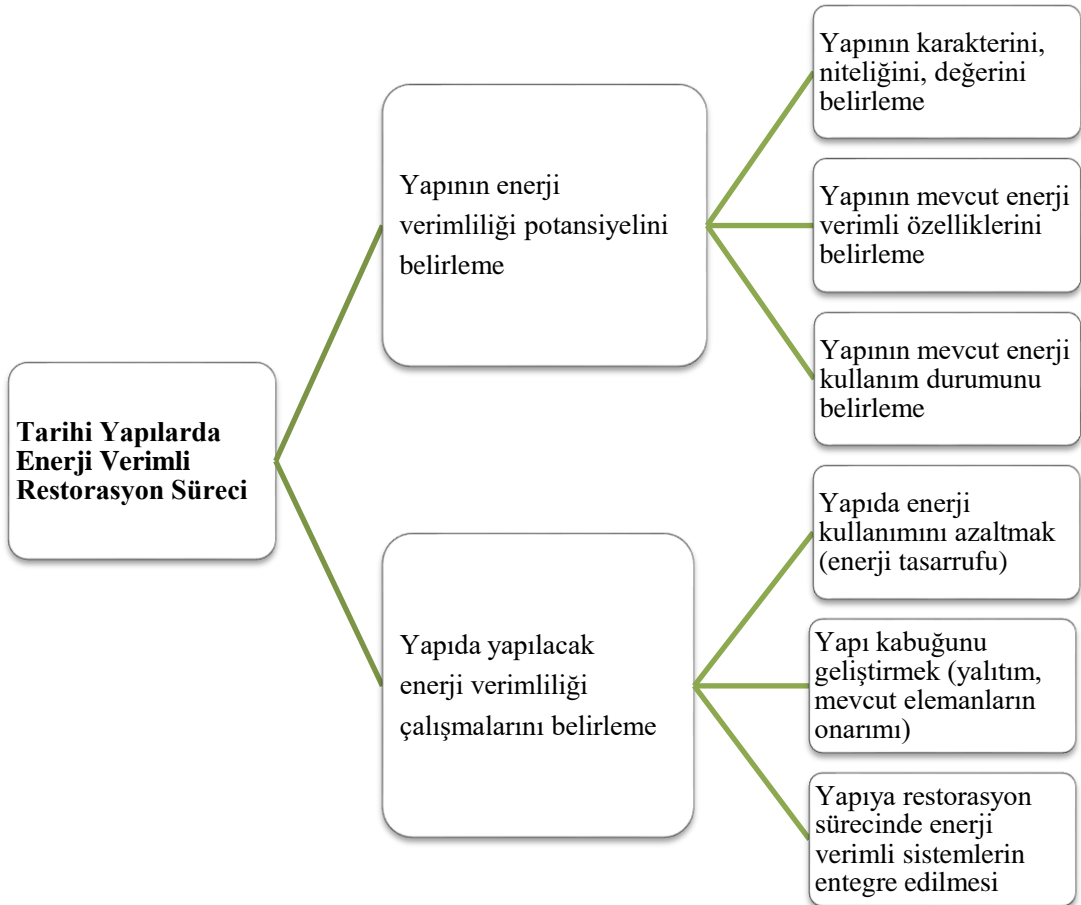
Şekil 51 : Enerji verimli çözümleri gösteren kesit (Url-13)

Yapıda enerji verimli uygulamalar; öncelikle mevcut pasif yöntemleri güçlendirmek ve sonrasında gerekli teknolojik sistemlerin kullanılması olarak planlanmıştır. İlk adım olarak uygun yalıtım sistemleri ile enerji kayıpları düşürülmüştür. Sonrasında fotovoltaik paneller ve hava kaynaklı ısı pompası gibi yenilenebilir enerji kaynakları yapıya entegre edilmiştir. Yapıdaki doğal havalandırma sistemi de ısı geri kazanımlı havalandırma ünitesi ile desteklenmiştir (Topaloğlu, 2020, s. 24).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. GERMİR GELENEKSEL KONUT DOKUSUNUN ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN İNCELENMESİ

Bu bölümde, GERMİR geleneksel konut dokusunda yer alan tarihi yapılar, birinci ve ikinci bölümlerdeki veriler ışığında; üçüncü bölümde yer alan, “3.2. Tarihi Yapılarda Enerji Verimliliği” başlığı altındaki parametrelere göre değerlendirilecektir.

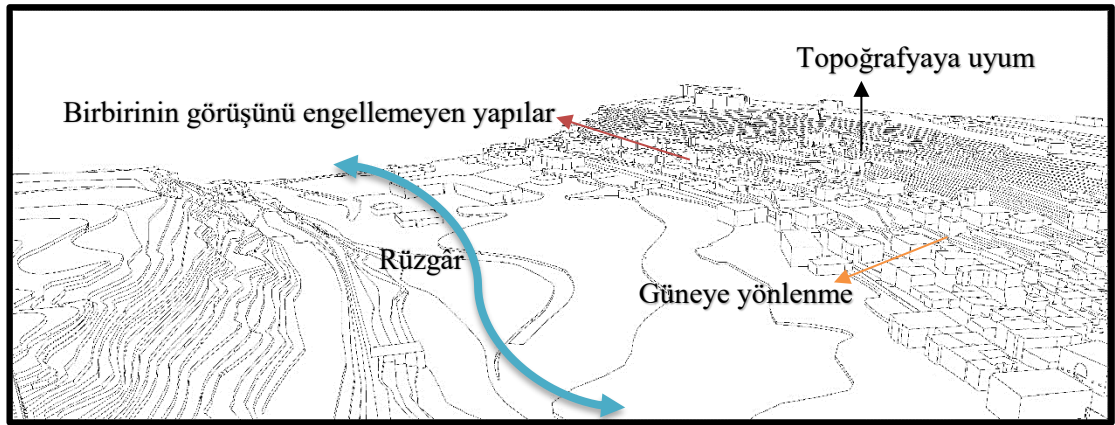
Şekil 52 : Tarihi Yapılarda Enerji Verimli Restorasyon Süreci (Heritage Works, s. 4,5)

4.1. GERMİR GELENEKSEL KONUTLARININ ENERJİ VERİMLİLİĞİ POTANSİYELİNİ BELİRLEME

Germir geleneksel konut dokusunda, yapıların enerji verimliliği potansiyelleri; yerleşme ölçeği, bina ölçeği ve yapı elemanları ölçeği (Közoğlu, 2019) olmak üzere üç ana başlıkta incelenecektir.

4.1.1. Yerleşme Ölçeği

Birinci ve ikinci bölümdeki veriler doğrultusunda; Germir geleneksel dokusunda konutlar, topoğrafyaya uyumlu ve arazi verilerine uygun şekilde yerleşmiştir. Derevenk Vadisi içerisinde, yamaçlara yerleşmiş olan yapılar, arazi eğimine uygun kesitler oluşturmaktadır. Evler birbirlerinin görüşünü ve güneşini engellemeyecek şekilde, tek ya da iki katlıdır; vadinin kuzey yamaçlarına yerleşip, güneye yönelmişlerdir. Yapılar uygun şekillerde yönelme ile güneşten ve rüzgârdan faydalanarak; ısıtma, soğutma, havalandırma için enerji tüketimini azaltıp, enerji verimliliğini artırmaktadır. Vadi eğiminin bittiği yerde, geleneksel yapıların bitişik düzende konumlanması; yapılarda ısı kaybını azaltmaktadır.

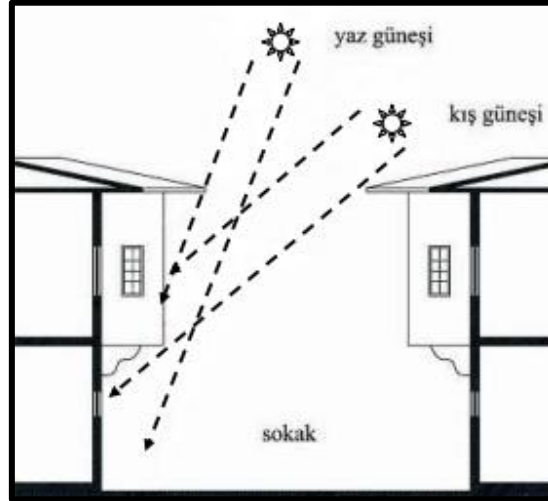

Şekil 53 : Germir arazi modeli üzerinden yerleşim ölçeğinde bir inceleme(Belkıs Bahar Alparslan Modeli,2016)

4.1.2. Bina Ölçeği

En az enerjiyi kullanarak maksimum fayda sağlamak, yapı formu ve iklim verileri ile doğrudan ilişkilidir. Yapı kullanım sürecinde en fazla ısıtma, soğutma ve havalandırma için enerji harcar ve bu enerjiyi minimumda tutabilmek doğru plan şeması ile mümkündür (Zor, 2012, s. 43).

Birinci ve ikinci bölümlerde incelenen veriler doğrultusunda; Germir geleneksel konutlarında plan şeması oluşumları incelendiğinde enerji verimliliği adına birçok olumlu özellik taşımaktadır. Yaşam alanı olan asıl mekânlar güneye yönelirken; merdiven, tuvalet, depo gibi birimler kuzeye konumlanmıştır. Güneşten optimum faydalanmaya imkan veren bu plan şeması aynı zamanda mevsime göre mekan kullanımı olacak şekilde kurgulanmıştır. Zemin katlarda hem mahremiyet hem de ısı geçirgenliğini kontrol etmek için az sayıda ve küçük pencereler vardır. Zerzemi ya da ahırla yerden yükselen bu plan şemasıyla yapı, soğuktan ve nemden korunmuş olur. Plan şemasında çıkmalar, yaşam alanı kurgusuyla paralel; güneşten mevsime uygun şekilde faydalanmaya elverişli şekilde konumlanmıştır.

Şekil 54 : Mevsime göre güneşten optimum faydalanma (Zor, 2012, s. 56)

4.1.3. Yapı Elemanları Ölçeği

Yapı malzemeleri, mimari elemanlar ve yapısal elemanların yapının enerji verimliliğine katkısı, ikinci bölümdeki verilere uygun olarak analiz edilecektir.

Yapı Malzemeleri:

Germir geleneksel dokusunun en önemli yapı malzemesi olan taş, bu bölgedeki taş ocaklarından çıkarıldığı için taşıma kolaylığı, yapım maliyeti, iklime uygunluk, sağlamlık, uzun ömürlülük gibi olumlu özellikler taşımaktadır. Germir’de kullanılan taşlar kolay işlenebilen ve yalıtım özelliği iyi olan taşlardır. Yapılarda genellikle avlularda kullanılan sal taşı, yıkandığında suyu emerek bir süre tutar; sıcak

yaz günlerinde serinlik ve nem sağlar. Taş doğal yollarla iklimsel konforu sağlamak ve geri dönüştürülebilir olmak açısından önemli bir yapı malzemesidir.

Bir diğer önemli yapı malzemesi olan ahşap, bölgede taş kadar ulaşılabilir olmasa da şehrin bazı bölgelerindeki ormanlardan temin edilebilmektedir. Taşıyıcı olarak daha sağlam olan köknar kullanılırken, bezemede kolay işlenebilen Toros çamı kullanılır.

Yapılarda kullanılan alçılar, kireçler ve boyalar da doğal yollarla elde edilir. Boyalar, Elvancılar tarafından ağaç köklerinden, meyvelerden, yapraklardan doğal yollarla hazırlanır ve kullanılır. Harç olarak kullanıldığı gibi sıvalarda da kullanılan alçı, bölgedeki alçı taşından elde edilmektedir. Kireç, duvarlarda kullanılan horasan harcında kullanılırken, iç mekânda yalıtım özelliği iyi olan sıva hazırlamada da kullanılır. Bölgede bulunan kireç taşlarından kolaylıkla elde edilmektedir.

Toprak, yörede bolca bulunur ve çeşitlilik olarak zengindir. Volkanik orijinli olanlar harç yapımında kullanılır. Killi yapıda olan gebik toprağı, plastik özellik gösterir ve evlerin damlarında iyi bir yalıtım malzemesi olarak kullanılır. Diğer bir toprak çeşidi de çırpı toprağıdır. Badana için kullanılan beyaz renkli bu toprak, kireç badanasına benzer ve su ile karıştırıldığında duvara çok iyi tutunur.

Mimari Elemanlar:

Enerji verimliliğine katkı sağlayan yapı elemanları; kapı, pencere, baca, silme ve çörtlenlerdir. Avluya giriş için kullanılan kapılar, büyük ve sağlam kapılardır ve avluyu rüzgârdan korur; oda kapıları ise amacına uygun sade ve daha küçüktür. Yapılarda pencere ölçüleri, kullanım yerine göre değişmektedir ve pencereler amacına uygun olarak şekillenmektedir. Evlerde sokağa bakan pencerelerde kepenkler kullanılmaktadır. Kepenkler, soğuk günlerde de sıcak günlerde de enerji korunumunu sağlamak açısından önemli bir unsurdur. Yapılarda bulunan tepe pencereleri, doğal havalandırmaya imkân vermektedir. Yapılarda doğal havalandırmayı sağlayan bir başka mimari eleman da bacadır. Bacaların kesiti, havanın kolay tahliyesi için yukarı doğru küçülmektedir. Baca üzerindeki harpuşa, yağmur suyundan korunmayı sağlar. Yapılarda kullanılan silmeler, yapıya üstten

gelen suyu damlalık görevi yaparak uzaklaştırmada etkilidir. Çörten, yapılarda yağmur ve kar sularını tahliye etmek için kullanılmaktadır.

Yapısal Elemanlar

Geleneksel dokuda, eğimli arazide düşük kotun toprakla doldurulması ve yüksek kotun oyulması ile oluşturulan temeller, maliyet ve yapım olarak kolaylık sağlamaktadır. Germir’de yapılar yığma tekniği iyi yapılmıştır. Yapılarda duvarların kullanım yerine göre örgüleri ve ölçüleri değişmektedir. Duvarlarda kullanılan taş, kolay bulma ve taşıma, kolay işleme, iyi yalıtım malzemesi olma, yüzeyinin sıva gerektirmemesi gibi özellikleriyle yapının enerji verimliliği arttırmaktadır. Yapılarda kullanılan sandık duvar, iki yönde yonu taşı, ortasında harç ve moloz taş dolgusu ile çok iyi yalıtım sağlar. Andezit taşı da ısı korunumunu artırma da katkı sağlamaktadır. Yapılarda taş kaplamalı döşemeler sal taşları ile oluşturulur ve sal taşları yaz aylarında, su tutma özelliği ile serinlik sağlar ve doğal yolla iklimsel konforu artırır.

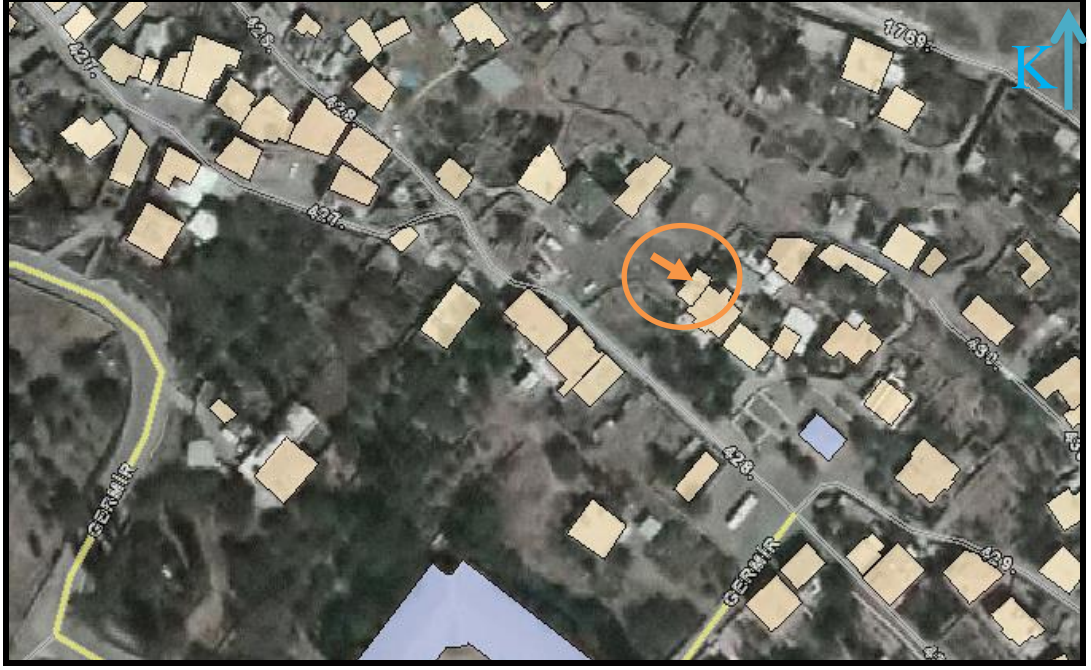
Geleneksel dokuda birinci katlarda bulunan çıkmalar, altında kalan giriş, merdiven gibi alanları yağmurdan korur. Çıkmalar aynı zamanda güneşin mevsime göre iç mekâna alınmasında ve sokağın gölgelenmesinde de katkı sağlamaktadır.

Germir geleneksel dokusunda örtü sistemleri toprak dam olarak şekillenmiştir. Toprak malzeme ısıyı tutarak iklimsel konfor sağlamaktadır. Toprak altında, ahşap kirişleme üzerinde bulunan kevek taşı sayesinde kirişler yalıtılmış olur. Damlar çörtlenlere doğru eğimli olduğu için yağmur ve kar suyu tahliyesi kolaylıkla sağlanır.

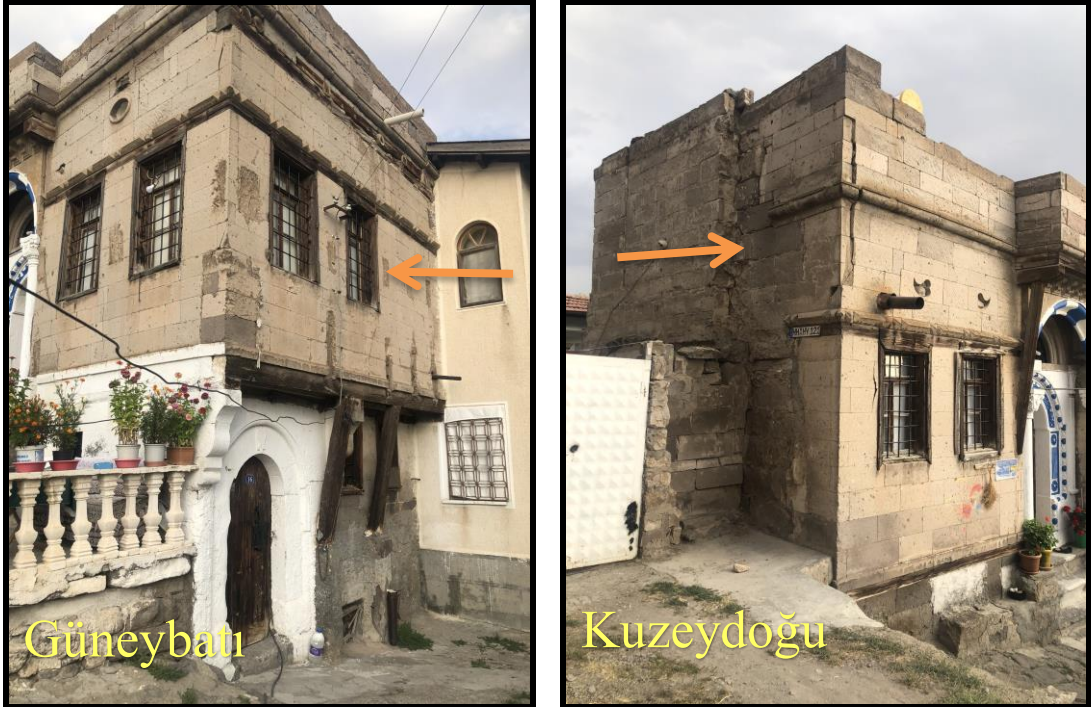
4.2. GERMİR GELENEKSEL KONUTLARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ İNCELEMESİ

Bu bölümde, Germir’de bulunan beş geleneksel yapının enerji potansiyelleri incelenmiştir. Bu bölümde incelenen yapılar; Papaz’ın Evi olarak da bilinen 430. Sokak 19 numarada bulunan konut, 428. Sokak 34 numarada bulunan ve kullanılmayan yapı, Fırıncıoğlu Konağı olarak bilinen 427. Sokak 74-76 numarada yer alan ve kullanılmayan yapı ile eki, 428. Sokak 60 numarada bulunan konut, 427. Sokak 22-26 numarada yer alan yapılarıdır.

4.2.1. Papaz'ın Evi, 430. Sokak 19 Numara

Şekil 55 : 430. Sokak 19 numarada bulunan yapının konumu (Url-14)

Şekil 56 : 430. Sokak 19 numara (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2022)

Şekil 57 : 430. Sokak 19 numara (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2022)

Yerleşme ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapı arazi verilerine uygun şekilde yerleşmiştir ve eğime uygun kesit sağlamaktadır.
- Çevresinde bulunan herhangi bir yapının görüşünü engellemeyecek şekilde konumlanmıştır.
- Yapı vadinin kuzey yamacına yerleşmiş ve güneye yönelmiştir.

Bina ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapıda ana mekânlar güneye yönelmiştir. Güneşten optimum fayda sağlayacak şekilde kurgulanmıştır.
- Güneybatı cephesine bakıldığında, yapı yerden yükseltilerek soğuktan ve nemden korunmuştur.

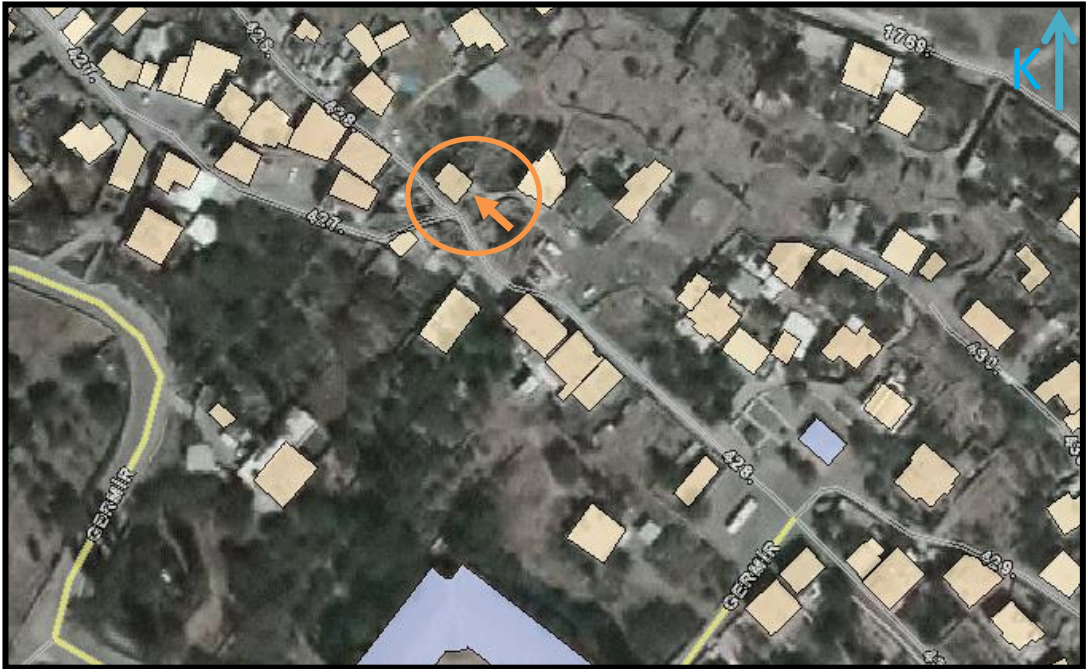
Yapı elemanları ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapıda geleneksel dokunun en önemli yapı malzemesi olan taş kullanılmıştır. Yapıda kullanılan taş, taşıma kolaylığı, yapım maliyeti, iklime uygunluk, sağlamlık, uzun ömürlülük gibi olumlu özellikler

sağlamaktadır. Kullanılan taşlar, kolay işlenebilir olması ve yalıtım özelliği ile geri dönüştürülebilir malzemelerdir ve iklimsel konforu sağlarlar.

- Yapıya girişi sağlayan kapı, büyük ve sağlamdır; yapıyı rüzgârdan korur.
- Yapıda kullanılan tepe pencereleri doğal havalandırmayı sağlamaktadır. Pencereler güneye açılmaktadır.
- Silmeler yapıya üstten gelen suya damlalık görevi yaparak, suyun yapıyı kirletmeden uzaklaşmasını sağlamaktadır.
- Yapıda örtü sistemi toprak damdır. Toprak malzeme ısıyı tutarak iklimsel konforu sağlamaktadır.

4.2.2. 428. Sokak 34 Numara

Şekil 58 : 428. Sokak 34 numarada bulunan yapının konumu (Url-14)

Şekil 59 : 428. Sokak 34 numara (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2022)

Yerleşme ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapı topoğrafyaya uygun şekilde yerleşmiştir ve eğime uygun kesit sağlamaktadır.
- Çevresinde bulunan herhangi bir yapının görüşünü engellemeyecek şekilde konumlanmıştır.
- Yapı vadinin kuzey yamacına yerleşmiş ve güneye yönelmiştir. Yapı güneşten ve rüzgârdan faydalanarak; ısıtma, soğutma ve havalandırma için enerji tüketimini azaltıp, enerji verimliliğini artırmaktadır.

Bina ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapıda ana mekânlar güneye yönelmiştir. Kuzeydoğu cephesine ait fotoğrafta görüldüğü üzere, merdiven, tuvalet, depo gibi mekânlar kuzeye konumlandırılmıştır.

- Güneydoğu ve Güneybatı cephesine bakıldığında, yapı yerden yükseltilerek soğuktan ve nemden korunmuştur.
- Güneydoğu cephesinde bulunan çıkma ile güneşten mevsime uygun faydalanma sağlanmaktadır.

Yapı elemanları ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapıda kullanılan taş, taşıma kolaylığı, yapım maliyeti, iklime uygunluk, sağlamlık, uzun ömürlülük gibi olumlu özellikler sağlamaktadır. Kullanılan taşlar, geri dönüştürülebilir malzemelerdir ve yalıtım özelliği ile iklimsel konforu sağlarlar.
- Yapıda kullanılan tepe pencereleri doğal havalandırmayı sağlamaktadır. Pencereler güneye açılmaktadır.
- Sokağa bakan pencerelerde kepenk bulunmaktadır. Kullanılan kepenkler, soğuk ve sıcak günlerde enerji korunumunu sağlamaktadır.
- Yapıda örtü sistemi toprak damdır. Toprak malzeme ısıyı tutarak iklimsel konforu sağlamaktadır.

4.2.3. Fıncıoğlu Konağı 427. Sokak 74-76 Numara

Şekil 60 : 427. Sokak 74-76 numarada bulunan yapı ve ekinin konumu (Url-14)

Şekil 61 : 427. Sokak 74-76 numara (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2022)

Yerleşme ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapı arazi verilerine uygun şekilde yerleşmiştir ve eğime uygun kesit sağlamaktadır.

- Çevresinde bulunan herhangi bir yapının görüşünü engellemeyecek şekilde konumlanmıştır.
- Yapı vadinin kuzey yamacına yerleşmiş ve güneye yönelmiştir.

Bina ölçeğinde incelendiğinde;

- Güneybatı cephesine bakıldığında, yapı yerden yükseltilerek soğuktan ve nemden korunmuştur.
- Kuzeybatı cephesine bakıldığında, ana mekânların güneye yöneldiği ve kuzeyde pencere bulunmadığı görülmektedir. Yapı planı güneşten optimum faydalanacak şekilde kurgulanmıştır.

Yapı elemanları ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapıda geleneksel dokunun en önemli yapı malzemesi olan taş kullanılmıştır. Yapıda kullanılan taş, taşıma kolaylığı, yapım maliyeti, iklime uygunluk, sağlamlık, uzun ömürlülük gibi olumlu özellikler sağlamaktadır. Kullanılan taşlar, kolay işlenebilir olması ve yalıtım özelliği ile geri dönüştürülebilir malzemelerdir ve iklimsel konforu sağlarlar.
- Yapıya girişi sağlayan kapı, basamaklar ile yerden yükseltilmiştir, büyük ve sağlamdır; yapıyı rüzgârdan korur.
- Sokağa bakan pencerelerde kepenk bulunmaktadır. Kullanılan kepenkler, soğuk ve sıcak günlerde enerji korunumunu sağlamaktadır.
- Silmeler yapıya üstten gelen suya damlalık görevi yaparak, suyun yapıyı kirletmeden uzaklaşmasını sağlamaktadır.
- Yapıda örtü sistemi toprak damdır. Toprak malzeme ısıyı tutarak iklimsel konforu sağlamaktadır.
- Çörten, yapıda yağmur ve kar sularını tahliye etmek için kullanılmaktadır.

4.2.4. 428. Sokak 60 Numara

Şekil 62: 428. Sokak 60 numarada bulunan yapının konumu (Url-14)

Şekil 63 : 428. Sokak 60 numara (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2022)

Şekil 64 : 428. Sokak 60 numara (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2022)

Yerleşme ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapı çevresinde bulunan herhangi bir yapının görüşünü engellemeyecek şekilde konumlanmıştır.
- Yapı vadinin kuzeyine yerleşmiş ve güneye yönlenmiştir. Yapı güneşten ve rüzgârdan faydalanarak; ısıtma, soğutma ve havalandırma için enerji tüketimini azaltıp, enerji verimliliğini artırmaktadır.

Bina ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapıda ana mekânlar güneye yönlenmiştir.
- Yapı yerden yükseltilerek soğuktan ve nemden korunmuştur.
- Güneybatı cephesinde bulunan çıkma ile güneşten mevsime uygun faydalanma sağlanmaktadır.

Yapı elemanları ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapıda kullanılan taş, taşıma kolaylığı, yapım maliyeti, iklime uygunluk, sağlamlık, uzun ömürlülük gibi olumlu özellikler

sağlamaktadır. Kullanılan taşlar, geri dönüştürülebilir malzemelerdir ve yalıtım özelliği ile iklimsel konforu sağlarlar.

- Pencereleer güneeye açılmaktadır. Sokağa bakan pencerelerde kepenk bulunmaktadır. Kullanılan kepenkler, soğuk ve sıcak günlerde enerji korunumunu sağlamaktadır.
- Silmeler yapıya üstten gelen suya damlalık görevi yaparak, suyun yapıyı kirletmeden uzaklaşmasını sağlamaktadır.
- Çörten ile yapıda yağmur ve kar sularını tahliye edilmektedir.

4.2.5. 427. Sokak 22-26 Numara

Şekil 65 : 427. Sokak 22-26 numara konumu (Url-14)

Şekil 66 : 427. Sokak 22-26 numara (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2022)

Şekil 67 : 427. Sokak 22-26 numara (Belkıs Bahar Alparslan Arşivi, 2022)

Yerleşme ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapı arazi verilerine uygun şekilde yerleşmiştir. Vadi eğiminin bittiği yerde yapıların bitişik düzende konumlanması, yapılarda ısı kaybını azaltmaktadır.
- Yapılar güneye yönelmiştir.

Bina ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapılar yerden yükseltilerek soğuktan ve nemden korunmuştur.
- Zemin katlarda hem mahremiyet hem de ısı geçirgenliğini kontrol etmek için az sayıda ve küçük pencereler vardır.
- Plan şemasında çıkmalar, yaşam alanı kurgusuyla paralel; güneşten mevsime uygun şekilde faydalanmayı sağlarlar. Çıkmalar aynı zamanda giriş mekânını yağmurdan korumaktadır.

Yapı elemanları ölçeğinde incelendiğinde;

- Yapılarda geleneksel dokunun en önemli yapı malzemesi olan taş kullanılmıştır. Yapılarda kullanılan taş, taşıma kolaylığı, yapım maliyeti, iklime uygunluk, sağlamlık, uzun ömürlülük gibi olumlu özellikler sağlamaktadır. Kullanılan taşlar, kolay işlenebilir olması ve yalıtım özelliği ile geri dönüştürülebilir malzemelerdir ve iklimsel konforu sağlarlar.
- Yapıda örtü sistemi toprak damdır. Toprak malzeme ısıyı tutarak iklimsel konforu sağlamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde enerji tüketiminin artışına bağlı olarak doğal kaynaklarda azalma, iklim krizi, enerji ve çevre sorunları yaşanmaktadır. Bu sorunların oluşmasında paydaş olan yapı ve mimarlık sektörünün çözmesi ve geliştirmesi gereken konular sadece yeni yapı üretimi üzerine olmamalıdır. Tarihi yapıların enerji verimliliği potansiyellerini kullanmak ve onları yeni teknolojilerle destekleyerek sürdürülebilirliğini sağlamak da önem arz etmektedir.

Germir geleneksel konut dokusu hem tarihi hem de mimari karakteristiği açısından korunması gereken bir kültürel mirastır. Bölge içerisinde yer alan tarihi yapılar; sürdürülebilirlik bağlamında, enerji verimliliği çerçevesinde incelenmiş ve potansiyel olarak birçok parametreyi barındırdığı görülmüştür. Geleneksel dokuda enerji verimliliğine katkı sağlayan özellikler şunlardır:

- Araziye uyumlu yerleşim, iklimsel veriler doğrultusunda yönlenme ve biçimlenme.
- Doğal malzeme kullanımı, kullanılan malzemelerin yakın çevreden elde edilmesi, malzemelerin enerji performansı, geri dönüştürülebilir olması, bakım maliyetlerinin düşük olması.
- Geleneksel konut dokusunda plan şemasının ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte, iklimsel veriler doğrultusunda, mevsimsel kullanıma uygun olarak şekillenmesi. Plan şeması, minimum enerji tüketimi ile maksimum konfor sağlayacak şekilde oluşmaktadır.
- Tarihi yapılarda kullanılan birçok mimari ve yapısal eleman ana kullanım amaçları dışında, enerji verimliliğine katkı sağlayacak özellikler barındırmaktadır.

Geleneksel dokuda enerji verimliliğini artıran birçok potansiyel özellik bulunmaktadır. Yapılarda enerji verimliliğini artırabilmek için bu özelliklerin

korunması, iyileştirilmesi ve yeni teknolojilerle desteklenmesi gerekmektedir. Tarihi yapıların enerji verimliliğini artırmak için yapılması gerekenler şunlardır:

- Mevcut enerji performansını değerlendirmek için analizler, simülasyonlar yapılmalı,
- Yapıya hasar veren değişiklikler kaldırılmalı,
- Mevcut mimari ve yapısal elamanların performanslarını iyileştirecek bakım-onarım çalışmaları yapılmalı,
- Restorasyon aşamasında, uyumlu malzeme ve teknikler kullanılmalı,
- Yapı kabuğunda yalıtım yapılmalı,
- Yapıda enerji verimli ısıtma, aydınlatma sistemleri tercih edilmeli,
- Tarihi yapı sahipleri ve kullanıcıları, tarihi evlerde bakım ve enerji tasarrufu konusunda bilgilendirilmeli,
- Yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının kentsel dokuya entegre edilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Algan, N.** (2001). Enerji ve Çevre Etkileşimi Konusunda Uluslararası Tüzel Düzenlemeler ve Türkiye. *Küreselleşmenin Enerji Sektöründe Yapısal Değişim Programı ve Ulusal Enerji Politikaları*. içinde
- Anbarcı, M., Giran, Ö., & Demir, İ. H.** (2012). Uluslararası Yeşil Bina Sertifika Sistemleri İle Türkiye'deki Bİna Enerji Verimliliği Uygulaması. *New World Sciences Academy*, 7(1).
- Arslan, A. S.** (2014). Kayseri'nin İlk Modern Eğitim Yapısı: Kayseri Lisesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(36).
- Bouw, M. d., Dubois, S., Dekeyser, L., & Vanhellemont Yves.** (2016). Energy Efficiency and Comfort of Historic Buildings.
- Büyükmihçı, G.** (1997). Taş Sivil Mimarlık Örneklerinde Korumaya Yönelik Yöntem Önerileri Ve Bu Yöntemlerin Kayseri Örneğinde Uygulanışı. *Doktora Tezi*.
- Büyükmihçı, G.** (2005). *Kayseri'de yaşam ve Konut Kültürü*.
- Cömert, H.** (2014). *Germir*.
- Çorapçoğlu vd, K.** (2011). *Kayseri Kırsalında Yöresel Mimari Özelliklerin Belirlenmesi, 3, Rehber Kitap*.
- Çorapçoğlu vd, K.** (2011). *Kayseri Kırsalında Yöresel Mimari Özelliklerin Belirlenmesi, 6 , Proje Raporları*.
- Demir, K.** (1988). Kayseri'de Yerel Konut Mimarisinin Analizi ve Günümüze Etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*.
- Dikmen, Ç. B.** (2011). Enerji Etkin Yapı Tasarım Ölçütlerinin. *Politeknik Dergisi*, 14(2), 121-134.
- Dinçbaş, G. K.** (2019). Germir Geleneksel Konutlarının İç mekanlarındaki Sabit Mobilyalar. *Doktora Tezi*. İstanbul.
- Dumlupınar, E.** (2008). Güneş Enerjisinden Edilgen Yararlanmanın Sürdürülebilir Mimarideki Yeri. *Yüksek Lisans Tezi*.
- English Heritage.** (2010). Energy Efficiency and Historic Buildings .

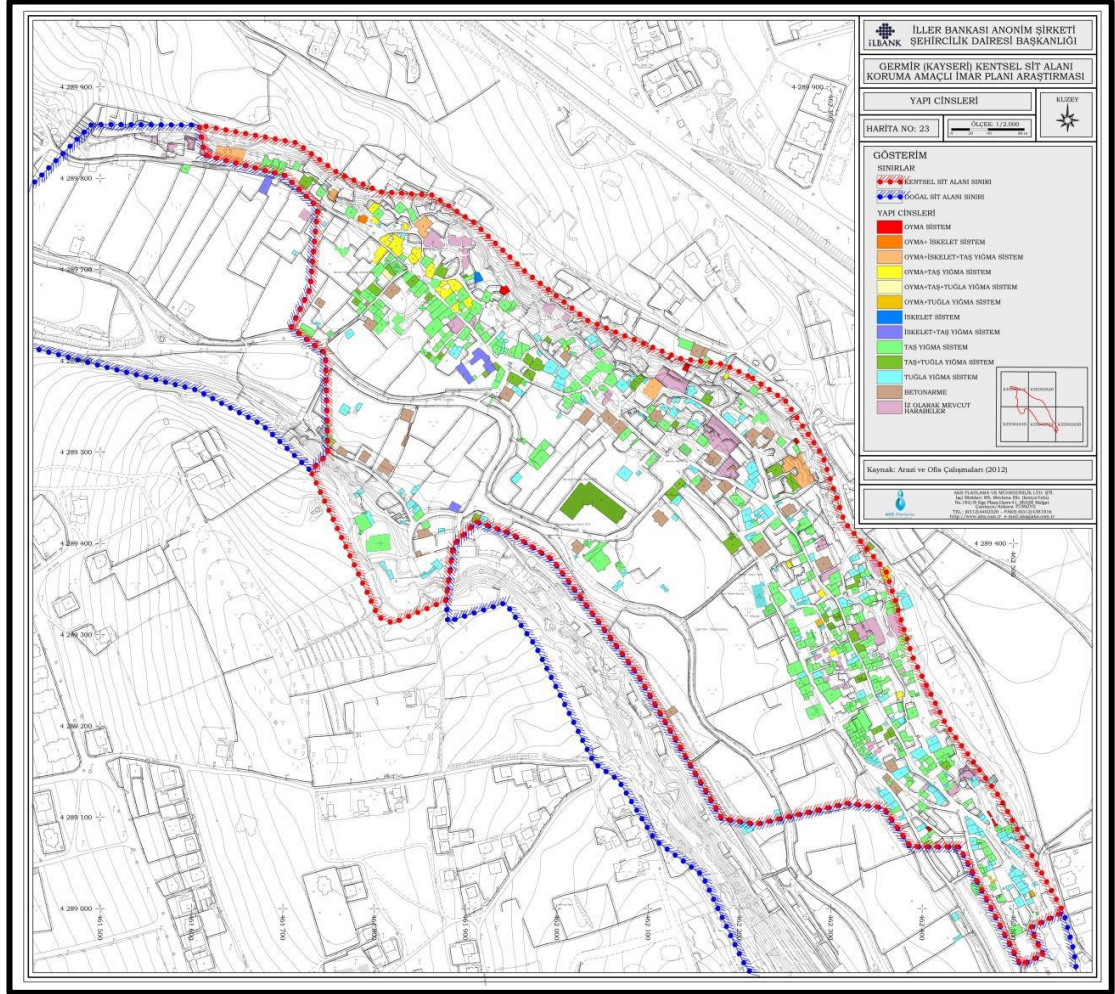
- Erol, H.** (2017). Yüksek Binalarda Enerji Etkin Mimari Tasarım Yaklaşımları ve Uygulama Örneklerinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi.*
- Giancola, E., & Heras, M.** (2014). Energy Efficiency and Buildings with Heritage Values: Reflection, Conflicts and Solutions.
- Gigliarelli, E., Calcerano, F., & Cessari, L.** (2016). Implementation Analysis and Design for Energy Efficient Intervention on Heritage Buildings.
- Guzowski, M.** (2017). *Sıfır Enerji Mimarlığına Doğru* .
- Gündüz, B.** (2011). Kayseri İli Germir Mahallesi Köseoğlu Konağı Restorasyon Önerisi. *Yüksek Lisans Tezi.*
- Güner, R.** (2013). Sürdürülebilirlik Bağlamında Şile Kent Dokusu Analizi: Camcı Ve Cami Sokakları . *Yüksek Lisans Tezi.*
- Harputlugil, G. U.** (2016). Enerji Verimli Bina Tasarım Stratejileri .
- Heritage Works.** Energy Efficiency in Historic Homes.
- ICOMOS.** (2011). *Tarihi Kentlerin ve Kentsel Alanların Korunması ve Yönetimiyle İlgili Valetta İlkeleri* .
- ICOMOS.** (2021). *Heritage and the Sustainable Development Goals: Policy Guidance for Heritage and Development Actors.*
- İmamoğlu, V.** (1992). *Geleneksel Kayseri Evleri.*
- İnanç, T.** (2010). Geleneksel Kırsal Mimari Kimliğin Ekoloji ve Sürdürülebilirlik Bağlamında Değerlendirilmesi Rize Çağlayan Köyü Evleri Örneği. *Yüksek Lisans Tezi.*
- İner, G.** (2013). Kırsal Konutlarda Sürdürülebilirlik Kriterlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Yöntem: Edirne Örneği. *Doktora Tezi.*
- İşıklı, N.** (2021). Türkiye’de Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Mevzuatı.
- Kara, S.** (2017). Kayseri-Germir Mahallesi Kentsel Sit Alanının Korunması İçin Tespitler Ve Öneriler. *Yüksek Lisans Tezi.*
- Kaygısız, H.** (2010). Kayseri Yöresindeki Yapıtaşlarının Fiziko-Mekanik Özelliklerinin Belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi.*
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi.** (2017). Düşünen Şehir. *Düşünen Şehir*(1).
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi.** (2018). Şehir Kültür Sanat. *Şehir Kültür Sanat*(14).
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.** (2015). *Kayseri Ansiklopedisi* (Cilt 4).

- Kayseri Medeniyetlerin Beşiği.** (2018). K. B. Yayınları. içinde
- KİÇDR.** (2004). *KİÇDR.*
- Kırık, M.** (2019). Germir'deki Geleneksel Konut Mimarisi. *Yüksek Lisans Tezi.*
- KMKD.** (2019). Tarihi Yapılarda Enerji Verimliliği Üzerine Bir Manifesto .
- Közoğlu, H. G.** (2019). Geleneksel Sille Evleri'nde Enerji Etkin Mimari Çözümlerin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi.*
- KUDEB.** (2017). *Geleneksel Kayseri Mahalleleri, Germir.* Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi.
- Kuşçu, A. C.** (2006). Sürdürülebilir Mimarlık Bağlamında Geleneksel Konya Evi Üzerine Bir İnceleme. *Yüksek Lisans Tezi.*
- Martinez-Molina, A., Tort-Ausina , I., Cho, S., & Luis Vivancos, J.** (2016). Energy Efficiency and Thermal Comfort in Historic Buildings: Areview. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*(61), 70-85.
- Morgan, C.** (2018). Sustainable Renovation- Improving Homes for Energy, Health and Environment.
- Morvaj, Z.** (2021). Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği.
- Özaslan, M., & Şeftalici, H.** (2002). *Kayseri İl Gelişme Raporu.* Bölgesel Gelişme Ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü.
- Özgören, H.** (2010). Çevre Performans Sertifikalarının Fiziksel Çevre Ve Malzeme Açısından Değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi.*
- Özsözlü, E. E.** (2018). Kayseri İli, Germir Mahallesi, Fırıncıoğlu Konağı Ve Eki Koruma Önerisi. *Yüksek Lisans Tezi.*
- Öztürk, E.** (2003). Kayseri Kenti Yerleşim Alanının Mühendislik Jeolojisi **Özellikleri.** *Yüksek Lisans Tezi.*
- Pekol, B., & Dinler , M.** Tarihi Evler Enerji Verimliliği El Kitabı.
- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.** BEP-TR Eğitim Klavuzu.
- Tali, Ş.** (2010). Geleneksel Kayseri Evlerinde Süsleme. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6*(2).
- Taşçı, B., & Pekdoğan, T.** (2018). Kozbeyli Kırsal Yerleşiminde Geleneksel Konut Mimarisinin Ekolojik Sürdürülebilirlik Bağlamında İncelenmesi. *TÜBAV Bilim Dergisi, 11*(1), 1-18.

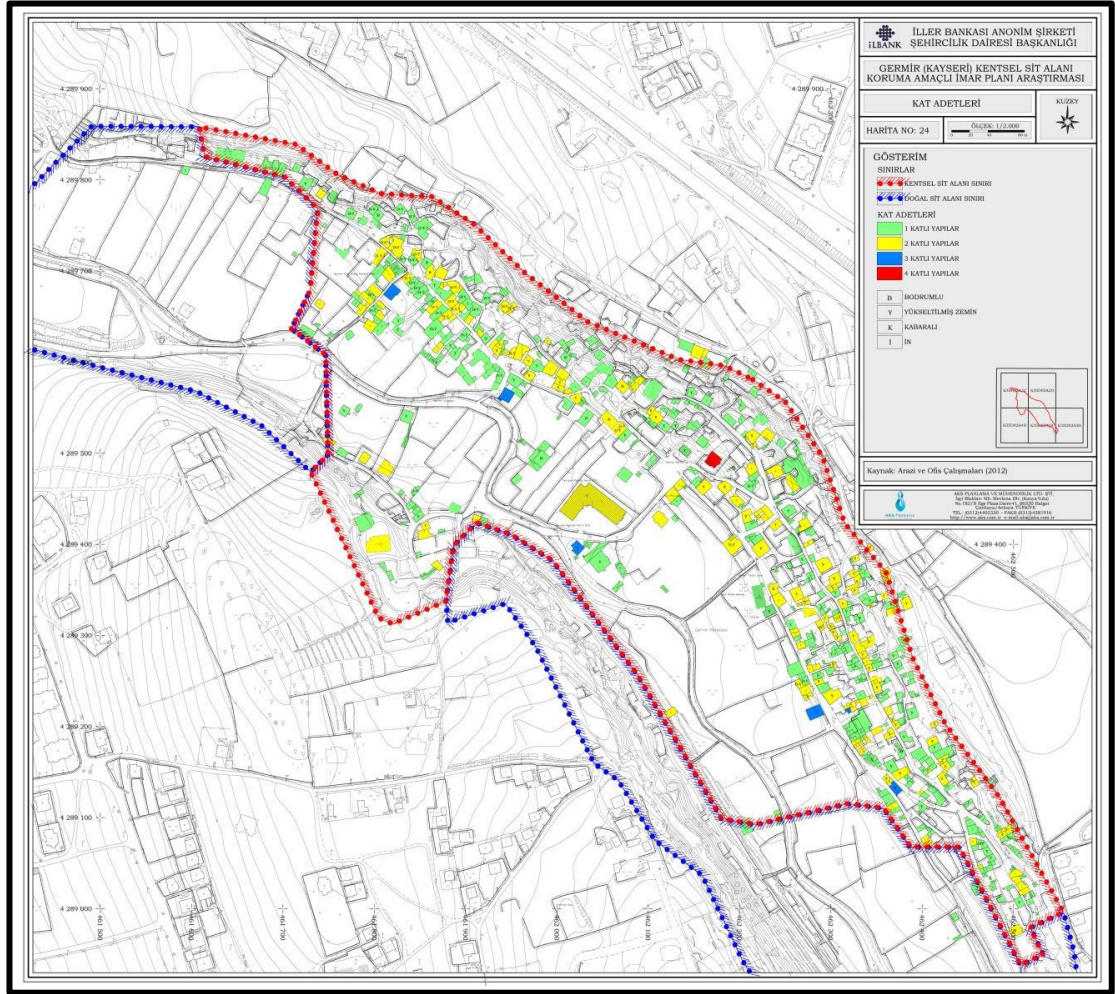
- Taşmektepligil, S. K.** (2019). Kent Planlama Hiyerarşisinde Koruma Amaçlı İmar Planlarının Konumlanması Germir-Kayseri Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*.
- Taşmektepligil, S. K., & Polat, E.** (2021). Planlama Hiyerarşisinde Koruma Amaçlı İmar Planlarının Konumlanması: Germir-Kayseri Örneği. *Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi*.
- Tekbıyık, G.** (2018). Sürdürülebilir Mimarlıkta Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı, Kamu Binalarında Uygulama Yöntemleri ve Örneklerinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*.
- Tekinsoy, K.** (2011). *Kayseri'nin İdari ve Mekânsal Gelişimi*.
- Temur, H.** (2011). Edirne Geleneksel Konut Mimarisinin Sürdürülebilirlik Bağlamında Enerji Verimliliği Ve Isıl Analiz Açısından Değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*.
- Topaloğlu, S.** (2020). Kültürel Mirasın Korunmasında Kapsamlı ve Bütüncül Bir Yaklaşım: KORU Projesi. *Mimarlık Dergisi*(412), 23-27.
- TSKB.** (2021). Enerji Görünümü 2021.
- Vieveen, M., & Van der Schoor, T.** (2016). Integral Design Method for Energy Efficient Restoration.
- World Commission on Environment and Development.** (1987). *Our Common Future*. United Nations.
- Zor, A.** (2012). "Geleneksel Konut Yapılarının" Korunmasının Ekolojik Dengeye Sağladığı Katkılar Üzerine Bir İnceleme. *Yüksek Lisans Tezi*.
- Url-1** <<https://cbs.kayseri.bel.tr/Icerik.aspx?P=6>>, erişim tarihi 12.03.2022
- Url-2** <<https://kayseri.ktb.gov.tr/TR-54966/cografya-yapi.html>>, erişim tarihi 12.03.2022
- Url-3**
<https://4.bp.blogspot.com/1IBXXCBU6v8/U_udqkSGeeI/AAAAAAATjA/fUHEevSQFY8/s1600/kayseri_turkiye_haritasinda_yeri_nerede.jpg>, erişim tarihi 15.03.2022
- Url-4** <<https://cbs.kayseri.bel.tr/PDF/nufus2021.pdf>>, erişim tarihi 03.2022
- Url-5** <<https://cbs.kayseri.bel.tr/kayseri-kent-bilgi-sistemi>>, erişim tarihi 16.03.2022

- Url-6** <<https://mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=KAYSERI>>, erişim tarihi 17.03.2022
- Url-7** <https://www.meteoblue.com/tr/hava/historyclimate/climatemodelled/kayseri_t%C3%BCrkiye_308464>, erişim tarihi 17.03.2022
- Url-8** <<https://kayseri.csb.gov.tr/germir-tavlusun-mahalleleri-koruma-amacli-imar-planlari-onaylandi-haber-220015>>, erişim tarihi 04.04.2022
- Url-9** <[https://arkeofili.com/anadolu-ve-suriyenin-resmi-ticareti-4500-yil-once-basladi a](https://arkeofili.com/anadolu-ve-suriyenin-resmi-ticareti-4500-yil-once-basladi-a)>, erişim tarihi 09.04.2022
- Url-10** <<https://webdosya.csb.gov.tr/db/turkce/sitalani/kayseri-ili--8230-40606-20200407112908.pdf>>, erişim tarihi 09.04.2022
- Url-11** <<https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/sectorlere-gore-nihai-enerji-tuketimi-i-85804>>, erişim tarihi 2022
- Url-12** <<https://www.mfa.gov.tr/data/DISPOLITIKA/Anlasmalar.pdf>>, erişim tarihi 2022
- Url-13** <<https://www.yesilist.com/surdurulebilir-koruma-icin-harekete-gecmek-tamirevinde-enerji-verimliligi/>>, erişim tarihi 2022
- Url-14** <<https://cbs.kayseri.bel.tr/imarplanlari.aspx>>, erişim tarihi 2022

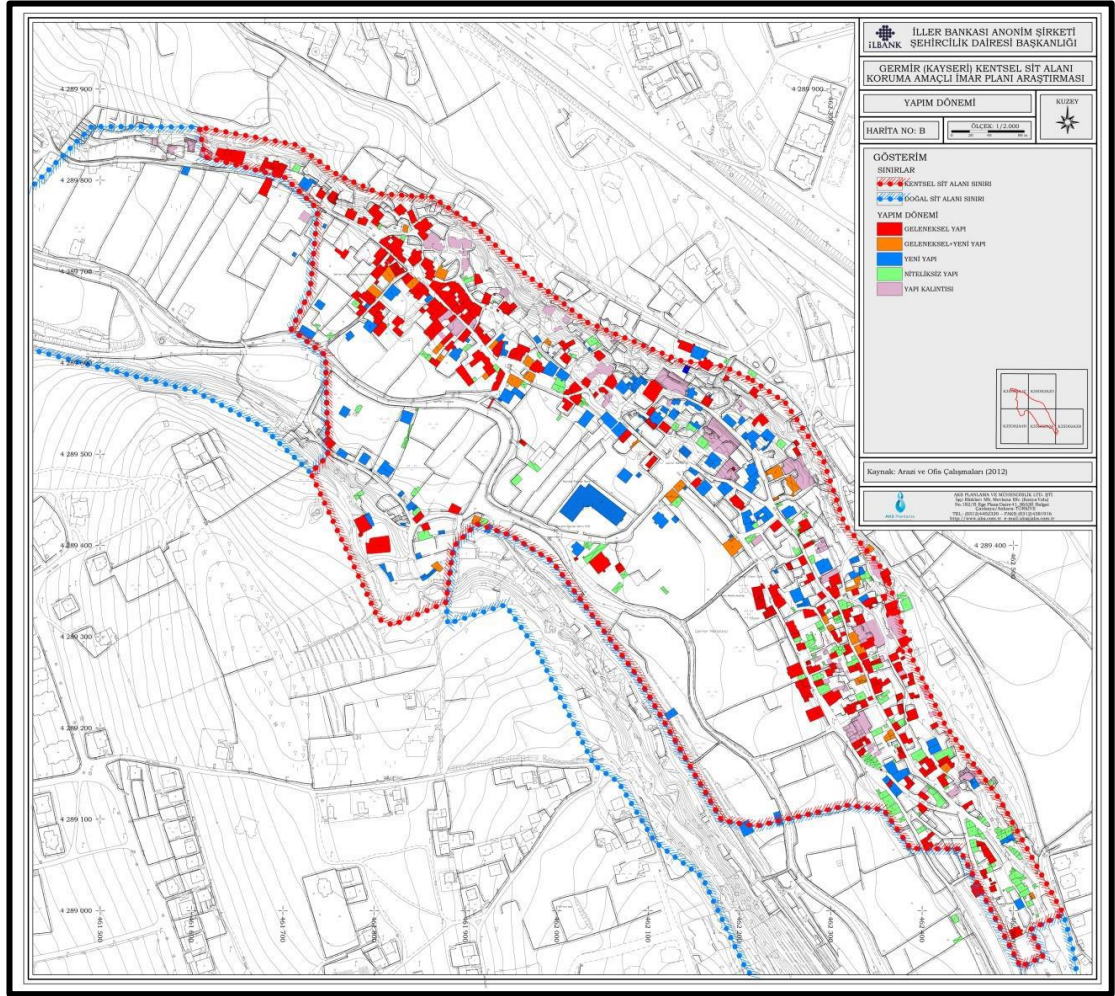

Germir Kentsel Sit Alanı'ndaki yapı cinsleri (Germir Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı Araştırma Raporu, 2017)

Germir Kentsel Sit Alanı kat adetleri analizi (Germir Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı Araştırma Raporu, 2017)

Germir Kentsel Sit Alanı bina yapım dönemi (Germir Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı Araştırma Raporu, 2017)

EK-2 KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ (Çorapçioğlu vd, 2011)

KIRSAL YERLEŞİM ENVANTERİ			Envanter no: KYS. 005. 011
			Coğrafi konum: 38°44'15.85"K 35°33'48.07"D
Adı:	Germir	Yerleşme türü:	Mahalle
Eski adı:	Konaklar	Alt yerleşme türü:	
İli:		Nüfus:	(2000 sayımına)
İlçesi:	Melikgazi	Hane sayısı:	
Köyü:		Yükseklik:	1294m
Özgünlük durumu:	doku bütünlüğü korunmuş, yapı bazında bozulma	Coğrafi konum:	vadi
Doku türü:	toplu	Topoğrafik durum:	
Özgün yapı sistemi:	Yığma / Taş / hatlı	Ormanla ilişkisi:	İlişkiz
Özgün kat sayısı:	iki	Yerleşme sürekliliği:	sürekli
Özgün çatı biçimi:	toprak dam	Demografik süreklilik:	yerli
Plan tipolojisi:	sofali, avlulu	Göç veren bölge:	
Seçkin yapılar:		Göç veren yer:	
Kamusal yapılar:	ilkokul	Mülkiyet durumu:	köylüye ait
Alt yapı:	√su √kanalizasyon √elektrik √telefon	Özellikli doğa:	
Tarihsel izi:	Kilise, Papaz Evi, Ticarethane, köprü		
Yerel konumu ve genel özellikleri:	Bugün sif alanı ilan edilen bu alanda tarihi değeri olan Kayseri Evleri ve iki adet Kilise bulunmaktadır.		
Mimari özgünlük durumu:	Tarihi konaklar taş işçiliği ve süslemeleriyle ön plana çıkmaktadır. Evler kent evi karakterindedir, Çoğunda "zerzemb" denilen bodrumlar bulunmaktadır ve yerden 1.00-1.50m kadar yükseltilmiştir. Cumba veya yapının bir bölümünde yapılan kademelendirmeyle cepheye hareket sağlanmıştır. Ağırlıklı olarak sofali evlerden oluşmaktadır.		
Doku ve plan özellikleri:	Yeşil vadinin içine kurulmuş bir köydür. Germir Kendi içinde Aşağı Mahalle, Yukarı Mahalle olarak ikiye bölünmektedir. Her iki Mahallede de camisi, fırın gibi kamusal yapılar bulunmaktadır. Sokaklar karşılıklı oluşturulan çıkmaların çarpmayacağı mesafededir. Kat farkının bulunduğu yerlerde istinat duvarları oluşturulmuştur.		
Yapı sistemi özellikleri, malzeme türleri ve usta sorunları:	Kesme taş ile oluşturulan duvarlar kat yüksekliğinde hatlılarla desteklenmiştir. Çıkma konsollarında, hatlılarda ve pencere kepenklerinde ahşap kullanılmaktadır. Evlerin subasman kotuna kadar kullanılan karataşlar kat silmesi ile bitirilmiştir. Köşe konutlarda 45°lik açılarla pahlara rastlanır.		
Su sağlama olanakları:	Kaynağı Erciyes'ten gelen, bugün kurumaya yüz tutmuş bir dere bulunmaktadır.		
Tarihsel iz ve özellikli doğa:	Kilise ve tamamlayıcı yapılar bulunmaktadır.		
Geçim kaynakları:	Hayvancılık		
Sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri:	Sif alanı		
Gözlem ve değerlendirme:	Mevcut yapıların restore edilmesi köyün turizm potansiyelini arttıracaktır.		
Hazırlayan:	DUYGU KOLBAY	fotoğraf klasörü:	KS/gmmr
İlgili yayın:			
İlgili yayın env.:		Çizim no:	Tarih:EYLÜL 2008

EK-3 ANIT FİŞLERİ (Kara, 2017)

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E.	ENVANTER NO 2										
TÜRKİYE	ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO. 30.0/0										
İLİ : KAYSERİ	İLÇESİ : MELİKGAZİ	MAHALLE KODU VEYA MEVKİİ : KONAĞAR (Çarşı)	KORUMA DÜRECEĞİ : ANITSAL										
SOKAK VE KAPİ NO : 427.Sok.		KADASTRO PAFTA : 10 ADA : PARSEL : 1212	ÇEVRESEL : 1										
ADİ : Konut	YAPTIRAN : Belli değil	YAPAN : Belli değil	MEMARİ ÇAĞI (USLOP) : 19.yy.										
	YAPIM TARİHİ : Belli değil	KITASE : Yok	VAKİFTE : Yok										
GENEL TANIM : 3 katlı taşer taş bir yapıdır. Üst kat k. çapolu plan tipindedir. Alt katta asfalt metan kullanılmıştır. Karolka köşeler küesyoğurunda Bezinlerde zolağı gözlenmiştir.													
KORUMA DÜRECEĞİ	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DİŞ YAPI										
	B ORTA		B İÇ YAPI										
	C KÖTÜ		C İZ YAPI										
VAKİFTE													
													
GÖZLEMLER : Plan sisteminde ve cephesinde önemli bir değişiklik yoktur. Konfor durumu için duvar ve bu aklennmiştir.													
BÜYÜK MÜHÜR : Özel şahıs		BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :											
YAPILAN ONARIMLAR : Yapıda esaslı bir onarım yapılmamış, ancak sıva yapıldığı gözlenmiştir.													
AYRINTILI TANIM : Binaya batı cephesinden cephenin ortasından iki kanatlı ahşap bir kapı ile girilir. Girişte aralık mekânı ve bu mekânı açılan iki oda bulunur. Doğu tarafındaki oda mutfak olarak kullanılmıştır. Mutfaktan yanındaki bir merdivenden üst katteki sofaya ulaşılır. Bu sofanın küşesinde bir çay tağı mevcuttur. Sofaya iki oda açılmaktadır. Cepheleerde ahşap bir büründelerin desteklediği oda büyüklüğünde çıkmalalar mevcuttur. Pencereler 1/2 oranındadır. Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 21.09.2012 gün ve 1556 sayılı karar ekidir.		<table border="1"> <tr> <td>TENK BİLGİLER</td> <td>SU</td> <td>ELEKTRİK</td> <td>ISITMA</td> <td>KAĞA</td> </tr> <tr> <td>Var</td> <td>Var</td> <td>Var</td> <td>Soba</td> <td></td> </tr> </table>		TENK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KAĞA	Var	Var	Var	Soba	
TENK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KAĞA									
Var	Var	Var	Soba										
YAYIN DİZİNİ :		ORJİNAL KULLANIMI : Konut											
		BÜYÜK MÜHÜR KULLANIMI : Konut											
		ÖNERİLEN KULLANIMI : Konut											
MÜHÜR : RAPOR FOTOĞRAF BÜLÖVE PROJESİ RESTORASYON PROJESİ HARİTA KROKİ KİTASE VAKİFTE		REVİZYON : / / G.E.E.A. Y.K. KARARLARI											
Gıyasi ÖZTÜRK Müdür V.													

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO : 1					
TÜRKİYE		ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ						HARİTA NO : 30.0/c					
İL : Kayseri		İLÇESİ : Melikgazi		MAHALLE KÖY VEYA MEYDANI : Fındıklı (Görmüş)		KORUMA DEREJESİ : ANITIAL		1					
BOKAK VE KAPI NO : 427.Soka				KADASTRO PAFTA : 30 ADA : PARSEL : 1023		CEVRESSEL		1					
ADI : Konut		YAPTIRAN : Belli değil		YAPAN : Belli değil		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP) : 19.yy.		Çevre Akışı					
		YAPIM TARİHİ : 1904		KİTAP : Var (Kurul Alfabesi ile)		VAKİYE : Yok							
GENEL TANIM :													
3 katlı taşır taş bir yapıdır. İç sofalı plan tipinde yapılmıştır. Konaklar İbnyinin kuzey doğusunda Beşişeneler Sok.indedir.													
KORUMA DURUMU		TAŞIYICI YAPI		DIŞ YAPI		ÜST YAPI		İÇ YAPI					
A İYİ		A		A		A		A					
B ORTA		B		B		B		B					
C FENALİ		C		C		C		C					
VARIYET PLANI													
ÖZELLİKLER :													
Merdiven kapatılarak altı ve üst kat geçidi ortadan kaldırılmış ve bağınca kule getirilerek bütün içi duvarlarla boyalanarak orijinaliyle yitirilmiş ahşap çarçılık nişleri yağlı boya ile kapatılmış konfor durumu için WC ve Banyo gibi ilaveler yapılmıştır.													
HÜZÜNKÜ SAHİBİ :					BAKIMINDAN GÖRÜMLÜ OLMANI GEREKEN KURULUS :								
Ünal Çakar													
YAPILAN ONARIMLAR :													
Yapıda esaslı bir onarım yapılmış, esaslı boyu, badana, tavan işlerinin yapıldığı görülmüştür.													
AYRINTILI TANIM :						TENEK BİLEZLER		SU		ELEKTRİK		ISITMA	
						Var		Var		Soba		Soba	
Binaya bata cephesinden baktık konutun, çift katlı bir yapıdan 6 katlı girilir. Girişte kare bir avluluk mekan ve bu mekana açılan bir oda vardır. Burdan sofaya geçilir. 4 tarafta balkonlu, geniş çakınlı bir iç sofadır. Sofadan üst kata çıkan taşır merdiven kapatılmıştır. Sofanın sağında mutfak olarak kullanılan bir odanın bodruma inilir. Bodrum duvarlarıyla desteklenmiş beton çelikli büyük bir mekandır. Ayrıca bodrumun merdivenle 3 mlik bir yükseklikte mekandan aşağıya sığınak tabir edilen 4 m ² lik bir mekana inilir. Katın ayrı bir konut olarak kullanılması nedeniyle iptal edilen sofadaki merdiven yerine dışardan (arkadan) bir merdivenle çıkarılır. Bir avluluk mekandan, ahşap bir merdivenle dışa çıkarılır. Avluluk mekandan, bir sofaya girilir. Sofaya açılan 4 oda vardır. Her odanın duvarları toprakton olmuştur.						ORJİNAL KULLANIMI :		Konut		HÜZÜNKÜ KULLANIMI :		Konut	
Çepheye ahşap ali büyüklüklerin desteklenmiş tectere çakılarak mevcuttur. Pencere aralıkları 1x2 dir. Çephe, dışarıya bakıldığında ahşaptır.						ÖNERİLEN KULLANIMI :		Konut					
Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun 22.1991 gün ve 1896 sayılı kararıdır.						REVİZYON		/ / 19		G.E.E.A. Y.E. KARARLARI			
YAYIN DİZİNİ						BELEZ :							
						RAFOR							
						FOTOGRAF							
						BÖLÜME PROJESİ							
						RESTORASYON PROJESİ							
						HARİTA							
						KROKİ							
						KİTAP							
						VAKİYE							

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		D.E.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO: 3										
TÜRKİYE		ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: FOMANLAR (GERMİR)		HARİTA NO: 30.0/c		KORUMA DEREJESİ: ANITSAL I										
İLİ: KAYSERİ		İÇİŞİ: MİLLÎ GAZİ		KADASTRO: PAFTA: 10 ADA: PARSEL: 1243		KORUMA DEREJESİ: ÇEVRESSEL I		Çevreye Aykırı										
SOKAK VE KAPI NO: 427.Sok.		YAPILAN: Belli değil		YAPAN: Belli değil		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP): 19.yy*		YAKIYE: Yok										
ADI: Kenut		YAPIM TARİHİ: Belli değil		KİTAP: Yok														
GENEL TANIM:																		
KORUMA DURUMU																		
A	IVİ	TASITICI YAPI	A	DİŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEMELER	A	BUTUBET	A	Y				
X	OPTA		B		X		B		X		X		X	II				
C	PENA		X		C		X		C		C		C	0				
																		
GÖZLEMLER:																		
Plan sisteminde bir değişiklik yoktur. Süslemeler oldukça kötü bir vaziyettedir.																		
BÜGÜNKÜ SAHİBİ:					BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUS:													
Özel şahıs																		
YAPILAN ONARIMLAR:																		
Hiçbir onarım rastlanmamıştır.																		
AYRINTILI TANIM:							TEKNIK BİLGİLER											
Binaya batı cephesinden iki kanatlı perçinli demirli bir kapıdan üç mahlta girilir. Girişte aralık mekanına açılan iki oda bulunmaktadır. İlk odada çok zengin ahşap işçiliği gözlenmektedir. Aralık mekandan sofaya girilir. Sofaya 5 oda açılmaktadır. Yukarıya taş bir merdivenle çıkılır. yine sofadan bodruma inilir.							SU: VAF			ELEKTRİK: VAF			ISITMA: SOBA			KARU: VI		
Cephede girişte yuvarlak taş merdivenler bulunmaktadır. Pencere 1/2 oranındadır.							ORJİNAL KULLANIMI:			Kenut			BÜGÜNKÜ KULLANIMI:			Kenut		
Sofaya açılan bir odada ahşap bağdadi süslemeler mevcuttur. Girişteki odada ahşap gübekli bir tavan etrafında sarmal özellikli motifler ve salkımlar var. Yine aynı odada piring askılıklar mevcuttur. Şerbetliğin üstünde Neo-Klasik ve Barok tarzı karışımı süslemeler gözükür.							ÖNERİLEN KULLANIMI:			Kenut								
Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 21/2.004 gün ve 18.06 sayılı karar ekidir.							REVİZYON			/ / 19			G.E.Y.A. Y.K. KARARLARI					
YATIN DİZİNİ:					SELER:													
					RAPOR													
					FOTOĞRAF													
					RÖLÖVE PROJESİ													
					RESTORASYON PROJESİ													
					HARİTA													
					KROKİ													
					KİTAP													
					YAKIYE													

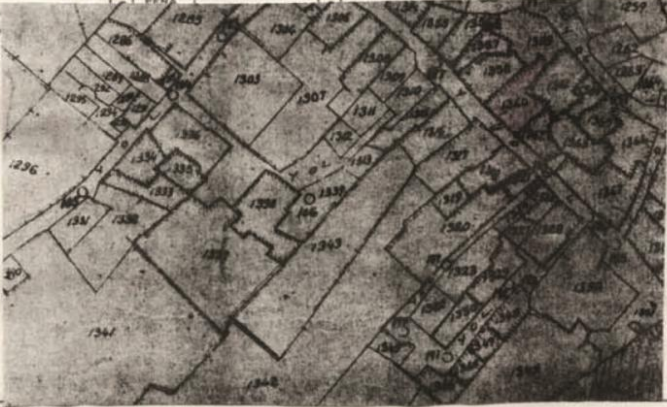

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL DEĞERLERİN KORUNMASI VE KÜLTÜRÜN GELİŞTİRİLMESİ	Ö.K.V.K.E.	ENVANTER NO 38.00.01/																
TÜRKİYE	ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO.																
İLİ : Kayseri	İLÇESİ : Melikgazi	MAHALLE KÖY ÇERMİR KÖYÜ AĞAĞI MAH.	KORUMA DEREĞESİ :																
SOKAK VE KAPI NO :	KADASTRO :	PAPTA : ADA : PARSEL : 122	ANITSAL ÇEVRESEL ÇEVREYE AYKIRI :																
ADI : Ağağı mah. Camii	YAPTIRAN :	YAPAN :	MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP) : XIX yy.																
GENEL TANIM :	YAPIM TARİHİ :	KITABE : Yok	YAKIYE : Yok																
KORUMA DURUMU																			
A	İVİ	TAŞIYICI YAP	A																
B	ORTA	B	B																
C	PENA	C	C																
VAZİYET PLANI																			
<p>GÖZLEMLER :</p> <p>Camide bölgedeki halk tarafından yapılan onarım çalışmaları ile bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu onarım sisteminde bazı bozukluklar olmuş ayrıca mihrapta da boyama sonucu bozukluklar vardır.</p>																			
BÜGÜNKÜ SAHİNİ :		BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :																	
Köy Tüzel Kişiliği		Vakıflar Genel Müdürlüğü																	
YAPILAN ONARIMLAR :																			
AYRINTILI TANIM :																			
<p>Caminin kuzey cephesinde bir soncemaat mahalli vardır. Burası betonarme örtülmüştür. Cami Harımına sivri kemerli bir kapıdan geçilerek girilir. Kemerin üzerinde bir kitabe panelinin boğluğu varsada, kitabe mevcut değildir. Harım mihraba dik dikdörtgen formundadır. Harımın içi, güney ve doğu duvarlarında bulunan pencerelerle aydınlatılmıştır. Caminin en dikkati geçen bölümü mihrabıdır. Mihrapta derin oymalı taş işçiliği görülür. Minber değiştirilmiş olup bir özelliği yoktur.</p>																			
<p>Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu 6.11.1997 gün ve 163- sayılı Karar Ekidir.</p>																			
<table border="1"> <tr> <td>TENİK BİLGİLER</td> <td>SU</td> <td>ELEKTRİK</td> <td>ISITMA</td> </tr> <tr> <td>ORJİNAL KULLANIMI :</td> <td colspan="3">Camii</td> </tr> <tr> <td>BÜGÜNKÜ KULLANIMI :</td> <td colspan="3">Camii</td> </tr> <tr> <td>ÖNERİLEN KULLANIMI :</td> <td colspan="3">Camii</td> </tr> </table>				TENİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	ORJİNAL KULLANIMI :	Camii			BÜGÜNKÜ KULLANIMI :	Camii			ÖNERİLEN KULLANIMI :	Camii		
TENİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA																
ORJİNAL KULLANIMI :	Camii																		
BÜGÜNKÜ KULLANIMI :	Camii																		
ÖNERİLEN KULLANIMI :	Camii																		
YAPIM DİZİNİ		EKLER :																	
		RAPOR	X																
		FOTOGRAF	X																
		RÖLÖVE PROJESİ																	
		RESTORASYON PROJESİ																	
		HARİTA																	
		ENKEL																	
		İTİBAZ																	
		YAKIYE																	
		REVİZYON	/ / 10																
		G.E.K.A. Y.K. TABANLARI																	

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E.	ANIT	ENVANTER NO										
TÜRKİYE	ESKİ ESERLER VE MÖZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO. 30.0/c										
İLİ : KAYSERİ	İLÇESİ : MELİKGAZİ	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ : KONAKLAR (SİĞİRCİLER)	KORUMA DERECEBİ :	ANITIAL 1										
BOKAK VE KAPI NO : 427.80b.		KADASTRO PAFTA : 20 ADA : PARSEL : 3305	ÇEVRESEL 1	Çevreye Ayrıntı										
ADI : Konağ	YAPTIRAN : Bekir Doğan	YAPAN : Bekir Doğan	MİMARİ ÇAĞI (ÜRLÜP) :	19. yy.										
	YAPIM TARİHİ : Bekir Doğan	KITABE : Yok	VAKFIYE :	Yok										
GENEL TANIM :														
2 katlı taşır taş bir yapıdır. Çerçevesi yanında, Konağlar köyünün ortasında bulunmaktadır.														
KORUMA DURUMU	A İYİ	TAĞİTİCİ YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A BÜYÜME ELEMANLARI	A RUTUBET	A 1						
	B ORTA		B	B	B									
	C PENA		C	C	C									
														
GÖZLEMLER :														
Plan sisteminde bir değişiklik gözlenmemiştir. Çat katın tavana yakalı														
BUGÜNKÜ SAHİBİ :					BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :									
Ünal Gökas														
YAPILAN ONARIMLAR :														
Yapıda onarım yapılmamıştır.														
AYRINTILI TANIM :					TEKNİK BİLGİLER									
Binaya doğu cephesinde taş kaplı çift katlı ahşap bir yapıdır. Giriş, 2. katlı plan tipindedir. Alt ve üst kat planları birbirinden farklıdır. Cepheye ahşap ali süzgeçlerle destekli tavanlar mevcuttur. Pencere çerçeveleri ilk katte 111, ikinci katte 112 dir. Pencere çerçevelerinde orijinal ahşap parçalar vardır. İçte, duvarlarda pane halinde çukurluk ahşap sarkılar bulunmaktadır. Üst katlarında inhariteler mevcuttur.					SU Yok				ELEKTRİK Yok		ISITMA Yok		Kası	
					ORJİNAL KULLANIMI :									
					Konağ									
					BUGÜNKÜ KULLANIMI :									
					Konağ									
					ÖNERİLEN KULLANIMI :									
					Konağ									
YAYIN DİZİNİ :					EKLER :									
Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 22.1994 gün ve 1806-sayılı ka. ar ekidir.					RAPOR									
					FOTOĞRAF									
					BOLOVE PROJESİ									
					RESTORASYON PROJESİ									
					HARİTA									
					EKİCİ									
					KİTAP									
					VAKFIYE									

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		D.K.V.K.E		ENVANTER NO	
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT		HARİTA NO	
İL: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE (KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ) VEYA MEVKİİ:		KORUMA DERECESESİ:		ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ayrı
SOKAK	KADASTRO	PAFTA:	ADA : 11295	PARSEL: 13-14		
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):			
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:			
GENEL TANIM: Yapı düzgün kesme taştan yığma sistemde bodrum + zemin kat olarak inşa edilmiştir.						
KORUMA DURUMU	A İYİ B ORTA C FENA	TAŞIYICI YAPI	A B C	DIŞ YAPI	A ÜST YAPI B C	A İÇ YAPI B C
					A SÜSLEME B ELEMANLARI C	A RUTUBET B C
						A YOK B İZİ VAR C ÖNEMLİ
VAZİYET PLANI:			FOTOĞRAF:			
						
GÖZLEMLER:						
BUGÜNKÜ SAHİBİ			BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:			
ÖZEL MÜLKİYET			MÜLKİYET SAHİBİ			
YAPILAN ONARIMLAR:						
AYRINTILI TANIM:			TEKNİK BİLGİLER			
Yapı, düzgün kesme taş malzeme ile yığma sistemde bodrum + zemin kat olarak inşa edilmiştir. Yapıya giriş doğrudan sokak üzerinden verilmiş olup giriş koduna dört basamak ile ulaşılmaktadır. Cepheden içeri doğru çekilmiş olan giriş nişi içerisinde basık kemerli ve metal tek kanatlı iki kapı yer almaktadır. Buradan ve yerli halktan öğrenildiği kadarı ile yapının iki farklı konut olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Kapıların kemerli taşlarında 1200 tarihi ve 1741 tarihi okunmaktadır. Özgününde düz dam şeklinde olan yapının bugün üst örtüsü kırma çatı şeklinde olup konut niteliğindeki taşınmazın içerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamamıştır.			SU			
			ELEKTRİK			
			ISITMA			
			ORJİNAL KULLANIMI:			
			KONUT			
			BUGÜNKÜ KULLANIMI:			
			KONUT			
			ÖNERİLEN KULLANIMI:			
			KONUT			
YAYIN DİZİNİ:			EKLER			
			RAPOR X			
			FOTOĞRAF X			
			RÖLEVE PROJESİ			
			RESTORASYON PROJESİ			
			HARİTA (Kadastral) X			
			KROKİ			
			KİTABE			
			VAKFIYE			
			İMAR PLANI			
KAYSERİ İLİ Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 18.03.14.Gün ve 0223.Sayıli karar ektidir.						

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ENVANTER NO					
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO					
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ	KORUMA DERECESESİ:	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ayl				
SOKAK	KADASTRO	PAFTA :	ADA : 11292	PARSEL: 16				
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):					
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:					
GENEL TANIM: Yapı düzgün kesme taştan yığma sistemde zemin + bir katlı olarak inşa edilmiştir.								
KORUMA DURUMU	A İYİ B ORTA C FENA	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI B C	A ÜST YAPI B C	A İÇ YAPI B C	A SÜSLEME B ELEMANLARI C	A RUTUBET B C	A YOK B İZİ VAR C ONEMLİ
VAZİYET PLANI:			FOTOĞRAF:					
								
GÖZLEMLER:								
BUGÜNKÜ SAHİBİ		ÖZEL MÜLKİYET	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:					
			MÜLKİYET SAHİBİ					
YAPILAN ONARIMLAR:								
AYRINTILI TANIM:								
<p>Konut niteliğindeki taşınmazın içerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamamıştır. Ancak taşınmazın, dışarıdan incelendiği kadarı ile zemin + 1 katlı olarak yığma sistemde inşa edildiği anlaşılmaktadır. Üst örtüsü düz dam şeklinde olan yapının girişi doğrudan sokak üzerinden cepheden içeri doğru çekilmiş yuvarlak kemerli iki kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Kapının üzerinde iki adet damla formulu aydınlık penceresi bulunmaktadır. Aydınlık pencerelerinin arasında ve dışarıya doğru taşınmış kilit taşının hemen üzerinde ise kitabelik yer almakta olup kitabelik boştur. Bunun yanında kapı kemerinin kilit taşı üzerinde latin rakamları ile 1868 tarihi yazılıdır. Yapının zemin koduna üç basamak ile çıkılmakta olup yapı içerisinde kademeli kod uygulanmıştır. Yapıya ayrıca ana girişin sol tarafından ikinci bir kemerli ahşap tek kanatlı bir kapı ile de geçiş sağlanmaktadır. Zemin kattaki kapıların bulunduğu bölümler sağır cepheli diğer bölümlerde ise iki adet pencere bulunmaktadır. Yapının giriş cephesi cephe boyu çıkmalı yer yer gönye çıkmalıdır. Çıkmalar profilli taş konsollar ile taşınmaktadır. Yapının kat hizalarında ahşap silmeler yer almakta olup 1.kat pencereleri ahşap kepenklidir. Yapının cephe ve giriş kapı düzeni, ahşap kat silmeleri, gönye çıkmalar cepheye hareketlilik katan ve dikkat çeken unsurlardır.</p>			TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA		
			ORJİNAL KULLANIMI:	KONUT				
			BUGÜNKÜ KULLANIMI:	KONUT				
			ÖNERİLEN KULLANIMI:	KONUT				
			EKLER					
			RAPOR	X				
			FOTOĞRAF	X				
			RÖLEVE PROJESİ					
			RESTORASYON PROJESİ					
			HARİTA (Kadastral)	X				
			KROKİ					
			KİTABE					
			VAKFIYE					
			İMAR PLANI					
<p>Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 18.09.11ç.Gün ve 1229.Sayılı karar ekidir.</p>								

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		DKVKE		ENVANTER NO 6									
TÜRKİYE		ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT		HARİTA NO: 30.0/c									
İLİ : KAYSERİ	İlçesi: MELİKGAZI	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: Konaklar (Germir)	KADASTRO	PAFTA : 10	ADA : 1360	PARSEL :	KORUMA DEREJESİ : ANITSAL								
SOKAK VE KAPI NO : 427.Sok.							CEVRESEL Çevreye Aykırı								
ADI Konut:	YAPTIRAN Belli değil	YAPAN Belli değil	MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP) :	19.yy.											
	YAPIM TARİHİ : 19.yy.	KİTAPTE Yok	VAKFIYE :	Yok											
GENEL TANIM : 2 katlı taş bir yapıdır. Konaklar köyünün güney batısında Bezirhaneler Sok. üzerindedir.															
KORUMA DURUMU	A İVİ	TASIVICI YAPI	A DİŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME ELEMANLARI	A RUTUBET								
	B ORTA		B	B	K	B	C								
	C		C	C	C	C	C								
															
GÖZLEMLER : Üst kat yıkılmış, cephe ve planı tamamen değiştirilmiştir.															
BUGÜNKÜ KULLANIM : Özel şahıs				BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI :											
YAPILAN ONARIMLAR : Üst kat tamamen yeniden yapılmıştır.															
AYRINTILI TANIM : Binaya batı cephesinden taş kemerli çift kanatlı bir kapı ile girilir. Girişte bir aralık vardır. Ordan sofaya çıkılır. Cepheye ahşap eli bükümlerinin izleri kalmıştır. Pencere oranları 1/2 dir.						<table border="1"> <thead> <tr> <th>TENİK BİLGİLER</th> <th>SU</th> <th>ELEKTRİK</th> <th>ISITMA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>Var</td> <td>Var</td> <td>Sahn</td> </tr> </tbody> </table>		TENİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA		Var	Var	Sahn
TENİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA												
	Var	Var	Sahn												
KAYSERİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARI KORUMA KURULUNUN 29.8.2004 gün ve 1306 sayılı karar ekidir.						ORIGINAL KULLANIMI : Konut									
						BUGÜNKÜ KULLANIMI : Konut									
						ÖNERİLEN KULLANIMI : Konut									
TAYIN DİZİMİ :						EKLER :									
						RAPOR									
						FOTOĞRAF									
						RÖLÜVE PROJESİ									
						RESTORASYON PROJESİ									
						HARİTA									
						KROKİ									
						KİTAPTE									
						VAKFIYE									

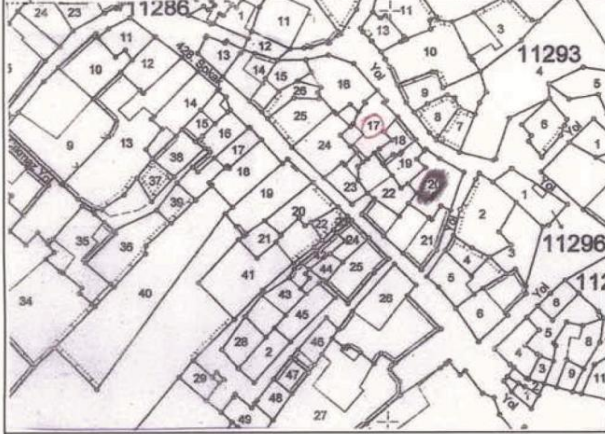
1235

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ANIT	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO
İL: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZI	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ		KORUMA DEREJESİ:
SOKAK	VEYA MEVKİİ:	KADASTRO	PAFTA :	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ayrı
			ADA : 11292	PARSEL : 17
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):	
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:	

GENEL TANIM:

Doğu batı atı doğrultusunda düzgün kesme taştan yığma olarak inşa edilen yapı bodrum + zemin kattan ibaret olup özgününde olan 1. kat yurumdadır.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBET	A YOK
	B ORTA		B	B	B	B ELEMANLARI	B	B İZİ VAR
	C FENA		C	C	C	C	C	C ÖNEMLİ

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ	ÖZEL MÜLKİYET	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:	MÜLKİYET SAHİBİ
----------------	---------------	--	-----------------

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Doğu batı atı doğrultusunda düzgün kesme taştan yığma olarak inşa edilen yapı bodrum + zemin kattan ibaret olup özgününde olan 1. kat yıkılmış durumdadır. Yapının giriş kısmının da bulunduğu doğu cephesinde zemin katta kare formlu, geçme demir parmaklıklıklı şekilde dört adet ahşap pencere bulunmakta olup bunlardan biri sonradan taş ile örülerek kapatılmıştır. 1.katta ise ½ oranlı dikdörtgen biçimli, geçme demir parmaklı altı ahşap pencere ve giriş kapısının üzerinde yatay şekilde oluşturulmuş dikdörtgen formlu geçme demir parmaklı ahşap aydınlık penceresi bulunmaktadır. Zemin katta yer alan aydınlık penceresi haricindeki ½ oranlı altı pencerede ahşap kepenk ile kapatılmış durumdadır. Yapıya doğu cephesinde bulunan beş basamaklı taş merdivenle ulaşılmakta olup giriş, cepheden içeri çekilmiş yuvarlak kemerli çift kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Yapının yıkılmış durumda olan birinci kat giriş cephesi cephe boyunca gönye çıkmalı olup çıkmaları taşıyan ahşap eli böğründeler ve birinci kat ahşap kat silmesi sağlam durumdadır. Ayrıca ahşap eli böğründeler üzerinde bitkisel bezemeler bulunmaktadır. İçerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamayan yapının giriş cephesinde bulunan gönye çıkmalar, bitkisel bezemeli ahşap eli böğründeler, ahşap birinci kat silmesi ve cepheden içeri çekilmiş durumda olan yuvarlak kemerli çift kanatlı ahşap giriş kapısı cepheye hareketlilik katan unsurlardır.

TEKNİK BİLGİLER

SU

ELEKTRİK

ISITMA

ORJİNAL KULLANIMI:

KONUT

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

KONUT

ÖNERİLEN KULLANIMI:

KONUT

YAYIN DİZİNİ:

Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 16.06.2014 Gün ve 10.21... Sayılı karar ekidir.

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastral)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İNŞAR PLANI	

REVİZYON: .../.../22

K.K.V.K.B.K. KARARLARI

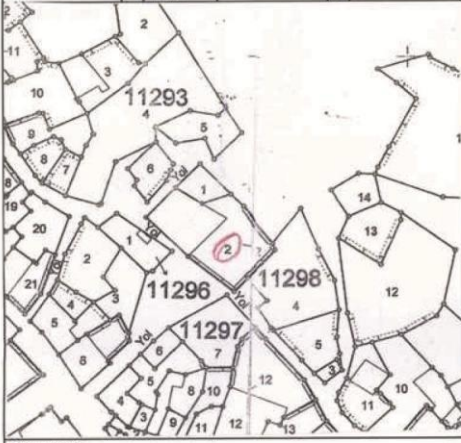

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENYANTERİ		D.K.Y.K.E.		ENVANTER NO									
TÜRKİYE		ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT		HARİTA NO.									
İLİ : KAYSERİ		İLÇESİ : MELİKGAZİ		MAHALLE KOT VEHYA MEVKİİ :		KORUMA DEREJESİ :									
SOKAK VE KAPI NO : 427 SOK.		KADASTRO		PAFTA : 10 ADA :		PARSEL : 1362									
ADI Konut		YAPTIRAN Belli değil		YAPAN Belli değil		MİMARİ ÇAĞI (USLOP) : XIX. Y. Y.									
		YAPIM TARİHİ : Belli değil		KİTAPTE Yok		VAKFIYE : Yok									
GENEL TANIM : 2 KATLI,KAĞIR,TAŞ BİR YAPIDIR. KONAKLAR KÖYÜNÜN GÜNEY BATISINDA,BEKİRHANELER SOKAĞI ÜZERİNDEDİR.															
KORUMA DURUMU	A İYİ	TASİTİCİ YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A BÜSEME ELEMANLARI	A RUTUBET								
	B ORTA		B	B	B	B	B								
	C PENA		C	C	C	C	C								
															
GÖZLEMLER : PLAN SİSTEMİNDE ESASLI BİR DEĞİŞİKLİK GÖZLENMEMİŞTİR.															
BUGÜNKÜ DURUMU : ...				BENİMLİNEK BORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :											
YAPILAN ONARIMLAR : ALT KATTA SIVA İŞÇİLİĞİ,ÜST KATTADA TAŞTAN KALKAN SIKUDIĞI GÖZLENMİŞTİR.															
AYRINTILI TANIM : BİNAYA BATI CEPHESİNDEN ÇİFT KANATLI PERÇİNLİ MERDİVEN YAPILMIŞ BİR KAPIDAN GİRİLİR.ARALIK MEKANDAN İÇ SOFYAYA ULAŞILAN BİR PLAN TİPİNE SAHIPTİR. CEPHEDE AHŞAP ELİBÖĞRÜNDELERLE DESTEKLİ,TESTERE ÇIKMALAR BULUNMAKTADIR. PENCERE ORANLARI 1X2 DİR.PENCERELEERDE AHŞAP MAŞRABİYAHLAR BULUNMAKTADIR.						<table border="1"> <tr> <td>TENİK RİÇİMLER</td> <td>SU</td> <td>ELEKTRİK</td> <td>ISITMA</td> </tr> <tr> <td></td> <td>VAR</td> <td>VAR</td> <td>SORA</td> </tr> </table>		TENİK RİÇİMLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA		VAR	VAR	SORA
TENİK RİÇİMLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA												
	VAR	VAR	SORA												
						ORJİNAL KULLANIMI : KONUT									
						BUGÜNKÜ KULLANIMI : KONUT									
						ONERİLEN KULLANIMI : KONUT									
<p style="text-align: center;">Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 21.02.2024 gün ve 1966 sayılı karar ekidir.</p>															
YAVIN DİZİNİ :				EKLER :											
				RAPOR											
				FOTOGRAF											
				RÖLÖVE PROJESİ											
				RESTORASYON PROJESİ											
				HARİTA											
				KROKİ											
				KİTAPTE											
				VAKFIYE											

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		DKVKE		ENVANTER NO 7					
TÜRKİYE		ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT		HARİTA NO. 30.0/C					
İLİ : Kayseri	İLÇESİ : Melikgazi	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ : Konaklar (Germir)	KORUMA DERECEĞİ :		ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ayrıktır						
SOKAK VE KAPI NO : 427.Sok	KADASTRO PAFTA : 10	ADA : 1318	PARSEL :								
ADI : Komut	YAPTIRAN : Belli değil	YAPAN : Belli değil	MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP) :		19.yy.						
	YAPIM TARİHİ : 1870	KITASE : Var	VAKFIYE :		Yok						
GENEL TANIM :											
2 katlı taş bir yapıdır. Konaklar köyünün batısında Bezirhaneler Sok. üzerindedir.											
KORUMA DURUMU	A İVİ B ORTA C PENA	TASITICI YAPI	A B C	DİŞ YAPI	A B C	ÜST YAPI	X İÇ YAPI B C	A BÜSLEME ELEMANLARI B C	A RUTUBET B C	A B C	
											
GÖZLEMLER :											
Üst kat yapılmıştır. Plan sisteminde bir değişiklik gözlenmemiştir.											
BÜGÜNKÜ SAHİNİ :				BAKIMINDA SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :							
Özel şahıs											
YAPILAN ONARIMLAR :											
Onarım yapılmamıştır. Roza işçiliği gözlenmektedir.											
AYRINTILI TANIM :						TENEK BİLGİLER		SU	ELEKTRİK	ISITMA	KA
Binaya doğu cephesinden taş kemerli çift kanatlı demir bir kapıdan girilir. Aralık mekandan iç sofaya geçilir. İç sofaya diğer mekanlar açılmaktadır. Üst kat yıkılmıştır.						Var		Var	Soba		
Cephede pencere oranları 1/2 dir. Şiş kapısının üstünde yuvarlak güneş şeklinde demir parmaklıklı bir üst pencere mevcuttur. Kapıda el şeklinde bir demir tokmak mevcuttur. Kapının üstünde bir geyik boynuzu takılmıştır.						ORJİNAL KULLANIMI :					
						Konut					
						BÜGÜNKÜ KULLANIMI :					
						Konut					
						ÖNERİLEN KULLANIMI :					
						Konut					
Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 2712/2004 gün ve 1896 sayılı karar ekidir.											
YAYIN DİZİNİ :						ESERLER :					
						RAPOR					
						FOTOĞRAF					
						RÖLÖVE PROJESİ					
						RESTORASYON PROJESİ					
						HARİTA					
						ERKEKİ					
						KİTASE					
						VAKFIYE					

1237

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ANIT	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO
İL: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ		KORUMA DERESESİ:
SOKAK		VEYA MEVKİİ: KADASTRO	PAFTA : ADA : 11298 PARSEL : 2	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ay
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):	
GENEL TANIM:	YAPIM TARİHİ:	KİTÂBE:	VAKFIYE:	

Taşınmaz, eğimli bir arazi üzerine doğu batı doğrultusunda düzgün kesme taştan yığma olarak bodrum + zemin + 1 katlı olarak inşa

KORUMA DURUMU	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME	A	RUTUBET	A	YOK		
	B	ORTA		B		B		B		B	ELEMENLARI	B		B	İZİ VAF		
	C	FENA		C		C		C		C		C		C	ÖNEM		
																	
GÖZLEMLER:																	
BUGÜNKÜ SAHİBİ			ÖZEL MÜLKİYET			BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:										MÜLKİYET SAHİBİ	
YAPILAN ONARIMLAR:																	
AYRINTILI TANIM:																	

Taşınmaz, Eğimli bir arazi üzerine doğu batı doğrultusunda kesme taştan yığma olarak bodrum + zemin + 1 katlı olarak inşa edilmiştir. Özgünlüğünde düz damlı olarak inşa edildiğini düşündüğümüz yapı günümüzde saç ile kaplanmış durumdadır. Taşınmazın pencereleri ise bodrum katta küçük ölçüde kara formulu geçme demir parmaklı ahşap, zemin katta ve 1. Katta ½ oranlı geçme demir parmaklı ve ahşaptır. Zemin katta bulunan pencerelerden beş tanesinde ahşap kepenk bulunmaktadır. Yapının bodrum katına giriş ana giriş kapısının da bulunduğu batı cepheden sağlanmaktadır. Yuvarlak kemerli tek kanatlı ahşap kapı ile giriş sağlandığı bodrum bugün ahır ve depo olarak kullanılmaktadır. Bodrum katta zemin kata geçişi sağlayan merdiven ve ocak yanında kesme taş malzeme ile oluşturulmuş, yuvarlak kemerlerin taşıdığı ahşap hatıllı iki mekan ve kesme taş ile kayaların oyulması ile oluşturulmuş doğu da bulunan üçüncü mekan bulunmaktadır. Yapının zemin katı yerden yaklaşık olarak 1 metre yükseltilmiş olup bu kata giriş doğrudan sokağa açılan, batı cephenin ortasında bulunan ve yedi basamak ile ulaşılan, cepheden içeri doğru çekilmiş üzerinde elips şeklinde aydınlık penceresi bulunan yuvarlak kemerli çift kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipinde olan yapının zemin katında ve 1. katında mekan kullanımları değiştirilmiş olup ahşap zarlar ve şerbetlikler iç mekanlarda dikkat çeken unsurlar olup cepheyi yansıtan kat döşeme hizası kat silmeleri, cephedeki simetri, kuzey batı da yer alan ahşap eli bölgründeler ile taşınan çıkma cepheyi hareketlendiren unsurlardır. Yapının pencere doğramaları, çatı örtüsü, dış cephe taş duvarların üzeri boyanmıştır. Kuzey cepheyi ana kütleyle bitişik vaziyetteki yapı sonradan yapılmıştır. Ev sahiplerinin de beyanı bu yöndedir. Ayrıca yapının batı cephesinde yapıya yaklaşık 15 metre mesafede kesme taş malzeme ile giriş bölümü oluşturulmuş olan yerin altındaki kayaya oyularak oluşturulmuş olan ve bugün depo olarak kullanılan in mevcuttur.

YAYIN DİZİNİ:

EKLER		
RAPOR	X	
FOTOĞRAF	X	
RÖLEVE PROJESİ		
RESTORASYON PROJESİ		
HARİTA (Kadastral)	X	
KROKİ		
KİTÂBE		
VAKFIYE		
İMAR PLANI		

Kayseri Kültür Varlıklarının
Koruma Bölge Kurulunun
16.06.2014 Gün ve 40.P.S. Sayılı
Kararıdır.

TEKNİK

BİLGİLER

SU

ELEKTRİK

ISITMA

ORJİNAL KULLANIMI:

KONUT

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

KONUT

ÖNERİLEN KULLANIMI:

KONUT

1244

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO
İL: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ VEYA MEVKİİ:	KORUMA DERECESİ:
SOKAK	KADASTRO	PAFTA : ADA : 11297	PARSEL: 2.3.4
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:

GENEL TANIM:

Yapı düzgün kesme taştan yığma sistemde zemin + iki katlı olarak inşa edilmiştir.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME ELEMENLARI	A RUTUBET	A YOK
	B ORTA		B	B	B	B	B	B İZİ VAR
	C FENA		C	C	C	C	C	C ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ	ÖZEL MÜLKİYET	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:	MÜLKİYET SAHİBİ
----------------	---------------	--	-----------------

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Konut niteliğindeki taşınmazın içerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamamıştır. Ancak taşınmazın, dışarıdan incelendiği kadarı ile zemin + iki katlı olarak düzgün kesme taştan yığma olarak inşa edilmiştir. Ancak yapının ikinci katı yıkılmış vaziyette olup ahşap eli böğründeler ve izler mevcut durumdadır. Yapının ön cephesinde cephe boyunca çıkma yer almaktadır. Cephenin orta kısmında yer alan çıkma üç adet kare formlu kesme taş ayak ile taşınmakta olup biraz daha dışarıya diğer çıkmalar göre taşınmıştır. Yapıya giriş sokak üzerinden doğrudan sağlanmaktadır. Taşınmazın üst örtüsü ikinci kat yıkılmış olduğu için mevcut değildir ancak geleneksel konut mimarisine göre düz dam şeklinde olduğunu düşünmekteyiz. İçerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamayan yapının giriş cephesinde bulunan çıkmalar, ahşap kat silmeleri, cepheye hareketlilik katan unsurlardır.

TEKNİK BİLGİLER:

SU ELEKTRİK ISITMA

ORJİNAL KULLANIMI:

KONUT

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

KONUT

ÖNERİLEN KULLANIMI:

KONUT

YAYIN DİZİNİ:

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastral)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

Kayseri Kültür Varlıklarının
Koruma Bölge Kurulunun
18.09.14.Gün ve 1229.Sayıli
karar eldir.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL DEĞERLERİNİ KORUMA ENKANTERİ	D.K.V.K.E.	ENVANTER NO	38.00.01/					
TÜRKİYE	ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO.						
İL : Kayseri	İLÇESİ : Melikgazi	MAHALLE KÖY VETA MEVKEHİ : Germir köyü Aşağı mah.	KORUMA DEREJESİ :	ANITRAL 1 CEVRESSEL 1 Çevreye Aşkın					
BOKAK VE HARİTA NO :	KADASTRO PAFTA : ADA : PARSEL : 1345	MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP) :	XIX						
ADI : Ermeni Kilisesi	YAPITIRAN :	YAPAN :	VAKİFİTE :						
GENEL TANIM :									
Kilise oldukça büyüktür. Ancak apsis ve nartex bölümü haricinde sahnınlar yıkılmıştır. Bugün nartex ev olarak kullanılmaktadır.									
KORUMA DURUMU	A İVİ B ORTA C PENAL	TAŞIYICI YAPI A B C	DİŞ YAPI A B C	ÜST YAPI A B C	İÇ YAPI A B C	SÜZLEME ELEMANLARI A B C	RUTUBET A B C	A B C	D E F
 									
GÖZLEMLER :									
Kilisede oldukça büyük bir tahribat vardır. Sahnın bölümü yıkılmıştır. Apsis ve nartex bölümü bugün ev olarak kullanılmaktadır. Bu doğrultuda yapıya ilaveler yapılmıştır.									
BUGÜNKÜ SAHİNİ :		NAKİTİNDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :							
Şahıs		Kayseri Valiliği							
YAPILAN ONARIMLAR :		Büyükdüğü ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu 6.11.1981 gün ve 169 sayılı Karar ile,							
Onarım yapılmamıştır.									
AYRINTILI TANIM :									
Aşağı mahallededir. Ginet'in Rum Kilisesine göre daha yeni yapı dediği kilise burasıdır. Geniş bir düzliğe oturtulmuş büyük boyutlu yapı, günümüze hemen tümüyle içi ortadan kalkmış, dış duvarları kalmış bir halde gelebilmiştir. Dış duvarlarda yer yer yıkılmıştır. Doğusunda iki yan odayla dışa tağan apsis bölümü görülebilmektedir. Nartex'i de değiştirilerek konuta dönüştürülmüş iki katlı bir bölüm halindedir. Nartex'in batısında ön taraftaki okul ise yıkılarak ortadan kalkmıştır. Kilisenin naos'u tümüyle açıktır. İçte sahnınları veren, destek ve kemerlerden, üstünde hiçbir şey kalmamıştır.									
İçten içe 23.15x1765 cm. ölçüsündeki kilise boyuna düzenli, üç sahnalı ve iki katlı nartexlidir. Doğu batı doğrultusundaki sahnınları örten beşik tonozların, yüredeki diğer benzer kiliselerde olduğu gibi bir kubbeyle tağlandı için bugün kiliseye kuzey batıdaki yan kapıdan girilir. Doğuda, yan apsilerin kuzey ve güneyindeki hacimlerde, kesme taş duvar örgüleriyle günümüze ulaşabilmiştir.									
YATIN DİRİŞİ :									
EKLER :									
RAPOR X									
FOTOĞRAF X									
BÖLÜME PROJESİ									
RESTORASYON PROJESİ									
HARİTA									
KROKİ									
KİTAPTE									
VAKİFİTE									
YERİK BİLGİLER									
BU									
ELEKTRİK									
ISITMA									
KAM									
ORJİNAL KULLANIMI :									
Kilise									
BUGÜNKÜ KULLANIMI :									
Ahiır+Ev									
ÖNERİLEN KULLANIMI :									

AVRUPA KONSEYİ TÜRKİYE		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO 38.00.06																																				
İLİ : KAYSERİ		İLÇESİ : MELİK GAZİ		MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ : KONAKLAR (GERMİR)		KORUMA DEREJESİ :		ANITSAL																																				
BOKAK VE KAPI NO :		KADASTRO		FAPTA : ADA : PARSEL :		CEVRESSEL		1																																				
ADI KÖPRÜ		YAPTIRIM YAPIM TARİHİ :		YAPAN KİTAP YOK		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP) : XVIII**		Cevraye Aşırı																																				
GENEL TANIM : KÖPRÜ KAYSERİ İ YOLU ÜZERİNDE YER ALIR. BUGÜN TAMAMEN KURUMUŞ BİR DERE YATAĞI ÜZERİNE KURULMUŞTUR. GERMİR'İN KAYSERİ İLE BAĞLANTISININ SAĞLANDIĞI YOL GÜZERGAHI ÜZERİNDEDİR. KÖPRÜNÜN YAKININDA BETONARME ÇATI YENİ BİR KÖPRÜ DAHA YAPILMIŞTIR?																																												
KORUMA DURUMU	A	İVİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	X																														
	X	ORTA		X		X	C	X	C	X	C	X	C	X																														
VAZİYET PLANI																																												
 																																												
ÖZLEMLER : KÖPRÜ ÜZERİNDE KİTAP AŞLARIN YAPI MALZEMESİ OLARAK KULLANILMAK AMACIYLA SÖKÜLDÜĞÜ TESPİT EDİLMİŞTİR. AYRICA KÖPRÜ ÜZERİNDEN ARAÇ GEÇMESİ SONUCUNDA BAZI TAŞLARDA BOZULMUŞTUR.																																												
HÜZÜNKÜ SAHİSİ : BELEDİYE					BAKIMINDAN SORUMLU OLMANI GEREKEN KURULUŞ : KARA YOLLARI																																							
YAPILAN ONARIMLAR :																																												
AYRINTILI TANIM :																																												
KÖPRÜ İKİ KEMER GÖZLÜ OLARAK YAPILMIŞTIR. KÖPRÜ AYAKLARINDA MAHMUZ YOKTUR. AYRICA KÖPRÜNÜN KORKUÇUKLARIDA FER YÜKSEK DEĞİLDİR. KÖPRÜ DERE YATAĞINADAN YAKLAŞIK OLARAK İKİ METRE YÜKSEKTEDİR. KÖPRÜ ÜZERİNDE DÜZGÜN DÖŞELİ YOLLAR TAŞLARI VARDIR.																																												
<div style="text-align: right;"> <p>Ekayseri Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu 6.11.2011 gün ve 1612-1 sayılı Kararı Ekidir.</p> </div>																																												
YAYIN DİZİNİ :																																												
<table border="1"> <tr> <td>RESİM :</td> <td></td> </tr> <tr> <td>RAPOZ :</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>FOTOĞRAF :</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>BOLOVE PROJESİ :</td> <td></td> </tr> <tr> <td>RESTORASYON PROJESİ :</td> <td></td> </tr> <tr> <td>HARİTA :</td> <td></td> </tr> <tr> <td>EROKİ :</td> <td></td> </tr> <tr> <td>KİTAP :</td> <td></td> </tr> <tr> <td>VAKFIYE :</td> <td></td> </tr> </table>										RESİM :		RAPOZ :	X	FOTOĞRAF :	X	BOLOVE PROJESİ :		RESTORASYON PROJESİ :		HARİTA :		EROKİ :		KİTAP :		VAKFIYE :																		
RESİM :																																												
RAPOZ :	X																																											
FOTOĞRAF :	X																																											
BOLOVE PROJESİ :																																												
RESTORASYON PROJESİ :																																												
HARİTA :																																												
EROKİ :																																												
KİTAP :																																												
VAKFIYE :																																												
<table border="1"> <tr> <td>TENİK BİLGİLER</td> <td>SU</td> <td>ELEKTRİK</td> <td>ISITMA</td> <td>KA</td> </tr> <tr> <td>ORJİNAL KULLANIMI :</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>KÖPRÜ</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>BUGÜNKÜ KULLANIMI :</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>KÖPRÜ</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ÖNERİLEN KULLANIMI :</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>KÖPRÜ</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>										TENİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KA	ORJİNAL KULLANIMI :						KÖPRÜ				BUGÜNKÜ KULLANIMI :						KÖPRÜ				ÖNERİLEN KULLANIMI :						KÖPRÜ			
TENİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KA																																								
ORJİNAL KULLANIMI :																																												
	KÖPRÜ																																											
BUGÜNKÜ KULLANIMI :																																												
	KÖPRÜ																																											
ÖNERİLEN KULLANIMI :																																												
	KÖPRÜ																																											

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZI	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ VEYA MEVKİİ:	KORUMA DERECESESİ:
SOKAK	KADASTRO	PAFTA: ADA : 11297	PARSEL: 12
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞ(ÜSLUP):
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:

GENEL TANIM:

Yapı düzgün kesme taştan yığma sistemde bodrum + zemin katlı olarak inşa edilmiştir.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME	A	RUTUBET	A	YOK
	B ORTA		B		B		B		B	ELEMANLARI	B		B	İZİ VAR
	C FENA		C		C		C		C		C		C	ONEMLİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GOZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ	ÖZEL MÜLKİYET	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:	MÜLKİYET SAHİBİ
----------------	---------------	--	-----------------

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Konut niteliğindeki taşınmazın içerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamamıştır. Ancak taşınmazın dışarıdan incelendiği kadari ile zemin + bir katlı olarak düzgün kesme taştan yığma olarak inşa edildiği anlaşılmaktadır. Yapıya doğrudan sokak üzerinden profilli ve düz lentolu, çift kanatlı metal kapı ile giriş sağlanmaktadır. Giriş kapısının solunda iki ve üzerinde bir adet olmak üzere 1/2 oranlı üç adet pencere yer almaktadır. Pencere ahşap olup geçme demir parmaklıdır. Yapı cephe boyunca gönye çıkmalı olup çıkmalar ahşap eli böğründeler ile taşınmaktadır. Ayrıca yapının kat hizasında ahşap silme yer almaktadır. Birinci kat pencereleri 1/1 oranlı olup ahşap kepenklidirler. Ayrıca pencere açıklıkları ahşap lento ile geçilmiştir. Taşınmazın üst örtüsü ise özgün olmayan tek yöne eğimli saç ile kaplanmıştır. İçerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamayan yapının giriş cephesinde bulunan gönye çıkmalar, ahşap kat silmeleri, birinci kat pencere lentoları, profilli giriş kapsı cepheyne hareketlilik katan unsurlardır.

TEKNİK BİLGİLER

SU

ELEKTRİK

ISITMA

ORJİNAL KULLANIMI:

KONUT

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

KONUT

ÖNERİLEN KULLANIMI:

KONUT

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
ROLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastro)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

İzmir Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 18.09.14.Gün ve 1228.Sayıli karar ekidir.

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		D.K.V.K.E.		ENVANTER NO							
TÜRKİYE		ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT		HARİTA NO							
İLİ : Kayseri		İLÇESİ : Melikgazi		MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ : Konaklar (garair)		KORUMA DERECESİ :							
SOKAK VE KAPI NO : 427. Sokak		KADASTRO		PAFTA : 10 ADA : PARSEL : 1401		ANITSAL							
ADI		YAPTIRAN : Belli değil		YAPAN : Belli değil		MİMARİ GAHİ (ÜSLUP) : 19.yy.							
Konut		YAPIM TARİHİ : Belli değil		KİTAP : Yok		VAKFIYE : Yok							
GENEL TANIM :													
2 katlı kafir taş bir yapıdır. Konaklar köyünde güney batısında Meriçhaneler Sok. üzerindedir.													
KORUMA DURUMU													
A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEMİ ELEMANLARI	A	RÜTUBET	A
B	ORTA		B		B		B		B		B		B
C	PENALİ		C		C		C		C		C		C
VAZİYET PLANI													
													
GÖZLEMLER :													
Yapıda ufak tefek değişiklikler olmuştur. Bazı yapı malzemeleri kırılmıştır.													
BUGÜNKÜ SAHİNİ :													
Ünal Çakır													
BAKIMINDAN SORUMLU CEMALİ													
YAPILAN ONARIMLAR :													
Onarım yapılmamıştır.													
AYRINTILI TANIM :													
Binaya Çakır sokağın ucundaki kumaya bakılan bir bahayla girilir. Alt katlı bir aralık sokak var. Burdan üst kata duvar yüksekliğiyle yonleştiren bir merdivenle çıkılır. İç katlı plon tipindedir.													
Çephede pencere çenelleri 1X2 dir. Süslene yoktur. Çephede güneye bakılan gözlenmektedir. Üst toprak dan ve yalınak 70 cm. 1lt bir balkon duvarı vardır.													
Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 2012/24 gün ve 1606 sayılı karar ekidir.													
TAYIN DİZİNİ :													
EKLER :													
RAPOR													
FOTOGRAF													
RÖLÖVE PROJESİ													
RESTORASYON PROJESİ													
HARİTA													
EROKİ													
KİTAP													
VAKFIYE													
TARİHİ KULLANIMI :													
Konut													
BUGÜNKÜ KULLANIMI :													
Konut													
ÖNERİLEN KULLANIMI :													
Konut													

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ANIT	ENVANTER NO	9
TÜRKİYE	ESKİ ESERLER VE MUZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO.	30.0/c
İLİ : KAYSERİ	İLÇESİ : Melikgazi	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ : Konaklar (Çermir)	KORUMA DERESESİ :	ANITSAL	
BORAK VE KAPI NO : 427.Sok.		KADASTRO FAFTA # ADA : PARSEL : 1402 1401	CEVRESSEL	Cevreye Açık	
ADI : Dükkan	YAPTIYAN : Belli değil	YAPAN : Belli değil	MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP) :	19.yy.	
	YAPIM TARİHİ : Belli değil	KITABE : Yok	VAKFIYE :	Yok.	
GENEL TANIM :					
Tek katlı taş bir yapıdır. Konaklar köyünün güney batısında Beşikhaneler Sok. üzerindedir.					
KORUMA DURUMU	A İYİ	TASİYECİ YAPI	A DİŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI
	B ORTA		B	B	B
	X PENALİ		C	C	C
SÜSLEMELER :					
A SÜSLEMELERİ					
B RUTUBET					
C					
VARIYET PLANI					
					
GÖZLEMLER :					
Üst kat dükkanların arkası yıkılmıştır. Arkadaki bina harap bir haldedir. Bugün kullanılmamaktadır.					
BÜGÜNKÜ SAHİBİ :			SAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :		
Özel şahıs			Köy Muhtarlığı		
YAPILAN ONARIMLAR :					
Yapılmamıştır.					
AYRINTILI TANIM :					
3 tane yan yana dükkan bulunmaktadır. Üçüde bağmazdır. Girişler aynı yöndedir. Yukarılar kemer nişi içerisine yerleştirilmiş düz lentolu kapılarla giriliyor. Dükkanlar boyuna uzatılan tonoz örtü ile kapatılmış, cephede taş konsolların taşıdığı testere çıkma gözüktür. Süsleme elemanı görülmez.					
<p style="text-align: center;">Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 12.12.1984 gün ve 1984 sayılı karar ekidir.</p>					
TAYİN DİZİNİ :			TEKNİK BİÇİMLER		
			SU		
			ELEKTRİK		
			ISITMA		
			YOK		
			YOK		
			YOK		
ORJİNAL KULLANIMI :					
Dükkan					
BÜGÜNKÜ KULLANIMI :					
Kullanılmıyor					
ÖNERİLEN KULLANIMI :					
Dükkan					
EKLER :					
RAPOR					
FOTOGRAF					
RÖLÖVE PROJESİ					
RESTORASYON PROJESİ					
HARİTA					
EKSKİZE					
KİTAP					
VAKFIYE					

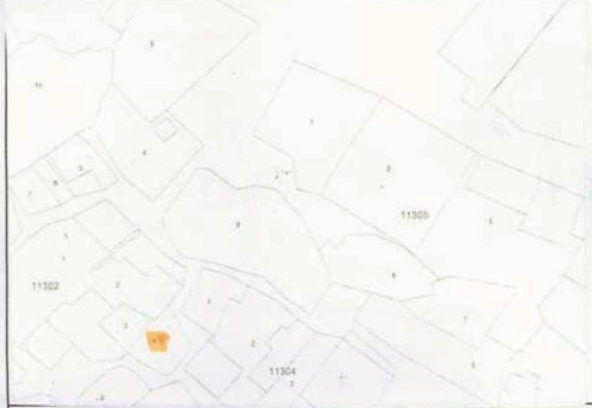
1246

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO
İLE: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ	KORUMA DERECESEL
SOKAK	KADAŞTRO	VEYA MEVKİİ:	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ayrı
ADİ: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):
GENEL TANIM:	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:

Yapı düzgün kesme taştan yığma sistemde bodrum + zemin + bir katlı olarak inşa edilmiştir.

KORUMA DURUMU	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÖSLEME	A	RUTUBET	A	YOK
	B	ORTA		B		B		B		B	ELEMANLARI	B		B	İZİ VAR
	C	FENA		C		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ	ÖZEL MÜLKİYET	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:	MÜLKİYET SAHİBİ
----------------	---------------	--	-----------------

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Konut niteliğindeki taşınmazın içerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamamıştır. Ancak eğimli bir arazi üzerine konumlandırılan taşınmazın, dışarıdan incelendiği kadarı ile bodrum + zemin + 1 katlı olarak yığma sistemde inşa edildiği ancak 1. katın sonradan yıkılmış olduğu anlaşılmaktadır. Yapının zemin koduna on bir basamak ile ulaşılmaktadır. Yapıya geçiş girişi doğrudan sokak üzerinden sağlanan ve cepheden içeri doğru çekilmiş kemerli ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Bodrum kat girişi ise sokak kodundan doğrudan kemerli ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Yapının bir köşesi pahlı olup kat döşeme hizasında ahşap kat silmesi bulunmaktadır.

TEKNİK SU ELEKTRİK İSITMA

BİLGİLER

ORJİNAL KULLANIMI:

KONUT

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

KONUT

ÖNERİLEN KULLANIMI:

KONUT

YAPILAN ONARIMLAR:

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastral)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

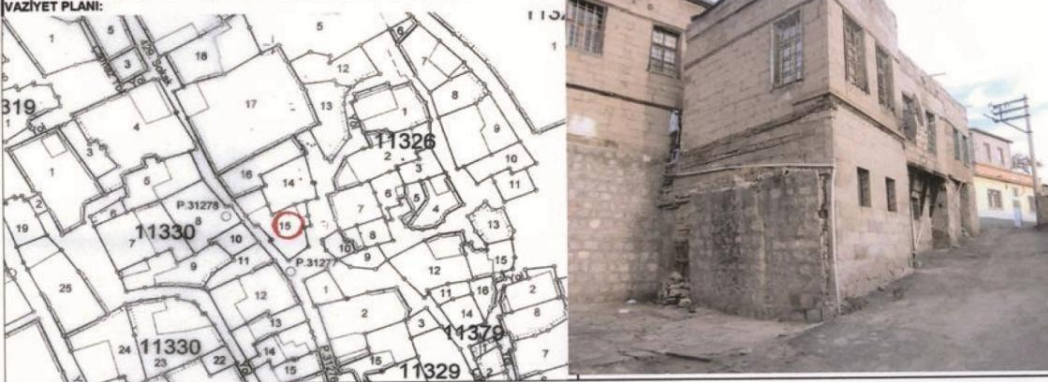
Kayseri Kültür Varlıklarının
Koruma Bölge Kurulunun
18.09.14.Gün ve 1129.Sayılı
karar ektidir.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	DKVKE	ANIT	ENVANTER NO
TÜRKİYE	ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO.
İLİ : Kayseri	İLÇESİ : Melikgazi	MAHALLE KOY VEYA MEVKİİ : K. Fakihler (Çarşı) Koyu	KORUMA DEREJESİ :	ANITSAL
SOKAK VE KAPI NO :		KADASTRO PAFTA : 11 ADA : PARSEL 3500	CEVRESSEL	Cevreye Açık
ADI : Konut	YAPTIRAN	YAPAN	MİMARİ ÇALIŞI (USLOP) :	
	YAPIM TARİHİ :	KITABE	VAKFIYE :	
GENEL TANIM :				
İki katlı, kesme taştan yapılmış bir yapıdır. Üst katta cephe boyunca uzanan ahşap konsolların taşıdığı çıkıntılar vardır.				
KORUMA DURUMU	A İYİ B ORTA C PENA	TAŞIYICI YAPI A B C	DİŞ YAPI A B C	ÜST YAPI A B C
			A İÇ YAPI A B C	A BÜSLEM ELEMENLARI A B C
				A RUTUBET A B C
VARIYET PLANI				
				
GÖZLEMLER :				
Yapı bugün kullanılmaktadır. Bu nedenle harap olmaya yüz tutmuştur. Kullanılmaması nedeniyle tahribat söz konusudur.				
BUGÜNKÜ SAHİNİ :		BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :		
Özel şahıs				
YAPILAN ONARIMLAR :				
Yok				
AYRINTILI TANIM :		TENKİ SU ELEKTRİK İSTİMA BİLGİLERİ Var Var Soba		
Yapı iki katlı kesme taştan yapılmış, arkasında da kaya oyma mekanlar mevcuttur. Ev, iç sofalı plan tipinde yapılmıştır. Alt katta evin mutfak, tuvalet, banyo gibi işlik mekanları vardır. Sofanın ucunda bulunan bir kapıyla arkadaki iç bahçeye çıkılır. İç bahçede bir su kuyusu ve tandıra mevcuttur.		ORJİNAL KULLANIMI :		
Üst katta içeride bulunan merdivenle çıkılır. Üst kattaki sofanın iki yanıda birer oda vardır. Sofa cephede bulunan, ahşap elibüğründelerin desteklediği çıkıntılar vardır.		BUGÜNKÜ KULLANIMI :		
Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 20.04.2004 gün ve 186 sayılı karar ekidir.		ONERİLEN KULLANIMI :		
YAYIN DİZİNİ		Konut		
		Bog		
		Konut		
		BELER :		
		RAPOR		
		FOTOĞRAF		
		RÖLÖVE PROJESİ		
		RESTORASYON PROJESİ		
		HARİTA		
		KROKİ		
		KİTAP		
		VAKFIYE		

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ANIT	ENVANTER NO																												
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO																												
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZI	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ		KORUMA DERECESESİ:																												
SOKAK	KADASTRO	VEYA MEVKİLİ:	PAFTA :	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Aylık																												
			ADA : 11330	PARSEL: 19-2																												
ADI: OKUL	YAPTIRAN: İmamzade Ali Efendi	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):																													
	YAPIM TARİHİ: H.1329- M.1911	KİTABE: VAR	VAKFIYE:																													
GENEL TANIM:																																
Bu gün kullanılmamakta olan taşınmaz iki sokağın birleştiği noktaya bodrum + 1 katlı olarak kesme taş malzeme ile yığma sistemi edilmiştir.																																
KORUMA DURUMU	A İYİ B ORTA X C FENA	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI B C	A ÜST YAPI B C	A İÇ YAPI B C	A SÜSLEME B ELEMENLARI C	A RUTUBET B C	A YOK B İZİ VAR C ÖNEMLİ																								
VAZİYET PLANI:																																
GÖZLEMLER:																																
Yapı bugün kullanılmamakta olup buna bağlı olarak bozulmalar başlamıştır.																																
BUGÜNKÜ SAHİBİ			BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:																													
MİLLİ EĞİTİM VAKFI KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİ			MÜLKİYET SAHİBİ																													
YAPILAN ONARIMLAR:																																
Yapının 1.katında holde yer alan tamir kitabesine göre 29Ekim 1982 tarihinde onarılmıştır.																																
AYRINTILI TANIM:																																
<p>Bu gün kullanılmamakta olan taşınmaz iki sokağın birleştiği noktaya bodrum + 1 katlı olarak kesme taş malzeme ile yığma sisteminde inşa edilmiştir. Zemin kata kuzey ve batı cepheden olmak üzere iki kapı ile giriş sağlanmaktadır. Bu gün hemen yanında bulunan caminin deposu olarak kullanılan zemin katta yer alan kaba yonu taş ve kesme taş ile inşa edilmiş olan bölümlerin üst örtüsü sivri kemerlerin taşıdığı ahşap kirişleme şeklindedir. Okulun 1.katına giriş kuzey cephede yer alan çift yönlü taş merdivenle sağlanmıştır. Merdivenler kuzeyden demir korkulukla sınırlanmış bir sahanlığa ulaşmaktadır. Sahanlık, iki sütuna atılmış yuvarlak kemerli bir revak düzenine sahip olup revak bölümünde ikişer mısradan dört satırlı kitabe yer almaktadır. Kitabesinden anlaşıldığına göre okul, V. Mehmet Reşad döneminde Germirli İmamzade Ali Efendi tarafından H.1329 (M.1911) yılında yaptırılmıştır. Kitabenin üzerinde ise yuvarlak kemerli ve yüzeyi silmeli aydınlık penceresi yer alır. Ayrıca revakın kuzeyde yer alan kemerinin kilit taşının üzerinde V. Mehmet Reşat'ın tuğrası işlenmiştir. Revak bölümünde yer alan lentolu ahşap çift kanatlı kapıdan hole geçilmekte olup burada yer alan latin harfleri ile yazılmış tamir kitabesinde ise özetle okulun İmamzade İbrahim Efendinin kızı Pakize Narin tarafından 29 Ekim 1982 tarihinde tamir ettirildiği yazılmıştır. 1. katta giriş holünün güneyinde iki, batısında bir ve doğusunda bir olmak üzere dört bölüm yer almaktadır. Doğudaki ve güneydeki ki bölüm derslik olarak kullanılmış olup Doğudaki derslik 433 nolu sokağın üzerine kaplayan tonozlu geçidin üzerine inşa edilmiştir. 1.kat taban döşemelerinde ve üst örtüsünde ahşap kullanılmıştır. Pencere bodrum katta kare formu ve birbirine geçmeli demir korkuluklu iken 1. kat pencereleri 1/2 oranlıdır. Taşınmazın üzeri kiremit kaplı kırma çatı şeklindedir.</p>																																
<table border="1"> <tr> <td>TEKNİK BİLGİLER</td> <td>SU</td> <td>ELEKTRİK</td> <td>ISITMA</td> </tr> <tr> <td>ORJİNAL KULLANIMI:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>OKUL</td> <td></td> </tr> <tr> <td>BUGÜNKÜ KULLANIMI:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>KULLANILMIYOR</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ÖNERİLEN KULLANIMI:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>OKUL</td> <td></td> </tr> </table>					TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	ORJİNAL KULLANIMI:						OKUL		BUGÜNKÜ KULLANIMI:						KULLANILMIYOR		ÖNERİLEN KULLANIMI:						OKUL	
TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA																													
ORJİNAL KULLANIMI:																																
		OKUL																														
BUGÜNKÜ KULLANIMI:																																
		KULLANILMIYOR																														
ÖNERİLEN KULLANIMI:																																
		OKUL																														
YAYIN DİZİNİ:																																
1- Kayseri Büyükşehir Belediyesi; Kayseri Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri, I. Cilt, Kayseri, 2008, s.376-378																																
Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 06.2014..Gün ve 23.6.Sayıli karar ekidir.																																
<table border="1"> <tr> <td>EKLER</td> <td></td> </tr> <tr> <td>RAPOR</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>FOTOĞRAF</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>RÖLEVE PROJESİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>RESTORASYON PROJESİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>HARİTA (Kadastral)</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>KROKİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>KİTABE</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>VAKFIYE</td> <td></td> </tr> <tr> <td>İMAR PLANI</td> <td></td> </tr> </table>					EKLER		RAPOR	X	FOTOĞRAF	X	RÖLEVE PROJESİ		RESTORASYON PROJESİ		HARİTA (Kadastral)	X	KROKİ		KİTABE	X	VAKFIYE		İMAR PLANI									
EKLER																																
RAPOR	X																															
FOTOĞRAF	X																															
RÖLEVE PROJESİ																																
RESTORASYON PROJESİ																																
HARİTA (Kadastral)	X																															
KROKİ																																
KİTABE	X																															
VAKFIYE																																
İMAR PLANI																																
REVİZYON:																																
K.K.V.K.B.K. KARARLARI																																

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO 38.00.01/2																																		
TÜRKİYE		ESKİ ESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ						HARİTA NO.																																		
İLİ : Kayseri		İLÇESİ : Melikgazi		MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ : Caminin Yukarı Mah.		KADASTRO		KORUMA DEREJESİ : ANITSAL																																		
BOKAK VE KAPI NO :		PAFTA : ADA : PARSEL :						ÇEVRESEL : 1																																		
ADI		YAPTIRAN		YAPAN		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP) :		Cemreye Aşkırı																																		
Yukarı Mah Camii		YAPIM TARİHİ : 1805		KİTAPTE Var		XIX.yy.		YAKIYI Yok																																		
GENEL TANIM :																																										
Caminin doğu tarafı yola cepheli olup, batı, kuzey ve güney taraflarında duvarla çevrilmiştir. Caminin başında zamanla oluşmuş bir mezarlık vardır. Doğusunda ise aynı tarihli bir rüğüdiye mektebi vardır.																																										
KORUMA DURUMU																																										
<table border="1"> <tr> <td>A</td> <td>İVI</td> <td>TASIVICI YAPI</td> <td>A</td> <td>DIŞ YAPI</td> <td>A</td> <td>İÇ YAPI</td> <td>A</td> <td>SÜSLEME ELEMANLARI</td> <td>A</td> <td>RUTUBET</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>ORTA</td> <td></td> <td>B</td> <td></td> <td>B</td> <td></td> <td>B</td> <td></td> <td>B</td> <td></td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>FENA</td> <td></td> <td>C</td> <td></td> <td>C</td> <td></td> <td>C</td> <td></td> <td>C</td> <td></td> </tr> </table>										A	İVI	TASIVICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	B	ORTA		B		B		B		B		C	FENA		C		C		C		C	
A	İVI	TASIVICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET																																
B	ORTA		B		B		B		B																																	
C	FENA		C		C		C		C																																	
VARIYET PLANI																																										
ÖZGÖRÜMLER :																																										
Camide yerel halk tarafından bazı onarımlar yapıldıysada, eski şeklinde önemli bir değişiklik yoktur.																																										
BÜGÜNKÜ SAHİNİ :					BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :																																					
Küy Tüzel Kişiliği					Vakıflar Genel Müdürlüğü																																					
YAPILAN ONARIMLAR :																																										
Cami 1983 yılında bazı onarımlar geçirmiştir.																																										
AYRINTILI TANIM :							TEKNIK BİLGİLER																																			
Kuzey güney doğrultusunda bulunan harim dikdörtgen formdadır. Harimin üzeri ahşap örtülü olup dıştan çatı ile örtülmüştür. Harimin içinde ahşap bir de kadınlar mahvili vardır. Harim doğu, batı ve güney cephedeki pencerelerle aydınlatılmaktadır.							SU			ELEKTRİK			SUYMA																													
Caminin dikkati çeken bir noktasında minaresidir. Minare silindirik olup, kûlahı soğan başı formundadır.							+			+			soba																													
Camide fazlaca bir süsleme elemanı görülmez. Minber ve Mihrabı sadedir.							ORJİNAL KULLANIMI :																																			
Camide fazlaca bir süsleme elemanı görülmez. Minber ve Mihrabı sadedir.							Camii																																			
Camide fazlaca bir süsleme elemanı görülmez. Minber ve Mihrabı sadedir.							BÜGÜNKÜ KULLANIMI :																																			
Camide fazlaca bir süsleme elemanı görülmez. Minber ve Mihrabı sadedir.							Camii																																			
Camide fazlaca bir süsleme elemanı görülmez. Minber ve Mihrabı sadedir.							ÖNERİLEN KULLANIMI :																																			
Camide fazlaca bir süsleme elemanı görülmez. Minber ve Mihrabı sadedir.							Camii																																			
Camide fazlaca bir süsleme elemanı görülmez. Minber ve Mihrabı sadedir.							KAYSERİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU 6.4.1983 GÜN V.S.1612- sayılı Kararı Ekidir.																																			
YAYIN DİZİNİ							EKLER :																																			
							RAPOR			X																																
							FOTOĞRAF			X																																
							RÖLÖVE PROJESİ																																			
							RESTORASYON PROJESİ																																			
							HARİTA																																			
							KROKİ																																			
							KİTAPTE																																			
							YAKIYI																																			

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		DKVKE		ANIT		ENVANTER NO 12											
TÜRKİYE		ESKİ ESERLER VE MUZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ						HARİTA NO.											
İli : Kayseri	İlçesi : Melikgazi	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ : Hanıklar (Germir) köyü	KADASTRO : PAFTA : 11 ADA : PARSEL : 1599	KORUMA DEREJESİ :	ANITRAL :	CEVRESSEL :	1	1	1										
SOKAK VE KAPI NO :	ADI : Konut	YAPTIRAN :	YAPIM TARİHİ :	YAPAN :	KITABE :	MINARİ ÇATI (ÜSLUP) :	19 yy.	VAKEFİYE :											
GENEL TANIM :																			
Eski Ruğtiye Mektebinin arkasında, Camii ile karşı karşıya bulunan iki katlı kesme taştan yapılmış bir yapı																			
KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME ELEMANLARI	A RUTUBET	A	A										
	B ORTA		B	B	B	B	B	B	B										
	C PENAL		C	C	C	C	C	C	C										
VAZİYET PLANI																			
																			
GÖZLEMLER :																			
Konutun, işlek bir sokak üzerinde bulunması nedeniyle yüksek araçların geçişinden kaynaklı nedeniyle yolların olabileceği görülmektedir. Ahşap çakımlarında yer yer çatlamalar vardır.																			
BÜGÜNKÜ DURUMU :					BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ :														
Özel şahıs					Şahıs														
YAPILAN ONARIMLAR :																			
AYRINTILI TANIM :																			
Yapı, kesme taştan yapılmış olup, iki katlı iç sofalı tipinde yapılmıştır. Alt katta evin içlik bölümleri, mutfak, banyo ve WC bölümleri bulunmaktadır. Üst katta evin içinde bulunan merdivenlele çıkılmaktadır. Sofanın iki yanında bir tane oda vardır. Sefa cephede dışarıya doğru ahşap konsollarla 75 cm. kadar taşkınlik yapmaktadır. Evde süsleme özelliği görülmez.						<table border="1"> <thead> <tr> <th>TENKE BİLGİLER</th> <th>SU</th> <th>ELEKTRİK</th> <th>ISITMA</th> <th>KA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Var</td> <td>Var</td> <td>Var</td> <td>Soba</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>				TENKE BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KA	Var	Var	Var	Soba	1
TENKE BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KA															
Var	Var	Var	Soba	1															
ORIGINAL KULLANIMI :						Konut													
BÜGÜNKÜ KULLANIMI :						Boş													
ÖNERİLEN KULLANIMI :						Konut													
YATIRI DİZİNİ :																			
BİLELER :																			
RAPOR						X													
FOTOĞRAF						X													
BÖLGE PROJESİ																			
RESTORASYON PROJESİ																			
HARİTA																			
KROKİ																			
KITABE																			
VAKEFİYE																			

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ENVANTER NO																					
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO																					
İL: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZI	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) VEYA MEVKİİ:	KORUMA DERECESİ:	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ayrılm																				
CADDE / SOKAK	KADASTRO PAFTA :	ADA :11325	PARSEL: 15																					
ADI: KONUT	YAPTIRAN: YAPIM TARİHİ:	YAPAN: KİTABE:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP): VAKFIYE:																					
GENEL TANIM:																								
Eğimli bir arazi üzerine kuzey güney istikametinde düzgün kesme taştan yığma taş sisteminde inşa edilen yapı bodrum+zemin+1 kattan oluşmaktadır. Üst örtüsü düz dam şeklindedir.																								
KORUMA DURUMU	A İYİ B ORTA X C FENA	TAŞIYICI YAPI A B C	A DIŞ YAPI B C	A ÜST YAPI B C	A İÇ YAPI B C	A SÜSLEME ELEMA B C	A RUTUBET B C	A YOK B İZİ VAR C ÖNEMLİ																
VAZİYET PLANI:																								
																								
GÖZLEMLER:																								
BUGÜNKÜ SAHİBİ			BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:																					
ÖZEL MÜLKİYET			MÜLKİYET SAHİBİ																					
YAPILAN ONARIMLAR:																								
AYRINTILI TANIM:																								
Eğimli bir arazi üzerine kuzey güney istikametinde düzgün kesme taştan yığma taş sisteminde inşa edilen yapı bodrum+zemin+1 kattan oluşmaktadır. Üst örtüsü düz dam şeklindedir. Yapının pencereleri zemin katta kare formu, geçme demir parmaklıklıklı şeklinde üç adet ahşap pencere bulunmakta olup 1.katta ise ½ oranlı dikdörtgen biçimli, geçme demir parmaklı altı ahşap pencere vardır. Yapı, iki farklı konut şeklinde kullanılmak amacıyla ile sonradan ikiye bölünmüştür. Bu sebeple de yapıya zemin ve birinci kat hizasından olmak üzere farklı kotlardan giriş sağlanmaktadır. Zemin kata giriş batı cepheden diğerine göre düşük kotta bulunan yuvarlak kemerli kilit taşı dışı doğru taşkın, üç sıra silmeli durumda olan kemerli çift kanatlı demir kapı ile sağlanmaktadır. Kapıdan geçildikten sonra karşımıza ortada kare formu ayak, yanlarda ise duvarlar üzerine oturan yuvarlak kemerli, ahır olarak kullanılan bodruma ve kapının sağında ve solunda bulunan bu gün depo olarak kullanılan odalara geçişi sağlayan bölüm çıkar. Zemin katın üzeri ahşap kirişlemeli olup 1.kata geçiş tek kollu taş merdiven ile sağlanmaktadır. 1.kattın üzeri yine ahşap kirişlemeli olup bir bölümü mutfak olarak kullanılan hol ile birlikte iki oda bulunmaktadır. 1.kata geçiş yapının güneyinde bulunan cepheden 1 metre kadar içeri çekilmiş durumda olan ve arazinin eğimi nedeniyle 1.kat kotunda bulunan yuvarlak kemerli özgün olmayan tek kanatlı demir kapı ile sağlanmakta olup kapının üzerinde dikdörtgen formu aydınlık penceresi yer almaktadır. Yapının bu bölümü iki oda ve bir holden oluşmaktadır. Yapının içerisinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Dış cephede ise süslemeli kemerli giriş kapısı, kat silmesi ve gönye çıkma cepheyi hareketlilik katan unsurlardır.																								
<table border="1"> <tr> <td>EKLER</td> <td></td> </tr> <tr> <td>RAPOR</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>FOTOĞRAF</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>RÖLEVE PROJESİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>RESTORASYON PROJESİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>HARİTA (Kadastro)</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>KROKİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>KİTABE</td> <td></td> </tr> <tr> <td>VAKFIYE</td> <td></td> </tr> <tr> <td>İMAR PLANI</td> <td></td> </tr> </table>					EKLER		RAPOR	X	FOTOĞRAF	X	RÖLEVE PROJESİ		RESTORASYON PROJESİ		HARİTA (Kadastro)	X	KROKİ		KİTABE		VAKFIYE		İMAR PLANI	
EKLER																								
RAPOR	X																							
FOTOĞRAF	X																							
RÖLEVE PROJESİ																								
RESTORASYON PROJESİ																								
HARİTA (Kadastro)	X																							
KROKİ																								
KİTABE																								
VAKFIYE																								
İMAR PLANI																								
<p>Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 12.01.2014.Gün ve 832...Sayılı karar ekidir.</p>																								

1231

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ	KORUMA DERECESESİ:
SOKAK	VEYA MEVKİİ:	KADASTRO	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ay
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):
GENEL TANIM:	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:

Taşınmaz, kesme taştan yığma sisteminde zemin + 1 katlı olarak inşa edilmiştir.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBET	A YOK
	B ORTA		B	B	B	B ELEMANLARI	B	B İZİ YAF
	C FENA X		C	C	C	C	C	C ONEMİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ	ÖZEL MÜLKİYET	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:	MÜLKİYET SAHİBİ
----------------	---------------	--	-----------------

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Taşınmaz, kesme taştan yığma sisteminde zemin + 1 katlı olarak inşa edilmiştir. Üst örtünün özgünün de düz damlıyken daha sonra tek yöne eğimli çinko ile kaplandığını düşünmekteyiz. Yapıda, kat hizasında ahşap kat silmeleri, saçak hizasında ise profilli taş silme yer almakta olup doğu, batı ve kuzey cephelerde ahşap konsolların taşıdığı gönye çıkmaklar görülmektedir. Zemin katta pencere sayısı 1. katta yer alan pencere sayısına göre daha az ve küçük tutulmuştur. Zemin kat pencereleri kare ya da dikdörtgen formu, 1.kat pencereleri ise daha büyük olup 1/2 oranındadır. Ayrıca batı cephede yer alan pencerelerin üzerinde aydınlık pencereleri yer almakta olup batı cephesinde saçak silmesi ile aydınlık penceresi arasında kitabe yer almaktadır. Ancak kitabe yıpranmış durumda olduğu için okunamamıştır.

Taşınmazın içerisine girilemediği için iç mekân analizi yapılamamıştır.

TEKNİK

SU

ELEKTRİK

ISITMA

BİLGİLER

ORJİNAL KULLANIMI:

KONUT

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

KONUT

ÖNERİLEN KULLANIMI:

KONUT

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastral)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

KAYSERİ Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 26.02.2014. Gün ve 34.E. Sayılı karar ekidir.

1250

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E		ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT	HARİTA NO
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZI	MAHALLE (KÖY): GERMİR (KONAKLAR)		
CADDE / SOKAK		VEYA MEVKİİ:		KORUMA DERECESİ:
		KADASTRO	ADA :11330	PARSEL: 17
ADI: KONUT	YAPITIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):	ANITSAL
GENEL TANIM:	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:	ÇEVRESEL

Eğimli bir arazi üzerine bodrum + zemin + bir katlı olarak düzgün kesme taştan yığma olarak inşa edilmiştir. Üst Örtü düz damdır

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME ELEMA.	A RUTUBET	A YOK
	B ORTA X		B	B	B	B	B	B UZI VAR
	C FENA		C	C	C	C	C	C ÖNEMLİ

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:
ÖZEL MÜLKİYET	MÜLKİYET SAHİBİ

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Konut niteliğindeki taşınmazın içerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamamıştır. Ancak taşınmazın dışarıdan incelenebildiği kadarı ile bodrum + zemin + bir katlı olarak düzgün kesme taştan yığma olarak inşa edildiği anlaşılmaktadır. Yapıya doğrudan sokak üzerinden iki renk taştan oluşturulmuş ve kilit taşı dışarıya doğru çıkıntılı olan yuvarlak kemerli ve üzeri aydınlık pencere ile tek kanatlı ahşap kapı ile giriş sağlanmaktadır. Giriş kapısının üzeri kapalı çıkma olup çıkma ahşap eli böğründeler ile taşınmaktadır. Ancak çıkmanın altı daha sonradan yonu taş ile oluşturulmuş duvar ile desteklenmiştir. Düz adam örtülü taşınmazın pencereleri 1. Katta ½ oranlı ve ahşap kepenklidir.

TEKNİK	SU	ELEKTRİK	ISITMA
BİLGİLER			
ORJİNAL KULLANIMI:	KONUT		
BUGÜNKÜ KULLANIMI:	BOŞ		
ÖNERİLEN KULLANIMI:	KONUT		

Kayseri Kültür Varlıklarının
Koruma Bölge Kurulunun
29.11.14..Gün ve 148.4.Sayılı
karar ekidir.

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastro)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

1229

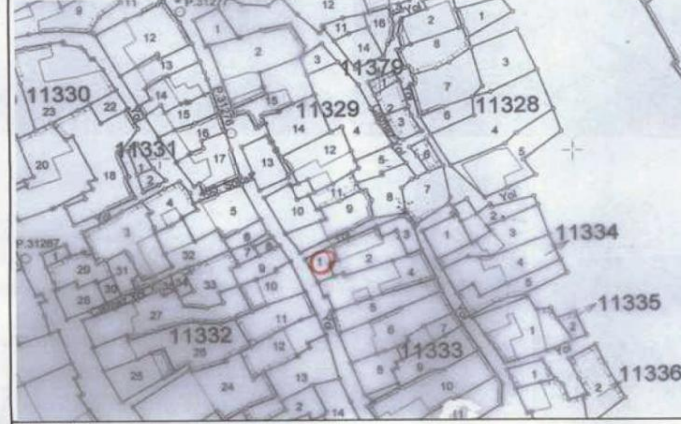
AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ANIT	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZI	MAHALLE (KÖY): GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ		KORUMA DERECESESİ:
		VEYA MEVKİL:		ANITSAL ÇEVRESEL ÇEVREYE A
SOKAK		KADASTRO	PAFTA :	ADA : 11333
				PARSEL : 1
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):	
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:	

GENEL TANIM:

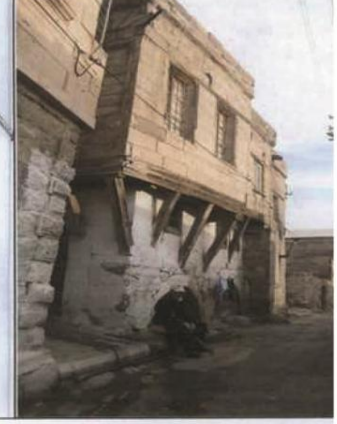
Eğimli bir arazi üzerine kuzey-güney istikametinde düzgün kesme taştan yığma taş sisteminde düz toprak damlı olarak inşa edil bodrum + zemin + 1 kattan oluşmaktadır.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBET	A YOK
	B ORTA		B	B	B	B ELEMANLARI	B	B İZİ VA
	C FENA X		C	C	C	C	C	C ÖNERİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ	ÖZEL MÜLKİYET	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:	MÜLKİYET SAHİBİ
----------------	---------------	--	-----------------

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

İçerisine girilemediği için iç mekân analize yapılmayan taşınmaz eğimli bir arazi üzerine kuzey-güney istikametinde düzgün kesme taştan yığma taş sisteminde düz toprak damlı olarak inşa edilen yapı, bodrum + zemin + 1 kattan oluşmaktadır. Yapı, kuzey ve batı cephe boyunca gönye çıkmalıdır. Çıkmalar ahşap konsollarla taşınmaktadır. Pencere açıklıkları ahşap hatıllarla geçilen yapının; pencereleri zemin katta kare formlu, geçme demir parmaklıklı ahşap doğrama şeklindedir. 1.katta ise pencereler ½ oranlı dikdörtgen biçimli, geçme demir parmaklı ahşap doğrama şeklindedir. Batı cephede iki adet yuvarlak kemerli açıklık bulunmakta olup bu açıklıklar sonradan briket malzeme ile kapatılmıştır. Yapıya girişi kuzey cephede yer alan yuvarlak kemerli tek kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Yapının dış cephesinde her hangi bir süsleme unsuru yer almamaktadır. Ancak batı ve kuzey cephelerde yer alan ahşap konsolların taşıdığı gönye çıkmalar, ahşap kat silmeleri ile pencere açıklıkları üzerinde yer alan ahşap hatıllar cepheye hareketlilik kazandıran unsurlardır.

TEKNİK BİLGİLER

ORJİNAL KULLANIMI:

KONUT

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

KONUT

ÖNERİLEN KULLANIMI:

KONUT

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadestraf)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 06.02.2014 Gün ve 34D Sayılı karar ekidir.

1252

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ANIT	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZI	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ		KORUMA DERECESİ:
SOKAK	VEYA MEVKİİ:	KADASTRO	PAFTA:	ADA : 11338
				PARSEL: 90-22
ADI: FIRIN	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞ(ÜSLUP):	ANITSAL ÇEVRESİ Çevreye
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	YAKFIYE:	

GENEL TANIM:

Taşınmaz, yığma taş ve oyma tekniğinde tek katlı olarak inşa edilmiştir.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBET	A YOK
	B ORTA X		B	B	B	B ELEMANLARI	B	B İZİ V
	C FENA		C	C	C	C	C	C ÖNE

GÖZLEMLER:

Yapı bugün kullanılmakta olup oldukça sağlam durumdadır.

BUGÜNKÜ SAHİBİ	ÖZEL MÜLKİYET	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:
GÜPĞÜPBADE HACI MUSTAFA VAKFI		MÜLKİYET SAHİBİ

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Taşınmaz, yığma taş ve oyma tekniğinde tek katlı olarak inşa edilmiştir. Taşınmaza giriş cepheden içeriye doğru çekilmiş kısma yerleştirilmiş ve özgün olmayan tek kanatlı metal bir kapı ile sağlanmaktadır. Fırının içerisinde ahşap ve metalden yapılmış bir tezgah ve yuvarlak kemerli ocak yer almakta olup fırın kemeri kilit taşı dışarıya doğru çıkmaktadır. Taşınmazın bir adet penceresi mevcut olup bu pencere demir parmaklı, kare formundadır.

TEKNİK BİLGİLER

SU ELEKTRİK ISITMA

ORJİNAL KULLANIMI:

FIRIN

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

FIRIN

ÖNERİLEN KULLANIMI:

FIRIN

Kayseri Kültür Varlıklarının
Koruma Bölge Kurulunun
20.11.14...Gün ve 12811.Sayılı
karar ekidir.

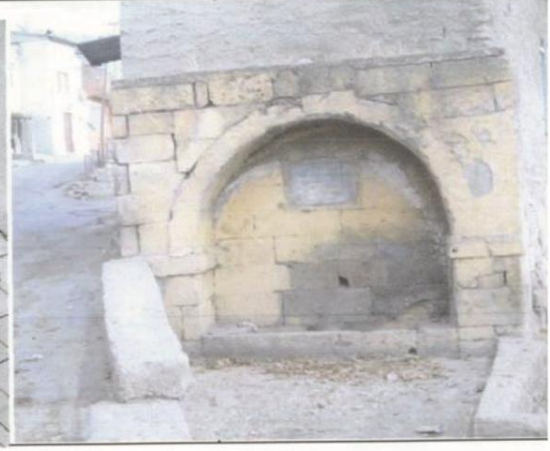
EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastral)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO
İL: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZI	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ	KORUMA DERECESİ:
SOKAK	KADASTRO	PAFTA : 11 ADA :	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ayrı
ADI: ÇEŞME	YAPTIRAN: Muharrem Oğlu Bekir	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):
GENEL TANIM:	YAPIM TARİHİ: 1921	KİTABE: VAR	VAKFIYE:

Bir evin duvarına bitişik olarak iki sokağın keşiştiği noktaya düzgün kesme taştan oldukça sade olarak inşa edilmiştir.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBET	A YOK
	B ORTA X		B	B	B	B ELEMANLARI	B	B İZİ VAR
	C FENA		C	C	C	C	C	C ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ: BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: MÜLKİYET SAHİBİ

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

Bir evin duvarına bitişik olarak iki sokağın keşiştiği noktaya düzgün kesme taştan oldukça sade olarak inşa edilen çeşme tek kemerli ve tek cephelidir. Çeşme nişini örten yuvarlak kemer, yanlardaki yığma ayaklar üzerine oturmaktadır. Kemer nişinin içerisinde en altta dikdörtgen biçimli yalak onun üzerinde ayna taşı olmamakla beraber lüle deliği, ve lüle deliğinin üzerinde mermer üzerine latin harfleri ile yazılmış yedi satırlı kitabe yer almaktadır. Kitabede;

YAŞIM YIRMI DÖRDE VARDI
ECELE ETRAFIMI ALDI
TENİM TOPRAKLARA DALDI
MURADIM MAHŞERE KALDI
MUHARREM OĞLU BEKİR
HASENATI
1921

yazmaktadır. Kesme taşların üzeri beton ile sıvanmış ve üzeri sarı renge boyanmış durumda olan çeşme bugün kullanılmamaktadır.

TEKNİK BİLGİLER

SU ELEKTRİK ISITMA

ORJİNAL KULLANIMI:

ÇEŞME

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

KULLANILMIYOR

ÖNERİLEN KULLANIMI:

ÇEŞME

Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 03.01.2014 Gün ve 897.Sayıli karar ekidir.

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastral)	X
KROKİ	
KİTABE	X
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

1230

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ANIT	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ		KORUMA DEREJESİ:
		VEYA MEVKİİ:		ANITSAL ÇEVRESEL ÇEVREYE A
SOKAK		KADASTRO	PAFTA : ADA : 11345 PARSEL : 3	
ADI:	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):	
BEZİRHANE	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:	
GENEL TANIM:				

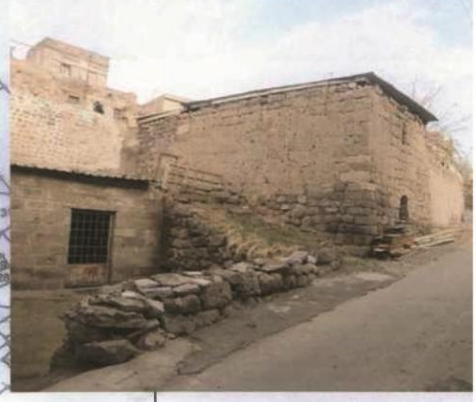
Endüstriyel yapı olarak bezirhane, biri doğu – batı, diğeri kuzey- güney doğrultusunda uzanan birbirleriyle ilişkilendirilen kab moloz taştan eğimli bir arazi üzerine inşa edilmiş iki mekândan oluşmaktadır.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBET	A YOK
	B ORTA X		B	B	B	B ELEMANLARI	B	B İZİ VA
	C FENA		C	C	C	C	C	C ÖNER

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ	ÖZEL MÜLKİYET	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:	MÜLKİYET SAHİBİ
----------------	---------------	--	-----------------

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:

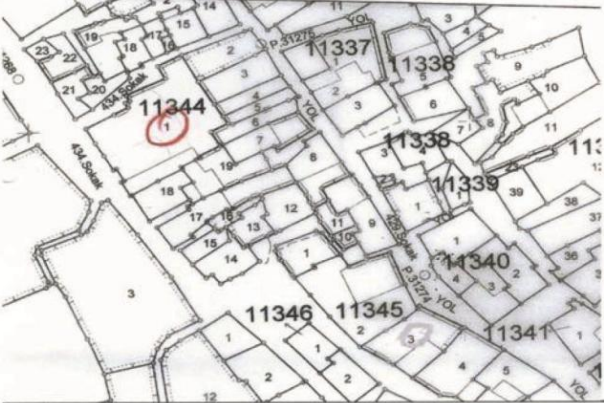

Taşınmazın içerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamamıştır. Ancak bir endüstriyel yapı olarak bezirhane, biri doğu – batı, diğeri kuzey- güney doğrultusunda uzanan birbirleriyle ilişkilendirilen kabayonu ve moloz taştan eğimli bir arazi üzerine inşa edilmiş iki mekândan oluşmaktadır. Yapıya, diğerdinden daha küçük ölçekte inşa edilmiş olan kuzey taraftaki bölümün batı duvarına açılan özgün olmayan tek kanatlı demir kapıdan girilmektedir. Bu bölümün arka tarafının arazinin oyulması ile meydana getirilmiş olduğu görülmektedir. İçine giremediğimiz bu yapının giriş kısmında yağ üretiminde çeşitli bitki tohumlarının ezildiğini düşündüğümüz taş ile yalağı bulunmaktadır. Giriş kısmının güneyine açılan kapıdan doğu-batı doğrultusunda uzanan ve hezen denilen burgulu ağaç aksamın bulunduğu asıl üretim mekânına geçilmektedir. Bu bölüm, burgulu hezenin yüksekliği düşünülerek beden duvarları normalden yüksek tutularak ve zemin kazılarak çukurlaştırılmış ve böylece yüksek bir mekân oluşturulmuştur. Bezirhanenin bu bölümünün batı cephesinde altı üstü iki pencere bulunmaktadır. Alt pencere dikdörtgen formu ve yuvarlak kemerli olarak düzenlenmiş olup üst pencere ise daha küçük ölçekli olarak düzenlenmiştir. Yapının üst örtüsü kuzey-güney yönünde atılmış olan ahşap kirişlerin taşıdığı düz dam şeklindedir. Ancak bu gün üst örtü çinko ile kaplanmış durumdadır. Kitabesi ve herhangi bir süsleme unsuru bulunmayan yapının köylülerin anlatımlarına göre 19.yy başlarında inşa edildiği düşünülmektedir.

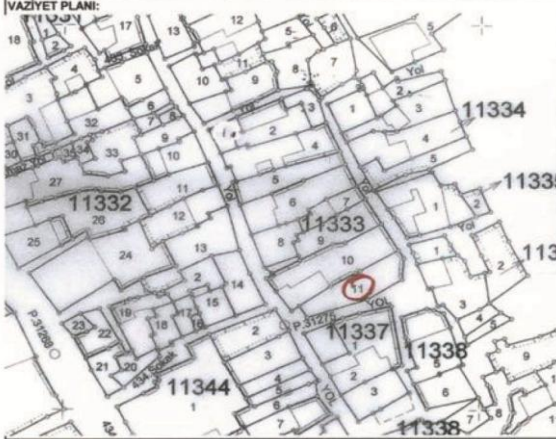
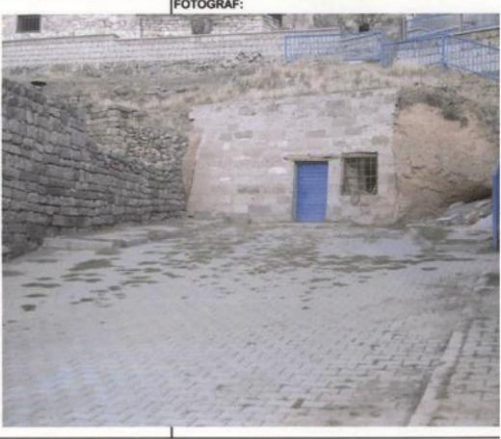
TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA
ORJİNAL KULLANIMI:			
			BEZİRHANE
BUGÜNKÜ KULLANIMI:			
			KULLANILMIYOR
ÖNERİLEN KULLANIMI:			
			BEZİRHANE

İyisi:Kayseri Taşınmaz Kültür Varlıkların Envanteri, 747-748

Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 06.02.2014, Gün ve 9.11..Sayılı kararı ektir.

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastral)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ENVANTER NO										
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO										
İL: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ	KORUMA DERECESİ:										
SOKAK	İLÇESİ: MELİKGAZİ	VEYA MEVKİİ:	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ay										
	KADASTRO	PAFTA:	ADA : 11344	PARSEL: 1									
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):										
	YAPIM TARİHİ: H.1273- M.1866	KİTABE: VAR	VAKFIYE:										
GENEL TANIM:													
Eğimli bir arazi üzerinde geniş bir alana oturan kesme taştan yapılmış taşınmazın üst katları yıkılmış ve harabe halindedir. Zemin duvarları, giriş kapıları ve pencerelerinin bir kısmı halen ayakta. Oldukça sağlam durumda olan giriş kapıları süslemeleri ile oldukça sağlamdır.													
KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBET	A YOK					
	B ORTA		B	B	B	B ELEMANLARI	B	B İZİ YAF					
	C FENA X		C	C	C	C	C	C ÖNEMİ					
VAZİYET PLANI:					FOTOĞRAF:								
													
GÖZLEMLER:													
Yapı bugün kullanılmamakta olup zemin kat üst örtüsünden itibaren üst kat tamamen yıkılmış durumdadır.													
BUGÜNKÜ SAHİBİ					BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:								
ÖZEL MÜLKİYET					MÜLKİYET SAHİBİ								
YAPILAN ONARIMLAR:													
AYRINTILI TANIM:													
Konut niteliğindeki taşınmazın içerisine girilemediği için iç mekan analizi yapılamamıştır. Ancak taşınmazın, dışarıdan incelendiği kadar ile iki veya üç konutun bir parsel üzerine oturtulması ile oluşturulduğu tahmin edilmektedir. Şöyle ki; iki adet abidevi nitelikte girişin bulunması yine ikisi kadar olmasa da müştemilat kapısı olmayacak kadar özenli üçüncü bir girişin olması söylenebilir. Eğimli bir arazi üzerinde geniş bir alana oturan kesme taştan yapılmış taşınmazın üst katları yıkılmış ve harabe halindedir. Zemin kat beden duvarları, giriş kapıları ve pencerelerinin bir kısmı halen ayakta. Oldukça sağlam durumda olan giriş kapıları süslemeleri ile oldukça dikkat çekmektedir. Batı cephede yer alan kapılardan batıdaki kapı abidevi bir görünüme sahiptir. Silindirik gövdeli sütunların taşıdığı yuvarlak kemerli derin bir niş içerisinde lentolu saç kaplı çift kanatlı kapı bulunmaktadır. Lentolu kapının üzerinde ise yuvarlak kemerli aydınlık penceresi yer almaktadır. Batı cephede yer alan diğer kapı ise birinci kapıya göre sade durumdadır. Cepheden içeri çekilen beden duvarına açılmış olan kapı lentolu olup çift kanatlı ve saç kaplıdır. Kapının üzerinde yine diğerinde olduğu gibi yuvarlak kemerli aydınlık penceresi yer almaktadır. Kuzey cephede yer alan kapı da abidevi görüme sahiptir. Kare ayaklar üzerine oturan yuvarlak kemerli derin bir niş içerisinde yine kare ayaklar üzerine oturan taşıyıcı özelliği olmayan silindirik gövdeli volütlü sütunların taşıdığı yüzeyel bir niş içerisinde lentolu saç kaplı çift kanatlı kapı bulunmaktadır. Kapı silmesinin üzerinde dikdörtgen formulu kartuş içerisine yerleştirilmiş kitabe bulunmaktadır. Kitabe de Miladi 1866 ve Hicri 1273 tarihi yazmaktadır.						TEKNİK BİLGİLER		SU		ELEKTRİK		ISITMA	
						ORJİNAL KULLANIMI:		KONUT					
						BUGÜNKÜ KULLANIMI:		KULLANILMIYOR					
						ÖNERİLEN KULLANIMI:		KONUT					
İvayın dizini:						EKLER							
iri Evlerinde Süsleme, Atatürk Üniversitesi Sosyal						RAPOR		X					
İ.C.6, Erzurum, 2005, s.61-66						FOTOĞRAF		X					
						RÖLEVE PROJESİ							
						RESTORASYON PROJESİ							
						HARİTA (Kadastral)		X					
						KROKİ							
						KİTABE		X					
						VAKFIYE							
						İMAR PLANI							
Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 03.01.2014, Gün ve 833... Sayılı karar ekidir.													

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ANIT		ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO
İL: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE /KÖY: GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ			KORUMA DERECESESİ:
SOKAK		VEYA MEVKİİ:	KADASTRO	PAFTA :	ADA : 11333
					PARSEL: 11
ADI: FIRIN	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):		
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:		
GENEL TANIM:					
Taşınmaz, yığma taş ve oyma tekniğinde tek katlı fırın olarak inşa edilmiştir.					
KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI
	B ORTA X		B	B	B SÜSLEME
	C FENA		C	C	C ELEMENLARI
					A RUTUBET
					B İZİ VA
					C ONEM
VAZİYET PLANI:			FOTOĞRAF:		
					
GÖZLEMLER:					
Yapı bugün kullanılmakta olup oldukça sağlam durumdadır.					
BUGÜNKÜ SAHİBİ			BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:		
ÖZEL MÜLKİYET			MÜLKİYET SAHİBİ		
YAPILAN ONARIMLAR:					
AYRINTILI TANIM:					
Taşınmaz, yığma taş ve oyma tekniğinde tek katlı fırın olarak inşa edilmiştir. Fırının içerisinde ahşaptan yapılmış bir tezgah ve yuvarlak kemerli ocak yer almakta olup fırın kemeri kilit taşı üzerinde bitkisel motifli rozet yer almaktadır. Dışarıya bağlantıyı sağlayan özgün olmayan tek kanatlı metal bir kapı ve demir parmaklı, kare formlu bir pencere mevcuttur.					
TEKNİK BİLGİLER		SU	ELEKTRİK	ISITMA	
ORJİNAL KULLANIMI:					
FIRIN					
BUGÜNKÜ KULLANIMI:					
FIRIN					
ÖNERİLEN KULLANIMI:					
FIRIN					
EKLER					
RAPOR X					
FOTOĞRAF X					
RÖLEVE PROJESİ					
RESTORASYON PROJESİ					
HARİTA (Kadastral) X					
KROKİ					
KİTABE					
VAKFIYE					
İMAR PLANI					
Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 19.01.2014..Gün ve 63.5..Sayılı karar ekidir.					

1232

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	ANIT	ENVANTER NO
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO
İL: KAYSERİ	İLÇESİ: MELİKGAZİ	MAHALLE (KÖY): GERMİR (KONAKLAR) MAHALLESİ		KORUMA DERECESE:
SOKAK	KADASTRO	PAFTA:	ADA : 11354	PARSEL: 9
ADI: KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(ÜSLUP):	ANITSAL ÇEVRESEL Çevreye Ayrı
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:	

GENEL TANIM:
Eğimli bir arazi üzerine kuzey güney istikametinde düzgün kesme taştan yığma taş sisteminde düz toprak damlı olarak inşa edilmiş bodrum + zemin + 1 kattan oluşmaktadır.

KORUMA DURUMU	A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST YAPI	A İÇ YAPI	A SÜSLEME ELEMANLARI	A RUTUBET	A YOK
	B ORTA		B	B	B	B	B	B İZİ VAR
	C FENA X		C	C	C	C	C	C ÖNEMLİ

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ: ÖZEL MÜLKİYET BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: MÜLKİYET SAHİBİ

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANIM:
İçerisine girilemediği için iç mekân analize yapılmayan, taşınmaz, eğimli bir arazi üzerine kuzey güney istikametinde düzgün kesme taştan yığma taş sisteminde düz toprak damlı olarak inşa edilmiş yapı, bodrum + zemin + 1 kattan oluşmaktadır. Taşınmazın giriş kapısı doğu cephede yer almakta olup kuzey doğusunda kesme taş ayak üzerine oturan çıkmanın altında yer almaktadır. Pencere, zemin kat ve 1. katta 1/2 oranında olup geçme demir parmaklı ve ahşap kepenklidirler. Özgününde düz toprak damlı olarak inşa edildiğini düşündüğümüz taşınmazın üst örtüsü bu gün çinko ile kaplanmış ve beden duvarlarının üzerine briket malzeme ile parapet duvarı yapılmış durumdadır. Taşınmazın dış cephesinde herhangi bir süsleme unsuru yer almamakla birlikte doğu cephede yer alan çıkmaları ve ocağa ait olduğunu düşündüğümüz baca dikkat çeken ve cepheyi hareketlendiren unsurlardır.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA
ORJİNAL KULLANIMI:			
		KONUT	
BUGÜNKÜ KULLANIMI:		KONUT	
ÖNERİLEN KULLANIMI:		KONUT	

EKLER	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLEVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA (Kadastral)	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	
İMAR PLANI	

Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 16.02.2014 Gün ve 943..Sayılı karar ekidir.

EK-4 ENERJİ VERİMLİLİĞİ KANUNU

17.01.2022 22:39

T.C. Resmî Gazete

2 Mayıs 2007 ÇARŞAMBA

Resmî Gazete

Sayı : 26510

KANUN

ENERJİ VERİMLİLİĞİ KANUNU

Kanun No. 5627

Kabul Tarihi : 18/4/2007

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; enerjinin etkin kullanılması, israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılmasıdır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Kanun; enerjinin üretim, iletim, dağıtım ve tüketim aşamalarında, endüstriyel işletmelerde, binalarda, elektrik enerjisi üretim tesislerinde, iletim ve dağıtım şebekeleri ile ulaşımda enerji verimliliğinin artırılmasına ve desteklenmesine, toplum genelinde enerji bilincinin geliştirilmesine, yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılmasına yönelik uygulanacak usul ve esasları kapsar.

(2) Enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik önlemlerin uygulanması ile özellik veya görüntüleri kabul edilemez derecede değişecek olan sanayi alanlarında işletme ve üretim faaliyetleri yürütülen, ibadet yeri olarak kullanılan, planlanan kullanım süresi iki yıldan az olan, yılın dört ayından daha az kullanılan, toplam kullanım alanı elli metrekarenin altında olan binalar, koruma altındaki bina veya anıtlar, tarımsal binalar ve atölyeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,
- b) Genel Müdürlük: Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğünü,
- c) Kurul: Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulunu,
- ç) Kamu kesimi: Kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler ve mahalli idareleri,
- d) Meslek odaları: Elektrik ve makina mühendisleri odalarını,
- e) Şirket: Genel Müdürlük veya yetkilendirilmiş kurumlar ile yaptıkları yetkilendirme anlaşması çerçevesinde, enerji verimliliği hizmetlerini yürütmek üzere yetki belgesi verilen enerji verimliliği danışmanlık şirketlerini,
- f) Yetkilendirilmiş kurumlar: Düzenlenen yetkilendirme anlaşması çerçevesinde, eğitim, yetkilendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek üzere Genel Müdürlük tarafından, Kurul onayı ile yetkilendirilen meslek odaları ve üniversiteleri,
- g) TEP: Ton Eşdeğer Petrolü,
- ğ) Atık: Kullanılmış lastikler, boya çamurları, solventler, plastikler, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yakıt olarak kullanılması uygun görülen atık yağlar ve diğer atıkları,
- h) Bina sahibi: Binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edeni,
  - 1) Endüstriyel işletme: Elektrik üretimi faaliyeti gösteren lisans sahibi tüzel kişiler dışındaki yıllık toplam enerji tüketimleri bin TEP ve üzeri olan, ticaret ve sanayi odası, ticaret odası veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren ve her türlü mal üretimi yapan işletmeleri,
  - 2) Enerji kimlik belgesi: Asgari olarak binanın enerji ihtiyacı ve enerji tüketim sınıflandırması, yalıtım özellikleri ve ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin verimi ile ilgili bilgileri içeren belgeyi,
  - 3) Enerji verimliliği: Binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan enerji tüketiminin azaltılması,
  - 4) Etüt: Enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik imkânların ortaya çıkarılması için yapılan ve bilgi toplama, ölçüm, değerlendirme ve raporlama aşamalarından oluşan çalışmaları,
  - 5) Enerji verimliliği hizmetleri: Enerji verimliliği konusunda danışmanlık, eğitim, etüt ve uygulama hizmetlerini,
  - 6) Enerji yoğunluğu: Bir birim hasıla üretebilmek için tüketilen enerji miktarı,
  - 7) Enerji yöneticisi ve sertifikası: Bu Kanun kapsamına giren endüstriyel işletmelerde ve binalarda enerji yönetimi ile ilgili faaliyetleri yerine getirmekle sorumlu ve enerji yöneticisi sertifikasına sahip kişi ile Genel Müdürlük, yetkilendirilmiş kurumlar veya enerji verimliliği danışmanlık şirketleri tarafından enerji yöneticileri için düzenlenen belgeyi,
  - 8) Enerji yönetimi: Enerji kaynaklarının ve enerjinin verimli kullanılmasını sağlamak üzere yürütülen eğitim, etüt, ölçüm, izleme, planlama ve uygulama faaliyetlerini,
  - 9) Geri ödeme süresi: Endüstriyel işletmelerin mevcut sistemlerinde enerji verimliliğinin artırılması amacıyla hazırladıkları veya şirketlere hazırlattıkları projelerde ihtiyaç duyulan yatırım harcamalarının projede öngörülen

tasarruflarla geri kazanılmasını sağlayan süreyi,

p) Kojenerasyon: Isı ve elektrik ve/veya mekanik enerjinin aynı tesiste eş zamanlı olarak üretimini,

r) Uygulama anlaşması: Etüt çalışmaları ile belirlenen önlemlerin uygulanmasını gerçekleştirmek amacıyla şirketlerin yaptıkları anlaşmayı,

s) Yakma tesisleri: Yakıtın yandığı yer ile bu yere bağlı parçalar ve atık gaz tertibatlarının dâhil olduğu ısı elde edilen tesisleri,

ş) Yetki belgesi: Düzenlenen yetkilendirme anlaşmaları çerçevesinde, üniversitelere ve meslek odalarına eğitim, yetkilendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek üzere Kurul onayı ile Genel Müdürlük tarafından, şirketlere ise eğitim, etüt, danışmanlık ve uygulama faaliyetlerini yürütmek üzere Genel Müdürlük, meslek odaları veya üniversiteler tarafından verilen belgeyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurul ve Yetkilendirmeler

Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu

MADDE 4 – (1) Enerji verimliliği çalışmalarının ülke genelinde tüm ilgili kuruluşlar nezdinde etkin olarak yürütülmesi, sonuçlarının izlenmesi ve koordinasyonu amacıyla Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu oluşturulur. Kurulca alınan kararların uygulanmasının takibi ve sekreterlik hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(2) Kurul: Bakanlığın Genel Müdürlüğün ilgilendirildiği müsteşar yardımcısı başkanlığında, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Bakanlık, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türkiye Belediyeler Birliğinin birer üst düzey temsilcisinden oluşur.

(3) Kurulun görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Ulusal düzeyde enerji verimliliği stratejileri, planları ve programları hazırlamak, bunların etkinliğini değerlendirmek, gerektiğinde revize edilmelerini, yeni önlemlerin alınmasını ve uygulanmasını koordine etmek.

b) Genel Müdürlük tarafından yürütülen enerji verimliliği çalışmalarını yönlendirmek ve enerji verimliliği hizmetlerinin yaygınlaştırılmasında, Genel Müdürlük tarafından meslek odalarına ve üniversitelere verilen yetki belgelerini onaylamak.

c) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ve 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki uygulamalardan yararlanmak isteyen endüstriyel işletmelerin yaptıkları veya şirketlere hazırlattıkları uygulama projelerini, 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki gönüllü anlaşmaları onaylamak ve uygulamanın sonuçlarını izlemek.

ç) Kurula verilen görevler kapsamında ve gerekli gördüğü hallerde, giderleri Genel Müdürlük bütçesinden karşılanmak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, üniversitelerin, özel sektörün ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile geçici ihtisas komisyonları oluşturmak.

d) Yetkilendirilmiş kurumların, şirketlerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile her yıl Kasım ayında Genel Müdürlük tarafından düzenlenecek danışma kurulu toplantılarının gündemini ve toplantıya katılacak kuruluşları belirlemek, toplantı sonuç değerlendirmelerini ve önlem önerilerini onaylamak.

e) Her yıl Ocak ayı içinde yetki belgesi ve enerji yöneticisi sertifikası bedellerini belirlemek ve yayımlamak.

(4) Kurul her yıl Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında olmak üzere, dört kez olağan olarak toplanır. Ayrıca, Kurul Başkanının gerekli görmesi halinde, yapılan çağrı üzerine olağanüstü olarak da toplanır. Toplantı yeter sayısı için üçte iki çoğunluk aranır ve kararlar toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır. Oyların eşit olması halinde Başkanın oyu iki oy sayılır.

(5) Genel Müdürlük bütçesinden karşılanmak üzere, her toplantı günü için, Kurul Başkanı ve üyelerine, yılda dörtten fazla olmamak üzere uhdesinde kamu görevi bulunanlara (2.000), uhdesinde herhangi bir kamu görevi bulunmayanlara ise (3.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir.

Yetkilendirmeler

MADDE 5 – (1) Enerji verimliliği hizmetlerinin yürütülmesine yönelik yetkilendirmeler ve bu kapsamdaki faaliyetler aşağıdaki esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

a) Yetkilendirmeler ve yetki belgesine ilişkin işlemler şunlardır:

1) Üniversitelere ve meslek odalarına uygulamalı eğitim yapabilmeleri ve şirketleri yetkilendirebilmeleri için Kurul onayı ile Genel Müdürlük tarafından yetki belgesi verilir. Bu belgeler bu Kanun ve ilgili yönetmeliklerde belirlenen usul ve esaslara aykırı bir durum olmadıkça her beş yılda bir yenilenir. Yetki belgesi yenilenmeyen kurumların şirketlere verdikleri yetki belgeleri ile ilgili işlemler, süreleri doluncaya kadar Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

2) Şirketlere eğitim, etüt, danışmanlık ve uygulama faaliyetlerini yürütmek üzere Genel Müdürlük ve/veya yetkilendirilmiş kurumlar tarafından yetki belgesi verilir. Bu belgeler bu Kanun ve ilgili yönetmeliklerde belirlenen usul ve esaslara aykırı bir durum olmadıkça her üç yılda bir yenilenir. Şirketler, yetki belgesi bedelinin tamamını ve enerji yöneticisi sertifikası bedelinin yüzde onundan fazla olmamak kaydıyla Kurul tarafından belirlenen bölümünü yetkilendirme anlaşması yaptıkları kurum veya kuruluşa öder.

b) Yetkilendirilmiş kurumlar ve şirketler, Genel Müdürlük tarafından kamuoyuna duyurulur.

c) Genel Müdürlük, yetkilendirilmiş kurumlar ve şirketler ile bunlar adına hareket eden görevlileri, enerji verimliliği ile ilgili çalışmalarını sırasında elde ettikleri ve müşterilerinin ticarî ilişkilerine zarar verecek ticarî sırları gizli tutmakla yükümlüdür. Bu sırları gizli tutmakla yükümlü olanlar, görevlerinden ayrılmış olsalar dahi bu sırları kendi menfaatlerine ve başkalarının lehine kullanamaz.

ç) Genel Müdürlük ve yetkilendirilmiş kurumlar tarafından yürütülecek faaliyetler şunlardır:

1) Genel Müdürlük veya yetkilendirilmiş kurumlar, şirketlere yetki belgesi verir, enerji yöneticisi eğitimi ve sertifikalandırma faaliyetlerini yürütür.

2) Yetkilendirilmiş kurumlar yetki belgesi verdikleri şirketlerin faaliyetlerini izler, bu Kanun ve bu Kanunun uygulanmasına yönelik olarak Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelik hükümlerine aykırılık teşkil eden hususları otuz gün içerisinde Genel Müdürlüğe bildirir.

3) Genel Müdürlük, televizyon ve radyo kanallarında yayınlanmak üzere bilinçlendirme ve bilgilendirme amaçlı eğitim programları, yarışmalar, kısa süreli film ve/veya çizgi filmler hazırlar veya hazırlattırır.

4) Yetkilendirilmiş kurumlar Genel Müdürlüğe her yıl faaliyet raporu sunar.

d) Şirketlerin görevleri şunlardır:

1) Eğitim, sertifikalandırma, endüstriyel işletmeler, bina sahipleri veya yönetimleri ile aralarında yapılan hizmet anlaşmaları çerçevesinde, etüt ve danışmanlık faaliyetleri yürütmek.

2) Enerji verimliliği etüt çalışması ile belirledikleri önlemlerin uygulanmasına yönelik projeyi hazırlamak.

3) Uygulama anlaşması kapsamındaki tadilatları proje doğrultusunda gerçekleştirmek ve enerji tasarruf miktarını garanti etmek.

4) Yetki aldıkları kuruma her yıl faaliyet raporu sunmak.

e) Enerji tasarruf miktarı ile ilgili olarak yapılan uygulama anlaşması kapsamında garanti ettiği taahhüdünü, uygulama öncesi ve sonrası yapacağı ölçümlerle endüstriyel işletmenin ve yetkilendirildiği kurumun temsilcileri huzurunda kamutlayamayan şirket, yetkilendirildiği kurum tarafından internet üzerinden ilan edilir. En fazla üç uygulama anlaşmasındaki taahhüdünü yerine getiremeyen şirketin yetki belgesi, bir yıl sonra yenilenebilmek üzere iptal edilir.

f) Şirketlerin uygulama anlaşmaları kapsamında ölçümlerle kanıtlandıkları tasarruf miktarları, yetkilendirildikleri kurumlar tarafından internet üzerinden ilan edilir.

(2) Yetki belgesinin verilmesine, yetkilendirilecek kurumlarda ve şirketlerde aranacak niteliklere, yetki belgesi ve enerji yöneticisi sertifikasına ilişkin hususlar ile bu madde kapsamındaki yetkilendirmelere, faaliyetlere ve görevlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim, Bilinçlendirme ve Uygulamalar

Eğitim ve bilinçlendirme

MADDE 6 – (1) Enerji verimliliği hizmetlerinin etkinliğini ve enerji bilincini artırmak amacıyla aşağıdaki esaslar çerçevesinde eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilir.

a) Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikte tanımlanan usul ve esaslar çerçevesinde;

1) Şirketler için Genel Müdürlük ve/veya yetkilendirilmiş kurumlar tarafından, enerji yöneticileri için Genel Müdürlük, yetkilendirilmiş kurumlar ve şirketler tarafından teorik ve uygulamalı eğitim programları düzenlenir.

2) Genel Müdürlük veya yetkilendirilmiş kurumlar, yetkilendirme anlaşması yaptıkları şirketlerin eğitim programlarına laboratuvar kullanım desteği sağlar.

b) Enerji ve enerji verimliliği ile ilgili temel kavramlar, Türkiye'nin genel enerji durumu, enerji kaynakları, enerji üretim teknikleri, günlük hayatta enerjinin verimli kullanımı ile iklim değişikliği ve çevrenin korunmasında enerji verimliliğinin önemi konularında teorik ve pratik bilgiler verilmek üzere, Milli Savunma Bakanlığı tarafından, askeri liseler ile er-erbaş eğitim merkezlerinde ders ve eğitim programları yürütülür; örgün ve yaygın eğitim kurumlarının ders programlarında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet içi eğitimlerinde ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından gerekli düzenlemeler yapılır.

c) Enerjinin verimli kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla kamuoyunun bilinçlendirilmesine yönelik yapılacak faaliyetler şunlardır:

1) Ulusal ve/veya bölgesel yayın yapan televizyon ve radyo kanalları, Genel Müdürlük tarafından hazırlanan veya hazırlattırılan enerjinin verimli kullanılması ile ilgili eğitim programlarını, yarışmalarını, kısa süreli film ve/veya çizgi filmleri, 13/4/1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanununun 31

inci maddesi gereğince bilinçlendirme ve bilgilendirme amaçlı eğitim programları kapsamında, toplam yayın süresi ayda asgari otuz dakikadan az olmamak üzere 07:00 ila 23:00 saatleri arasında yayımlar.

2) Lisansları kapsamında elektrik ve/veya doğal gaz satışı yapan tüzel kişiler bir önceki mali yıla ait tüketim miktarı ve bu miktara karşılık gelen tüketim bedelini içeren aylık bazdaki bilgileri internet ortamında müşterilerinin bilgisine sunar.

3) Üreticiler ve ithalatçılar, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından tespit ve ilan edilen Türkçe kullanım ve tanıma kılavuzu ile satılmak zorunda olan enerji tüketen malların kullanım kılavuzlarında, malın enerji tüketimi açısından verimli kullanımı ile ilgili bilgilere ayrı bir bölümde yer verir. Bu hükümün uygulanması Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından denetlenir.

4) Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, meslek odaları ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği işbirliği ile Genel Müdürlük tarafından her yıl Ocak ayının ikinci haftasında Enerji Verimliliği Haftası etkinlikleri düzenlenir. Bu kapsamdaki etkinliklerin nitelikleri Kurul tarafından belirlenir.

Uygulamalar

MADDE 7 – (1) Enerji verimliliğinin artırılması amacıyla aşağıdaki uygulamalar gerçekleştirilir.

a) Enerji yönetimi ile ilgili olarak yürütülecek faaliyetler şunlardır:

1) Endüstriyel işletmeler, çalışanları arasında enerji yöneticisi görevlendirir. Organize sanayi bölgelerinde, bölgedeki bin TEP'ten daha az enerji tüketimi bulunan endüstriyel işletmelere hizmet vermek üzere enerji yönetim birimi kurulur.

2) Toplam inşaat alanı en az yirmibin metrekare veya yıllık enerji tüketimi beşyüz TEP ve üzeri olan ticari binaların, hizmet binalarının ve kamu kesimi binalarının yönetimleri, yönetimlerin bulunmadığı hallerde bina sahipleri, enerji yöneticisi görevlendirir veya enerji yöneticilerinden hizmet alır.

3) Kamu kesimi dışında kalan ve yıllık toplam enerji tüketimleri ellibin TEP ve üzeri olan endüstriyel işletmelerde, enerji yöneticisinin sorumluluğunda enerji yönetim birimi kurulur. Organizasyonlarında kalite yönetim birimi bulunan endüstriyel işletmeler, bu birimlerini enerji yönetim birimi olarak da görevlendirebilir.

4) Enerji yöneticileri ile enerji yönetim birimlerinin görev ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda ise enerji yöneticisi görevlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık ile müştereken hazırlanarak Millî Eğitim Bakanlığınca tarafından yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle düzenlenir.

b) İzleme, analiz ve projeksiyon çalışmalarına yönelik olarak aşağıdaki faaliyetler yürütülür:

1) Ülke genelinde, endüstriyel işletmelerde ve binalardaki enerji verimliliğinin gelişimini bölge ve sektör bazında ortaya koyan envanter ve geleceğe yönelik projeksiyonlar yetkilendirilmiş kurumların işbirliği ile Genel Müdürlük tarafından, kamu kesimi ile ilgili olarak kendi tespit ve değerlendirmelerini içeren yıllık raporlar ise Genel Müdürlük tarafından hazırlanır ve yayımlanır.

2) Endüstriyel işletmeler ve enerji yöneticisi çalıştırmakla yükümlü olan bina sahipleri ve/veya yönetimleri istenen bilgileri, kamu kesiminde enerji yöneticisi çalıştırmakla yükümlü olan kurum ve kuruluşlar ise formatı Genel Müdürlük tarafından belirlenen enerji tüketim bilgileri ve kendi tespitlerini içeren raporları her yıl Mart ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe verir. Endüstriyel işletmeler, Genel Müdürlüğün yerinde yapacağı incelemelere imkân tanır.

c) Merkezî ısıtma sistemine sahip binalarda, merkezî veya lokal ısı veya sıcaklık kontrol cihazları ile ısıtma maliyetlerinin ısı kullanım miktarına bağlı olarak paylaşımını sağlayan sistemler kullanılır. Buna aykırı olarak hazırlanan projeler ilgili mercilere onaylanmaz.

e) Toplam inşaat alanı yönetmelikte belirlenen mesken amaçlı kullanılan binalarda, ticari binalarda ve hizmet binalarında uygulanmak üzere mimari tasarım, ısıtma, soğutma, ısı yalıtımı, sıcak su, elektrik tesisatı ve aydınlatma konularındaki normları, standartları, asgari performans kriterlerini, bilgi toplama ve kontrol prosedürlerini kapsayan binalarda enerji performansına ilişkin usul ve esaslar, Türk Standartları Enstitüsü ve Genel Müdürlük ile müştereken hazırlanarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle düzenlenir. Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edilmesi halinde ilgili idare tarafından yapı kullanma izni verilmez.

d) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmeliğe göre hazırlanan yapı projeleri kapsamında enerji kimlik belgesi düzenlenir. Enerji kimlik belgesinde binanın enerji ihtiyacı, yalıtım özellikleri, ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin verimi ve binanın enerji tüketim sınıflandırması ile ilgili bilgiler asgari olarak bulundurulur. Belgede bulundurulması gereken diğer bilgiler ile belgenin yenilenmesine ve mevcut binalar da dâhil olmak üzere uygulamaya ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık ile müştereken hazırlanarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. Mütavir alan dışında kalan ve toplam inşaat alanı bin metrekareden az olan binalar için enerji kimlik belgesi düzenlenmesi zorunlu değildir.

e) Elektrik enerjisi üretim tesisleri ile iletim ve dağıtım şebekelerinde enerji verimliliğinin artırılmasına, talep tarafı yönetimine, termik santrallerin atık ısılarından yararlanılmasına, açık alan aydınlatmalarına, biyoyakıt ve hidrojen gibi alternatif yakıt kullanımının özendirilmesine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

f) Ulaşımında enerji verimliliğinin artırılması ile ilgili olarak; yurt içinde üretilen araçların birim yakıt tüketimlerinin düşürülmesine, araçlarda verimlilik standartlarının yükseltilmesine, toplu taşımacılığın

yaygınlaştırılmasına, gelişmiş trafik sinyalizasyon sistemlerinin kurulmasına ilişkin usul ve esaslar, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile müştereken hazırlanarak Ulaştırma Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

g) Endüstriyel işletmelerde ve binalarda yapılan etüt çalışmaları sırasında, akredite olmuş ulusal veya uluslararası kuruluşlar tarafından kalibrasyonu yapılmış ve etiketlenmiş cihazların kullanılması zorunludur.

ğ) Yakma tesislerinde yer alan kazanlardan, brülörlerden, kat kaloriferi ve kombilerden Genel Müdürlük ile müştereken hazırlanarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikte belirlenen asgari verimlilik değerlerini sağlamayanların satışına izin verilmez.

h) Elektrik motorlarının, klimaların, elektrikli ev aletlerinin ve ampullerin sınıflandırılmasına ve asgari verimlerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlük ile müştereken hazırlanarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir ve asgari sınırları sağlamayanların satışına izin verilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Destekler ve Diğer Uygulamalar

Destekler

MADDE 8 – (1) Enerji verimliliği uygulama projelerinin desteklenmesi, enerji yoğunluğunun azaltılması, araştırma ve geliştirme projeleri ile ilgili uygulamalar aşağıdaki usul ve esaslara göre yürütülür.

a) Enerji verimliliği uygulama projeleri aşağıdaki esaslara göre desteklenir:

1) Endüstriyel işletmeler tarafından Genel Müdürlüğe sunulan, Genel Müdürlüğün uygun görüşü ile Kurul tarafından onaylanan, geri ödeme süresi en fazla beş yıl ve projesinde belirlenmiş bedelleri en fazla beşyüzbin Türk Lirası olan uygulama projeleri bedellerinin en fazla yüzde yirmisi oranında desteklenir.

2) Verimlilik artırıcı projeleri desteklenen tüzel kişiler, bu projelerini işletmelerinde iki yıl içinde uygular. Bu süreci aşan veya projesinden farklı yapılan uygulamalar desteklenmez. Uygulama öncesi ve sonrası bilgi ve görüntüleri ihtiva eden uygulama raporları Genel Müdürlüğe gönderilir. Uygulama sonuçları Genel Müdürlük tarafından yerinde kontrol edilir.

3) Enerji verimliliğini artırıcı uygulama projelerinin desteklenmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

b) Enerji yoğunluğunun azaltılmasına yönelik aşağıdaki uygulamalar gerçekleştirilir:

1) Herhangi bir endüstriyel işletmesi için üç yıl içerisinde enerji yoğunluğunu ortalama olarak en az yüzde on oranında azaltmayı taahhüt ederek Genel Müdürlük ile gönüllü anlaşma yapan ve taahhüdünü yerine getiren gerçek veya tüzel kişilerin ilgili endüstriyel işletmesinin, ödenek imkânları gözönüne alınarak ve yüzbin Türk Lirasını geçmemek kaydıyla, anlaşmanın yapıldığı yıla ait enerji giderinin yüzde yirmisi karşılanır.

2) Bu bendin (1) numaralı alt bendi kapsamında taahhütlerin yerine getirildiği endüstriyel işletmelerde, daha sonraki yıllarda enerji yoğunluklarını artıran gerçek veya tüzel kişiler Genel Müdürlük ile ikinci defa anlaşma yapamaz.

3) Gönüllü anlaşma yapan gerçek veya tüzel kişilerin endüstriyel işletme içinde tükettikleri enerjiden; atıkları modern yakma teknikleri ile ısı ve elektrik enerjisine dönüştüren tesislerinde, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlanan ve yurt içinde imal edilen kojenerasyon tesislerinde veya hidrolik, rüzgâr, jeotermal, güneş ve biyokütle kaynaklarını kullanarak ürettikleri enerji, enerji yoğunluğu hesabına dâhil edilmez.

4) Bünyesinde birden fazla endüstriyel işletme bulunan gerçek veya tüzel kişilerin gönüllü anlaşma yapmadıkları endüstriyel işletmelerindeki enerji yoğunluğu değişimleri, Genel Müdürlük tarafından ayrıca incelenir.

5) Gönüllü anlaşma yapılacak endüstriyel işletmelerde aranacak nitelikler, enerji yoğunluğu hesaplama yöntemleri ve mücbir sebep halleri de dâhil olmak üzere gönüllü anlaşmalarda bulunması gereken diğer esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

c) Enerji verimliliği uygulama projelerinin desteklenmesi ve enerji yoğunluğunun azaltılması uygulamalarına yönelik olarak Genel Müdürlük bütçesine gerekli ödenek konulur. Destekler için ayrılan ve kullanılan ödenekler, desteklenen projeler, gönüllü anlaşmalar, enerji yoğunluklarını azaltan ve artıran endüstriyel işletmeler, eğitim ve bilinçlendirme etkinlikleri Genel Müdürlüğün internet sayfasında ilan edilir.

ç) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, enerji verimliliğinin artırılması ile yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılmasına yönelik araştırma ve geliştirme projelerini öncelikle destekler; bu projelerin yönlendirilmesinde ve değerlendirilmesinde Genel Müdürlüğün görüşünü alır.

Diğer uygulamalar

MADDE 9 – (1) Enerji verimliliğinin artırılması amacıyla aşağıdaki uygulamalar gerçekleştirilir:

a) Endüstriyel işletmelerin mevcut sistemlerinde enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik olarak hazırlanan, Kurul tarafından onaylanan ve asgari yatırım büyüklükleri Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen miktarda üzerinde olan projeler ile kullandıkları yakıt türleri ve teknolojilerine bağlı olarak Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikte tanımlanan yıllık ortalama verim değerlerini sağlayan kojenerasyon yatırımları, Hazine Müsteşarlığınca yatırım teşviklerinden yararlandırılır.

b) Küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik olarak, 12/4/1990 tarihli ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanunda tanımlanan işletmelerin enerji verimliliğine yönelik alacakları eğitim, etüt ve danışmanlık hizmetleri, Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenir. Bu uygulama ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlık ile müştereken hazırlanarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

c) Vakıflar tarafından kurulan şirketlerden yetki belgesi ve enerji yöneticisi sertifikasına ilişkin herhangi bir bedel alınmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM **İdari Yaptırımlar ve Çeşitli Hükümler**

İdari yaptırımlar ve uygulama

MADDE 10 – (1) Bu Kanun kapsamında, idari para cezası vermeye yetkili olanlar tarafından yapılan tespit ve/veya denetimler sonucu gerçek veya tüzel kişilere aşağıdaki esaslar çerçevesinde idari yaptırımlar uygulanır.

a) İdari yaptırım gerektiren haller şunlardır:

1) 5 inci madde kapsamında yetkilendirmelerle ilgili yürürlüğe konulacak yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edilmesi halinde, yetkilendirme anlaşmalarında tanımlanan usul ve esaslara göre yetkilendirilmiş kurumların yetki belgesi Kurul onayı ile Genel Müdürlük tarafından, şirketlerin yetki belgeleri ise anlaşma yaptıkları kurum tarafından iptal edilir. Yetki belgesi iptal edilen yetkilendirilmiş kurumlara veya şirketlere en az beş yıl süre ile yetki belgesi verilmez. Yetki belgesi iptal edilen yetkilendirilmiş kurumlar tarafından şirketler ile yapılan yetkilendirme anlaşmaları Genel Müdürlük tarafından incelemeye alınır ve yönetmelikte tanımlanan şartları haiz olmayanlar iptal edilir. Gerekli şartları haiz olanların anlaşmaları Genel Müdürlük tarafından yenilenir.

2) 5 inci, 7 nci, 8 inci ve 9 uncu maddeler kapsamında istenen bilgilerin ve inceleme yapma imkânının verilmemesi halinde istenen bilgi ve/veya iznin verilmesi için otuz günlük süre tanınır. Verilen süre sonunda istenen bilgilerin yanlış veya noksan verilmesi halinde onbin Türk Lirası, hiçbir bilgi verilmemesi ve/veya yerinde inceleme imkânının tanınmaması halinde ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

3) Bu bendin (2) numaralı alt bendi dışında bu Kanun ve ilgili yönetmelikler kapsamında istenen gerekli diğer bilgilerin otuz gün içinde, doğru olarak ve gerektiği şekilde verilmemesi halinde beşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

4) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki ticarî sıralı kendilerinin veya başkalarının yararına kullanılan bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev yapmaları iki yıldan aşağı olmamak üzere yasaklanır.

5) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında bu Kanun ve çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettiği tespit edilerek Genel Müdürlüğe bildirilen şirketlere bu bendin (1) numaralı alt bendi hükümleri uygulanır.

6) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan yayın yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 3984 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

7) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (2) numaralı alt bendi ile ilgili hükümlerin yerine getirilmemesi halinde, ilgili tüzel kişilere beşbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

8) Endüstriyel işletmeler ve binaların sahipleri veya yönetimleri, 7 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ve ilgili yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edilmesi halinde, aykırılığın giderilmesi için ihtar edilir. Aykırılığın otuz gün içerisinde giderilmemesi halinde; endüstriyel işletmeye, bina sahibine veya bina yönetimine yirmibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

9) 7 ncı maddenin birinci fıkrasının (ğ) ve (h) bentlerine aykırı olarak satış yapan gerçek ve tüzel kişilere, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yirmibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

b) Bu fıkranın (a) bendinin (9) numaralı alt bendi hariç olmak üzere, idari para cezası uygulanmasını takip eden bir yıl içinde aynı fiilin tekrarlanması halinde idari para cezaları iki kat artırılarak uygulanır.

c) Bu fıkranın (a) bendinin (2), (3) ve (8) numaralı alt bentleri gereğince endüstriyel işletmelere, bina sahibine veya bina yönetimine verilmiş olan ceza miktarlarının, cezaya muhatap gerçek veya tüzel kişinin bir önceki mali yıla ilişkin toplam enerji harcamalarının yüzde yirmisini veya tüzel kişinin bir önceki mali yılına ilişkin bilançosunda yer alan gelirlerinin yüzde beşini geçmesi halinde, otuz gün içerisinde bilanço ve enerji harcamalarına ilişkin belgelerin ibraz edilmesi şartıyla, her iki sınıra göre hesaplanan tutarlardan düşük olanı ceza miktarı olarak hesaplanır.

ç) Bu Kanuna göre, bir başka kamu kurum veya kuruluşu tarafından uygulanması öngörülmemeyen idari yaptırımlar Genel Müdürlük tarafından uygulanır.

d) İdari para cezalarında tüzel kişilerin sorumluluğu, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 65 inci maddesine göre tayin olunur.

Bakanlığın yetkileri

MADDE 11 – (1) Bakanlık, diğer maddelerde sayılan yetkilerinin dışında:

a) Kurul vasıtası ile bu Kanun kapsamındaki yükümlülüklerin uygulanmasını, yönlendirilmesini, izlenmesini, değerlendirilmesini, alınacak tedbirlerin planlanmasını ve uygulanmasında koordinasyonu sağlar.

b) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında enerji yöneticisi görevlendirilmesine ve enerji yönetim birimi kurulmasına ilişkin olarak tanımlanan rakamsal sınır değerlerini yarısına kadar azaltmaya ve iki katına kadar artırmaya yetkilidir.

c) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında belirtilen proje bedeli miktarını ve projelere verilebilecek destekleme oranını yarısına kadar azaltmaya ve iki katına kadar artırmaya, 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında belirtilen enerji yoğunluğu azaltma oranını ve destekleme miktarını yarısına kadar azaltmaya ve iki katına kadar artırmaya yetkilidir.

İstisnalar

MADDE 12 – (1) Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî Savunma Bakanlığı ve bağlı kuruluşları ile Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendi ve (d) bendi hükümlerinden muafır. Aynı maddenin (a) bendi kapsamındaki hükümlere ilişkin uygulama usul ve esasları ise bu kurullar tarafından belirlenir.

MADDE 13 – 14/6/1935 tarihli ve 2819 sayılı Elektrik İşleri Etüd İdaresi Teşkiline Dair Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 2- E.İ.E. İdaresinin görevleri şunlardır:

a) Ülkenin hidrolik, rüzgâr, jeotermal, güneş, biyokütle ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları öncelikli olmak üzere tüm enerji kaynaklarının değerlendirilmesine yönelik ölçümler yapmak, fizibilite ve örnek uygulama projeleri hazırlamak; araştırma kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparak pilot sistemler geliştirmek, tanıtım ve danışmanlık faaliyetleri yürütmek.

b) Sanayide ve binalarda enerjinin rasyonel kullanımını ilgilili olarak, bilinçlendirme ve eğitim hizmetleri vermek, üniversiteleri, meslek odalarını ve tüzel kişileri aynı hizmetleri verebilmeleri için yetkilendirmek ve denetlemek. Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulunun sekretaryasını yürütmek.

c) Ulaşım, elektrik enerjisi üretim tesislerinde, iletim ve dağıtım sistemlerinde enerjinin etkin ve verimli kullanılmasını yönünde ilgili bakanlık ve kuruluşlar tarafından yürütülen çalışmalarını izlemek, değerlendirmek, önlem ve/veya proje önerileri geliştirmek.

ç) Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu tarafından onaylanan enerji verimliliği uygulama projelerini ve araştırma ve geliştirme projelerini izlemek ve denetlemek.

d) Enerji tüketim noktalarında çevreyi ilgilendiren zararlı atık ve emisyonların gelişimini izlemek, değerlendirmek, projeksiyonlar üretmek ve önlem önerileri hazırlamak.

e) Ülkede ve dünyada enerji alanındaki çalışmalarını ve gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, ülkenin ihtiyaç ve şartlarına uygun olarak araştırma ve geliştirme hedef ve önceliklerini belirlemek, bu doğrultuda araştırma ve geliştirme çalışmalarını yapmak, yaptırmak, çalışma sonuçlarını ekonomik analizleri ile birlikte kamuoyuna sunmak.

f) Enerji ile ilgili tüm paydaşların, doğru ve güncel bilgiye hızla erişebilmelerini sağlamak; ulusal enerji envanterini oluşturmak ve güncel tutmak; planlama, projeksiyon, izleme ve değerlendirme çalışmalarına destek vermek üzere ulusal enerji bilgi yönetim merkezi kurmak ve işletmek.

g) Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesine ve enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik projeksiyonlar ve öneriler geliştirmek.

ğ) Toplum genelinde enerji bilincinin geliştirilmesi ve yeni enerji teknolojilerinden yararlanılması amacıyla faaliyette bulunmak.

h) Enerji verimliliği ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplum örgütleri arasında etkili ve verimli işbirliğinin geliştirilmesi yönünde koordinasyonu sağlamak.

ı) Enerji ile ilgili konularda kamuoyunu bilgilendirmek ve bilinçlendirmek amacıyla faaliyetlerde bulunmak.

i) Diğer ülkelerdeki benzer ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak.

j) 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılmış olan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğine göre rüzgâr enerjisine dayalı lisans almak maksadı ile yapılan başvurulara ilişkin olarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik çerçevesinde görüş oluşturmak.

E.İ.E. İdaresinin görevleri aşağıdaki esaslar çerçevesinde yerine getirilir:

a) E.İ.E. İdaresi görevleri kapsamında, gerekli gördüğü her türlü bilgiyi gerçek ve tüzel kişilerden istemeye yetkilidir. Bilgi istenen gerçek ve tüzel kişiler gereken bilgileri vermekle yükümlüdürler. E.İ.E. İdaresi, sağladığı bilgilerden ülkenin emniyetine, güvenliğine ve ekonomik çıkarlarına, gerçek ve tüzel kişilerin ticari ilişkilerine zarar verecek bilgi ve belgelerin gizliliğine riayet eder.

b) E.İ.E. İdaresinde projelerin hazırlanması faaliyetleri ile İdaresinin görev alanına giren konularda ve uzmanlık isteyen işlerde, bakanlıklar ile ilgili kuruluşlardan, üniversitelerden ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından proje ve araştırmaların gerektirdiği niteliklere sahip yeterli sayıda personel, süre ve çalışma konusu belirtilmek şartıyla geçici olarak kurumlarının ve ilgili personelin muvafakati ve Bakan onayı ile görevlendirilebilir. Ancak bu şekilde görevlendirilen personelin çalışma süresi iki yılı ve her halde proje süresini aşamaz. Proje süresinin iki yılı aşması halinde, ilgili kurumun ve personelin muvafakati kaydıyla çalışma süresi Bakan onayı ile bir katına kadar uzatılabilir.

Bu şekilde görevlendirilen personel kurumlarından izinli sayılır ve görevlendirilen personelin aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenir.

c) E.İ.E. İdaresi Genel Müdürlüğü bu görevlerini yerine getirirken Hidrometrik Ölçüm İstasyonları kurar, işletir ve sondajlar yapar. Merkezde Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ihdas edilir. Bu Daire Başkanlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 60 ıncı maddesinde sayılan görevleri yürütür.

ç) E.İ.E. İdaresine ait mallar ile her çeşit mevcutları aleyhine işlenen suçlara 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 247 ila 266 ncı maddelerinde yer alan cezalar uygulanır."

MADDE 14 – 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"51. Kojenerasyon: Isı ve elektrik ve/veya mekanik enerjinin aynı tesiste eş zamanlı olarak üretimini,

52. Mikro kojenerasyon tesisi: Elektrik enerjisine dayalı kurulu gücü 50 kilovat ve altında olan kojenerasyon tesisini,"

MADDE 15 – 4628 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin sonuna aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Yalnızca kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle tanımlanan değerler üzerinde verimi olan kojenerasyon tesisi kuran gerçek ve tüzel kişilerden lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf tutulacaklar; ilgili yönetmelikle düzenlenir.

Yalnızca kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla; yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı, kurulu gücü azami ikiyüz kilovatluk üretim tesisi ile mikro kojenerasyon tesisi kuran gerçek ve tüzel kişiler, lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf tutulur.

Kurum, mevcut üretim lisanslarında ve lisans başvurularında teminat ister. Teminat alınması ve irat kaydedilmesine ilişkin hususlar ilgili yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 16 – 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 42 ncı maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kat maliklerinden birinin isteği üzerine ısı yalıtımı, ısıtma sisteminin yakıt dönüşümü ve ısıtma sisteminin merkezi sistemden ferdi sisteme veya ferdi sistemden merkezi sisteme dönüştürülmesi, kat maliklerinin sayı ve arsa payı çoğunluğu ile verecekleri karar üzerine yapılır. Ancak toplam inşaat alanı ikibin metrekaare ve üzeri olan binalarda merkezi ısıtma sisteminin ferdi ısıtma sistemine dönüştürülmesi, kat maliklerinin sayı ve arsa payı olarak oybirliği ile verecekleri karar üzerine yapılır. Bu konuda yapılacak ortak işlerin giderleri arsa payı oranına göre ödenir. Merkezi ısıtma sistemlerinde ısıtma giderlerinin paylaştırılmasına ilişkin usul ve esaslar Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Isıtma sisteminin merkezi sistemden ferdi sisteme veya ferdi sistemden merkezi sisteme dönüştürülmesine karar verilmesi halinde, yönetim planının bu karara aykırı hükümleri değiştirilmiş sayılır."

MADDE 17 – 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 6- Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretim ve ticaretinde, lisans sahibi tüzel kişiler aşağıdaki uygulama esaslarına tâbidirler:

a) Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler, bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten YEK Belgeli tesislerin işletmede on yılını tamamlamamış olanlarından, bu maddede belirlenen esaslara göre elektrik enerjisi satın alırlar.

b) Bu Kanun kapsamındaki uygulamalardan yararlanabilecek YEK Belgeli elektrik enerjisi miktarına ilişkin bilgiler her yıl EPDK tarafından yayımlanır. Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişilerin her biri, bir önceki takvim yılında sattıkları elektrik enerjisi miktarının ülkede sattıkları toplam elektrik enerjisi miktarına oranı kadar, YEK Belgeli elektrik enerjisinden satın alırlar.

c) Bu Kanun kapsamında satın alınacak elektrik enerjisi için uygulanacak fiyat; her yıl için, EPDK'nın belirlediği bir önceki yıla ait Türkiye ortalama elektrik toptan satış fiyatıdır. Ancak uygulanacak bu fiyat 5 Euro Cent/kWh karşılığı Türk Lirasından az, 5,5 Euro Cent/kWh karşılığı Türk Lirasından fazla olamaz. Ancak 5,5 Euro Cent/kWh sınırının üzerinde serbest piyasada satış imkânı bulan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisans sahibi tüzel kişiler bu imkândan yararlanırlar.

Bu madde kapsamındaki uygulamalar 31/12/2011 tarihinden önce işletmeye giren tesisleri kapsar. Ancak Bakanlar Kurulu uygulamanın sona ereceği tarihi, 31/12/2009 tarihine kadar Resmî Gazetede yayımlanmak şartıyla en fazla 2 yıl süreyle uzatılabilir."

MADDE 18 – 5346 sayılı Kanunun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 8- Orman veya Hazinesin özel mülkiyetinde ya da Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan her türlü taşınmazın bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretimi yapmak amacıyla kullanılması halinde tesis, ulaşım yolları ve şebekeye bağlantı noktasına kadarki enerji nakil hattı için kullanılacak arazilere ilişkin olarak Çevre ve Orman Bakanlığı veya Maliye Bakanlığı tarafından bedeli karşılığında izin verilir, kiralama yapılır, irtifak hakkı tesis edilir veya kullanma izni verilir. 2011 yılı sonuna kadar devreye alınacak bu tesislerden ulaşım yollarından ve şebekeye bağlantı noktasına kadarki enerji nakil hatlarından yatırım ve

işletme dönemlerinin ilk on yılında izin, kira, irtifak hakkı ve kullanma izni bedellerine yüzde seksenbeş indirim uygulanır. Orman arazilerinde ORKÖY ve Ağaçlandırma Özel Ödenek Gelirleri alınmaz."

Yönetmeliklerin düzenlenmesi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanunda yürürlüğe konulması öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl, 7 nci maddenin (ç) ve (d) bentleri kapsamında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulması öngörülen yönetmelikler ise iki yıl içinde çıkarılır. Anılan yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Mevcut yetki belgeleri ve enerji yöneticisi sertifikalarının geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Genel Müdürlük tarafından verilmiş olan mevcut yetki belgeleri, süreleri doluncaya kadar geçerliliklerini korur. Bu Kanunun yayımı tarihinde mevcut olan enerji yöneticisi sertifikaları bir yıl içerisinde ücretsiz olarak yenilenir.

Yükümlülüklerle ilişkin ilk bilgilerin verilmesi

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Endüstriyel alanda faaliyet gösteren tüm işletmeler ve yapım aşamasında hazırlanmış uygulama projelerinde veya tadilat projelerinde toplam inşaat alanı onbin metrekare ve üzeri olan binaların sahipleri veya yönetimleri, Genel Müdürlük tarafından bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içerisinde Genel Müdürlüğün internet sayfasında yayımlanan formatta istenen bilgileri bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde Genel Müdürlüğe bildirir.

Genel Müdürlüğün yetkilendirme görevi

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında, Genel Müdürlüğün şirketleri yetkilendirme faaliyeti, bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren iki yıl sonra yetkilendirilmiş kurum sayısının onu aşması halinde sona erer. İki yıl içinde yetkilendirilmiş kurum sayısı onu bulmazsa, Genel Müdürlüğün yetkilendirme faaliyeti toplam sayı olana kadar devam eder.

Eğitim ve bilinçlendirme uygulamaları

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen gerekli düzenlemeler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde ilgili kurumlar tarafından yapılır.

(2) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde yer alan hükümler bu Kanunun yayımı tarihini takip eden birinci yılın sonundan itibaren uygulanır.

Mevcut binalar ve endüstriyel işletmeler, inşaatı devam eden binalar ve asgari sınırları sağlama

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce mevcut olan binalar ile inşaatı devam edip henüz yapı kullanma izni alınmamış olan binalar için, bu Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren beş yıl süreyle uygulanmaz.

(2) Bu Kanunun yayımı tarihinde mevcut olan veya yapı ruhsatı alınmış binalar hakkında 7 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi hükmü, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren on yıl süreyle uygulanmaz.

(3) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç yıl süreyle 7 nci maddenin birinci fıkrasının (ğ) ve (h) bentlerinde yer alan asgari sınırları sağlama şartı aranmaz.

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Bu Kanunda geçen Türk Lirası ibaresi karşılığında, uygulamada 28/01/2004 tarihli ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümleri gereğince ülkede tedavülde bulunan para Yeni Türk Lirası olarak adlandırıldığı sürece bu ibare kullanılır.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Kanunun;

a) 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (8) numaralı alt bendi yayımı tarihinden iki yıl sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

1/5/2007